

Jaarstukken 2017

Baten en lasten per programma

Baten							Lasten
	Gerealiseerd € 522.319					Gerealiseerd € -500.166	
	Afwijking € 24.945					Afwijking € -2.792	
Gerealiseerd € 3.957		01 Bestuur en dienstverleni...	→		Gerealiseerd € -12.001		
Afwijking € 1.143					Afwijking € -693		
Gerealiseerd € 5.902		02 Veiligheid en handhaving	→		Gerealiseerd € -16.155		
Afwijking € 2.958					Afwijking € -1.837		
Gerealiseerd € 7.504		03 Stedelijk beheer en milieu	→		Gerealiseerd € -50.811		
Afwijking € 263					Afwijking € 193		
Gerealiseerd € 54.202		04 Sociaal domein	→		Gerealiseerd € -223.399		
Afwijking € 3.012					Afwijking € -3.769		
Gerealiseerd € 5.081		05 Onderwijs	→		Gerealiseerd € -18.204		
Afwijking € -587					Afwijking € 2.539		
Gerealiseerd € 0		06 Sport	→		Gerealiseerd € -7.682		
Afwijking € 0					Afwijking € -351		
Gerealiseerd € 39.972		07 Ruimtelijke ontwikkeling	→		Gerealiseerd € -46.829		
Afwijking € 8.974					Afwijking € -5.810		
Gerealiseerd € 418		08 Wijken en wonen	→		Gerealiseerd € -3.963		
Afwijking € 174					Afwijking € 3.706		
Gerealiseerd € 3.035		09 Mobiliteit	→		Gerealiseerd € -6.991		
Afwijking € 99					Afwijking € -1.043		
Gerealiseerd € 546		10 Economie en duurzaam...	→		Gerealiseerd € -5.143		
Afwijking € 48					Afwijking € -29		
Gerealiseerd € 218		11 Cultuur	→		Gerealiseerd € -17.117		
Afwijking € -52					Afwijking € -105		
Gerealiseerd € 346.957		12 Financiën en belastingen	→		Gerealiseerd € -8.950		
Afwijking € 14.569					Afwijking € -592		
Gerealiseerd € 0		13 Bedrijfsvoering	→		Gerealiseerd € -31.784		
Afwijking € 0					Afwijking € 2.193		
Gerealiseerd € 54.526		Mutaties reserves	→		Gerealiseerd € -51.136		
Afwijking € -5.656					Afwijking € 2.804		

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	6
Leeswijzer / Voorwoord	6
College van burgemeester en wethouders	7
Bestuurlijke lessen	8
Jaarverslag.....	10
Programma's	11
01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	12
1 ALGEMEEN BESTUUR	17
2 BESTUURLIJKE ONTWIKKELING EN DEREGULERING	21
3 DIENSTVERLENING	25
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	30
1 SOCIALE VEILIGHEID	35
2 FYSIEKE VEILIGHEID	41
3 TOEZICHT EN HANDHAVING	44
03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	50
1 STEDELIJK BEHEER.....	57
2 MILIEU	62
04 SOCIAAL DOMEIN	70
1 BASISINFRASTRUCTUUR.....	84
2 AMBULANTE ZORG EN ONDERSTEUNING INCL. WIJKTEAMS.....	89
3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	92
4 BESCHERMING EN VEILIGHEID.....	96
5 WERK en INKOMEN.....	101
05 ONDERWIJS	111
1 ONDERWIJSBELEID	117
2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN	122
06 SPORT	125

1 SPORT.....	129
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	133
1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	144
2 GRONDEXPLOITATIES.....	147
3 VASTGOED	149
08 WIJKEN EN WONEN.....	151
1 WIJKEN	156
2 WONEN	159
09 MOBILITEIT	163
1 MOBILITEIT	168
10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	177
1 ECONOMIE.....	181
2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE	186
11 CULTUUR	190
1 ARCHIEF EEMLAND	194
2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	197
3 KUNST EN CULTUUR.....	199
12 FINANCIËN EN BELASTINGEN	205
1 FINANCIËN EN BELASTINGEN.....	212
13 BEDRIJFSVOERING	217
1 BEDRIJFSVOERING ALGEMEEN	224
2 FACILITAIR EN HUISVESTING	229
3 INFORMATIEVOORZIENING.....	232
4 OVERIGE ONDERSTEUNING	235
Paragrafen	237
Bedrijfsvoering	238
Risicomanagement en weerstandsvermogen.....	242
Verbonden partijen.....	246
Onderhoud kapitaalgoederen	263
Financieringsparagraaf.....	268

Lokale Lasten	278
Grondbeleid.....	285
Duurzaamheid	294
Decentralisaties sociaal domein	300
Jaarrekening	303
Financieel resultaat 2017	304
Overzicht baten en lasten per programma.....	308
Overzicht incidentele en structurele baten en lasten	310
Begrotingsrechtmatigheid	316
Toelichting per programma	316
Toelichting per investeringskrediet	318
IJKpunten financiële positie	319
Balans	321
Waarderingsgrondslagen.....	324
Toelichting op de balans	332
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	359
Wet Normering Topinkomens	362
SISA.....	364
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	367
Controleverklaring.....	371
Bijlagen.....	372
Subsidies.....	373
Amersfoort in cijfers	375
Maatregelen herstelbegroting	376
Verklarende woordenlijst	380
Disclaimer	387

Inleiding

Leeswijzer / Voorwoord

Voorwoord

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de gemeentelijke inspanningen en de besteding van middelen in 2017. Per programma wordt verslag gedaan van belangrijke ontwikkelingen, financiële uitgaven en resultaten. In die programma's vindt u ook de financiële analyses terug. Een kleine leeswijzer hierbij: een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel en de 'S' voor Structureel. De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,1 miljoen laten we doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Voorafgaand aan de programma's geven we hieronder een overzicht van enkele belangrijke thema's en de geleerde lessen. Een jaarverslag is immers niet alleen bedoeld om terug te kijken en verantwoording af te leggen, maar ook om te leren over zaken die goed zijn gegaan of beter hadden gekund. Na de programma's volgen de paragrafen die we verplicht zijn om op te nemen in onze begroting en jaarstukken. Die onderdelen samen heten het jaarverslag.

Na het jaarverslag volgt de jaarrekening met een financiële analyse op hoofdlijnen, het rekeningresultaat per programma en de balans met een uitgebreide toelichting daarbij, waaronder ook een overzicht van de reserves en voorzieningen. Tot slot volgen nog enkele bijlagen die betrekking hebben op achtergrondinformatie zoals Amersfoort in cijfers, maar ook het verstrekte subsidieoverzicht.

College van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor het dagelijks bestuur van de gemeente en bereidt de gemeenteraadsbesluiten voor. Als de gemeenteraad een besluit heeft genomen zorgen burgemeester en wethouders voor de uitvoering ervan. Het college heeft ook de bevoegdheid om zelf beslissingen te nemen, zoals het verlenen van vergunningen. Het college van Amersfoort bestaat uit de burgemeester en vijf wethouders. De gemeenteraad benoemt de wethouders.

Het college van burgemeester en wethouders

Bestuurlijke lessen

Terugblik op afgelopen bestuursperiode

Ruim vier jaar geleden zijn we gestart met de uitvoering van het coalitieakkoord *Samen maken we de stad*. Het akkoord kwam tot stand in de wetenschap dat er voor vele miljoenen bezuinigd moest worden. In 2015 vond - na grootschalige bezuinigingen in de jaren 2010, 2011 en 2012 - opnieuw een bezuinigingsoperatie plaats. In de herstelbegroting 2015 zijn scherpe keuzes gemaakt. Vanaf dat moment heeft het college steeds gewerkt aan structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting met daarnaast voldoende weerstandsvermogen.

Ruimte voor nieuwe grote projecten op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkeling, cultuur of sport was er in de afgelopen periode maar in beperkte mate. Wel konden middelen worden gereserveerd voor cofinanciering van bereikbaarheidsprojecten. Ook heeft het college middelen weten vrij te maken voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen voor openbare ruimte, onderwijs, vastgoed en ICT.

In 2015 stonden we aan het begin van de drie decentralisaties in het sociaal domein; een majeure opgave om uitvoering te geven aan taken op het gebied van jeugdwet, participatie en Wet maatschappelijke ondersteuning, die voorheen bij het rijk berusten. We kunnen stellen dat Amersfoort de transities in het sociaal domein goed heeft uitgevoerd, bijvoorbeeld met de inrichting van de stichting Wijkteams en de contractering van 033indebuurt. Voor onze inkooprelaties voor specialistische zorg hebben we in veel gevallen constructieve samenwerking gevonden met buurgemeenten.

Bij aanvang van de bestuursperiode werd de ambitie uitgesproken om meer samen te werken met de stad. Daarvoor is een groot aantal activiteiten gestart onder de noemer 'bestuurlijke ontwikkeling'. De resultaten daarvan zijn verschenen in een uitgebreid e-magazine en vormen lessen voor de toekomst. De resultaten bevestigen een toenemende behoefte bij een grote groep mensen om in een andere verhouding te staan tot de overheid. We hebben ook gezien dat de diversiteit aan behoeften groot is; niet voor iedereen is intensieve of blijvende samenwerking met de gemeente belangrijk.

Samenwerken met de stad betekent ook 'loslaten in vertrouwen'. Bij de decentralisaties van de onderwijshuisvesting hebben we een grote verantwoordelijkheid kunnen overdragen aan een nieuwe coöperatie van scholen. Ook in andere projecten, zoals de ontwikkeling van de Groenvisie of de totstandkoming van de Cultuurvisie en het plan voor een CO₂-neutrale stad, zien we dat andere werkwijzen (co-creatie, brede participatie) tot betrokkenheid van een grote groep mensen en partijen kan leiden, wat vaak een positief effect heeft op de kwaliteit van beleid en uitvoering.

Vooruitblik: veranderende sturing en werkwijzen

Met de start van een nieuwe bestuursperiode zullen ongetwijfeld ook inhoudelijke koerswijzigingen plaatsvinden. Los van de exacte koers die een nieuwe coalitie zal varen, zien we een aantal veranderingen in onze gemeentelijke werkwijze die onomkeerbaar zijn en waarvoor ook politiek draagvlak is gebleken. We noemen enkele voorbeelden.

Opgavegericht en integraal beleid

We zien een toenemende noodzaak tot opgabegericht en integraal werken. We kunnen een onderwerp als duurzaamheid niet meer kwijt in een deelprogramma van de begroting, maar zien facetten in alle beleidsdomeinen terugkomen. Andere voorbeelden zijn het gezondheidsbeleid, dat zich uitstrekt over verschillende beleidsvelden, het jeugd- en jongerenbeleid waarin veel samenkomt, de aanpak van ondermijning, de samenhang tussen zorg en veiligheid, zorg en wonen, of tussen toegankelijkheid en openbare ruimte. Het zijn maar een paar voorbeelden uit een lange reeks. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt in teams van wisselende samenstelling, onder aanvoering van combinaties van portefeuillehouders, aan deze opgaven gewerkt. Mentale flexibiliteit en flexibiliteit bij de inzetbaarheid van menskracht en middelen zullen in de komende jaren aan belang toenemen. Het denken buiten de traditionele beleidsvakken vraagt iets van de ambtelijke organisatie, maar ook van het college en de raad. Ook de raadsfracties zullen onderwerpen vanuit verschillende invalshoeken moeten beschouwen. Het zal ook gevolgen kunnen hebben voor de inrichting van de begroting die nu nog vooral de beleidssectoren volgt.

Gebiedsgerichte aanpak

In buurten en wijken werken we steeds meer met een gebiedsgerichte aanpak. Dit heeft op verschillende plekken in de stad positieve ervaringen opgeleverd. In verschillende pilotwijken hebben we gezocht naar optimale samenwerkingsvormen met bewoners, ondernemers, politie en Indebuurt033. Ook in specifieke situaties (bijv. kermis op Eemplein, Oud & Nieuw in de Koppel) is de gemeente samen met betrokken inwoners en professionele partners succesvol aan de slag. In de komende jaren zal bekeken moeten worden hoe deze gebiedsgerichte aanpak zo effectief mogelijk doorontwikkeld kan worden.

Civil challenge

In de afgelopen jaren hebben we verschillende voorbeelden gezien waarin maatschappelijke partijen verantwoordelijkheden naar zich toe hebben getrokken. Dat gaat veel verder dan participatie in beleid. Onder civil challenge verstaan we de uitdaging om maatschappelijke partners ruimte te geven voor publieke taken. Het overdragen van verantwoordelijkheden door de gemeente kan alleen op basis van vertrouwen. Vertrouwen dat andere partijen misschien net zo goed of soms zelfs beter in staat zijn om maatschappelijke resultaten te bereiken. Voorbeelden zien we in de onderwijshuisvesting, groenbeleid, cultuurvisie en sportbeleid.

Technologie in dienst van de stad

In de afgelopen tijd zijn diverse projecten opgestart om technologie in te zetten voor gemeentelijke dienstverlening, maatschappelijke opgaven (bijv. parkeerproblemen) en datagestuurde werken. We staan nog maar aan het begin van nieuwe technologische toepassingen. Het vraagt om experimentele samenwerking met marktpartijen en andere overheden. Het is onze rol om oog te houden voor de waarborging van privacy van onze inwoners.

Regionale samenwerking

Op een aantal maatschappelijke opgaven, met name de transitie op het gebied van energie, smart city, zorginnovatie en Omgevingsvisie, zullen we in toenemende mate in regionaal verband aan de slag moeten. In de praktijk blijkt dat lastig, zie bijvoorbeeld het lange traject richting een ruimtelijk-regionale visie. Vraag is welke verantwoordelijkheid en rol Amersfoort naar zich toetrekt als centrumgemeente. Welke positie willen we innemen en welke (vormen van) regionale samenwerking(en) zijn van meerwaarde? Daarover zullen in de nieuwe periode uitspraken gedaan worden. Dat is te meer van belang nu het rijk via het Interbestuurlijke Programma (IBP) meer accent legt op regionale samenwerking.

Eigentijdse bestuurs- en communicatiestijlen

Naast de inhoudelijke opgaven zijn ook de bestuurs- en communicatiestijlen van grote invloed op de verhouding tussen de samenleving en de gemeente. Op het gebied van de bestuurs- en communicatiestijl zien we een aantal ontwikkelingen in de samenleving die relevant zijn voor de lokale overheid, zoals vertrouwen, transparantie en aanspreekbaarheid. Vertrouwen wordt opgebouwd in persoonlijke contacten, door interesse te hebben, door te luisteren, door te weten wat er leeft en wat inwoners nodig hebben, en vaak ook door eerlijk en duidelijk te zijn. Dat vraagt wat van het luisterend vermogen en de toegankelijkheid van het bestuur en de gemeentelijke organisatie. In de afgelopen periode hebben we gezien dat zorgvuldige communicatie met inwoners kan bijdragen aan het versterken van een inclusieve samenleving.

Veerkracht bij onvoorziene ontwikkelingen

Besturen is ook omgaan met onvoorspelbare ontwikkelingen en crises. Raad en college hebben hier in de afgelopen periode verschillende keren mee te maken gehad. Bij aanvang werden we geconfronteerd met een negatief oordeel van de provincie over onze begroting. Raad, college en organisatie zijn in staat gebleken om met vereende krachten binnen een half jaar een herstelbegroting goedgekeurd te krijgen. Andere voorbeelden zijn de opvang van vluchtelingen waarvoor raad, college, organisatie en samenleving in korte tijd een warm welkom verzorgden. Toen het media-event The Passion Amersfoort vroeg om gaststad te zijn, waren we in staat om - ook bij een beeld van terreurdreiging in Europese steden - een veilig en goedverzorgd evenement mogelijk te maken. Het zijn maar een paar voorbeelden, maar ze laten zien dat we in staat zijn om op ingewikkelde momenten met elkaar de schouders eronder te zetten, zonder elkaar en onze inwoners uit het oog te verliezen.

Jaarverslag

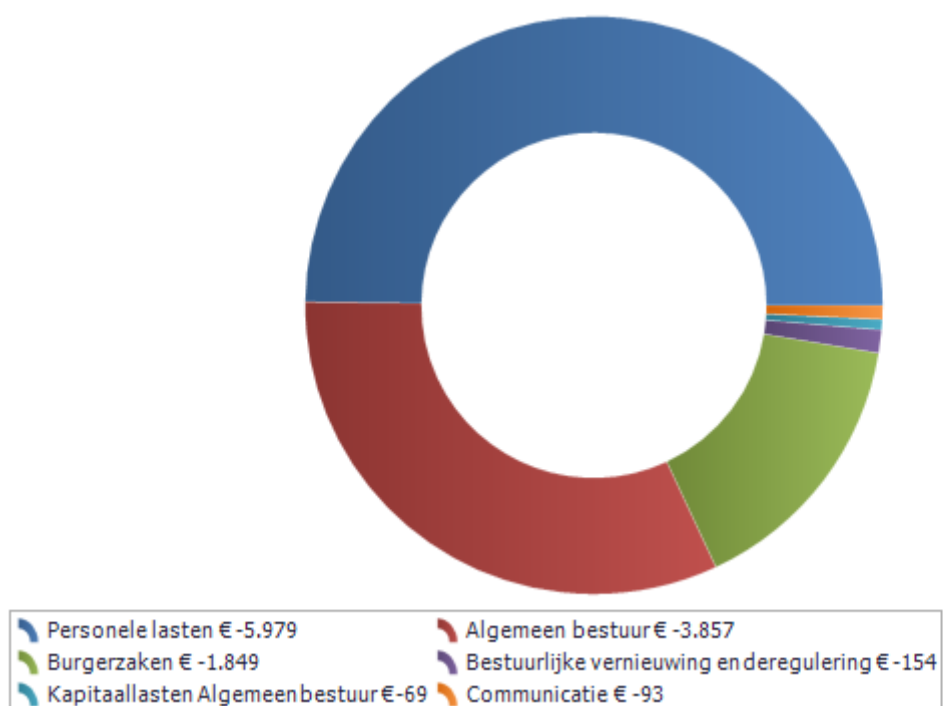
Programma's

01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Inleiding

We zijn als stad en bestuur continu in ontwikkeling. We werken met en voor al onze inwoners aan een mooi Amersfoort, waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We laten dit zien in hoe we de stad besturen, in hoe we als bestuur alert blijven op de ontwikkelingen in de samenleving en daarop adequaat inspelen, in hoe we maatschappelijke vraagstukken aanpakken (niet alleen met regels) en in onze dienstverlening.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.01.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 ALGEMEEN BESTUUR	-5.906	-5.935	-6.057	-122
2 BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN DEREGULER	-103	-168	-154	13
3 DIENSTVERLENING	-5.205	-5.205	-5.790	-585
TOTAAL LASTEN	-11.214	-11.308	-12.001	-693
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 ALGEMEEN BESTUUR	442	442	477	35
2 BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN DEREGULER	0	0	0	0
3 DIENSTVERLENING	2.372	2.372	3.480	1.108
TOTAAL BATEN	2.813	2.813	3.957	1.143
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 ALGEMEEN BESTUUR	-5.464	-5.493	-5.580	-86
2 BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN DEREGULER	-103	-168	-154	13
3 DIENSTVERLENING	-2.834	-2.834	-2.310	524
TOTAAL SALDO	-8.401	-8.495	-8.044	450
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve				
Onttrekking aan reserve				
TOTAAL MUTATIES RESERVES				
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-8.401	-8.495	-8.044	450

Tabel: PF.01.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	-693	1.143
1 ALGEMEEN BESTUUR	-122	35
2 BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN DEREGULER	13	0
3 DIENSTVERLENING	-585	1.108

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Algemeen Bestuur			

Coördinator woonoverlast was in 2017 nog niet structureel geregeld. Deze is met de begroting 2018 structureel geworden.	-252	194	I
Vanwege achterstalligheid in de personeelsadministratie is de extra capaciteitsinzet op public affairs en lobby ten onrechte op programmakosten geboekt. Per 1/1/2018 is dit hersteld en vervalt deze post.		-100	I
Het ziekteverzuim bij de griffie is in 2017 een aandachtspunt geweest, in het begin van het jaar was het verzuimpercentage gestegen naar 25%. Enige relativering bij dit cijfer: (bijna) volledig ziekteverzuim van 2 medewerkers in een klein team levert al snel hoge verzuimpercentages op. Het griffiewerk is specialistisch, (externe) vervanging was daarom noodzakelijk om de ondersteunende taken voor de gemeenteraad te blijven leveren. Daarnaast was extra (tijdelijke) inzet nodig om terugval in ziekteverzuim te voorkomen, mobiliteit van werknemers te faciliteren en een duurzame doorontwikkeling van de raadsondersteuning door de griffie mogelijk te maken. Om de risico's op een overschrijding op het personeelsbudget in 2018 te minimaliseren en de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad duurzaam en stabiel in te richten is uitbreiding van de formatie vanaf het 2 ^e kwartaal 2018 voorzien.	-172		I/S
Er is een storting gedaan in de voorziening voor wachtgelden van (oud) wethouders. Jaarlijks moet deze voorziening weer op het noodzakelijke peil worden gebracht.	-200		I
Het betreft een vrijval van budget uit de voorziening pensioenen voor (oud) wethouders. Dit is het gevolg van een actualisatie, waarbij rekening is gehouden met een hoger rendementspercentage.	219		I
Over 2017 is van twee verbonden partijen doorgeschoven btw ontvangen waarmee in de begroting geen rekening was gehouden.	94		S
Het in opstart zijnde onderzoek naar het "jeugdzorgveld" loopt qua uitvoering over het jaareinde heen. Daarnaast is de uitvoering van het onderzoek naar het "vestigingsbeleid bedrijven" over het jaar heen getild. Voorgesteld wordt daarom om €32.000 over te hevelen naar 2018 voor deze onderzoeken.			

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Bestuurlijke ontwikkelingen en deregulering			
De afwijkingen zijn kleiner dan € 0,1 mln. en worden derhalve niet toegelicht.			

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Dienstverlening			
De verstrekkingen van onder andere reisdocumenten en rijbewijzen zijn in 2017 hoger dan in 2016, namelijk 12% respectievelijk 26%. Mede hierdoor zijn de leges die hierover aan het Rijk afgedragen worden € 0,6 miljoen hoger dan begroot. De ontvangen leges zijn als gevolg van de hogere verstrekkingen € 1,1 miljoen hoger dan begroot. De hogere verstrekkingen zijn een gevolg van een wetswijziging per 26 juni 2012, waardoor bijschrijvingen van kinderen in een paspoort niet meer toegestaan zijn en kinderen een eigen reisdocument moeten hebben. De vervaldatum van die nieuwe documenten van 2012 is (juni) 2017. Dat verklaart een hausse aan extra aanvragen. Dit is nagenoeg conform de Zomerrapportage.	-630	1.050	I

Tabel: PF.01.03 Analyse investeringen in uitvoering

Dit programma heeft geen geplande investeringen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnterpreteerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.01.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Verlies van gevoelige persoonsgegevens (data-lekken) met als gevolg imagoschade, kans op een boete en uiteraard ook gevolgen voor de betreffende inwoners.	Er is een gemeentebrede projectorganisatie ingericht.	0,2	Burgemeester Bolsius
2	Het ontslag/ opstappen van bestuurders van de stad, waardoor er wachtgeld-verplichtingen ontstaan en de voorziening wachtgeld-verplichtingen onder druk	Bij vertrek van een bestuurder wordt de concrete omvang van de totale uitkeringsrechten berekend. Bij een tekort vindt er een dotatie plaats aan de	0,1	Burgemeester Bolsius

	komt te staan	voorziening wachtgelden wethouders.		
3	Wetswijzigingen of nieuwe rijksvoorschriften kunnen tot gevolg hebben dat de legesinkomsten van de gemeente teruglopen. Dit kan niet in de leges verdisconteerd worden.	Wij volgen intensief het rijksbeleid om op tijd te kunnen anticiperen op wetswijziging.	0,1	Wethouder Tigelaar

1 ALGEMEEN BESTUUR

Burgemeester Lucas Bolsius

E-mail: burgemeester@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurszaken, juridische zaken en *public affairs*

Veiligheid

Dierenwelzijn

Archeologie

Belangrijke gebeurtenissen

1 Bestuur en dienstverlening

1.1 Algemeen bestuur

Gemeenteraad 2017

Onderwerpen uit de raadsvergaderingen

In 2017 besteedde de gemeenteraad aandacht aan een veelheid van onderwerpen. Daarbij zijn besluiten genomen over de groei van Amersfoort (Vathorst West (Bovenduist), Regionale ruimtelijke Visie), het stimuleren van sociale woningbouw, programmaplan voor stadsharten de renovatie van het stadhuis. De raad stelde ook een welstandsnota vast en de Cultuurvisie. Over onderwijshuisvesting heeft de gemeenteraad besloten tot doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting naar twee, hiervoor opgerichte, corporaties. Daarnaast heeft de gemeenteraad een fors aantal investeringen gedaan in onderwijsgebouwen (vernieuwbouw Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt, renovatie De Vosheuvel, aankoop Zangvogelweg). Op gebied van duurzaamheid heeft de raad maatregelen getroffen tegen de uitstoot van houtrook en besloten onderzoek te laten doen naar locaties voor zonnevelden en windmolens.

Wisselingen in samenstelling gemeenteraad

Op 14 februari 2017 heeft Erwin Blaauw (D66) afscheid van de raad genomen en heeft Gerard Smakman zijn plaats ingenomen. Op 9 mei 2017 heeft Ad Meijer de fractie van de SP verlaten om gedeputeerde te worden in de provincie Flevoland. Bets Beltman nam zijn plaats in. Vanaf 9 mei 2017 is Youssef el-Messaoudi niet langer raadslid voor de PvdA, maar is hij onder de naam Groep el-Messaoudi verder gegaan. Op 10 oktober 2017 is Hiske Land teruggetreden als raadslid. Dillian Hos volgde haar op. Ook gaven 3 buitengewone fractieleden kennis van de beëindiging van hun

lidmaatschap van de fractie: Dico Kuiper (PvdA) per 4 april 2017, Negin van den Berg (CDA) per 29 mei 2017 en Dennis Weggelaar (VVD) per 7 november 2017.

Benoeming wethouder Stegeman

Willem-Jan Stegeman (D66) volgde, na zijn benoeming op 7 maart 2017, Yvonne Kemmerling op als wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling, Economie, Stadshart, Citymarketing en Toerisme. Hiervoor was Willem-Jan Stegeman negen jaar wethouder in Culemborg en twee jaar wethouder in Alphen aan den Rijn.

De raad in cijfers	2017	2016
Vergaderingen		
Aantal avonden met De Ronde	38	41
Aantal avonden met Het Besluit	21	22
Inbreng inwoners		
Aantal deelnemers Het Plein	15	12
Aantal burgerinitiatieven	0	1*
Initiatieven raadsleden		
Ingediende initiatiefvoorstellen	2**	1***
Interpellaties	0	3****
Schriftelijke vragen aan college	133	141

* Burgerinitiatief: Herbouw Oliemolen op Eemplein

** 27 juni: ChristenUnie, GroenLinks, Amersfoort2014 Lokale aanpak uitstoot houtkachels en open haarden, 19 december: GroenLinks en VVD: Verbeteren verkeersveiligheid en leefbaarheid Leusderweg

*** 21 juni: Amersfoort2014: Opheffen geheimhouding op e-mailverkeer raadsonderzoek Preventief toezicht

**** 19 april SP, Amersfoort2014, CDA en GroenLinks 'Verzending van privacygevoelige informatie', 11 oktober 'Verkoop terrein Warner-Jenkinson aan Rovase bv' en 22 november Amersfoort2014 en CDA 'Financiële situatie van cultuurpodium Fluor'

Communicatie

In 2017 hebben we vaker social media ingezet in de communicatie met onze inwoners. De gemeente is actief op de volgende kanalen: Facebook (4.585 'vind-ik-leuks'), Instagram (1.412 volgers), Twitter (13.926 volgers), YouTube (286 abonnees) en LinkedIn (6.102 volgers). Social media zijn laagdrempelig, persoonlijk en boodschappen kunnen snel en met een groot bereik (kosteloos) onder de aandacht worden gebracht. Daarnaast kunnen we monitoren hoe onze berichten zijn ontvangen en leren we onze volgers en bezoekers beter kennen.

Op het gebied van participatie is in 2017 nog meer ervaring opgedaan met "Starten voor de Start". Hierbij wordt voorafgaand aan een plan van aanpak voor een project, een goede omgevingsanalyse gemaakt en worden gesprekken gevoerd met betrokken inwoners en/of ondernemers. Zo bepalen we samen welke procesaanpak het beste past.

Op basis van een aantal evaluaties van participatie- en samenwerkingstrajecten, waaronder Herinrichting Hogeweg Binnen, Groenzone Van Randwijcklaan en de Groenvisie, is met medewerkers van verschillende gemeentelijke afdelingen besproken hoe leerpunten uit de evaluaties kunnen worden toegepast in huidige en toekomstige projecten. Voorbeelden van leerpunten zijn: starten met heldere kaders en rollen, tijd nemen voor reflectie, evalueren (ook tussentijds) en open staan voor nieuwe vormen van samenwerking.

Voor het gebiedsplan Vathorst en Hooglanderveen werden een website en participatieplatform ingericht om via e-participatie belanghebbenden te kunnen betrekken. De enquête heeft wel een hoge respons opgeleverd maar inhoudelijk toch niet de informatiebasis waarop we hadden gehoopt. In het project is vervolgens weinig gebruik gemaakt van de interactieve mogelijkheden van het platform. Het kwam uiteindelijk niet tot kwesties of vragen die via het platform voorgelegd konden worden aan belanghebbenden. Direct contact met partners en inwoners in het gebied leverde ons voor het plan van aanpak meer waardevolle informatie op.

Privacywetgeving

In 2017 is veel tijd gaan zitten in het gereedmaken van de organisatie voor de nieuwe privacywetgeving die per 25 mei 2018 van toepassing wordt. Onder meer zijn alle gegevensverwerkingen van de gemeente in kaart gebracht en is geïdentificeerd welke verbetermaatregelen in het licht van de nieuwe wetgeving nodig zijn. Verder is een tijdelijke Functionaris Gegevensbescherming (FG) gestart om kwartier te maken, vooruitlopend op de werving van een vaste FG.

Indicatoren

1.1.a Waardering van de communicatie en voorlichting vanuit de gemeente				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	6,6	0	6,6	

Bron: Stadspeiling O&S

Toelichting: Begin 2018 zijn de programma's Bestuurlijke Ontwikkeling en Dienstverlening aan de beurt voor de permanente beleidsevaluatie. Op basis van deze permanente beleidsevaluaties zal worden gekeken of deze indicator wordt aangepast. Deze indicator is gebaseerd op een landelijk vastgestelde vragenlijst, de Burgerpeiling. Deze is in 2015 en 2017 gemeten onder Amersfoorters (18-84 jaar). Het geeft het gemiddelde rapportcijfer weer op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed) en is gebaseerd op een steekproef.

NB: 19% van de respondenten geeft geen antwoord op de vraag of zegt dit niet te weten. Van de 41 gemeenten die deze vraag in 2017 hebben gesteld, is de gemiddelde score een 6,7. Daarnaast doet de gemeente regelmatig onderzoek en evalueert zij de communicatie. De onderzoeken zijn te vinden op www.amersfoortincijfers.nl.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We behartigen de belangen van partijen in stad en regio, door public affairs richting andere overheden en door verbindingen te zoeken met stakeholders.	Doorlopend	
Bij besturen gaat het om vertrouwen hebben en vertrouwen krijgen.	Doorlopend	
Beschermen persoonsgegevens en privacy.	Doorlopend	
In onze communicatie en interactie met de stad zijn we zorgvuldig, open en herkenbaar, maar ook vraaggericht.	Doorlopend	

2 BESTUURLIJKE ONTWIKKELING EN DEREGULERING

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Belangrijke gebeurtenissen

1. Verbeteren werken met bewonersinitiatieven

In 2017 hebben we, op basis van ervaringen en opmerkingen van bewoners, met een groep medewerkers die regelmatig met bewonersinitiatieven te maken hebben, gekeken hoe we het werken met bewonersinitiatieven kunnen verbeteren. Een goede verkenning van de vraag, duidelijkheid over wie contactpersoon is voor een bewonersinitiatief, vergroten van trainingsaanbod voor ambtenaren over samenwerking met de stad en afspraken over afstemming binnen het stadhuis over de verschillende aspecten van een bewonersinitiatief, maken onderdeel uit van een voorstel dat begin 2018 het licht zal zien.

2. Onderzoeken verwachtingen en ervaringen met Bestuurlijke Ontwikkeling ten behoeve van de evaluatie van het programma

Begin 2018 is het programma Bestuurlijke Ontwikkeling aan de beurt voor de permanente beleidsevaluatie. Als voorbereiding daarop zijn in 2017 bij het programma betrokken inwoners, ambtenaren en raadsleden geïnterviewd, en zijn hun verwachtingen over en ervaringen met Bestuurlijke Ontwikkeling opgetekend in het rapport: [Ervaringen met Bestuurlijke Ontwikkeling](#)

3. Broedplaatsen overgedragen aan Bewoners033 en Stadslab033

Na vanuit het programma Bestuurlijke Ontwikkeling dertien Broedplaatsbijeenkomsten te hebben georganiseerd, is het organiseren van deze bijeenkomsten eind 2017 voor de komende drie jaar overgedragen aan Bewoners033, met ondersteuning van Stadslab033. De Broedplaatsbijeenkomsten hebben als doel om in een informele ontmoeting tussen bewoners, raadsleden, ambtenaren en wethouders ideeën voor de stad een stapje verder te brengen.

4. Lancering Matchpoint Refill en start proces tijdelijke invulling Lageweg 166

Amersfoort doet mee aan het Europese Urbactproject Refill, dat als doel heeft om met de deelnemende steden van elkaar te leren over tijdelijk gebruik van lege ruimtes in de stad. In Amersfoort is voor het samenbrengen van tijdelijk beschikbare ruimte en initiatieven die daar graag gebruik van zouden willen maken een samenwerking opgezet met Matchpoint. In 2017 is de website www.matchpointrefill.nl gestart. Daarnaast heeft de gemeente zelf een oproep gedaan voor het tijdelijk gebruik van een kavel en loods op bedrijventerrein de Wieken. De oproep leidde in 2017 tot 48 aanmeldingen, zie deze [link](#). Begin 2018 vindt de selectie van partijen plaats.

5. Jongerenparticipatie: opdracht aan trainees

In 2017 was er op allerlei manieren aandacht voor jongerenparticipatie. Vanuit het programma Bestuurlijke Ontwikkeling willen we graag meer in contact komen met deze belangrijke groep in de stad. Een groep die ons niet vanzelf opzoekt en die wij ook niet vanzelf spreken, terwijl veel van het beleid en de keuzes van vandaag van invloed zijn op hun toekomst in Amersfoort. In 2017 hebben de griffier en een raadslid op de Broedplaats bij ROC Midden-Nederland aan jongeren gevraagd om mee te denken over de gemeenteraadsverkiezingen: hoe krijgt de gemeente hen naar de stembus? Op de Broedplaats is ook contact gelegd met een groep jongeren die samen 'Onder Invloed' vormen. Deze groep wil jongeren een stem geven in Amersfoort. Er is een samenwerking ontstaan met de gemeente. 'Onder Invloed' is op festival Lepeltje Lepeltje en bij Struinen in de tuinen samen met raads- en collegeleden op een informele manier het gesprek aangegaan met jongeren over wat zij belangrijk vinden voor de stad. Ook organiseert 'Onder Invloed' een kleinschalig gratis verkiezingsfestival tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018.

Daarnaast heeft een groep trainees de handschoen opgepakt om de gemeente te adviseren over hoe wij jongeren meer en beter kunnen betrekken. Daarbij richten ze zich op twee aspecten: het bevorderen van de opkomst van jongeren bij de gemeenteraadsverkiezingen en het betrekken van jongeren bij beleid door bijvoorbeeld een jongerenennetwerk op te richten. Dat advies presenteren zij in 2018.

Indicatoren

1.2.a Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	6,3			

Bron: Stadspeiling O&S

Toelichting: Na de permanente beleidsevaluatie van dit onderwerp in begin 2018 zal worden gekeken of deze indicatoren worden aangepast.

Deze indicator is gebaseerd op een landelijk vastgestelde vragenlijst, de Burgerpeiling. Deze is in 2015 voor het eerst gemeten onder Amersfoorters (18-84 jaar). Het geeft het gemiddelde rapportcijfer weer op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed). NB Een groot deel van de respondenten, 35%, geeft geen antwoord op de vraag of zegt dit niet te weten. Dit duidt op de moeilijkheid van de stelling. Van de 71 gemeenten die deze vraag in 2014 of 2015 hebben gesteld, is de gemiddelde score een 6,0.

1.2.b Aantal keren dat de gemeenteraad vragen stelt aan het AmersfoortPanel				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	1	0	2	4

Bron: O&S

Toelichting: Na de permanente beleidsevaluatie van dit onderwerp in begin 2018 zal worden gekeken of deze indicatoren worden aangepast.

De raadsleden hebben de mogelijkheid om aan het AmersfoortPanel vragen te stellen. In 2016 is er geen onderzoek onder dit panel gedaan. In dit digitale Panel zitten momenteel zo'n 4.900 Amersfoorters van 10 jaar en ouder die hebben aangegeven bereid te zijn om periodiek mee te doen aan online onderzoek.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We koesteren de eigen kracht van de stad, de initiatieven en de mensen die verantwoordelijkheid nemen.	In uitvoering	

We spelen in op wat de stad belangrijk vindt.	Doorlopend	
We organiseren ons bestuur zodanig, dat wij effectief functioneren.	Doorlopend	
We verbeteren de toegankelijkheid en vergroten het gebruiksgemak van onze regelgeving.	Doorlopend	
We verminderen de regelgeving waar dat kan.	Doorlopend	

3 DIENSTVERLENING

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)

Stedelijk beheer

Handhaving

Milieu en grondstoffenbeleid

Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

Nieuwe service: de belafpraak

In 2017 zijn we gestart met een nieuwe service: de belafpraak. Via de contactpagina op de gemeentelijke website kunnen klanten aangeven wanneer ze door ons gebeld willen worden en waarover. Dat gebeurt inmiddels zo'n 40-50 keer per maand. Een medewerker van het klant contact centrum (KCC) neemt dan op het aangegeven tijdstip contact op met de klant. Amersfoort is de eerste gemeente in Nederland met een dergelijke service.

Continu verbeteren met klantfeedback

Eind 2016 zijn we begonnen met het continu meten van de klanttevredenheid. Dat doen we aan de telefoon, de balie, op de website en sinds een aantal maanden ook op alle digitale formulieren en bij de afhandeling van de melding openbare ruimte. Dit helpt ons om knelpunten te signaleren en continu gericht te werken aan verbetering. De resultaten van de meting over 2017 zijn opgenomen in het overzicht met indicatoren. De percentages "positief over de dienstverlening" liggen op vrijwel alle kanalen boven de 80%.

Aan de slag met het programma dienstverlening

In 2016 zijn we gestart met het programma dienstverlening. Daarin staat 'ken je klant' centraal. In 2017 hebben we twee 'klantreizen' afgerond en twee andere opgestart. Samen met klanten en collega's van verschillende afdelingen bekijken we wat klanten tegenkomen als ze zaken met ons willen doen en wat er beter kan. Dit heeft geleid tot concrete resultaten voor de klant: zo zijn teksten op de website verbeterd, digitale formulieren versimpeld en gemeentelijke brieven ingekort en herschreven.

Ook is de kwaliteit van digitale formulieren op de gemeentelijke website verder verbeterd. Volgens landelijk onderzoek van Deloitte staat Amersfoort nu op een gedeelde 15-16e plek (van de 388 gemeenten) waar het gaat om de 'digitale beschikbaarheid' van formulieren. De onderzoekers hebben ook gekeken naar de 'digitale volwassenheid': het gaat dan over de vraag in hoeverre er sprake is van een geavanceerde digitale toepassing. Is er alleen maar een pdf-je dat je kan downloaden of is er bijvoorbeeld een voorgevuld e-formulier dat je digitaal kan opsturen/uploaden? Amersfoort scoort hier op een 77^e plek.

Indicatoren

1.3.a % bezoekers van de balie Burgerzaken en receptie dat positief is over dienstverlening				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		92	92	90

Bron: Klant in Focus

Toelichting: In 2016 is een start gemaakt met het meten van de klanttevredenheid aan de balie, telefoon en op de website. In de hal van het stadhuis is een zuil geplaatst waarop de dienstverlening kan worden beoordeeld.

1.3.b Wachtijd: bezoekers op afspraak, geholpen binnen 5 minuten (jan. t/m dec.)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
97	98	97	97	95

Bron: BZ/Klant volgsysteem

Toelichting: Klanten kunnen op werkdagen tussen 13.00 en 16.30 uur alleen op afspraak langskomen bij Burgerzaken, evenals op donderdagavond.

1.3.c Wachtijd bezoekers vrije inloop (zomer) geholpen binnen 10 minuten (mei t/m aug.)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
87	92	90	76	85

Bron: BZ/Klant volgsysteem

Toelichting: Klanten kunnen op werkdagen tussen 9.00 en 12.00 uur zonder afspraak bij Burgerzaken langskomen. Ze moeten dan doorgaans langer wachten dan in de middag op afspraak, zeker in de drukke zomermaanden. Vergeleken met 2016 zijn de wachttijden wat opgelopen: er konden minder mensen binnen 10 minuten worden geholpen. Dat kan worden verklaard uit het feit dat er 12.500 bezoekers meer gebruik hebben gemaakt van de vrije inloop. Dat is ruim 1.000 per maand met hetzelfde aantal balies.

1.3.d Wachtijd bezoekers vrije inloop, geholpen binnen 10 minuten (rest van het jaar)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
89	95	93	85	90

Bron: BZ/Klant volgsysteem

Toelichting: Klanten kunnen op werkdagen tussen 9.00 en 12.00 uur zonder afspraak bij Burgerzaken langskomen. Ze moeten dan doorgaans langer wachten dan in de middag op afspraak, zeker in de drukke zomermaanden. Vergeleken met 2016 zijn de wachttijden wat opgelopen: er konden minder mensen binnen 10 minuten worden geholpen. Dat kan worden verklaard uit het feit dat er 12.500 bezoekers meer gebruik hebben gemaakt van de vrije inloop. Dat is ruim 1.000 per maand met hetzelfde aantal balies.

1.3.e % bellers met het KCC dat positief is over dienstverlening				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		94	95	90

Bron: Klant in Focus

Toelichting: In 2016 is begonnen met het meten van de klanttevredenheid aan de balie, telefoon en op de website. Bellers van 14033 wordt na afloop van een gesprek gevraagd om de kwaliteit van het gesprek te waarderen.

1.3.f % telefonische bereikbaarheid 14033 Klant Contact Centrum (KCC)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
83	79	78	79	85

Bron: KCC/KCS

Toelichting: Uit de cijfers blijkt dat de telefonische bereikbaarheid van het KCC in 2017 iets is verbeterd. Het aantal inkomende telefoontjes is in vergelijking tot 2016 iets gedaald naar 726 per dag (was 740). Ook in 2018 zetten we in op het verbeteren van de bereikbaarheid (streefwaarde 85%).

1.3.g % bellers die direct zijn geholpen door KCC				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
72	69	70	67	75

Bron: KCC/KCS

Toelichting: 'Direct geholpen' wil zeggen dat bellers in principe direct een antwoord op hun vraag krijgen van een KCC-medewerker (die eventueel ruggenspraak houdt met een collega van een vakafdeling). Het afgelopen jaar hebben we meer telefoon gekregen voor afdelingen waar het KCC de telefoontjes niet zelf voor afhandelt (zoals WIZ of het wijkteam). Daarnaast waren afdelingen minder goed bereikbaar voor vragen om ruggenspraak vanuit het KCC. Telefoontjes eindigen dan in een terugbelnotitie. Hierdoor is het percentage "Direct geholpen" lager geworden.

1.3.h % afnemers van digitale diensten dat positief is over het formulier	
Realisatie cijfers	Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
			83	

Bron: Klant in Focus

Toelichting: In het voorjaar van 2017 zijn we begonnen met het meten van de klanttevredenheid op de digitale formulieren. Er zijn dus geen cijfers over 2016.

1.3.i % bezoekers van www.amersfoort.nl dat positief is				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		54	56	

Bron: Klant in Focus

Toelichting: Uit de resultaten over 2017 blijkt dat de website qua klanttevredenheid minder hoog scoort dan balie en telefoon. Klanten zijn geneigd persoonlijk contact hoger te waarderen dan contact via de website. Bovendien zien we dat veel mensen op de website vooral reageren als ze iets niet kunnen vinden: vandaar de lagere score.

1.3.j % brieven dat binnen de termijn beantwoord wordt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
91	90	89	91	90

Bron: ITD

Toelichting: Bij het berekenen van dit percentage is uitsluitend gekeken naar de post die in Docs Open wordt geregistreerd.

Samenwerking

Het Klant Contact Centrum van de gemeente werkt intensief samen met Wijkteam Amersfoort. Op het KCC worden de telefoontjes namens het wijkteam opgenomen: dat waren er ruim 13.000 in 2017. Deze gesprekken worden vervolgens doorgezet naar een wijkteam-medewerker. Het KCC zorgt op deze manier voor bereikbaarheid, het Wijkteam voor de verdere inhoudelijke afhandeling van de klantvraag.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Op een klantgerichte manier efficiënt en effectief werken.	Doorlopend	
Meer digitaal.	Doorlopend	
Snel en vriendelijk.	Doorlopend	

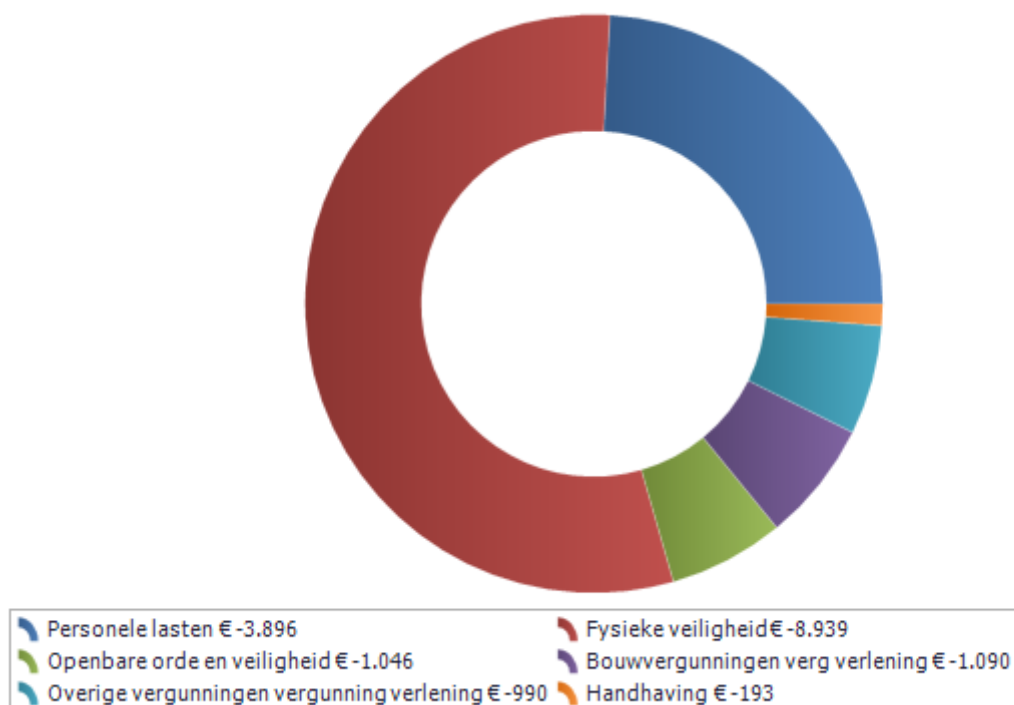
Dienstverlening				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
1	De afdeling Burgerzaken werkt uitsluitend op afspraak.	Uitgevoerd 	-15	In principe gaan we gemeentebreed op afspraak werken. Zo weten we op voorhand wie, waarvoor komt. Zo kunnen we de klant gericht helpen, zonder wachttijd. Al hoewel we nog niet geheel op afspraken werken is de bezuiniging al wel gerealiseerd.
4	Het introduceren van een telefoonmenu, 2 varianten: a) sturen op 'vraagdomein': klanten kiezen een vraagdomein (bijvoorbeeld 'belastingen' en krijgen direct KCC-er die naast normale dagproductie ook inhoudelijke expertise heeft. Effect: efficiënter door in 1x goed.	Uitgevoerd 	0	Een rondje langs andere gemeenten heeft geleerd dat het werken met een keuzemenu en 'domeinen' op het KCC vraagt om enige schaalgrootte en dat het Amersfoortse KCC daar te klein voor is. Wel onderzoeken we samen met vakafdelingen hoe klantcontact efficiënter op het KCC kan worden afgehandeld en wat daar verder voor nodig is qua techniek, scholing van medewerkers en samenwerking.
5	Het verrichten van taken voor derden door het KCC (ROVA, SRO, RWA en regiogemeenten).	Uitgevoerd 	0	We hebben de focus gelegd bij de uitbouw van onze dienstverlening intern.
7	Dwingende kanaalsturing: sturen op het maximaal digitaal bedienen van burgers in plaats van persoonlijk contact via het KCC.	Uitgevoerd 	-100	Door te zorgen dat onze website en digitale producten goed op orde zijn, kiezen veel van onze klanten daar voor. Het principe van 'dwingende kanaalsturing' is losgelaten. We kiezen voor 'digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet'. Soms hebben Amersfoorters liever persoonlijk contact of kunnen we als gemeente ons werk beter doen bij een ontmoeting.

02 VEILIGHEID EN HANDHAVING

Inleiding

We willen een veilig en leefbaar Amersfoort. Daarvoor dringen we de criminaliteit terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate brandbestrijding en hulpverlening en zijn voorbereid op de bestrijding van rampen en crises. Vanuit de rol van vergunningverlener, toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn strikt waar het moet. Om zo, samen met burgers en bedrijven, tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.02.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 SOCIALE VEILIGHEID	-2.016	-2.091	-2.428	-337
2 FYSIEKE VEILIGHEID	-8.996	-8.996	-9.065	-69
3 TOEZICHT EN HANDHAVING	-3.231	-3.231	-4.662	-1.431
TOTAAL LASTEN	-14.243	-14.318	-16.155	-1.837
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 SOCIALE VEILIGHEID	0	0	453	453
2 FYSIEKE VEILIGHEID	0	0	0	0
3 TOEZICHT EN HANDHAVING	2.944	2.944	5.449	2.505
TOTAAL BATEN	2.944	2.944	5.902	2.958
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 SOCIALE VEILIGHEID	-2.016	-2.091	-1.975	117
2 FYSIEKE VEILIGHEID	-8.996	-8.996	-9.065	-69
3 TOEZICHT EN HANDHAVING	-286	-286	787	1.073
TOTAAL SALDO	-11.298	-11.373	-10.252	1.121
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-96	-96	-96	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-96	-96	-96	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-11.394	-11.469	-10.348	1.121

Tabel: PF.02.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	-1.837	2.958
1 SOCIALE VEILIGHEID	-337	453
2 FYSIEKE VEILIGHEID	-69	0
3 TOEZICHT EN HANDHAVING	-1.431	2.505
9 MUTATIES RESERVES PROGRAMMA -2-	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
---	--------	-------	-------

1. Sociale veiligheid			
In de zomerrapportage is al aangegeven dat er extra budget benodigd was voor extra voorlichting omtrent vuurwerklessen.	-31		S
Dit betreft kosten in verband met de beëindiging van langlopende juridische procedures. De geschillen die ten grondslag lagen aan deze procedures zijn in onderling overleg beëindigd.	-111		I
Afwijking als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van bedrijfsvoeringslasten en bedrijfsvoeringsbaten aan de taakvelden.		453	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Fysieke veiligheid			
Voor de gemaakte kosten voor het ruimen van niet-gesprongen explosieven (NGE) wordt jaarlijks door de gemeenteraad een suppletie-uitkering bij het Rijk aangevraagd. In de meicirculaire is hiervoor een bedrag beschikbaar gesteld. De ontvangen vergoeding wordt verantwoord op programma 12 Financiën.	-216		I
Afwikkeling jaarrekening 2016 Veiligheidsregio Utrecht, zoals vermeld in de zomerrapportage.	106		I
De evenementen coördinator bij de Veiligheidsregio is niet geraamd, per 1-1-2018 zal deze functie worden overgenomen door de afdeling VTH, zoals vermeld in de zomerrapportage.	-50		I
Er is in de gemeentebegroting een hogere indexering opgenomen dan de werkelijke loon/prijsstijging bij de Veiligheidsregio Utrecht. Dit is al gemeld in de zomerrapportage.	75		I
Wij stellen voor de in de meicirculaire opgenomen bijdrage voor de versterking gemeentelijke aanpak Jihadisme (regiobreed) ad € 20.000 over te hevelen naar 2018. Dit bedrag is niet uitgegeven en in programma 12 Financiën opgenomen als bate.			

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Vergunningen, toezicht en handhaving			
Zoals in de zomerrapportage reeds aangekondigd is er in 2017 een groot aantal grote bouwprojecten uitgevoerd in de stad (m.n. appartementencomplexen en woonhuizen), waardoor de legesopbrengsten hoger zijn dan geraamd. Om alle (extra)	-1.158	2.429	I

aanvragen voor bouwvergunningen tijdig te kunnen afhandelen, was het nodig om extra capaciteit in te huren. Doordat er nog vrij veel bouwvergunningen voor grote bouwprojecten in december zijn afgegeven, is de extra legesopbrengst wel fors hoger (bijna € 1 mln.) dan ingeschat bij de zomerrapportage.			
Zoals in de zomerrapportage reeds aangekondigd is het niet gelukt om de bezuiniging op de Regionale Uitvoeringsdienst uit de herstelbegroting 2015 dit jaar te realiseren. Vanaf 2018 gaat de RUD werken met outputfinanciering en wordt de bezuiniging wel gerealiseerd.	-132		I
Mutaties in de formatie leiden, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele baten en/of lasten.	-185	76	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Tabel: PF.02.03 Analyse investeringen in uitvoering

Dit programma heeft geen geplande investeringen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.02.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Besmetting van de openbare ruimte met asbest als gevolg van een brand. De kosten van het schoonmaken van de openbare ruimte kan mogelijk niet op de		0,3	Wethouder Tigelaar

	veroorzaker/vervuiler verhaald worden.			
2	Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzekere. De werkzaamheden op het gebied van advies, toezicht en handhaving blijven aandacht vragen, mede door de gewijzigde (verruimde) regels op het gebied van vergunningvrij bouwen en de impact van de nieuwe omgevingswet.	De legesinkomsten van grote bouwwerken moeten nog steeds de kosten van kleine bouwwerken dekken. Er is een formatienormeringssysteem. We werken met een flexibele schil van 3 a 4 fte.	0,1	Wethouder Tigelaar
3	Om grote evenementen voor de stad Amersfoort te kunnen behouden is er voor gekozen om niet alle kosten door te berekenen in de evenementenvergunning. Door de noodzakelijke inspanningen van gemeentezijde hierbij, is dit tekort hoger dan vooraf ingecalculeerd.		0,1	Wethouder Tigelaar

1 SOCIALE VEILIGHEID

Burgemeester Lucas Bolsius

E-mail: burgemeester@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurszaken, juridische zaken en *public affairs*
Veiligheid
Dierenwelzijn
Archeologie

Belangrijke gebeurtenissen

Ondermijning: onderzoek criminele netwerken/families

Ondermijnende criminaliteit is een ingewikkeld vraagstuk waarbij de hele samenleving indirect betrokken is. Deze vorm van criminaliteit is al lang en diep vertakt in de samenleving en het is geen probleem dat eenvoudig en snel opgelost kan worden, onder meer omdat deze vorm niet altijd even goed zichtbaar is.

Om een beeld te krijgen van de aard en omvang van de georganiseerde criminaliteit in Midden Nederland, heeft het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden Nederland (RIEC MN) voor alle gemeenten - ook voor Amersfoort - een ondermijningsbeeld opgesteld. Dit beeld geeft inzicht in de verschillende verschijningsvormen van ondermijning voor zover professionals deze waarnemen.

Om in aanvulling op het ondermijningsbeeld - meer zicht te krijgen op criminele netwerkvorming in Amersfoort, heeft de burgemeester een onderzoek naar de criminele netwerken in Amersfoort laten uitvoeren.

Uit de beide onderzoeken komt drugscriminaliteit als grootste ondermijningsrisico naar voren. Amersfoort valt hierin niet op ten opzichte van andere gemeenten. Op basis van de uitkomsten van de onderzoeken is in 2017 een aanpak voorbereid waarin onder meer ingezet wordt op het weerbaar maken van de ambtelijke organisatie, bestuur en stad.

Tevens is in deze aanpak aandacht voor het inrichten van outreachende zorg, gericht op criminele families en het tegengaan van criminele carrières van jeugd. In 2018 moet worden besloten over de aanpak.

Het onderwerp ondermijning is in Amersfoort niet nieuw. Er bestaat al enkele jaren een integraal ondermijningsoverleg en dit overleg groeit en ontwikkelt mee met de toenemende aandacht die het onderwerp krijgt.

De samenwerking tussen de veiligheidspartners heeft in 2017 tot een aantal concrete aanpakken geleid. Hieruit zijn - door multidisciplinaire teams uitgevoerde - acties voortgekomen die er bijvoorbeeld toe geleid hebben dat een pand gesloten is, door de Belastingdienst beslag is gelegd, de energieleverancier een navordering heeft gedaan en de NVWA boetes heeft opgelegd evenals het UWV

Aanpak jeugdoverlast

Het afgelopen jaar is verder geïnvesteerd in de aanpak van jeugdoverlast. In 2017 lag de focus op jeugdoverlast die door bewoners werd ervaren in delen van de wijken Vathorst, Kattenbroek, Nieuwland, rond het Eemplein en in de Koppel. Een van de maatregelen is de inzet van handhavers van de gemeente met als taakaccent jeugd.

Vanaf augustus 2017 is ook de persoonsgericht aanpak jeugd (PGA-jeugd) actief voor jongeren die overlast en/of criminaliteit plegen. Als onderdeel van deze aanpak hebben wijkagenten en handhavers thuisgesprekken gevoerd met de ouders van jongeren die overlast en/of criminaliteit veroorzaakten.

Hierbij zijn 51 jongeren in beeld in de leeftijd van 12 tot en met 23 jaar oud. Om de week komen ketenpartners vanuit het zorgdomein en justitie bijeen om voor deze jongeren een concrete aanpak te bespreken. Door de integrale aanpak weten de ketenpartners elkaar sneller te vinden. Mede door de extra inzet van de PGA jeugd zijn in 2017 zowel de kermis als oud en nieuw rustig verlopen.

Aanpak high impact crimes: verdere daling van aantal woninginbraken

Het aantal woninginbraken is in 2017 met 9% gedaald en staat daarmee op het laagste niveau in vijf jaar. Om de woninginbraken omlaag te krijgen is flink ingezet op voorlichting en bewustwording onder bewoners om zo de heterdaadkracht te vergroten. Verschillende keren is in de hotspots de buurttent ingezet. In totaal zijn een kleine 300 gratis woningscans uitgedeeld waarmee bewoners advies krijgen over hun hang en -sluitwerk. Ook zijn in samenwerking met de politie verschillende buurtbijeenkomsten georganiseerd, hebben studenten van MBO Amersfoort en handhavers geflyerd en mensen op winkelcentra en in wijken aangesproken over dit thema. Bewoners zijn zelf ook zeer actief met Whatsappgroepen waar met regelmaat verdachte situaties worden gedeeld. Ook meldingen die via Burgernet met inwoners worden gedeeld dragen bij aan het tegengaan van woninginbraken. Verder is de persoonsgerichte aanpak van woninginbrekers een belangrijk onderdeel van de totale aanpak.

Preventie radicalisering

Vroeg signalering van radicalisering is één van de stappen in de gemeentelijke aanpak op preventie van radicalisering. Professionals die individueel in contact zijn met burgers hebben een belangrijke rol in de vroeg signalering. In 2017 hebben 132 professionals een training kunnen volgen. Denk daarbij aan professionals werkzaam bij indebuurt033, Wijkteams, onderwijs, politie, sport en andere spelers in het sociaal domein.

Veiligheidsdag op 13 mei 2017

Op zaterdag 13 mei 2017 was het terrein van de brandweer en omgeving omgetoverd tot een dynamische plek waar onder meer de brandweer, politie, ambulance, Rode Kruis, gemeente, EHBO-verenigingen, de Reddingsbrigade en bewonersinitiatieven voor een spetterend programma zorgden met mooie demonstraties, leuke workshops, een rondrit met de brandweerauto, een speurtocht en informatieve stands. Veel Amersfoorters waaronder ook een groot aantal kinderen genoten van een prachtige actiedag waarbij zij zelf veel konden zien en ervaren.

Indicatoren

2.1.a % inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	25		21	23

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: % inwoners (18-84 jaar) dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. Cijfers zijn gebaseerd op de vraag: 'Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?' Dit is het percentage 'ja' op het totaal van de antwoorden 'ja' en 'nee'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De afname in 2017 is statistisch significant. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.

Voor meer informatie, zie de [Stadspeiling Leefbaarheid en Veiligheid 2015](#) of [de Wijkatlas](#).

2.1.b % inwoners dat vaak overlast ervaart van groepen jongeren				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	9,2		9,2	8

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: % inwoners (18-84 jaar) dat vaak overlast ervaart van groepen jongeren in de eigen buurt. Dit is het percentage 'vaak' op het totaal van de antwoorden 'vaak', 'soms', '(bijna) nooit' en 'weet niet/geen mening'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.

2.1.c Schaalscore sociale overlast				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	1,8		1,8	1,7

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Het kengetal is berekend op basis van de mate waarin volgens bewoners in hun buurt sprake is van: mensen die op straat worden lastig gevallen, overlast door omwonenden, overlast door (groepen) jongeren, dronken mensen op straat, drugsoverlast, zwervers/daklozen en geluidsoverlast anders dan door verkeer. De score varieert van 0 (komt niet voor) tot 10 (komt vaak voor). Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.
Voor meer informatie, zie [de Stadspeiling Leefbaarheid en Veiligheid 2015](#) of [de Wijkatlas](#).

2.1.d Deelnemers Burgernet				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
14000	15124	15660	16266	16500

Bron: Amersfoort

Toelichting: De cijfers hebben betrekking op het eind van het betreffende jaar. Hoewel het aantal deelnemers aan Burgernet in 2017 is gestegen, is de streefwaarde van 16.500 niet gehaald. Deze ontwikkeling is niet vreemd. Na de fikse groei in de eerste jaren vlakt de groei wat af. Daarnaast neemt de populariteit van de Burgernetapp toe. Inmiddels is deze app 3946 keer gedownload (situatie eind november 2017). Dit aantal is niet opgenomen in de cijfers.

2.1.e Totaal misdrijven				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
9237	8778	8334	7483	8000

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). Vanaf 2017 werkt de politie met een andere definitie. In het misdaadcijfer zijn nu ook misdrijven opgenomen die de laatste jaren steeds vaker voorkomen. Het betreft vooral (internet)fraude en tanken zonder te betalen. De cijfers zijn voor deze delicten met terugwerkende kracht aangepast en komen voor 2016 ongeveer 400 hoger uit dan in de Begroting. De cijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De relatieve cijfers zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari.

2.1.f Totaal van misdrijven per 1.000 inwoners				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
60,59	57,1	54	48,2	55

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreeerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). De cijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De relatieve cijfers zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari.

2.1.g Totaal veel voorkomende criminaliteit				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
2820	2762	2652	2090	2700

Bron: Politie, BHV

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreeerde misdrijven van fietsdiefstal, autokraak en vernielingen (aangiften plus eigen registraties). De cijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar.

2.1.h Totaal woninginbraken [aantal]				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
823	620	560	512	600

Bron: Politie, BHV

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreeerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). De cijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar.

2.1.i Totaal woninginbraken per 1.000 inwoners				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
5,5	4,1	3,6	3,3	4

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreeerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). De cijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De relatieve cijfers zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari.

2.1.j Woninginbraak: % poging				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
39	37	43	48	45

Bron: Politie, BHV

Toelichting: Het betreft hier het totaal van geregistreerde woninginbraken, waarbij er sporen van braak zijn, maar niets is gestolen.

2.1.k Woninginbraak: % voltooid				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
61	63	57	52	55

Bron: Politie, BHV

Toelichting: Het betreft hier het totaal van geregistreerde woninginbraken (inbraak of insluiping), waarbij ook iets is gestolen.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Het terugdringen van criminaliteit en overlast door personen in de woon- en leefomgeving.	Doorlopend	
Personen met verward gedrag.	In uitvoering	
Het terugdringen van het aantal voltooide woninginbraken.	Uitgevoerd	
Het vergroten van de heterdaadkracht door actief burgerschap.	Doorlopend	
Het percentage Amersfoorters dat zich wel eens onveilig voelt in hun eigen buurt willen we terugdringen van 25% (2015) naar 23% in 2017.	Uitgevoerd	

2 FYSIEKE VEILIGHEID

Burgemeester Lucas Bolsius

E-mail: burgemeester@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurszaken, juridische zaken en *public affairs*
Veiligheid
Dierenwelzijn
Archeologie

Belangrijke gebeurtenissen

Preventie

Het is noodzakelijk dat inwoners van Amersfoort veiligheidsbewust worden, en weten wat ze moeten doen om brandrisico's zoveel mogelijk te beperken. Daarmee vergroten ze hun eigen veiligheid en die van anderen. De VRU (Veiligheidsregio Utrecht) heeft daarom binnen het project Stimulerende preventie onder andere schatkistlessen op 12 basisscholen gegeven, zodat de nieuwe generatie al van kind af aan bekend wordt met brandpreventie. Ook is op een aantal locaties, zoals seniorencomplexen, voorlichting op maat gegeven. Daarnaast heeft de VRU op enkele markten middels virtual reality voorlichting gegeven.

Crisisorganisatie

Ook in 2017 hebben de VRU en de gemeente geïnvesteerd in de vakbekwaamheid van regionale en lokale crisisfunctionarissen. Door regionale opleidingsprogramma's, maar ook door zowel op beleids- als uitvoerend niveau onze lokale crisisorganisatie te oefenen. In 2017 is ook geïnvesteerd in het verbeteren van de alarmering van de gemeentelijke crisisorganisatie (sneller alarmeren) en het verbeteren van de informatiepositie van de gemeentelijke crisisorganisatie (toegang tot meldkamersysteem).

Bommen en granaten

In maart 2017 is het beleidskader "Niet Gesprongen Explosieven (NGE)" vastgesteld door het College, waardoor ten aanzien van dit onderwerp de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en handelingsperspectieven van alle betrokkenen duidelijk zijn.

In 2017 is bij het Ministerie van BZK subsidie toegekend voor 70% van de in 2016 gemaakte NGE kosten van 2016 en subsidie aangevraagd voor de in 2017 gemaakte kosten.

Vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor

In 2017 is er een flinke afname geweest van de overschrijding van de maximaal toegestane vervoersbewegingen van gevaarlijke stoffen over het spoor (van ruim 2.000 ketelwageneenheden in 2016 tot circa 200 in 2017), gebaseerd op de cijfers van de eerste drie kwartalen van 2017. Het college heeft eerder, samen met andere gemeenten en provincies, stevig op het beëindigen van deze overschrijdingen aangedrongen bij de staatssecretaris van Milieu.

In maart 2013 hebben incidenten plaatsgevonden (onrechtmatig laten stilstaan van een ketelwagen met chloor, gedurende ongeveer een uur op drie verschillende dagen) op het Emplacement Amersfoort. Op dat moment heeft het college onmiddellijk actie ondernomen om deze overtredingen van de vergunning aan de orde te stellen. In 2017 is Prorail veroordeeld tot een boete van € 50.000.

In 2017 heeft de staatssecretaris van Milieu met AkzoNobel een gezamenlijke intentieverklaring afgesloten die voorziet in afspraken over de beëindiging van de incidentele chloortransporten door Nederland. Vanaf 2016 gaat het incidentele vervoer van chloor via een andere route, waardoor geen chloor meer door Amersfoort vervoerd wordt.

Indicatoren

2.2.a Aantal binnenbranden per 1000 woningen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
1,19	1,19	1,16	0,95	1,16

Bron: VRU

Toelichting: Vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) wordt het aantal branden per 1000 woningen als indicator opgenomen. Doelstelling is om het aantal branden per 1000 woningen niet verder te laten stijgen. Omdat het aantal branden per 1000 woningen in 2017 zelfs is gedaald, is de doelstelling ruimschoots gehaald.

2.2.b Brandweer binnen normtijd ter plaatse				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		68	81	68

Bron: VRU

Toelichting: De Veiligheidsregio Utrecht heeft per type object meettijden vastgesteld waarbinnen de brandweer bij een spoedbinnenbrand ter plaatse moet zijn. In 2017 zijn 57 spoedbinnenbranden getoetst (uitrukken waarbij registratiefouten in de meting zijn gemaakt zijn weggelaten). In 11 gevallen werd de meettijd niet gehaald. De overschrijding betrof 4 keer minder dan 1 minuut en in de meeste andere gevallen maximaal enkele minuten. Overschrijdingen werden vooral veroorzaakt doordat objecten soms ver van de kazerne liggen en door verkeersomstandigheden. (Voor 2015 werd gewerkt met wettelijke normtijden. Vanwege deze trendbreuk is het niet mogelijk om cijfers van voor 2015 te tonen).

Samenwerking

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Wij werken in het samenwerkingsverband van de VRU. Daarin nemen gemeenten deel en vormen zij samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners, een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continu proces. Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen enz

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We hebben een actueel beeld van de risico's in Amersfoort en de regio.	Doorlopend	
We geven prioriteit aan het voorkomen en beperken van risico's om op termijn minder in actie te hoeven komen.	Doorlopend	
We vergroten het risicobewustzijn van inwoners, bedrijven en instellingen en zien de inwoner als medehulpverlener.	Doorlopend	
We investeren in kennisuitwisseling en samenwerking met onze netwerkpartners.	Doorlopend	
We zetten mensen en materieel zo efficiënt en effectief mogelijk in bij de bestrijding van rampen en ongevallen.	Doorlopend	
We beperken de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk.	Doorlopend	
We zien er op toe dat het grondroerend werken in gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE), volgens richtlijnen verloopt.	Doorlopend	

3 TOEZICHT EN HANDHAVING

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)

Stedelijk beheer

Handhaving

Milieu en grondstoffenbeleid

Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

HUP en VUP

Het handhavingsuitvoeringsprogramma 2017 (HUP) is afgestemd met onder andere de politie en brandweer en is opgesteld en vastgesteld door het college. Het HUP geeft weer waar de prioriteiten worden gelegd met betrekking tot de inzet. Er zijn 10 prioriteiten vastgesteld (waaronder op het gebied van asbest, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid en brandveiligheid, verontreinigde grond, risicovolle inrichtingen), en er is een aantal kengetallen bepaald waarvan de voortgang wordt gemonitord. De inzet van toezicht en handhaving op evenementen is goed uitgevoerd en controles op (para) commerciële inrichtingen zijn ingezet op vergunningen en alkoholschenking. Tijdens horecanachten zijn er interventies gericht op alcohol gerelateerde feiten onder minderjarigen en overlastgerelateerde feiten (wildplassen en dergelijke). Jeugdboa's zijn ingezet om jeugdgroepen in kaart te brengen. Door de inzet op hotspots hondenpoep zijn er meer boetes geschreven en de meldingen gedaald.

Nieuw dit jaar is dat ook voor vergunningverlening een uitvoeringsprogramma (VUP) is gemaakt waarin de voorgenomen activiteiten voor wat betreft de WABO, APV en bijzondere wetten staan opgenomen. Het gaat dan om bijvoorbeeld bouw- of evenementenvergunningen. Hiervoor zijn ook kengetallen en streefcijfers opgenomen waarvan de voortgang wordt gevolgd. Hiermee wordt voldaan aan de eis van de interbestuurlijk toezichthouder.

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen uitgesteld

Deze wet heeft betrekking op de invoering van een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen en de versterking van de positie van de bouwconsument. De verwachte invoering van de wet is tot nader order uitgesteld.

Transformatieopgaven

Door de economische crisis van de voorgaande jaren was de vraag naar kantoorpanden afgenomen. Tegelijkertijd is de behoefte aan woonruimte onverminderd groot. Daarom is besloten tot herbestemming en [transformatie van leegstaande kantoren](#). De meest in het oog springende transformatieprojecten in 2017 zijn het kantorenpand aan de Hogeweg 25 en de voormalige bibliotheek. In het pand van 'De Amersfoortse' is gestart met de transformatie.

Breedplaatvloeren

In mei 2017 is een in aanbouw zijnde parkeergarage van Eindhoven Airport ingestort. Gebleken is dat bouwfouten met betrekking tot de toegepaste breedplaatvloeren de oorzaak zijn. Deze ontoelaatbare veiligheidsrisico's zouden zich ook bij andere gebouwen met vergelijkbare constructies kunnen voordoen. Uit een quickscan bleek dat sinds 1999 in Amersfoort tien bouwwerken met mogelijk vergelijkbare ontwerpdetails zijn opgeleverd. We hebben de desbetreffende eigenaren aangeschreven en bij 60 objecten eigen onderzoek gedaan. Als extra controle zijn brieven gestuurd naar de ons bekende ontwikkelaars en aannemers die in Amersfoort actief zijn of actief zijn geweest.

Balkons

Door het instorten van een galerijvloer van een flatgebouw in Leeuwarden geldt sinds 1 januari 2016 via het Bouwbesluit een onderzoeksplicht voor eigenaren van bouwwerken met betonnen uitkragende galerijvloeren. 'Uitkragend' wil zeggen dat de verdiepingsvloer naar buiten doorloopt (overhangt) en overloopt in de galerijvloer: die maken dan als het ware één geheel uit met de verdiepingsvloer of de vloerbalken. Om eigenaren nogmaals te wijzen op deze verplichting hebben we 26 eigenaren achterhaald. Daarnaast hebben wij contact gehad met woningcorporaties Portaal en de Alliantie en bekende eigenaren van zorginstellingen. Na inventarisatie bleek dat galerijen van 4 flatgebouwen niet voldeden aan het Bouwbesluit. Als gevolg hiervan is een herstelplan uitgewerkt en uitgevoerd.

Asbest

Er zijn dit jaar een paar asbestbranden geweest: op de Heideweg, in een oud fabriekspand aan de Soesterweg, de Koedijkerweg en een schuur gelegen aan de Vathorstweg. We hebben geassisteerd en geadviseerd bij een grote brand op het bedrijventerrein van Nieuwegein.

Toename werkzaamheden door aantrekkende economie

De aantrekkende economie heeft voor extra werk gezorgd in de woningbouw (nieuwbouw en verbouw), maar ook in activiteiten die betrekking hebben op schone energie en milieu. Hierdoor heeft ook het werkveld van VTH te maken met een stijgend werkaanbod en hogere legesinkomsten.

Bijzondere projecten

- Zwembad Amerena
- Collectie Centrum Nederland (CCNL)

- Woningbouw Hogekwartier
- Handhaving autobedrijven op de Isselt
- Reclame Vathorst

Indicatoren

2.3.a Groene vergunningen binnen 21 werkdagen afgehandeld				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		33	50	80

Bron: Vergunningensysteem

Toelichting: Een groene Vergunning is een reguliere aanvraag die ontvankelijk is en die voldoet aan de energie prestatienorm van 25% lager dan een reguliere vergunning. Groene vergunningen moeten altijd langs de welstand en naar de bestemmingsplan toetser. De wettelijke termijn is 8 weken. Wij streven naar een afhandeling binnen 21 werkdagen. De beslissingstermijn kan met 6 weken worden verlengd. Als niet aan de indieningsvereisten wordt voldaan start de termijn opnieuw. Er zijn dit jaar slechts 2 groene vergunningen ingediend en afgehandeld. Er wordt gezocht naar een meer representatieve indicator.

2.3.b Vergunningen voor dakkapellen binnen 14 werkdagen afgehandeld				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		40	59	60

Bron: Vergunningensysteem

Toelichting: Een dakkapel, is een bouwwerk in het dakvlak gelegen. Dakkapellen heb je in vele soorten en maten. Een dakkapel kan welstandsvrij of welstandsplichtig zijn of in een monumentaal gebied liggen. De verwachting is dat ca. 60% van de dakkapelaanvragen binnen 14 dagen afgehandeld kunnen worden. De resterende 40% is afhankelijk van commissies en het oordeel van andere experts binnen de gemeente. De wettelijke termijn is 8 weken. De beslissingstermijn kan met 6 weken worden verlengd. Als niet aan de indieningsvereisten wordt voldaan start de termijn opnieuw.

2.3.c Vergunningen van rechtswege verleend (% van het aantal aanvragen)	
Realisatie cijfers	Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
		0,3	0,3	0,4

Bron: Vergunningensysteem

Toelichting: Als de behandeltermijn de wettelijke termijn overschrijdt en niet is verlengd, is de vergunning van rechtswege verleend.

2.3.d Responstijd op klachten openbare ruimte binnen 5 werkdagen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		95	95	95

Bron: Zaaksysteem

Toelichting: Het streven is dat 95% van de klachten (zoals geluidsoverlast, hondenpoep, illegale bouwwerken, parkeeroverlast) binnen 5 werkdagen wordt opgepakt in een eerste telefonisch of mondeling contact met degene die de klacht heeft. Dit betreft een interne servicenorm.

2.3.e Klachten openbare ruimte binnen 14 werkdagen afgehandeld				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		83	83	80

Bron: Zaaksysteem

Toelichting: Het streven is dat 80% van de klachten melding openbare ruimte (zoals geluidsoverlast, hondenpoep, illegale bouwwerken, parkeeroverlast) binnen 14 werkdagen afgehandeld wordt. Dit betreft een interne servicenorm.

Samenwerking

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Wij werken in het samenwerkingsverband van de VRU. Daarin nemen gemeenten deel en vormen zij samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners, een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continu proces. Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting

kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen enz Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Met ingang van 1 januari 2014 is bij gemeenschappelijke regeling de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht van start gegaan. Door de RUD worden de basistaken uitgevoerd. Dit zijn taken die middels een wettelijke verplichting door de RUD moeten worden uitgevoerd en die voor alle gemeenten gelden. De basistaken zijn de complexe VTH-milieutaken en de taken met een aanzienlijke milieu-impact. Afhankelijk van de hoogte van de milieu impact, dient een bedrijf voor het opstarten, uitbreiden en veranderen van activiteiten een omgevingsvergunning of een melding activiteitenbesluit in te dienen. Daarnaast zijn er de plustaken, waarbij een gemeente de keus heeft om deze door de RUD te laten uitvoeren of zelf te doen. Het gaat dan om het in behandeling nemen van meldingen bij en het toezicht en handhaving op ongeveer 1500 bedrijven met activiteiten met een minder groot milieurisico. Dit zijn bedrijven waar relatief vaker klachten over komen omdat deze zich vaker in de directe omgeving van de woonomgeving bevinden, zoals horeca of supermarkten. In 2017 heeft de RUD de vooraf gestelde doelen grotendeels behaald met betrekking tot toezicht en handhaving. Uit de rapportage van de RUD Utrecht blijkt dat er minder uren zijn besteed aan werkzaamheden voor de Wet bodembescherming, omdat er minder vergunningen zijn aangevraagd dan geprognosticeerd.

Zichtbaar resultaat	Voortgang
We prioriteren onze handavingsinzet op basis van informatie en risico.	Doorlopend
We bevorderen naleving van regels door preventie en zelforganisatie.	Doorlopend
Omgevingsvergunningen die digitaal zijn ingediend worden binnen twee weken digitaal afgehandeld.	Uitgevoerd
We evalueren de jaarlijkse evenementen en implementeren de leerdoelen, ook uit (inter)nationale evaluaties.	Uitgevoerd

Vergunningen, toezicht en handhaving				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
2	Gemeente vraagt financiële vergoeding voor toets op vergunningsvrij bouwen.	Niet uitgevoerd 	-125	"Extra inkomsten van € 125.000 door leges te heffen voor toetsing vergunningsvrij bouwen." Hiermee zijn we gestart in 2016. In de praktijk blijkt dat burgers niet bereid zijn om voor deze informatie te betalen. Deze baat zal daarom structureel afgeraad moeten worden. Dit is meegenomen in de Kadernota 2018.
3	Synergie effect tussen BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en WOZ (waardering onroerende zaken); onderzoek efficiency met lean six sigma project.	Uitgevoerd 		Alle achterstallige mutatiedetectiewerkzaamheden zijn uitgevoerd.

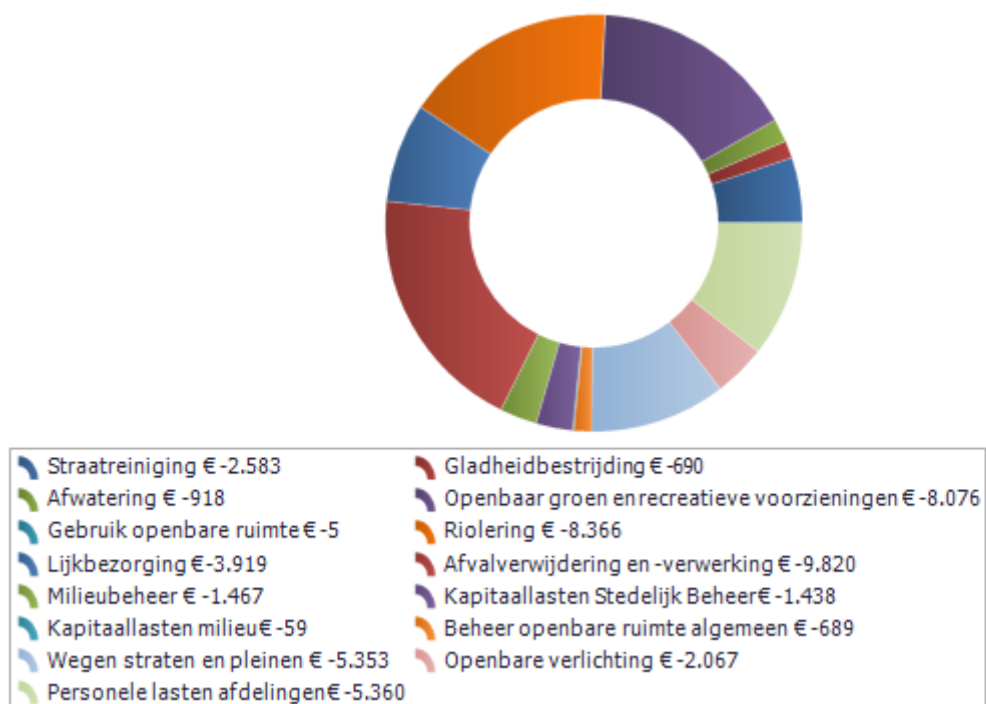
6	Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (regionale uitvoeringsdienst) met 10%.	Niet uitgevoerd	-80	De bezuiniging van € 80.000 kan in 2018 worden gerealiseerd. In dat jaar wordt het nieuw sturings- en financieringsmodel van outputsturing- en financiering ingevoerd. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling worden met dit nieuwe model afgerekend op daadwerkelijk geleverde producten en diensten. De invoering was eerder voorzien. Op 28 januari 2016 heeft het Algemeen Bestuur moeten besluiten de huidige wijze van afrekenen (vast bedrag, lumpsum) te verlengen.
---	---	-----------------	-----	--

03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU

Inleiding

We willen veilige, gezonde, groene en leefbare wijken. Nu en in de toekomst. Daarvoor zetten we in op een optimaal en duurzaam (zelf)beheer, waarbij we burgerinitiatieven stimuleren en enthousiasmeren. Samen met anderen werken we aan een duurzame ontwikkeling van de stad.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.03.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 STEDELIJK BEHEER	-37.558	-37.558	-38.065	-507
2 MILIEU	-13.366	-13.445	-12.746	699
TOTAAL LASTEN	-50.925	-51.004	-50.811	193
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 STEDELIJK BEHEER	6.354	6.354	6.354	-1
2 MILIEU	808	887	1.151	264
TOTAAL BATEN	7.162	7.241	7.504	263
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 STEDELIJK BEHEER	-31.204	-31.204	-31.711	-507
2 MILIEU	-12.558	-12.558	-11.595	963
TOTAAL SALDO	-43.762	-43.762	-43.307	456
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-887	-953	-953	0
Onttrekking aan reserve	718	1.055	1.055	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-169	102	102	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-43.932	-43.661	-43.205	456

Tabel: PF.03.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	193	263
1 STEDELIJK BEHEER	-507	-1
2 MILIEU	699	264
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Stedelijk beheer			
Voor de aanleg van het Beekdal was in 2017 € 1.192.000 beschikbaar. De werkzaamheden zijn nog niet gestart. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen naar 2018.	1.192		I

Voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop was een eenmalig budget beschikbaar van € 250.000. Van dat budget resteert eind 2017 nog een bedrag van € 63.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2018, zodat de bestrijding kan worden voortgezet.	63		I
Door het wegvallen van de verhuur van analoge billboards zijn de inkomsten uit reclame activiteiten teruggelopen. Deze inkomsten, structureel oplopend tot € 270.000, zijn niet meer te realiseren.		-170	S
De (straat)werkzaamheden voor derden, het verhelpen van schades en vergunningverlening zijn hoger dan geraamd, waardoor zowel aan de baten- als aan lastenkant sprake is van een overschrijding.	-535	535	I/S
Bij de renovatie van de Kwekersbrug bleken er niet voorziene giftige verfsystemen te moeten worden verwijderd.	-90		I
In 2016 is het project “stabiliseren bruggen Valleikanaal” afgerond. De verwachting was dat een deel van de kosten zou kunnen worden verhaald via de regeling "niet gesprongen explosieven". Het is echter niet meer te verwachten dat deze kosten uit 2016 nog onder deze regeling kunnen worden verhaald.	-145		I
In 2016 is bij amendement 2016-122A besloten om een bedrag van € 540.000 te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein voor de dekking van de extra loonkosten bij Eemfors. Met dit budget zijn in 2017 bomen geplaatst en speelvoorzieningen vervangen. Hier staat een onttrekking aan de reserve tegenover.	-540		I
In 2017 was er € 200.000 beschikbaar voor de vervanging van bomen. Door de extra budgetten die er in 2018 door de raad beschikbaar zijn gesteld werd een Europese openbare aanbesteding noodzakelijk. Daardoor is het niet gelukt om het bedrag van € 200.000 nog in 2017 te besteden aan het plaatsen van nieuwe bomen.	200		I
Door de omvang van het werk in relatie tot de beschikbare capaciteit van Afdeling Leefomgeving was in 2017 extra inhuur noodzakelijk.	-107		I
In tegenstelling tot voorgaande jaren was het minder vaak nodig om extra onderhoud uit te voeren aan de riolering of calamiteiten te verhelpen. Dit heeft ook te maken met het gegeven dat we een paar kleine projecten in 2017 hebben opgenomen in het investeringsprogramma openbare ruimte.	360		I
Exploitatie resultaat CBA Het resultaat van het CBA bedraagt € 1.507.000 nadelig, waarvan een bedrag van € 1.408.000 eerder was gemeld in de zomerrapportage. Het resultaat bestaat uit 3 posten: 1) Groot onderhoud: Zoals aangegeven in het collegevoorstel	-1.121	-386	I

“groot onderhoud crematieoven CBA” (nr. 5242669) is er voor het groot onderhoud van het CBA een onderhoudsreserve die per 31 december 2017 € 889.000 bedraagt. Voorgesteld wordt om de kosten van het groot onderhoud ad € 792.000 ten laste te brengen van deze onderhoudsreserve. 2) Upgrade aula: Tijdens het groot onderhoud aan de oven zijn een groot aantal werkzaamheden aan de aula uitgevoerd (zie raadsvoorstel 5394825) . Van de totale investering van € 769.000 die daarmee was gemoeid is een bedrag van € 513.000 geactiveerd en wordt over de levensduur afgeschreven. Een bedrag van € 256.000 dat betrekking had op achterstallig onderhoud is in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. 3) Achterblijvende omzet: Als gevolg van het groot onderhoud aan de oven en de aula kon er uiteindelijk drie maanden geen gebruik worden gemaakt van het crematorium en de aula. De omzet bleef daardoor in de eerste helft van 2017 € 380.000 achter bij de raming. In het tweede half jaar moest er wel weer extra personeel worden ingezet wat tot ca. € 75.000 extra bedrijfsvoeringskosten heeft geleid. De omzet lag het tweede half jaar 2017 wel weer boven de omzet van het tweede half jaar 2016. Rekening houdend met de onttrekking uit de onderhoudsreserve resteert een tekort ad € 715.000. Voorgesteld wordt om dit te onttrekken uit de bedrijfsreserve van het CBA.			
---	--	--	--

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Milieu			
Zoals gemeld in de zomerrapportage leidde de afrekening van de AVU over 2016 tot een terugbetaling van € 530.000. Dit wordt veroorzaakt door meeropbrengst oud papier en minder restafval. In de zomerrapportage zijn eveneens gemeld een voordeel door tariefsverlaging ROVA en het niet indexeren door de AVU van € 300.000. Uiteindelijk bedroeg het voordeel van het niet indexeren van deze kosten in combinatie met de tariefsverlaging € 380.000. Daarnaast zijn de PMD vergoedingen in 2017 als gevolg van hoger aanbod (betere scheiding), ten opzichte van 2016 en ten opzichte van de raming gestegen met € 290.000. Op het uitvoeringsbudget van afdeling Leefomgeving en milieu blijft een bedrag van € 140.000 onbenut omdat er behoudens het omgekeerd inzamelen geen nieuwe ontwikkelingen waren waarin geïnvesteerd moest worden. De eindafrekening van de ROVA over 2016 resulteerde in een voordeel van € 90.000. Het nieuwe contract voor de Kringloop Amersfoort resulteerde in een structureel voordeel van € 150.000.	1.213	215	I
Besteding rijksmiddelen om de verduurzaming in de regio van de particuliere woonvoorraad op te schalen en te versnellen. De bijdrage is ontvangen in het gemeentefonds (programma	150		S
	-625		I

12). Dit is gemeld in de zomerrapportage.			
---	--	--	--

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Geplande investeringen

Tabel: PF.03.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting
<i>Investerings met maatschappelijk nut</i>				
Herstelprogramma Kademuren en bruggen	296	0	296	De vervanging van houten bruggen start in 2018.
Aanpak Leusderweg	500	0	500	Eind 2017 heeft de raad ingestemd met het plan van aanpak. De uitvoering vindt plaats in 2018
Upgrade en kwaliteitsverbetering aula crematorium en begraafplaats Rusthof, conform raadsbesluit: 5394825 d.d. 17 januari 2017. Het krediet bedraagt € 769.000 echter een bedrag van € 256.000 heeft betrekking op het wegwerken van scheuren en het herstellen van de plafonds en de muren. Deze incidentele kosten mogen niet worden geactiveerd en zijn in een keer ten laste van de exploitatie gebracht.	513	513	0	
Uitwerkingsplan nieuwe afvalinzameling 2017 tot 2020, conform raadsbesluit: 5260297 d.d. 6 december 2016. Het totale krediet bedraagt € 2,5 mln. echter de	600	159	441	In 2017 zijn alleen voorbereidingskosten gemaakt.

investering in jaarschijf 2017 bedraagt € 600.000				
Totaal investeringen	1.909	672	1.237	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.03.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Met de essentaksterfte is (behoudens een incidenteel nieuw budget van € 200.000) geen rekening gehouden. Als gevolg van de essentaksterfte zal het grootste deel van de ca. 7000 solitaire essen de komende jaren moeten worden gekapt. Indien ook herplant moet worden nemen de kosten met nog een € 7.000.000 toe.		0,5	Wethouder Tigelaar
2	Invasieve exoten (met name Japanse Duizendknoop) veroorzaken schade.	De structurele bestrijding van de Japanse Duizendknoop binnen de wettelijk mogelijke aanpak. In de begroting 2018-2021 zijn er voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop extra middelen opgenomen.	0,5	Wethouder Tigelaar
3	Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (bijvoorbeeld vorstschade aan wegen of stormschade aan bomen).	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheermaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk.	0,3	Wethouder Tigelaar

1 STEDELIJK BEHEER

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)

Stedelijk beheer

Handhaving

Milieu en grondstoffenbeleid

Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

Bomenleidraad

Bomen hebben tal van waarden en betekenissen voor de stad, de inwoners, de natuur, het milieu en klimaat. We willen actief zorgen voor goede omstandigheden voor bomen en zo een zo waardevol mogelijk bomenbestand creëren en behouden in Amersfoort. In 2017 is daarom de Bomenleidraad vastgesteld. Deze beschrijft hoe we in Amersfoort met bomen omgaan en al de waarden van bomen koesteren, beschermen en uitbouwen. Onder andere door actief te bouwen aan een stedelijke hoofdboomstructuur, te streven naar een uitbreiding van het groenareaal waardoor ook meer plekken voor bomen ontstaan en het maken van zorgvuldige afwegingen van belangen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bomen vragen immers voor langere tijd ruimte, zowel bovengronds als ondergronds, en dit maakt inzichtelijke keuzes en afwegingen noodzakelijk.

Met de uitvoering van de Bomenleidraad pakken we de omschreven maatregelen op ten aanzien van communicatie over bomen en de monitoring.

Naar aanleiding van de Bomenleidraad zijn de APV Amersfoort hoofdstuk 4, afdeling 3 Bomen en de bijbehorende Beleidsregel Bomen aangepast.

Herinrichtingsprojecten

In 2017 zijn weer veel projecten in de openbare ruimte in voorbereiding gegaan en gerealiseerd. Van vier projecten lichten we de uitvoering toe.

Zonnehof: Succesvol samenwerken met bewoners aan klimaatadaptatie

De Zonnehof is een gebied dat verregaand versteend was en vooral gebruikt werd voor verkeer en parkeren. Toekomstige bewoners hebben het initiatief genomen om samen met de gemeente het gebied te vergroenen en een parkachtig aanzien te geven. Wij hebben bij deze herinrichting de kans benut om het gebied klimaatbestendig in te richten door het regenwater zo veel mogelijk in de bodem te infiltreren. Hierdoor wordt de overlast voor de omgeving, die ontstaat bij hevige regenbuien, drastisch beperkt. Dit is in 2017 uitgevoerd.

In het gebied zijn verschillende technieken om het regenwater te infiltreren geïntegreerd toegepast. Via 6 infiltratieputten van 28 meter diep infiltreert het regenwater in het goed

doorlatende onderliggende zandpakket. Daarnaast zijn een waterdoorlatende verharding, water bergende wegfundering en enkele wadi's aangelegd. Alle aangelegde constructies werken integraal samen om het regenwater in het gebied af te voeren en te bergen. Dit laatste zorgt ervoor dat in droge tijden minder snel verdroging van de grond optreedt in de lager gelegen gebieden rond de Zonnehof. Door de vergroening van het gebied is er minder opwarming tijdens de zomer en is dit een aangenaam verblijfsgebied.

Arnhemseweg Noord: Werkzaamheden aan kabels en leidingen vragen meer tijd

De Arnhemseweg Noord was aan onderhoud toe. Begin 2017 is de aannemer gestart met de uitvoering. Aanvankelijk was de planning om rond de zomer klaar te zijn met de werkzaamheden, maar de noodzakelijke werkzaamheden van de nutsbedrijven hebben meer tijd gekost door de beperkte beschikbaarheid van de aannemer. In de maand december is het werk tijdelijk stilgelegd om bewoners en winkeliers de gelegenheid te geven de feestdagen te vieren. In het eerste kwartaal van 2018 wordt het project tot aan het Julianaplein uitgevoerd en afgerond.

Wagnerstraat e.o.: Best Value methode is succesvol

Ten zuiden van de Ringweg Randenbroek zijn 10 woonstraten opgeknapt. Het werk is volgens de Best Value methode in de markt gezet. Dit betekent dat een aannemer is gezocht die, op basis van de te bereiken doelstellingen, het ontwerp technisch heeft uitgewerkt, voorbereid en gerealiseerd. Invulling geven aan de communicatie met alle betrokkenen om de doelstelling tevredenheid te bereiken was hierbij belangrijk. Ook de coördinatie en inpassing in de planning van door derden uit te voeren werkzaamheden was onderdeel van de scope van het werk. Nadat de geselecteerde aannemer de technische voorbereiding had uitgevoerd, is in oktober 2016 gestart met de realisatie. De werkzaamheden zijn in het 4^e kwartaal 2017 naar tevredenheid van alle betrokkenen opgeleverd.

Oude situatie Wagnerstraat

Nieuwe situatie Wagnerstraat

Kruiskamp: Afstemming tussen bewonerswensen en gemeentelijk beleid

In de wijk Kruiskamp wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht, gekoppeld aan de vervanging van het riool. In februari is gestart met buurtavonden om bewoners te informeren over de geplande werkzaamheden en ook samen inrichtingsontwerpen te maken voor de gebieden rondom de Piet Heinstraat, Kruiskamp, Leif Eriksonstraat, Jan Mayenstraat en Columbusweg. Spannend was daarbij hoe we de wens van de bewoners om het smalle wegprofiel en de inrichting niet wezenlijk te veranderen, combineren met het verkeersbeleid dat een ruimer wegprofiel voorschrijft en ook meer groen. Dit maakt niet alleen de ontwerp-opgave interessant, maar stelt ons ook voor de opgave om weloverwogen keuzes te maken waarmee we de ene keer de bewonerswens honoreren en de andere keer het gemeentelijk beleid laten prevaleren. Inmiddels is gestart met het vernieuwen van het riool en herinrichting van de Piet Heinstraat. De werkzaamheden in de overige deelgebieden kunnen naar verwachting in 2018 rond de zomer worden gestart.

Stadsbrede aanpak bestrijding Japanse Duizendknoop

In de eerste helft van 2017 hebben we de bestrijding van de Japanse Duizendknoop, een invasieve exotische plant die veel schade kan veroorzaken aan kapitaalgoederen en natuur, voorbereid. Amersfoort is een landelijke koploper in de bestrijding van de plant. In het najaar van 2017 zijn we gestart met de eerste, stadsbrede bestrijdingsronde.

Om kapitaalgoederen van derden en onszelf te beschermen en verdere verspreiding van de plant te voorkomen, bestrijden we de Japanse Duizendknoop ook op particuliere terreinen. Via een brief zijn alle Amersfoorters opgeroepen tuinen en percelen te controleren op deze invasieve plant. Er is landelijk (en zelfs tot over de landsgrenzen) grote aandacht geweest voor deze actie, waardoor we als gemeente Amersfoort de problemen die de Japanse duizendknoop veroorzaakt flink in de spotlights hebben kunnen zetten. We hebben meer dan 2.500 meldingen ontvangen en in een aantal gevallen zorgwekkende situaties aangetroffen. De oproep heeft geleid tot zo'n 300 particuliere groeiplaatsen die zijn opgenomen in de bestrijding.

Ons plan voor de gemeentebrede aanpak voorziet erin om binnen 3 jaar (2017-2019) de oppervlakte terug te dringen van ongeveer 40.000 m² naar een beheersbare oppervlakte van 2.500 m². We bestrijden in eerste instantie door het toedienen van glyfosaat gedurende 3 jaar, maar we onderzoeken binnen het project ook andere en nieuwe technieken zonder chemische bestrijdingsmiddelen. Ook onderzoeken we mogelijkheden voor een duurzame verwerking van grond waarin de Japanse Duizendknoop zit en plantresten. Via diverse pilots zoeken we naar een methode die de planten effectief bestrijdt met een zo laag mogelijke milieubelasting, zodat de inzet van glyfosaat in de bestrijding fors gereduceerd dan wel gestopt kan worden op termijn.

We hebben met regiopartners en buurgemeenten overlegd over de problematiek, zoals het gezamenlijk voorkomen van verdere verspreiding van de plant via grondverzet en bijvoorbeeld maaisel. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn concrete afspraken gemaakt, acties ondernomen en protocollen vastgesteld om verdere verspreiding zo goed mogelijk te voorkomen.

Zelfbeheerinitiatief Hengelsportvereniging Amersfoort

Hengelsportvereniging Amersfoort (HVA) had al lange tijd de wens om de bereikbaarheid van het Valleikanaal voor sportvissers te verbeteren. Daarom waren eerder, tijdens de aanleg van de Ecologische Verbindingszone (EVZ) natuurlijke voorzieningen, zogenoemde terpjes, voor de vissers aangelegd. Deze terpjes voldeden echter niet meer, omdat ze verzakten en overwoekerd werden door riet en andere beplantingen.

HVA heeft daarom een eigen plan gemaakt voor de aanleg van 23 betonnen vissteigers aan het Valleikanaal, aan de zijde van de rondweg. Deze vissteigers zijn in de eerste helft van 2017 aangelegd. HVA heeft de planvorming en aanleg, in intensief overleg met Waterschap Vallei en Veluwe en gemeente Amersfoort, volledig zelf uitgevoerd. Het beheer en onderhoud van de vissteigers blijft eveneens in handen van de Hengelsportvereniging.

Indicatoren

3.1.a % inwoners dat tevreden is over het onderhoud van de wijk				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	64		64	64

Bron: Stadspeiling O&S

Toelichting: % inwoners (18-84) dat (zeer) tevreden is over het algemeen onderhoud van de wijk. Dit is het percentage '(zeer) tevreden' op het totaal van de antwoorden '(zeer) tevreden', 'neutraal' (28% in 2017), '(zeer) ontevreden' (7%) en 'weet niet/geen mening' (1%). Het percentage inwoners dat tevreden is met het onderhoud van de wijk van 2017 is gelijk aan het gerealiseerde percentage van 2015 en komt overeen met het streefcijfer. Dit wordt in 2019 opnieuw gemeten.

3.1.b Fysieke kwaliteit				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	6,1		6,3	6,1

Bron: Stadspeiling O&S

Toelichting: De fysieke kwaliteit is een schaalscore die varieert van 0 (=slecht) tot 10 (=goed). Hij is gebaseerd op de mate waarin bewoners vinden dat er sprake is van zwerfvuil, graffiti, hondenpoep en vandalisme in hun buurt. Het is dus geen rapportcijfer! Het cijfer is gebaseerd op een steekproef. De verbetering van de fysieke kwaliteit in 2017 is 'statistisch significant', d.w.z. de kans dat de toename door toeval komt is kleiner dan 5%. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.

Stedelijk beheer		
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Fysieke kwaliteit van de openbare ruimte.	Doorlopend	
Tevredenheid over de openbare ruimte.	Doorlopend	
Meer zelfbeheer en burgerinitiatieven.	Doorlopend	
Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2019-2028.	Uitgevoerd	
Lichtplan.	In uitvoering	
Bomenareaal: Uitwerking in Bomenleidraad.	Uitgevoerd	

Stedelijk beheer

Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
9	Stortkosten besparen door biomassa te maken van groenafval.	Uitgevoerd 	-50	De verwerking van het groenafval hebben we ondergebracht in de contracten voor het wijkbeheer.
11	Houten fietsbruggen en vlonders weghalen op het moment van vervanging.	In uitvoering 	-40	De keuze over welke fietsbruggen daadwerkelijk kunnen vervallen is nog niet gemaakt. Het is daarmee nog niet zeker of deze bezuiniging kan worden gerealiseerd.

2 MILIEU

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

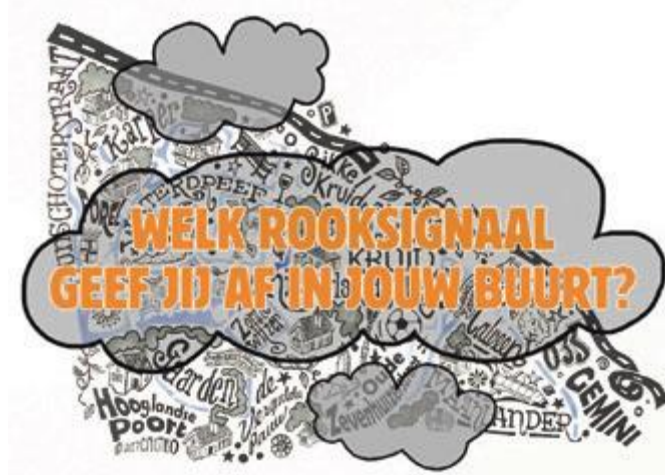
Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

Gezond en Veilig:

1. Actualisering geluidskartering. Met de uitgevoerde geluidskartering hebben we weer een actueel overzicht in de geluidbelasting van het weg-, spoor- en industrielawaai in Amersfoort. De -wettelijk verplichte- geluidskartering geeft input voor het in 2018 op te stellen Actieplan Geluid
2. Houtrook, Amersfoort als koploper. Amersfoort is inmiddels landelijk bekend als koploper die de discussie over houtrook en met name het ontbreken van een landelijk beoordelingsmethode heeft aangezwengeld. Uit de digipeiling bleek dat 28% van de geënquêteerden wel eens last heeft van houtrook. En in december is de campagne over houtrook gestart: "welk rooksignaal geef jij af?" om meer informatie te geven over de gezondheidseffecten van houtrook.

3. Transformatieprojecten. In 2017 zijn diverse transformatie projecten in gang gezet. Op enkele milieubelaste locaties zoals de Hogeweg, de Stadsring en op de Hoef, is dankzij maatregelen als inpandige, afsluitbare balkons en geluidschermen aan de gevel toch een gezonde woonlocatie gerealiseerd.
4. In 2017 is het Actieprogramma Fijn Stof van start gegaan. Het actieprogramma bevat een divers pakket aan projecten die in de periode 2016-2020 worden uitgevoerd. Zowel op het gebied van

duurzame mobiliteit (onder andere stimulering van elektrische scooters), een duurzaam gemeentelijke wagenpark als citizen science (metingen luchtkwaliteit).

Klimaatbestendig:

1. Klimaatbestendigheid nemen wij mee bij de ontwikkeling en herinrichting van locaties en gebieden. Samen met verschillende partners waaronder het waterschap Vallei en Veluwe geven wij hier invulling aan. Specifieke voorbeelden zijn het klimaatbestendig aanleggen van De Zonnehof en de klimaatbestendige herinrichting van de Bisschopsweg
2. Bewoners hebben 85 meetkastjes gemaakt in het kader van Meetjestad. Hiermee wordt hitte en luchtvochtigheid gemeten door de hele stad. De miljoenste meting was in november.
3. Het Steenbreeknetwerk is opgericht, met zo'n 25 deelnemers: ondernemers, vrijwilligers, waterschap en gemeente. Het heeft o.a. vier klimaatbestendige voorbeeldtuinen ingericht en het platform 'Lekkerinjetuin' opgezet.

Afval:

1. In oktober is de aanbestedingsprocedure voor het leveren en plaatsen van ondergrondse restafvalcontainers in de hele stad afgerond. Nieuwland is de eerste wijk waarin de nieuwe afvalinzameling wordt ingevoerd. Bewoners in Nieuwland hebben informatie gekregen en vragen kunnen stellen over de nieuwe manier van afvalinzameling tijdens inloopbijeenkomsten. Elke woning in Nieuwland heeft hiervoor een uitnodiging ontvangen waarbij een kaartje is gevoegd waarop de (geplande) ondergrondse container in die buurt staat aangegeven. Op dit concept locatieplan hebben de bewoners kunnen reageren. De ontvangen reacties hebben geleid tot een Ontwerp locatieplan dat in december is vastgesteld door het college. In 2017 is verder de wijk Hoogland voorbereid. Hiervoor is een concept locatieplan is opgesteld. De inloopbijeenkomsten voor deze wijk vinden begin 2018 plaats. Voor de besluitvorming over de locaties kiezen we voor de zorgvuldige route met vaststelling door het college van de locatieplannen voor de containers per wijk. Dit biedt belanghebbenden de gelegenheid om zienswijzen in te dienen en de mogelijkheid tot het instellen van beroep voor de indieners van zienswijzen.

2. In 2017 zijn we gestart met het uitwerken van pilots voor inzameling van grondstoffen in hoogbouw. Naast alle laagbouwwoningen worden ook de hoogbouw en gestapelde bouw in Amersfoort direct aangesloten op ondergrondse containers voor restafval. Voor de inzameling van PMD, papier en GFT bij de hoogbouw en gestapelde bouw bereiden wij een apart plan voor, in combinatie met pilots. Bij de pilots onderscheiden we twee fases: Pilots op

- inzamelingssystemen (systeempilot)
- gedragsinterventies die bewoners helpen beter te scheiden (gedragspilots)

In de systeempilot gaan we bewoners in hoogbouw en gestapelde bouw faciliteren door het dichtbij aanbrengen van voorzieningen voor het gescheiden aanbieden van grondstoffen. Daarbij wordt per hoogbouwcomplex gekozen voor het situationeel meest passende systeem. Na uitrol gaan we de impact meten en de daaruit voorkomende bevindingen meenemen bij een stadsbrede uitrol. We onderzoeken de mogelijkheden van pilots voor gedragsbeïnvloeding, waaronder in ieder geval een pilot met gedragsbeïnvloeding bij GFT-inzameling.

3. In september 2017 heeft een deel van de Amersfoorters een vragenlijst ontvangen over de tevredenheid naar de afvalinzameling. Met de resultaten van dit tweejaarlijkse onderzoek hebben we inzicht gekregen in de tevredenheid over de afvalinzameling en de mogelijke aandachtspunten.

Het onderzoek geeft aan dat 73% van de inwoners de afvalinzameling als (zeer) goed beoordeelt. Dit is vergelijkbaar met andere gemeenten. De tevredenheid uit zich in het rapportcijfer 7.4 (2014: 7.5). De inzameling van GFT-afval scoort het hoogst, gevolgd door het milieubrenghstation, de inzameling van papier en karton en de inzameling van restafval. In mindere mate is men tevreden over de inzameling van PMD-afval via een verzamelcontainer. We verwachten dat de tevredenheid van PMD zal verbeteren door de nieuwe afvalinzameling vanwege het verhogen van de service op het scheiden van grondstoffen aan huis (onder andere door het inzamelen van PMD met minicontainers).

CO2-neutraal:

1. In 2017 is het plan opgesteld om de opgave CO2-neutraal in 2030 in beeld te brengen en aan te geven hoe versnelling kan worden aangebracht in de CO2-reductie. Hiervoor zijn de volgende stappen gezet en producten opgeleverd.

- In de factsheet Energietransitie Amersfoort is de opgave naar een CO2-neutrale stad cijfermatig in beeld gebracht.
- Vervolgens zijn de transitiepaden duurzame warmte, duurzame elektriciteit en duurzame mobiliteit samen met stakeholders uit de stad uitgewerkt
- onder de naam Operatie Uitstoot zijn we de stad ingegaan en hebben negen gebiedsbijeenkomsten (stadsdekkend) georganiseerd om de kansen per gebied in beeld te brengen. De opbrengst hiervan is vastgelegd in negen gebiedsplannen.

Bovenstaande is samengevat in het rapport 'Amersfoort CO2-neutraal; de opgave voor 2030 in beeld en uitvoeringsprogramma 2018 dat ter besluitvorming aan de raad is voorgelegd.

2. Besluit aardgasloze nieuwbouw Vathorst. Samen met Ontwikkelbedrijf Vathorst wordt een aardgasloos warmtesysteem ontwikkeld voor de nieuwe uitleglocatie Vathorst 2B en 1F. Het streven is om ca. 1200 woningen zonder aardgasaansluiting te realiseren. Aardgasloze nieuwbouwwoningen zijn een voorwaarde voor een succesvolle transitie naar een CO₂-neutraal Amersfoort.

3. Energiecontroles bij bedrijven. In het kader van de Wet Milieubeheer moeten bedrijven alle maatregelen nemen voor energiebesparing die in 5 jaar worden terugverdiend. Hiervoor is een lijst met erkende maatregelen per branche beschikbaar. We hebben de RUD opdracht gegeven om energiecontroles uit voeren bij 75 bedrijven in 2017 en nog eens 75 bedrijven in 2018. De eerste 25 zijn afgerond, 48 zijn nog in behandeling aangezien controles inclusief handhaving een langere periode beslaat dan een jaar.

De werkzaamheden zoals beschreven onder 1. en 3. zijn uitgevoerd met budget uit het programma Duurzame Ontwikkeling.

Groene Stad:

- Exoten bestrijden: De Japanse duizendknoop wordt grootschalig aangepakt. Voor de Reuzenbereklaauw is een groep vrijwilligers actief om deze te steken. In Nimmerdor zijn vrijwilligers bezig met Amerikaanse eik en Vogelkers. In 2018 willen we ook starten met de aanpak van de Reuzenbalsemien.

- Bloemrijke bermen leveren een grote bijdrage aan de biodiversiteit. In 2012 en 2017 zijn alle bloemrijke bermen geïnspecteerd. De resultaten zijn verwerkt in de rapportage "Monitoring en beheer van extensief beheerde grasvlakken en oevers in de gemeente Amersfoort". In deze rapportage is ook de systematiek beschreven waarbij voor de monitoring gebruik wordt gemaakt van 4 graslandtypes. De resultaten geven aan dat we op de goede weg zitten, maar ook dat er verbeteringen mogelijk zijn.

- Soortenmanagementplan (SMP) en gebiedsontheffing: in 2017 is gestart met voorbereidingen voor een soortmanagementplan, een instrument dat met de invoering van de Natuurwet het mogelijk maakt om de stadsnatuur beter te beschermen. Met het SMP willen we informatie over kwetsbare soorten bij de start van een project beschikbaar hebben. Zo kan er in het project eerder en beter rekening worden gehouden met de dieren.

CNME in het Groene Huis:

Het CNME stimuleert de betrokkenheid bij groen en natuur en duurzaam gedrag door het organiseren van educatieve activiteiten voor scholen waaronder 4 veldwerkweken voor het voortgezet onderwijs en meer dan 300 lessen en excursies voor het basisonderwijs. Daarnaast is er de expositie in Het Groene Huis. In 2017 zijn de werkzaamheden van Discover! officieel afgerond en in de vakanties zijn vier tijdelijke exposities georganiseerd.

In en om het Groene Huis vonden verder 320 bijeenkomsten en 4 evenementen over natuur en duurzaamheid plaats, georganiseerd door groene verenigingen, ondernemers of netwerken en gefaciliteerd door het CNME. Het CNME zelf organiseerde twee evenementen: een groene dag waar meer dan 50 groene organisaties en bedrijven zich presenteerden en een kabouterdag waar natuurbeleving voor jonge kinderen centraal stond.

Met zo'n 70 vrijwilligers en deelnemers sociale activering leverde het CNME een bijdrage aan het beheer van Landgoed Schothorst. In 2017 zijn onder andere de thematuinen direct rond Het Groene Huis afgemaakt.

Indicatoren

3.2.a Het aantal saneringswoningen ten gevolge van wegverkeerslawaaï				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
98	98	18	18	18

Bron: Bureau Sanering Verkeerslawaaï

Toelichting: Dit betreft woningen die geplaatst zijn op de zogenoemde A-lijst. Dit zijn woningen met een geluidbelasting in 1986 van 65 dB of hoger. Er is voor deze indicator gekozen omdat de systematiek van deze lijsten landelijk bekend is, tussen steden vergelijkbaar en er vanuit het Rijk subsidie voor beschikbaar is. In 2018 wordt de sanering van de laatste A-lijst woningen afgerond. 2014=98 woningen (A-lijst), 1495 overige saneringswoningen. 2018=0 woningen(A-lijst), 1367 saneringswoningen. Vanaf 2014 zijn we ook gestart met de sanering van de overige saneringswoningen (60 dB of hoger). Sanering hiervan is mogelijk nadat een aanvraag voor sanering is goedgekeurd, aangezien het Rijk slechts beperkt budget heeft. De sanering van 135 woningen wordt in 2018-2019 afgerond. Daarnaast vragen we in 2018 subsidie aan voor de sanering van nog ongeveer 175 woningen.

3.2.b Afvalscheiding				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
51	52	53	53	54

Bron: Grondstoffenmonitor

Toelichting: Het afvalscheidingspercentage is de hoeveelheid afval die inwoners apart scheiden. Hoe hoger dit getal, hoe beter er gescheiden wordt. Het gaat met name om de volgende stromen: grofvuil, gft, grof tuinafval, papier, glas, textiel, kunststof (pmd), klein chemisch afval. Wat er over blijft is restafval. Amersfoort doet daarnaast mee met de Benchmark huishoudelijk afval (een product van Rijkswaterstaat en de NVRD - Vereniging voor afval en reinigingsmanagement voor gemeenten). De gegevens worden vergeleken met de prestaties van andere vergelijkbare gemeenten. De benchmark is ook te vinden op de website Amersfoort.nl.
Amersfoort doet daarnaast mee met de Benchmark huishoudelijk afval (een product van Rijkswaterstaat en de NVRD - Vereniging voor afval en reinigingsmanagement voor gemeenten). De gegevens worden vergeleken met de prestaties van andere vergelijkbare gemeenten. De benchmark is te vinden op de website Amersfoort.nl.

3.2.c CO2-uitstoot door bedrijven				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
246	265	252		249

Bron: Klimaatmonitor

Toelichting: Betreft de CO2-uitstoot door bedrijven, scholen en andere instellingen in kiloton per jaar. Tot 2016 waren de indicatoren over CO2-uitstoot gebaseerd op Energie in Beeld. Vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) zijn deze indicatoren gebaseerd op een andere bron, namelijk De Klimaatmonitor. Om een vergelijkbare reeks te hebben is voor de jaren vòòr 2016 nu ook de Klimaatmonitor gebruikt. Deze getallen wijken daarmee af van de begroting van voorgaande jaren. De meest recente gegevens in de Klimaatmonitor zijn van 2016.

3.2.d CO2-uitstoot door woningen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
241	245	223		231

Bron: Klimaatmonitor

Toelichting: Betreft de CO2-uitstoot door woningen in kiloton per jaar. Tot 2016 waren deze indicatoren gebaseerd op Energie in Beeld. Vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) zijn deze indicatoren gebaseerd op een andere bron, namelijk de Klimaatmonitor. Om een vergelijkbare reeks te hebben is voor de jaren vòòr 2016 nu ook de Klimaatmonitor gebruik. Deze getallen wijken daarmee af van de begroting van voorgaande jaren. De meest recente gegeven in de Klimaatmonitor zijn van 2016.

3.2.e Hoeveelheid opgewekte zonnestroom (MWh*1000)	
Realisatie cijfers	Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
4,8	6,5	8,3		8

Bron: Klimaatmonitor

Toelichting: De hoeveelheid opgewekte zonnestroom in MWh*1000, omgerekend vanuit het opgestelde vermogen (1000 Wp opgesteld vermogen levert 900 kWh zonnestroom). Tot 2016 waren deze indicatoren gebaseerd op Energie in Beeld. Vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) zijn deze indicatoren gebaseerd op een andere bron, namelijk De Klimaatmonitor. Om een vergelijkbare reeks te hebben is voor de jaren vòr 2016 nu ook de Klimaatmonitor gebruikt. Deze getallen wijken daarmee af van de begroting van voorgaande jaren. Omdat de Klimaatmonitor overstapt op een andere manier van statistische verwerking zijn de gegevens over 2016 nog niet beschikbaar. Het getal is berekend op basis van extrapolatie. We verwachten dat het aantal zonnepanelen de komende jaren verder zal toenemen. Dit omdat zonnepanelen een goede investering zijn en consumenten ermee onafhankelijker worden van de energieleveranciers.

3.2.f Hernieuwbare elektriciteit (%)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
1,9	2,3			

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Deel van de energie die afkomstig is uit natuurlijke hulpbronnen die constant worden aangevuld, zoals uit wind, zon, waterkracht en biomassa. Er zijn nog geen gegevens bekend over 2016.

3.2.g Fijn huishoudelijk restafval (kg per inwoner)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
226	216			

Bron: CBS

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)

Samenwerking

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Amersfoort neemt voor de afvalverwerking deel aan de gemeenschappelijke regeling (GR) AVU. De GR AVU regelt een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde afvalverwerking; van overslag en transport tot verwerking; voor huishoudelijke en andere soorten afval.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) voert voor ons taken uit in het kader van wettelijke milieuregels.

NV Rova

De gemeente Amersfoort heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA en is tevens aandeelhouder. ROVA verzorgt exclusief onze afvalinzameling voor particulieren en voert een aantal beheertaken uit, zoals het machinaal reinigen van kolken, de exploitatie van rioolgemalen en sneeuw- en gladheidsbestrijding.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Amersfoort wil in 2030 een CO2-neutrale stad zijn.	Doorlopend	
We werken aan een afvalloze stad.	Doorlopend	
Amersfoort is en blijft een gezonde en veilige stad.	Doorlopend	
We werken aan klimaatbestendigheid.	Doorlopend	
De kwaliteit van Amersfoort als groene stad blijft behouden en wordt sterker.	Doorlopend	

04 SOCIAAL DOMEIN

Inleiding

Belangrijke gebeurtenissen

Uitvoeringsprogramma Transformatie Sociaal Domein

Als verdere concretisering van de visie en het meerjarig beleidskader sociaal domein is het “Uitvoeringsprogramma Transformatie Sociaal Domein 2018” opgesteld. Hierin is tevens de Transformatieagenda opgenomen. Aan de hand van de vijf hoofddoelstellingen van de transformatie en in relatie tot de overkoepelende beoogde maatschappelijke effecten en de richtinggevende inhoudelijke doelen staat beschreven waar we nu aan werken en wat ons de komende periode nog te doen staat om de beoogde beweging verder te implementeren en te bestendigen.

Monitoring Sociaal Domein

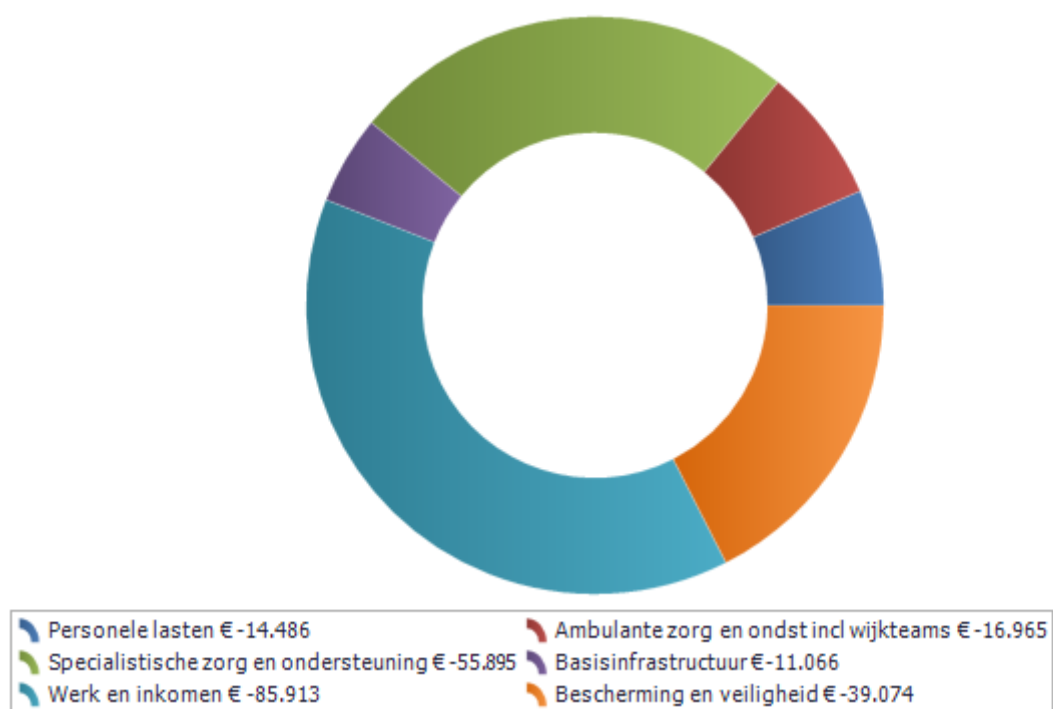
Het afgelopen jaar is, in co-creatie tussen de gemeenteraad en het college, de geactualiseerde opzet van de monitoring sociaal domein tot stand gekomen. Deze bestaat uit een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve informatie, duiding van het cijfermateriaal en cliëntervaring.

We sluiten meer aan bij de landelijke Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein en hebben in de Amersfoortse Monitor Sociaal Domein meer verdieping aangebracht door in te zoomen op een specifiek thema en kwalitatief onderzoek (cliëntervaring) op te nemen. De overkoepelende maatschappelijke effecten, de bijbehorende richtinggevende doelstellingen en de doelstellingen van de transformatie worden als context en kapstok gebruikt bij de invulling van de geactualiseerde opzet. Via twee presentaties per jaar is/wordt een toelichting gegeven aan de gemeenteraad. Hierin is ook ingegaan op de actuele ontwikkelingen en stand van zaken van de Transformatieagenda. In de Amersfoortse monitor van 2018 wordt ingezoomd op de thema's Sociale Basisinfrastructuur en Wijkteams. Het kwalitatief onderzoek (cliëntervaring) gaat over “Passende hulp en ondersteuning”. Volgens planning komt in juni 2018 de Amersfoortse Monitor Sociaal Domein beschikbaar en vindt de eerste presentatie aan de gemeenteraad plaats volgens de geactualiseerde opzet.

Analyse en maatregelen overschrijding kosten specialistische zorg

We hebben in 2017 meer uitgegeven aan de specialistische hulp en ondersteuning dan geraamd. Het betreft de regionaal ingekochte zorg Jeugd en Wmo (Begeleiding en Dagactiviteiten). Hiervoor zijn we in regionaal verband gestart met een verdiepende analyse en verklaring van de groei. Een tussentijdse analyse laat zien dat de stijging voor Amersfoort zich vooral voordoet bij de Ambulante Begeleiding zowel aangaande jeugd als volwassenen. Op basis van de uitkomsten van de verdiepende analyses zullen we daar waar sprake is van ongewenste tekorten en/of beleidseffecten in het voorjaar van 2018 beleidsopties formuleren.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.04.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 BASISINFRASTRUCTUUR	-12.555	-12.325	-11.700	625
2 AMBULANTE ZORG EN ONDST INCL WIJKTEAMS	-17.417	-17.833	-17.689	144
3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	-52.156	-54.383	-59.168	-4.785
4 BESCHERMING EN VEILIGHEID	-45.561	-45.162	-40.354	4.808
5 WERK EN INKOMEN	-88.901	-89.927	-94.488	-4.561
TOTAAL LASTEN	-216.590	-219.630	-223.399	-3.769
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 BASISINFRASTRUCTUUR	141	141	54	-87
2 AMBULANTE ZORG EN ONDST INCL WIJKTEAMS	0	0	21	21
3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	3.620	3.620	2.645	-974
4 BESCHERMING EN VEILIGHEID	1.747	1.747	1.856	109
5 WERK EN INKOMEN	45.683	45.683	49.626	3.943
TOTAAL BATEN	51.191	51.191	54.202	3.012
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 BASISINFRASTRUCTUUR	-12.414	-12.184	-11.646	538
2 AMBULANTE ZORG EN ONDST INCL WIJKTEAMS	-17.417	-17.833	-17.668	165
3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	-48.536	-50.764	-56.523	-5.760
4 BESCHERMING EN VEILIGHEID	-43.813	-43.414	-38.498	4.916
5 WERK EN INKOMEN	-43.219	-44.245	-44.862	-617
TOTAAL SALDO	-165.400	-168.440	-169.197	-758
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-92	-11.557	-11.557	0
Onttrekking aan reserve	1.029	1.345	1.449	104
TOTAAL MUTATIES RESERVES	937	-10.212	-10.109	104
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-164.463	-178.652	-179.306	-654

Tabel: PF.04.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
04 SOCIAAL DOMEIN	-3.769	3.115

1 BASISINFRASTRUCTUUR	625	-87
2 AMBULANTE ZORG EN ONDST INCL WIJKTEAMS	144	21
3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	-4.785	-974
4 BESCHERMING EN VEILIGHEID	4.808	109
5 WERK EN INKOMEN	-4.561	3.943
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	104

Resultaat 2017 Programma 4 Sociaal Domein

Boekhoudkundig resultaat programma 4 Sociaal Domein	€ in mln.
Resultaat <u>deelprogr. 1 t/m 4</u> , zorg, ondersteuning, bescherming en veiligheid	-0,1
Resultaat <u>deelprogr. 5</u> Werk en Inkomen	-0,6
Totaal boekhoudkundig resultaat <u>progr. 4</u>	-0,7

Nadere uitsplitsing resultaat deelprogramma 1 t/m 4

Boekhoudkundig resultaat deelprogramma 1 t/m 4	€ in mln.	Toelichting
Afwikkeling zorginkoop 2016	1,5	Incidenteel voordeel uit afwikkeling 2016
Resultaat basisinfrastructuur en ambulante zorg en ondersteuning (incl. wijkteams)	0,7	Betreft met name eenmalige, incidentele vrijval budget mantelzorgcompliment ter voorkoming jaarlijkse overheveling budget.
Resultaat specialistische zorg en ondersteuning	-7,3	Saldo uitgaven en eigen bijdragen specialistische zorg en ondersteuning [<u>pgb</u> en zorg in natura]. Bij handhaving vigerend beleid structureel karakter.
Resultaat Bescherming en Veiligheid	4,9	Incidenteel overschot 2017, vanaf 2018 ingezet voor trajecten en deel van de middelen wordt gedecentraliseerd naar regiogemeenten.
Totaal resultaat <u>deelprogr. 1 t/m 4</u> , zorg en ondersteuning	-0,1	

Opbouw bestemmingsvoorstel verrekening met reserve Sociaal Domein

Boekhoudkundig resultaat programma 4 Sociaal Domein	€ in mln.
Totaal boekhoudkundig resultaat progr. 4	-0,7
Nog te verrekenen taakmutaties met progr. 12	3,9
Diverse dekkings-, bestedings- en overhevelingsvoorstellen progr. 4	-0,9
Voorstel te verrekenen resultaat 2017 met reserve Sociaal Domein	2,3

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Toelichting bij het resultaat 2017 programma 4 Sociaal domein Het resultaat 2017 voor het programma Sociaal Domein is € 0,7 miljoen negatief. Het resultaat bestaat uit een tekort van € 0,6 miljoen euro op het deel Werk en Inkomen en een tekort van € 1,4 miljoen op de deelprogramma's 1 t/m 4 (basisinfrastructuur en zorg). In het resultaat zit in effect van nagekomen afrekeningen 2016 van € 1,5 miljoen positief. Zonder dit effect is het resultaat 2017 € 2,2 miljoen negatief. De begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2016. Het effect van de circulaire daarna op de integratie-uitkering sociaal domein is € 1,9 miljoen positief, waarvan € 1,4 miljoen betrekking heeft op deelprogramma 5 en € 0,5 miljoen op de eerste 4 deelprogramma's. Deze middelen zijn opgenomen in Programma 12. Het resultaat op de specialistische zorg en ondersteuning zit in deelprogramma 3 en 4. Bij het inkoopbesluit zorg en ondersteuning 2017 is aangegeven dat we een tekort verwachtten van € 1,1 miljoen. We zien dat de kosten voor specialistische zorg en ondersteuning stijgen ten opzichte van 2016. De grootste stijging zit in de kosten voor ambulante zorg en ondersteuning, met name begeleiding. Dit betreft zowel begeleiding voor jeugdigen als voor volwassenen. Tegenover deze overschrijding staan diverse financiële meevallers, met name door minder gebruik van pgb's, afwikkeling inkoop zorg en ondersteuning 2016, extra middelen van het Rijk en onderbesteding op Beschermd Wonen. De stijging van het gebruik van ambulante zorg past in het vastgestelde beleid waarbij een verschuiving beoogd is van			I

zwaardere (intramurale) zorg naar lichtere (ambulante) zorg. Op enkele zorgpakketten met verblijfszorg zien we onderbestedingen. In hoeverre deze afname van zwaardere verblijfszorg incidenteel dan wel structureel is, weten we nog niet. In 2018 en volgende jaren monitoren we deze en andere ontwikkelingen in de diverse zorgpakketten. De verwachting is dat bij handhaving van het vigerende beleid de kosten van specialistische zorg en ondersteuning verder zullen stijgen. Dit heeft onder meer te maken met de landelijke autonome stijging van de zorgkosten [die door CPB op 2,5 % per jaar wordt geraamd]. De stijging in 2017 [t.o.v. 2016] in Amersfoort is echter veel groter. Om de groei te beperken worden met zorgaanbieders en verwijzers [wijkteams, huisartsen] aanvullende afspraken gemaakt die de transformatie en verzakelijking bevorderen.			
1. Sociale basisinfrastructuur			
Om te voorkomen dat jaarlijks het budget moet doorschuiven naar het volgende jaar, valt het budget voor het mantelzorgcompliment eenmalig vrij. Hiervan is € 645.000 gemeld in de zomerrapportage.	722		I
In de meicirculaire 2017 zijn middelen opgenomen voor de brede impuls combinatiefunctie/ buurtspportcoaches 2017. Deze middelen zijn verantwoord op programma 12 Financiën. In programma 4 ontstaat hierdoor een nadeel.	-141		I
Voor wat betreft diverse begrotingsposten binnen de Sociale Basisinfrastructuur geldt dat niet het volledige bedrag is besteed (o.a. Buurtwerk, Vrijwilligerswerk, Jongerenwerk). Met ingang van 2018 wordt het structurele bedrag o.a. ingezet om de wijkcentra te ondersteunen.	208		I
Mutaties in de formatie leiden, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele baten en/of lasten.	-264		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Ambulante zorg en ondersteuning, inclusief wijkteams			
Afwijking als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van bedrijfsvoeringslasten en bedrijfsvoeringsbaten aan de taakvelden.	109		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Specialistische zorg en ondersteuning			

Jeugd en WMO: Eindafrekeningen uit 2016. De jaarrekening 2016 is vastgesteld op basis van de productverantwoordingen van de aanbieders. Voor zover aanbieders bevestigd hebben niet hun volledige productverantwoording te declareren, is dit in het resultaat meegenomen.	1.535		I
Jeugd: Verblijf Jeugd. De totale kosten voor de jeugdzorg met een verblijfscomponent zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot. In de zomerrapportage is een overschrijding van € 0,4 miljoen gemeld.	-68		I
Jeugd: Respijtzorg / logeren Jeugd. De kosten voor respijtzorg zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot. Hoewel is minder besteed is dan begroot, is het gebruik t.o.v. eerdere jaren toegenomen. Dit is conform het beleid want dit past binnen het uitgangspunt dat we uithuisplaatsingen of uitval willen zien te voorkomen. Geen significante afwijking t.o.v. de zomernota (onderbesteding € 0,3 mln.).	240		I
Jeugd: Ambulante zorg en ondersteuning. De kosten voor ambulante zorg en ondersteuning jeugd zijn € 2,6 miljoen hoger dan begroot. In de zomerrapportage hebben we een overschrijding ten opzichte van de begroting € 1,7 miljoen gemeld. De overschrijding wordt veroorzaakt door de toename van het aantal cliënten, toename intensiteit, het gebruik van duurere producten en een verschuiving van pgb naar zorg in natura. De inzet van meer ambulante zorg past in het vastgestelde beleid.	-2.615		S
Jeugd: JGGZ. In de zomerrapportage werd een overschrijding van € 0,4 miljoen ten opzichte van de begroting verwacht. De kosten voor dyslexiezorg zijn conform verwachting met € 0,2 miljoen overschreden. De kosten voor overige jeugd GGZ zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot in tegenstelling tot de verwachting in de zomer.	33		I
Jeugd: Dagactiviteiten jeugd. De kosten van dagactiviteiten jeugd zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. De hogere kosten hebben (gedeeltelijk) betrekking op dagbehandelingen van kinderen die voorheen in de Wet langdurige zorg (Wlz) zouden vallen en nu (tijdelijk) van deze zorg gebruik maken. In de zomerrapportage was de overschrijding t.o.v. de begroting € 0,2 miljoen.	-387		I
Jeugd: Landelijke inkoop. Een deel van de zorg wordt landelijk ingekocht door de VNG. De invloed van de gemeente op deze kosten is beperkt doordat de VNG de tarieven vaststelt en de toegang grotendeels door artsen bepaald wordt. Daarnaast bestaat het cliëntenbestand gedeeltelijk uit kinderen van voor de transitie in 2015. In de zomerrapportage werd de overschrijding op € 1 miljoen ingeschat. Deze is uitgekomen op een overschrijding van €	-1.719		S

1,7 miljoen.			
Jeugd: De kosten voor jeugdhulp aan statushouders is 0,2 miljoen. Deze kosten zijn niet begroot en worden gedekt uit de decentralisatie-uitkering Verhoogde Asielstroom. De baten staan in programma 12.	-219		I
Jeugd en WMO: Persoonsgebonden budgetten. In 2017 zijn er meer zorgaanbieders gecontracteerd voor Zorg in Natura. Daarmee zijn er meer cliënten overgestapt naar zorg in natura, waardoor het pgb budget in 2017 niet volledig is benut. De onderbesteding is € 0,4 miljoen. Dit betreft nagenoeg geheel WMO begeleiding en huishoudelijke hulp. In de zomerrapportage hebben we een onderschrijding van € 0,3 miljoen gerapporteerd.	362		I
WMO: Eigen bijdragen. De opbrengst van eigen bijdragen is €1,1 miljoen lager dan geraamd. Dit is conform zomerrapportage. Het tekort aan eigen bijdragen is mede het gevolg van gemeentelijke en Rijksmaatregelen om de eigen bijdragen te verlagen. Voor de Rijksmaatregelen heeft compensatie plaatsgevonden via de integratieuitkering sociaal domein (€ 0,4 miljoen). De Gemeenteraad heeft besloten vanaf 2018 tot een overheveling van € 240.000 uit het budget collectieve ziektekostenverzekering minima naar het budget eigen bijdragen Wmo, waardoor het tekort op de eigen bijdragen vanaf 2018 verlaagd wordt.		-1.071	I/S
WMO: Ambulante dienstverlening begeleiding volwassenen. Dit onderdeel heeft het grootste aandeel in de overschrijding van de begroting van het sociaal domein/ Specialistische zorg en ondersteuning. We zien een toename van cliëntaantallen en het gebruik van duurdere en intensievere zorg. De toename van cliëntaantallen heeft verband met complexere GGZ problematiek, strengere toelatingscriteria bij de Wet Langdurige Zorg (Wlz), de extramuralisering en de verschuiving van pgb naar zorg in natura. In de zomerrapportage verwachtten we een overschrijding van € 3,3 miljoen.	-4.950		S
WMO: Dagactiviteiten volwassenen. We zien een toename van cliëntaantallen door extramuralisering. In de zomerrapportage verwachten we een overschot van € 0,1 miljoen.	-190		I
WMO: Huishoudelijke hulp en hulpmiddelen. De kosten voor WMO huishoudelijke hulp en hulpmiddelen zijn €0,9 miljoen lager dan begroot. Dit is conform de zomerrapportage. De behoefte aan huishoudelijke hulp laat al enige jaren een dalende trend zien. Hier bovenop geldt dat vanaf 1 juni 2017 de huishoudelijke hulp voor thuiswonende WLZ cliënten wordt bekostigd uit de Wet langdurige zorg. Hierdoor is er een overschot ontstaan van € 0,7 mln.	911		I

Er is een onderschrijding van € 0,2 mln. op het incidentele budget voor de Huishoudelijke hulp toelage (tot en met 2018), omdat er minder vouchers zijn aangevraagd dan verwacht.			
Jeugd en WMO: Na het verwerken van het Inkoopbesluit 2017, dat was gebaseerd op de bedragen uit de septembercirculaire 2016, resteert er op de post Algemeen een saldo van € 1,8 miljoen. Dit bedrag dient ter dekking van overschrijdingen op diverse zorgpakketten. De begroting 2017 is gebaseerd op de meicirculaire 2016. Daarna is de integratie-uitkering Sociaal Domein onderdeel Jeugd en WMO verhoogd met € 0,5 miljoen. Deze baten staan in programma 12.	1.847		S
Huur Utrechtseweg. Het huurcontract van Utrechtseweg 12 (kantoor zorgadministratie) is in 2016 beëindigd. De zorgadministratie is tijdelijk gehuisvest op het Smallepad. De huurlasten (€433.000) zijn in 2017 abusievelijk begroot in programma 4, terwijl onderverhuurbaten (€230.000) zijn begroot in programma 13. In de begroting 2018 wordt het volledige budget toegevoegd aan programma 13.	458		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
4. Bescherming en veiligheid			
Vanuit de regiogemeenten ontvangen we een vergoeding voor het uitvoeren meldpunt Veilig Thuis. Deze baten zijn niet opgenomen in de begroting.		82	S
Voor het uitvoeren van een pilot MDA++ hebben we een bedrag van € 73.000 ontvangen van de gemeente Utrecht.		73	I
Vanuit Amersfoort zijn kosten gemaakt voor de nieuwe subsidietender voor Veilig Thuis. Deze kosten zijn conform afspraak doorbelast aan de gemeente Woerden.	-55	55	I
Vanaf 2018 moeten centrumgemeenten een aantal extra taken uitvoeren vanuit de decentralisatie uitkering vrouwenopvang. Vooruitlopend op deze ontwikkelingen, en op eventuele acties vanuit het Trimbos onderzoek, zijn we terughoudend geweest met het initiëren van nieuwe activiteiten binnen de Vrouwenopvang. Dit leidt in 2017 tot een incidenteel voordeel. Het voordeel is ongeveer € 150.000 hoger dan al bij de zomerrapportage (voordeel van € 100.000) gemeld.	236		I
In 2017 is het onderzoek van het Trimbos naar de Maatschappelijke Opvang en de verslavingszorg	250		I

gereedgekomen. Vooruitlopend op de resultaten en acties uit dit onderzoek zijn geen nieuwe zaken opgestart. Per saldo blijft daardoor een deel van de beschikbare middelen over in 2017. Ten opzichte van de raming bij de zomerrapportage (voordeel van € 350.000) is het een nadeel van € 100.000. Conform staand beleid stellen we voor het overschot te storten in de reserve maatschappelijke opvang.			
De eigen bijdragen vanuit de maatschappelijke opvang zijn niet geraamd, omdat ze per jaar sterk fluctueren. Daarnaast worden de eigen bijdragen in de vorm van subsidie doorgegeven aan een zorgaanbieder voor de uitvoering van de maatschappelijke opvang. Per saldo dus een neutrale ontwikkeling.	-131	131	I
In 2017 zijn meer zorgaanbieders gecontracteerd voor zorg in natura, waardoor we een verschuiving zien van pgb's naar zorg in natura. Hierdoor is het pgb budget niet volledig benut.	740		I
De kosten voor jeugdbescherming en meldpunt Veilig Thuis zijn € 0,5 miljoen hoger dan begroot. In de zomerrapportage werd geen verschil ten opzichte van de begroting verwacht.	-467		I
De raming voor de eigen bijdrage Beschermd Wonen wordt niet volledig gehaald. Dit heeft onder meer te maken met het kwijtscheldingsbeleid van gemeente Amersfoort en doordat als gevolg van het Rijksbeleid een deel van de inkomsten uit Beschermd wonen komt terecht bij de regiogemeenten.		-230	S
De begroting 2017 is gebaseerd op de meicirculaire 2016. Daarna is de integratie-uitkering Sociaal Domein onderdeel Beschermd Wonen verhoogd met 0,9 miljoen. Deze bate staat in programma 12.	-921		S
Onderuitputting Beschermd Wonen. De begroting 2017 is gebaseerd op de meicirculaire 2016. De destijds verwachte taakmutaties in de verschillende circulaires erna hebben een positief effect gehad. Dit positieve effect is in 2017 aangewend voor de uitbreiding van plekken binnen Beschermd Wonen, de kosten hiervan zullen in 2018 zichtbaar worden.	5.156		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
5. Werk en inkomen			
Inkomensvoorzieningen			
De uitkeringslasten van de BUIG zijn hoger dan geraamd in de begroting maar iets lager dan in de zomerrapportage is gemeld. De lasten komen ca. € 1 miljoen hoger uit dan de begrotingsraming. De stijging heeft twee belangrijke oorzaken: wetswijzigingen waardoor ook Wajongers en WSW-ers zijn	-1.021	2.296	I

aangewezen op bijstand en de huisvesting van statushouders die in de meeste gevallen afhankelijk zijn van de bijstand. Het ministerie heeft in het najaar het definitief budget voor 2017 vastgesteld. Dit viel hoger uit dan tijdens de begroting en zomerrapportage was verwacht.			
Vangnet: In 2016 was er als gevolg van het verdeelmodel BUIG een netto-tekort op de uitkeringslasten van € 4,7 mln. Hiervoor is een beroep gedaan op de door het ministerie ingestelde vangnetregeling. Inmiddels is de aanvraag gehonoreerd en vastgesteld op ca. € 1,6 miljoen.		1.621	I
De werkzaamheden als gevolg van instroom, uitstroom en begeleiding van cliënten zijn in 2017 toegenomen. Om deze werkzaamheden op te kunnen vangen zijn tijdelijk extra klantmanagers ingehuurd. De extra kosten hiervan bedragen ca. € 207.000. In de begroting voor 2018 is de extra benodigde formatie al meegenomen.	-207		I
Minimabeleid			
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-74		I
Meer verstrekte bijzondere bijstand voornamelijk als gevolg van kosten voor statushouders (ca. € 686.000) en kosten van bewindvoering en armoedebestrijding. De extra kosten verband houdend met inrichtingskosten voor statushouders worden gedekt uit de decentralisatieuitkering verhoogde instroom (inkomsten zichtbaar op programma 12). Het Rijk heeft met ingang van 2017 structureel extra armoedemiddelen beschikbaar gesteld. Voor Amersfoort betreft dit in 2017 € 786.000, deze gelden staan als baat verantwoord in programma 12 bij de Algemene Uitkering. Aan aflossing op verstrekte leenbijstand en terugvordering van teveel verstrekte bijzondere bijstand is meer ontvangen dan in de begroting geraamd.	-1.675	209	I
Er zijn minder deelnemers aan de collectieve ziektekostenverzekering dan verwacht. De kosten vallen daarom mee.	365		I
Aan het Sociaal Fonds is, conform raadsbesluit, een bijdrage verstrekt van € 300.000. Middels een bestemmingsvoorstel stellen wij voor dit bedrag, conform hetzelfde raadsbesluit, te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein.	-300		I
Uit de door het rijk extra beschikbaar gestelde middelen voor kinderen in armoede is een extra subsidie aan de Stichting Leergeld verstrekt.	-113		I

Re-integratie/WSW			
Door het rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor een regionaal werkbedrijf. De kosten worden gefaseerd ten behoeve van en door de regio ingezet. In 2017 is er een onderbesteding van € 288.000. Wij stellen voor (via een overhevelingsvoorstel) dit bedrag in 2018 voor de regio beschikbaar te houden.	288		I
Op de budgetten voor de regionale aanpak jeugdwerkloosheid is een onderbesteding van € 245.000. Hierover is de regionale afspraak gemaakt dat deze budgetten voor de regio beschikbaar blijven. Wij stellen voor dit bedrag (via een overhevelingsvoorstel) voor de regio beschikbaar te houden.	245		I
In het kader van de uitvoering van de sluitende aanpak regionale werkloosheid is conform raadsbesluit 5188377 van 10 mei 2016 € 70.000 ingezet. Conform hetzelfde raadsbesluit is voor een bedrag van € 33.565 aan instrumenten van Amfors ingezet en ingekocht. Deze bedragen waren nog niet in de begroting opgenomen. Het totaalbedrag is conform hetzelfde besluit onttrokken aan de reserve Banenplan.	-104		I
Technische correctie: wel geraamde, maar niet ontvangen bijdragen van het rijk en Europa. De daar tegenover staande uitgaven zijn ook niet gedaan.	405	-405	I
Abusievelijk niet in begroting verwerkte ophoging budget uit reserve Participatie (zie ook zomerrapportage).	-904		I
Doorbetaling hogere Decentralisatie Uitkering WSW van het rijk aan RWA. De ontvangst van de hogere uitkering staat op programma 12.	-1.403		I
In de zomerrapportage is gemeld dat er een onderschijding op de uitgaven voor re-integratieprojecten werd verwacht in het kader van het nog niet compenseren van de niet marktconforme uitvoeringskosten voor groen/wijkonderhoud. In het najaar is besloten om de niet marktconforme uitvoeringskosten (€ 540.000) ten laste van de budgetten re-integratie te brengen, waardoor de in de zomerrapportage gemelde onderschijding niet is ontstaan.	0		I

Analyse Reserves			
Reserve Banenplan		104	I

In het kader van de uitvoering van de sluitende aanpak regionale werkloosheid wordt conform raadsbesluit 5188377 van 10 mei 2016 € 70.000 beschikt over de reserve. Conform hetzelfde raadsbesluit wordt een bedrag beschikt van € 33.565 in verband met de regionaal ingezette instrumenten van Amfors.			
--	--	--	--

Tabel: PF.04.03 Analyse investeringen in uitvoering

Dit programma heeft geen geplande investeringen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.04.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Sociaal domein, specialistische zorg en Bescherming en Veiligheid. De zorgvraag blijkt gedurende het jaar groter dan verwacht en ingekocht. Voor dagbesteding, begeleiding en behandeling zijn pxq-contracten afgesloten. Het gaat om de meer laagdrempelige vormen van zorg waarbij de zorgvraag moeilijk is in te schatten. Ook is een deel van de zorg ingekocht met een budgetplafond of door middel van een subsidie. Om te kunnen voldoen aan de vraag naar zorg vragen leveranciers toestemming voor overschrijding van het budgetplafond en doen instellingen aanvragen voor aanvullende subsidie.	-Monitoring van o.a. indicaties, innovatie bij en van zorgaanbieders en ontwikkeling PGB en waar nodig en mogelijk bijsturing -Verdere verbetering van het proces van toekennen van zorg t/m financiële afhandeling hiervan. -Incidenteel kan een tegenvaller afgedekt worden met reserve sociaal domein -Door preventieve activiteiten kan er sneller passende hulp worden geboden, waardoor hogere persoonlijke en maatschappelijke kosten voorkomen kunnen worden. Op termijn is er een besparing aan de 'achterkant' - verschuiving van budget van specialistische interventies	1,2	Wethouder Imming

		naar lichtere vormen van hulp. Verschuiving zal niet direct een op een gaan. -Inkoopstrategie ontwikkelen die hier rekening mee houdt.		
2	Door maatregelen van het Rijk nemen de Rijksmiddelen voor de zorg af, terwijl het ons niet lukt om zorgkosten tijdig en/of evenredig mee te laten dalen. Ook zijn de grensvlakken tussen de Wlz en de Zvw zijn niet altijd duidelijk.	-We hebben inmiddels ingezet op meer vormen van ambulante zorg. Echter deze ontwikkeling heeft tijd nodig om effect te krijgen. -Lobby Rijk en VNG -Verhelderen grensvlakken ism zorgkantoren en zorgverzekeraars	1,1	Wethouder Imming
3	Sociaal domein, specialistische zorg Landelijk wordt aangestuurd op het opheffen van de centrumgemeenteconstructie, zodat voor alle taken de Wmo- en jeugdregio's kunnen worden aangehouden met gedecentraliseerde budgetten. Gevolg hiervan is dat de huidige centrumgemeentebudgetten die Amersfoort ontvangt voor het centrumgemeentegebied gedecentraliseerd worden naar alle gemeenten. Over de inzet moeten dan gezamenlijk besluiten worden genomen. In de meicirculaire van 2018 moet meer duidelijkheid komen over het nieuwe verdeelmodel voor Beschermd wonen en de Maatschappelijke opvang. Deze herverdeling van middelen kan grote financiële consequenties hebben voor gemeente Amersfoort de niet direct door beleidswijzigingen op te vangen zijn.	1. Lobby via G32 2. Overleg met regio-gemeenten 3. Betrekken bij regionaal beleidsplan Beschermd wonen/maatschappelijke opvang en gezamenlijke afspraken over samenwerking 4. Betrekken bij (meerjarige) inkoop en subsidieafspraken	1,0	Wethouder Imming

1 BASISINFRASTRUCTUUR

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO

Jeugdzorg

Wonen

Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Nieuwe Gezondheidsnota 2017-2022 en uitvoering van gezondheidsprogramma's

De nieuwe Gezondheidsnota 2017-2022 met een focus op vergroten van gezondheidsvaardigheden van inwoners met een laag sociaaleconomische status is vastgesteld. Ook wordt een integrale stadsagenda gemaakt opdat gezondheid van inwoners terug komt op alle relevante beleidsterreinen.

Pilot gezonde wijkaanpak in Liendert

De Gezonde Wijk, waarin nauw wordt samengewerkt met Indebuurt033, wijkteams en huisartsen, wordt stapsgewijs uitgebreid naar de hele stad. De in de Gezonde Wijk opgenomen programma's, zoals Integrale Jeugdgezondheidszorg, B. Slim, Poetsj, Keivitaal, Sociaal Vitaal, worden voortgezet en zo nodig uitgebreid. In het najaar van 2017 is een pilot in Liendert/Rustenburg gestart waarbij inwoners en professionals subsidie kunnen aanvragen voor gezondheidsactiviteiten die aansluiten bij de speerpunten van de Gezonde Wijk. De subsidieaanvragen lopen mee in de reguliere subsidierondes van Indebuurt033. In het 2e kwartaal van 2018 wordt deze pilot geëvalueerd en bij gebleken succes rollen we dit uit naar de andere Gezonde Wijken.

Stichting InDeBuurt is in 2017 gestart als nieuwe organisatie voor de coördinatie en uitvoering van het beleid in de sociale basisinfrastructuur. Eind 2016 is Indebuurt033 gestart met haar werkzaamheden waarbij de werkzaamheden van Stichting Ravelijn en Versa Welzijn zijn overgenomen en samenwerkingsafspraken zijn gemaakt met de bestaande partijen in de sociale basisinfrastructuur. De eerste maanden is actief ingezet op het informeren van de inwoners via de verschillende kanalen en via de bestaande informatiewinkels in Kruiskamp, Soesterkwartier en Hoogland. In het najaar zijn er informatiepunten geopend in Zielhorst, Schuilenburg, het Leusderkwartier, Vathorst en Liendert. Deze informatiepunten zijn een dagdeel in de week geopend.

In 2017 zijn twee panelbijeenkomsten georganiseerd met de bestaande SBI-partners en nieuwe partners. In deze sessie werd in een open setting gepraat over de nieuwe werkwijze #InDeBuurt, wat gaat er goed en wat verdient nog aandacht voor verbetering. Met de inwoners (deelnemers en vrijwilligers) heeft Indebuurt033 spiegelgesprekken georganiseerd.

Voor de vrijwilligers heeft Indebuurt033 de vrijwilligersacademie opgericht, dit is een online platform waar alle vrijwilligersorganisaties hun cursussen en trainingen kunnen plaatsen die interessant zijn voor alle Amersfoortse vrijwilligers. Op deze wijze maar ook op andere terreinen vindt er samenwerking plaats met vrijwilligersorganisaties in Amersfoort.

In 2017 is er ook veel aandacht geweest voor de samenwerking met de wijkteams, huisartsen en andere zorgpartijen in Amersfoort om zo te zorgen voor een doorgaande lijn voor inwoners zodat zij een samenhang ervaren tussen preventie, ondersteuning, zorg en hulpverlening.

Subsidieregeling

De subsidieregeling Projecten#InDeBuurt is in het leven geroepen om initiatieven uit de stad of wijken te stimuleren en te benutten om de doelstellingen binnen de sociale basisinfrastructuur te realiseren. Middels deze regeling kunnen formele en informele initiatieven subsidie aanvragen om bij te dragen aan het realiseren van de wijk- en stedelijke plannen, waarbij deze als toetsingskader gelden. Vanuit de wijkplannen en het stedelijk plan is ook het jaarplan 2018 van Indebuurt033 vormgegeven. Voor het opstellen van de plannen heeft Indebuurt033 gesproken met vertegenwoordigers van de wijken, de wijkteams, wijkagenten, gebiedsmanagers, etc. Halverwege het eerste jaar was er een evaluatiemoment gepland om samen met Indebuurt033 en Buurtbesturen te kijken naar de eerste ervaringen met de subsidieregeling en waar nodig aanpassingen door te voeren. Op basis van dit gesprek zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd. Met de aanpassingen willen we een eenduidiger afwegingskader aan Indebuurt033 en de buurtbesturen meegeven, er voor zorgen dat het advies van de buurtbesturen t.a.v. het draagvlak in de wijk concreter, en het besluitvormingsproces effectiever wordt. Door een duidelijk onderscheid te maken tussen de aanvraag in zijn totaliteit en de daarin opgenomen afzonderlijke activiteit(en), is het mogelijk alle activiteiten afzonderlijk te beoordelen en toe- of af te wijzen. Aan het eind van 2017 zijn ook de wijk- en stedelijk plannen voor 2018 opnieuw bekeken en aangescherpt. Met de voorgestelde aanpassingen van de wijkplannen en het stedelijke plan kan de ingezette beweging verder worden voortgezet.

De maand van mantelzorg

In november zijn we als gemeente Amersfoort een campagne mantelzorg gestart. Doel van de campagne was het onderwerp mantelzorg in de stad bespreekbaar maken. Het huidige sociale beleid is erop gericht dat mensen meer voor elkaar gaan zorgen in een informeel netwerk. Dat betekent ook een belasting voor het familielid, de buur of de vriend die deze zorgtaken op zich neemt. We willen mensen die intensief zorgen onder de aandacht brengen, omdat het vaak een wissel trekt op andere aspecten van je leven. Wat meer kennis/begrip van je omgeving zou al kunnen verlichten. Via de social media campagne zijn in totaal meer dan 100.000 mensen bereikt. Gedurende deze campagne hebben verschillende organisaties in de stad invulling gegeven aan de dag van de mantelzorger; van een theater voorstelling tot informatiemarkt. Zelf hebben wij aandacht gevraagd voor het thema werk & mantelzorg. Op 2 November is de Buzz-tour georganiseerd bij het stadhuis en Meander Medisch Centrum. In een oude SRV bus is Wethouder Imming met verschillende werkgevers, uit zowel het bedrijfsleven als de zorg, het gesprek aangegaan over wat een toename van werkende mantelzorgers betekent voor het te voeren (duurzame) personeelsbeleid. Het gesprek heeft bijgedragen aan het vergroten van het bewustzijn onder werkgevers en rondom de gesprekstafels hebben ook veel medewerkers hun verhaal kunnen doen, en informatie kunnen ophalen.

Plan ondersteuning wijkcentra

In 2017 zijn er verschillende gesprekken gevoerd met 5 wijkcentra (de Nieuwe Sleutel, het Middelpunt, het Klokhuis, de Neng en de Groene Stee) en is onderzocht aan welke ondersteuning er behoefte is. Ze zijn allen heel divers, maar in de behoefte aan ondersteuning waren er een aantal overeenkomsten die lagen op de terreinen van onderhoud en beheer van vastgoed, vrijwilligers en expertise, vergunningen en wegvallende inkomsten. Met de betrokken partijen en in gesprek met de raad is gekomen tot een subsidieregeling voor 5 wijkcentra voor 2 jaar waarin ieder een vast bedrag kan aanvragen en waarin een bedrag voor Indebuurt033 voor cursussen en opleiding van vrijwilligers en ondersteuning in expertise beschikbaar is. Na 2 jaar wordt deze regeling geëvalueerd.

Versterking inclusieve samenleving

We hebben in 2017 uitvoering gegeven aan de vier sporen aanpak: 1. Versterken dialoog, 2. verhogen weerbaarheid, 3. verbeteren aanbod werk en 4. vergroten voorbeeldfunctie gemeentelijke organisatie. In de raadsinformatiebrief "[Voortgang aanpak versterken inclusieve samenleving](#)" is hierover in januari 2018 gerapporteerd.

Toegankelijkheid

Wij zorgen voor toegankelijkheid. In de aanloop naar het opstellen van een plan op toegankelijkheid hebben we in het najaar van 2017 in een ronde tafel gesprek met de raad en circa 10 ervaringsdeskundigen verkend welke thema's belangrijk zijn. Op basis daarvan is een plan opgesteld. Planning was dit eind 2017 vast te stellen. Dat wordt het eerste kwartaal van 2018.

Indicatoren

4.1.a Aandeel inwoners dat mantelzorg geeft				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	13	16	15	

Bron: Stadspeiling

Toelichting: We stimuleren de doorontwikkeling van de sociale basisinfrastructuur in wijken. Inwoners met beperkingen zullen meer en langer thuis worden ondersteund. Een groei van het aantal inwoners met mantelzorg taken is hierbij een gewenste ontwikkeling. Iemand wordt als mantelzorger gedefinieerd als hij of zij voor minstens 3 maanden of minimaal 8 uur per week mantelzorg verleent. Het verschil tussen 2017 en 2016 is niet statistisch significant. Dit is gemeten onder alle inwoners van 18 tot 85 jaar. De gemeente Amersfoort doet vanaf 2015 hier eigen onderzoek naar via de Stadspeiling. De cijfers van voor 2015 zijn van de GGD.

4.1.b Aandeel mantelzorgers dat zich (zeer) zwaar belast of overbelast voelt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	24	21	21	

Bron: Stadspeiling

Toelichting: We streven ernaar om het aandeel overbelaste mantelzorgers te verminderen. Onder andere via mantelzorgcoördinatoren van Indebuurt033 adviseren en begeleiden wij mantelzorgers en brengen hen in contact met lotgenoten en/of andere netwerken.

Dit percentage omvat de mantelzorgers die antwoorden zich momenteel 'tamelijk zwaar belast', 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' te voelen, op het totaal van de antwoorden 'overbelast', 'zeer zwaar belast', 'tamelijk zwaar belast', 'enigszins belast' en 'niet of nauwelijks belast'. Het aandeel in 2017 verschilt niet statistisch significant van 2016.

Deze indicator wordt gemeten onder alle inwoners van 18 tot 85 jaar. De gemeente Amersfoort doet hier vanaf 2015 eigen onderzoek naar via de Stadspeiling. De uitkomsten wat betreft belasting zijn niet vergelijkbaar met de uitkomsten van GGD-onderzoek (dat 1x per 4 jaar wordt uitgevoerd). Vanaf 2015 zullen daarom wat betreft belasting van mantelzorgers alleen de uitkomsten van de Stadspeiling worden gepresenteerd.

4.1.c Aandeel vrijwilligers				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	36		38	

Bron: Stadspeiling

Toelichting: Wij streven ernaar dat alle inwoners van Amersfoort zo goed mogelijk mee kunnen doen en zich, waar mogelijk, inzetten voor anderen in hun omgeving. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor veel mensen in Amersfoort, voor ondersteuning, aanspraak, gezelschap, maar ook voor zaken als administratie en begeleiding van groepen. Zonder hen zijn veel activiteiten en ondersteuning voor inwoners niet mogelijk. Via o.a. de vacaturebank van Indebuurt033 proberen we het aanbod te stimuleren en te matchen aan de vraag naar ondersteuning.

Dit is gemeten onder een steekproef van alle inwoners van 18 tot 85 jaar. Het betreft het aandeel dat aangeeft de afgelopen 12 maanden actief geweest te zijn als vrijwilliger (onbetaald werk buiten het eigen huishouden). Het aandeel in 2017 is statistisch significant hoger dan in 2015.

Zichtbaar resultaat	Voortgang
Wij stimuleren initiatieven van onderop om collectieve vormen van ondersteuning op te zetten, zowel formele als informele initiatieven.	Doorlopend
Voor 2017 maken wij op een nieuwe manier afspraken over de inzet in de sociale basisinfrastructuur.	Uitgevoerd
Wij zorgen ervoor dat Amersfoorters tijdig worden voorzien van juiste informatie en advies.	Doorlopend
Wij willen de sociale basisinfrastructuur ook versterken in samenhang met het uitvoeringprogramma jeugd. Bijvoorbeeld door bij te dragen aan experimenten waarvan we kunnen leren.	Doorlopend
Wij kiezen ervoor om mantelzorgers als specifieke groep te ondersteunen bij hun taak als die taak, tijdelijk, te zwaar is.	Doorlopend
Met de verdere uitrol van de gezonde wijkaanpak versterken wij tevens het functioneren van de sociale basisinfrastructuur.	Doorlopend
Wij ontwikkelen een set effectindicatoren voor het functioneren van de sociale basisinfrastructuur die aansluit bij de ambities van de beweging in het sociaal domein.	In uitvoering
We stimuleren initiatieven van inwoners en hulpverleners voor effectieve projecten en programma's.	Doorlopend

2 AMBULANTE ZORG EN ONDERSTEUNING INCL. WIJKTEAMS

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO

Jeugdzorg

Wonen

Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Oprichting stichting Wijkteams Amersfoort

Op 1 januari 2017 was stichting Wijkteams Amersfoort een feit. De negen wijkteams worden aangestuurd door een eigen directie met een kleine ondersteunende staf. De taken en processen zijn niet veranderd, vertrouwde gezichten bleven.

We zijn tevreden over hoe het gaat. De wijkteams vormen een eigen entiteit en zijn aanspreekbaar op de uitvoering van de zorg. Natuurlijk gaat de ontwikkeling gewoon door: het aanscherpen van werkprocessen, de verbetering van de aansluiting op de sociale basisinfrastructuur en de specialistische zorg. Ook de kennisontwikkeling van medewerkers heeft de aandacht middels Kenniswerkplaatsen.

Deze ontwikkelingsaspecten staan ook centraal in het rapport van de Amersfoortse Rekenkamer, die begin 2017 onderzoek heeft uitgevoerd naar de effectiviteit en efficiëntie van de sociale wijkteams in Amersfoort. Het rapport met aanbevelingen werd unaniem aangenomen door de gemeenteraad. In 2018 nemen wij de uitvoering van de aanbevelingen ter hand.

Een van de aanbevelingen gaat over de werkdruk van de wijkteams. Die wordt nog altijd als hoog ervaren. De stichting zal in 2018 de werkdruk opnieuw onderzoeken.

Indicatoren

4.2.a Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van wijkteams				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	3,8	4,8	4,7	

Bron: Wijkteams

Toelichting: Met de wijkteams is de toegang tot hulp en ondersteuning dichtbij huis georganiseerd. De instroom van nieuwe zaken is ten opzichte van 2016 lichtelijk afgenomen.

Deze indicator is berekend op basis van het aantal personen dat in 2017 een product toegekend heeft gekregen. Het aantal personen is vervolgens omgerekend naar huishoudens. De administratieve kwaliteit binnen de wijkteams is ten opzichte van de start verbeterd en wordt verder geoptimaliseerd.

Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten.

4.2.b Aandeel afgeschaalde zaken in het wijkteam				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	30	30	28	

Bron: Wijkteams

Toelichting: Inwoners maken samen met het wijkteam een plan om de hulpvraag op te lossen. Het wijkteam helpt om vragen en zorgen aan te pakken. Indien mogelijk streven we ernaar om inwoners samen met de hulp van familie, vrienden, burens en/of zelf met (tijdelijke) ondersteuning van een wijkteams een oplossing te bereiken.

Het gaat hier om het aantal zaken dat afgesloten is met reden: hulpvraag opgelost binnen sociale basisinfrastructuur, binnen eigen netwerk of op eigen kracht.

In de registratie wordt bijgehouden met welke reden een zaak wordt afgesloten.

Daarbij kan de wijkteammedewerker kiezen tussen verschillende mogelijkheden. Een combinatie van mogelijkheden, bijvoorbeeld inschakelen SBI en inschakelen aanvullende zorg, is niet mogelijk, terwijl dit wel regelmatig voorkomt. In dit soort gevallen wordt gekozen voor de optie aanvullende zorg.

Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten.

4.2.c Rapportcijfer wijkteams				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	7,3			

Bron: O&S

Toelichting: We streven naar tevreden klanten van het wijkteam. We maken daarom samen afspraken over hoe we vragen aanpakken. Indien klanten niet tevreden zijn kunnen ze uiteraard in gesprek met het wijkteam. Daarnaast kunnen klanten terecht bij de klachten- en bezwarencoördinator van de gemeente Amersfoort. Deze functie bestaat sinds 2017 en biedt klanten van zowel de gemeente als de Stichting Wijkteams begeleiding in klachten en bezwaarprocedures vanuit een onafhankelijke positie binnen de gemeente.

Het rapportcijfer is in 2017 niet gemeten.

Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten

4.2.d Aandeel van de totale ambulante begeleiding geleverd door wijkteam				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		45	52	

Bron: Samen Leven

Toelichting: We willen zorg graag dichtbij organiseren. We streven daarom naar een toename van het aandeel door de wijkteams geleverde ambulante begeleiding.

Het gaat hier om het aandeel door het wijkteam geleverde ambulante zorg in een jaar gemeten t.o.v. van de totale geleverde ambulante zorg (ook door gespecialiseerde zorgverleners) in 2017. Het betreft zowel nieuwe zorgvragen uit 2017 als reeds lopende zorg vanuit voorgaande jaren bij zowel volwassenen als jeugd. Belangrijke opdracht voor het wijkteam is niet alleen te komen tot een goede vraagverheldering, maar ook de eventueel noodzakelijke begeleiding zelf ter hand te nemen. We zien hierin een toename ten opzichte van 2016.

Samenwerking

GGD Regio Utrecht

GGDrU werkt als gezondheidsdienst in een Gemeenschappelijke Regeling voor de 26 Utrechtse gemeenten. De wethouder maakt onderdeel uit van het Algemeen Bestuur en van het Dagelijks Bestuur. In 2017 is door het Algemeen Bestuur het besluit genomen om de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in de regio integraal te organiseren (voor kinderen van 0-18 jaar) en gezamenlijk te bekostigen op basis van het aantal kinderen per gemeente. Hierdoor krijgt iedere gemeente hetzelfde pakket, dat voldoet aan wettelijke eisen. Het pakket is gelijk voor de gehele regio Utrecht met waar mogelijk lokale accenten. De totale kosten blijven gelijk voor het hele gebied. Per 2015 is de regelgeving veranderd, waardoor de invulling van het basispakket JGZ enigszins is gewijzigd. Vanaf 1 januari 2016 vormt het Landelijk Professioneel Kader de officiële richtlijn in de sector, waaraan de Inspectie JGZ-organisaties toetst. Belangrijke elementen hierin zijn de toegenomen mogelijkheid tot een flexibeler uitvoering van de contactmomenten met kinderen en ouders en de eis om JGZ goed aan te laten sluiten bij de stelselwijziging Jeugd en het veranderende lokale zorgveld. In Amersfoort is GGDrU reeds vanaf het begin van de transitie goed aangehaakt bij de veranderingen in het zorgsysteem. Een jeugdverpleegkundige van GGDrU vormt een vaste schakel tussen de wijkteams en de jeugdgezondheidszorg. Ook maakt GGDrU onderdeel uit van de keten onderwijs-zorg. Met het vaststellen van het nieuwe gezondheidsbeleid hebben wij GGDrU opdracht gegeven tot aanvullende taken om (kwetsbare) aanstaande ouders beter voor te bereiden op het ouderschap. GGDrU voert ook het Wmo-toezicht in de regio uit. Er heeft in 2017 een tussenevaluatie plaatsgevonden van de uitvoering van het toezicht. Dit heeft tot aanscherpingen geleid van procedures, alsook een aanvullende opdracht m.b.t. het toezicht op PGB-aanbieders.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We hebben wijkteams in elke wijk.	Uitgevoerd	
We ontwikkelen de werkwijze en de kwaliteit van de wijkteams verder, in cocreatie met de stichting.	Doorlopend	
Via het wijkteam kunnen mensen een beroep doen op specifieke voorzieningen of specialistische hulpverlening. Ook het wijkteam zelf biedt ambulante zorg.	Doorlopend	
We sturen op de inzet van middelen en houden de budgetten in de gaten	Doorlopend	

3 SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO
Jeugdzorg
Wonen
Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Aanbestedingen (J-GGZ, dyslexie, hulpmiddelen en leerlingenvervoer)

In 2017 hebben wij, in verband met het afschaffen van de Diagnose Behandelcombinaties (DBC's) voor de specialistische Jeugd GGZ per 1 januari 2018, de ambulante Jeugd GGZ en dyslexie opnieuw aanbesteed. Met dyslexie zetten we in op het versterken van de poortwachterfunctie van de scholen door een ontwikkeltraject 'verbeteren van de ketenaanpak' te starten met aanbieders en het onderwijs.

Vanuit een nieuwe beweging op inzet schaarse verblijfsvoorzieningen, de toename van de vraag naar ambulante ondersteuning en het stimuleren van zelfredzaamheid van inwoners zijn voor het zorgpakket 'Ondersteuning met noodzakelijk verblijf', voorheen Beschermd Wonen, een aantal nieuwe arrangementen opgesteld. Vanuit de oude zorgzwaartepakketten (ZZP) zijn we gekomen tot drie nieuwe arrangementen. Deze drie nieuwe arrangementen betekenen een wezenlijke verandering in het aanbod van wonen voor mensen die dat niet meer zelfstandig kunnen. Om die reden is 'Ondersteuning met noodzakelijk verblijf' voor 2018 opnieuw aanbesteed.

Samenwerking dyslexie/onderwijs

In juli is de ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd regio Eemland 2017-2018 vastgesteld. [Animatiefilmpje passend onderwijs](#). Eén van de onderdelen is Ontwikkelen van een preventieve en integrale aanpak voor leerlingen met ernstig enkelvoudige dyslexie

Doelgroepenvervoer

Op 30 januari jl. is het beleidskader doelgroepenvervoer unaniem door de raad aangenomen. Wij willen voor alle inwoners van onze regio de mogelijkheden vergroten om zichzelf op een passende, kwalitatief hoogwaardige en betaalbare wijze te verplaatsen. Het gaat daarbij om inwoners die een beroep (gaan) doen op maatschappelijke voorzieningen om in hun mobiliteitsbehoefte te voorzien. Het vergroten van de mogelijkheden vraagt om het:

- optimaliseren van bestaande voorzieningen;
- stimuleren van nieuwe voorzieningen;
- vergroten van het gebruik van reeds bestaande alternatieve voorzieningen;
- informeren van inwoners en andere betrokken partijen over de verschillende alternatieven en oplossingen die in de regio beschikbaar zijn.

Wmo hulpmiddelen

Vanaf 1 januari 2018 leveren en onderhouden twee nieuwe leveranciers (Medipoint en Meyra) de hulpmiddelen. De contracten met Medipoint en Meyra lopen tot 31 december 2020 en kunnen maximaal twee maal met twee jaar verlengd worden. Bij de start is een onderverdeling gemaakt in de toedeling van de huidige klanten aan de nieuwe aanbieders. Medipoint zal circa 60 procent van de hulpmiddelen onderhouden en leveren aan de inwoners in de regiogemeenten en Meyra 40 procent. De verdeling is gemaakt op basis van postcode en is vastgelegd in de aanbestedingsdocumenten. Nieuwe klanten mogen zelf kiezen voor een leverancier.

Regiotaxi

De provinciale aanbesteding Regiotaxi Eemland-Heuvelrug is afgerond. Regiotaxi Eemland-Heuvelrug verzorgt het openbaar vervoer van deur tot deur in de gemeente Amersfoort. Taxi Gomes heeft definitief de opdracht gekregen om vanaf 1 mei 2018 het regiotaxivervoer te verzorgen in het gebied Eemland-Heuvelrug. Daarmee krijgt deze regiotaxi een vervoerder die al langer bekend is met het gebied en met de reizigers. Het huidige contract Regiotaxi Eemland Heuvelrug wordt nu ook uitgevoerd door Taxi Gomes samen met Taxi Leewis. Connexxion zal vanaf 1 mei 2018 het callcenter zijn voor de ritreservering.

Indicatoren

4.3.a Aandeel jongeren met jeugdhulp				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	9,5	10,3	9,2	

Bron: CBS

Toelichting: Landelijk zien we een toename van het gebruik van zorg. We streven naar minder zorg dan bij andere gemeenten met 100.000-300.000 inwoners. We zien t.o.v. het jaarverslag 2016 een daling. Het cijfer van 2016 is bij het CBS inmiddels door na-ijleffecten gedaald naar 9.3 %. We zien momenteel echter een stijging van het gebruik van Jeugdzorg welke nog niet zichtbaar is bij de verantwoording bij het CBS (door zorgverleners). De verwachting is dat we de komende periode ook hier deze stijging t.o.v. 2016 terug zullen zien.

Deze indicator is gebaseerd op alle Amersfoortse jongeren die jeugdhulp ontvingen. Onder gemeenten met 100.000-300.000 inwoners was dit aandeel in het eerste halfjaar 2017 9,2%.

Het aandeel jeugdzorg per gemeente kan komende jaren ook wijzigen door aangekondigde veranderingen in het woonplaatsbeginsel op grond waarvan wordt bepaald aan welke gemeente de geleverde jeugdzorg wordt toebedeeld. Deze administratieve herverdeling leidt dan tot een minder zuivere trendlijn over het gebruik van jeugdzorg.

De realisatiecijfers over het gebruik van zorg ijlen sterk na. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl.

4.3.b Aandeel inwoners met een WMO maatwerkarrangement				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		6,1	5,8	

Bron: CBS

Toelichting: De realisatiecijfers over het gebruik van zorg ijlen sterk na. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl. We willen op de landelijke lijn blijven van andere gemeenten met 100.000-300.000 inwoners.

Deze indicator betreft het aantal WMO cliënten met maatwerkarrangementen in het eerste halfjaar van 2017 per 100 inwoners. Deze indicator komt uit het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De BBV indicatoren staan gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Hier staat het per 1000 inwoners (58). Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners waren het 63 wmo cliënten per 1000 inwoners. We zien momenteel in Amersfoort een stijging van het aantal inwoners dat WMO voorzieningen gebruikt.

Het betreft halfjaar cijfers. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig en zijn door na-ijlende verantwoording achteraf gaan dalen. Administratief zijn dossiers gecorrigeerd. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers. Het hier vermelde cijfer over 2016 is het cijfer uit het jaarverslag van 2016. Bij het CBS is dit cijfer van 2016 inmiddels gedaald naar 57 inwoners per 1000.

4.3.c Aandeel huishouden dat gebruik maakt van 4 of meer voorzieningen van de WMO				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		3,8	3,8	

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator geeft het aantal huishoudens per 100 huishoudens weer die in het eerste halfjaar 2017 4 of meer voorzieningen in het Sociaal Domein gebruiken. Hierbij gaat het om specialistische ondersteuning die personen en huishoudens ontvangen in het kader van Jeugdwet, Participatiewet of Wmo. Door een diversiteit in registraties en inkoop is de vergelijking met andere gemeenten niet geheel zuiver. Overall verwachten we doordat inwoners langer thuis blijven wonen er meer inwoners meerdere voorzieningen zullen gaan gebruiken. Het betreft halfjaar cijfers. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Cijfers van voorgaande jaren zijn definitief. Hierdoor kunnen (definitieve) cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

Op www.waarstaatjegemeente.nl staat het aandeel per 1000 huishoudens weergegeven en daar staan in de daar gepubliceerde rapportage gemeentelijke monitor Sociaal Domein diverse verdiepende cijfers over samenloop van regelingen.

Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten. We vertellen over wat er gedaan is en wat het verhaal achter de cijfers is.

4.3.d Aandeel WMO-cliënten dat zich beter redt door ondersteuning				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	76	77		

Bron: CEO WMO

Toelichting: We streven er naar om daar waar mogelijk de zelfredzaamheid van inwoners te versterken door het aanbod aan ondersteuning optimaal af te stemmen op de hulpvraag.

Deze indicator is gebaseerd op een stelling uit het wettelijk verplichte cliëntervaringsonderzoek WMO. Het betreft cliënten die het (helemaal) eens zijn met de stelling 'door de ondersteuning die ik krijg, kan ik mij beter redden' exclusief geen mening en niet van toepassing. De overige categoriën waren: '(helemaal) niet mee eens' en 'neutraal'. Het verschil tussen 2016 en 2015 is niet statistisch significant. In 2018 wordt er een nieuw Cliëntervaringsonderzoek Wmo gedaan over de ervaringen in 2017.

4.3.e Aandeel jeugdzorgcliënten dat beter problemen oplost door hulp				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	70			

Bron: CEO Jeugd

Toelichting: We streven er naar dat jongeren zich ontwikkelen tot weerbare en competente volwassenen. Indien jeugdzorg wordt ingezet willen we dat ze hiermee (indien mogelijk) beter problemen op kunnen lossen.

Het realisatiecijfer is gebaseerd op de volgende stelling uit het cliëntervaringsonderzoek Jeugd: Door de hulp kan ik beter mijn problemen oplossen. Betreft cliënten die aangaven dat het 'een beetje beter is geworden' of dat het 'veel beter is geworden' exclusief niet van toepassing. De overige categoriën waren 'het is veel slechter geworden', 'het is een beetje slechter geworden' en 'het is hetzelfde gebleven'. In 2018 wordt er een nieuw Cliëntervaringsonderzoek Jeugd gedaan.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We zorgen voor een specialistisch zorgaanbod en de beschikbaarheid van specifieke voorzieningen voor inwoners van Amersfoort.	Doorlopend	

4 BESCHERMING EN VEILIGHEID

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO

Jeugdzorg

Wonen

Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Vaststelling regionaal beleidskader Opvang en Bescherming: "Moed Moet"

[Moed moet: Beleidskader Opvang en Bescherming 2018-2019](#)

In het najaar stelden alle gemeenten in het centrumgemeentegebied van Amersfoort het gezamenlijke regionale beleidskader Opvang en Bescherming vast: Het kader waarbinnen we de komende jaren samen met cliënten en aanbieders werken aan de omvorming van opvang en beschermd wonen. We volgen de leidende principes uit het meerjarig beleidskader sociaal domein. We werken toe naar een ondersteuningscontinuüm van preventie, ambulante begeleiding, zo nodig ondersteuning met noodzakelijk verblijf, en nazorg. Principes als meer aandacht voor preventie en herstel, hulp dichtbij, steun van het eigen netwerk en maatwerk staan daarin centraal.

In 2017 is tevens een regionaal uitvoeringsplan opgesteld, waarin de regionale prioriteiten voor de komende jaren zijn beschreven:

- Afspraken over regionale samenwerking per 2020 (beoogde datum doordecentralisatie beschermd wonen)
- het inrichten van een centrale toegang voor toeleiding naar een passende vorm van beschermd wonen.
- Passende spreiding van voorzieningen over de regio en uitstroom mogelijkheden naar passende woningen
- Ontwikkeling PGB wooninitiatieven en wooninitiatieventoeslag.
- Een sluitende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag: het inrichten van een meldpunt voor niet-acute situaties en het organiseren van passend vervoer.

In lijn met de beoogde transformatie van beschermd wonen, is de ondersteuning met noodzakelijk verblijf in de bestuurlijke aanbesteding voor 2018 ingekocht als drie verschillende arrangementen. Deze inkoopafspraken zijn gemaakt voor 2018, met de mogelijkheid tot verlenging in 2019.

Vooruitlopend op de implementatie van het uitvoeringsplan is in 2017 al een start gemaakt met het ontwikkelen van een centrale toegang voor ondersteuning met noodzakelijk verblijf. Door de wethouders van de regio is besloten om de uitvoering van de centrale toegang door of onder regie van de gemeente Amersfoort te laten vallen.

Ondersteuning voor mensen met verward gedrag

In 2016 werkten we met regiogemeenten en een groot aantal partners aan het beter sluitend maken van de ondersteuning van mensen die soms verward kunnen zijn. [Raadsinformatiebrief 2017-097 Ondersteuning mensen met verward gedrag](#). Vanwege de grote samenhang met het beleidskader Opvang en Bescherming is deze inzet onderdeel geworden van het regionale uitvoeringsplan voor het bredere regionale beleidskader Opvang en Bescherming: Moed Moet.

Vermindering druk op de maatschappelijke opvang

In 2016 en 2017 constateerden we een toenemend beroep op maatschappelijke opvang. We lieten het Trimbos onderzoek doen naar de achtergrond van mensen in de opvang en bespraken met partners hoe wij de instroom kunnen beperken en de uitstroom verbeteren.

[Raadsinformatiebrief 2017-086 Structurele mogelijkheden vermindering druk op de opvang](#)

Om instroom te voorkomen zijn nieuwe afspraken gemaakt met GGD regio Utrecht, wijkteams en woningcorporaties.

We bespraken met wijkteams, partners die bemoeizorg bieden en partners die ambulante GGZ bieden op welke wijze de samenwerking versterkt kan worden. Hieraan werken wij het komende jaar verder.

Afspraken met regiogemeenten hierover zijn onderdeel van de uitvoering van het regionale beleidskader Opvang en Bescherming.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

In 2017 bezocht de inspectie voor jeugd en gezondheidszorg opnieuw alle Veilig Thuis organisaties. Veilig Thuis in onze regio kreeg een voldoende (de hoogst mogelijke uitkomst). De politie investeerde in 2017 veel in een efficiëntere toeleiding van meldingen naar Veilig Thuis. De SAVE teams en wijkteams investeren blijvend in hun samenwerking, onder andere in de kenniswerkplaats veiligheid van de wijkteams.

In 2016 hebben de zes Utrechtse regio's de intentie uitgesproken om te komen tot gezamenlijke meerjarige afspraken voor de uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (SAVE). Kort daarop startte een landelijk proces gericht op het garanderen van continuïteit van een landelijk dekkend netwerk van gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming en jeugdreclassering). Hiervoor is ook advies gevraagd aan de landsadvocaat, over welke juridische opties er zijn voor het inkopen van de jeugdbeschermingstaken die alleen mogen worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen. Eind 2017 hebben alle regio's het advies gekregen om over de uitvoering van deze taken afspraken te maken na het doorlopen van een subsidietender. De voorbereiding is hiervoor gestart, met als doel per 2019 meerjarige afspraken te hebben.

Centrumgemeenten Utrecht en Amersfoort gaven gezamenlijk opdracht tot uitvoering van een project om de multidisciplinaire aanpak++ tot stand te brengen in onze regio. MDA++ heeft tot doel het blijvend doorbreken van geweldspiralen, in het bijzonder het doorbreken van de intergenerationele overdracht van geweld. In acuut gevaarlijke situaties en structureel onveilige situaties moet door nauwere samenwerking tussen zorg, strafrechtketen en specialistische GGZ een effectievere aanpak komen. Deze aanpak krijgt via een pilot in 2018 verder vorm.

Voor 2018 maakten we afspraken over de voortzetting van hulpverlening door de Tussenvoorziening en Pretty Woman aan sekswerkers, waar gewenst ook gericht op uitstappen. Tot 2018 werd dit bekostigd met stimuleringsmiddelen van de rijksoverheid.

Fraudebeleidskader Bijstandsuitkeringen

De gemeenteraad heeft in Amersfoort in mei '17 het nieuwe Beleidskader fraudepreventie en -bestrijding bijstandsuitkeringen vastgesteld met als uitgangspunten:

- a. Preventie heeft prioriteit
- b. Snelle detectie beperkt de schade
- c. Samen handhaven levert meer op
- d. Capaciteit slim inzetten

e. Kordaat optreden bij fraude

Ons college zet in op preventie, het voorkómen en het snel stoppen van fouten en fraude. Dit bespaart de uitkeringsgerechtigde diverse problemen en bespaart de gemeente geld en tijd. Dit is een duurzamere oplossing dan handhaving achteraf. Preventie heeft prioriteit, maar fraude wordt niet getolereerd: onterecht verstrekte uitkeringen worden teruggevorderd en er kan een boete opgelegd worden. Op een later moment zal een sociaal-domeinbreed fraudebeleidskader worden opgesteld waarin de hier geformuleerde uitgangspunten zullen worden opgenomen.

Ontwikkeling Fraudebeleidskader Sociaal Domein

In 2017 zijn de eerste concrete stappen gezet om te komen tot een sociaaldomeinbreed fraudebeleidskader. Het te ontwikkelen fraudebeleid heeft als doel om tot rechtmatige besteding van zowel uitkerings- als zorgbudgetten te komen. Het college acht het van belang dat beleid dat hierop wordt ontwikkeld zo goed mogelijk past en aansluit op de specifieke uitvoeringspraktijk van de gemeente Amersfoort. Dit maakt dat ervoor is gekozen om opgedane ervaringen op het gebied van fraudepreventie en -bestrijding als uitgangspunt te nemen. De gemeente Amersfoort loopt voorop in de beleidsontwikkeling op dit onderwerp waardoor elders beschikbare informatie in de vorm van best practices nog niet of nauwelijks aanwezig is en wij alleen onze eigen Amersfoortse ervaring erop in kunnen zetten. In het ontwikkeltraject wordt daarom samengewerkt met de Stichting Wijkteams die een prominente rol heeft in het proces voor zowel uitvoering van de Wmo als de Jeugdwet. Dit is een arbeidsintensief traject en vergt de nodige tijd.

In 2017 hebben verschillende meerdere sessies plaatsgevonden met medewerkers van de wijkteams en is aan de hand van actuele casuïstiek breed gediscussieerd over knelpunten in fraudepreventie en -bestrijding en mogelijke oplossingsrichtingen. De komende tijd wordt deze discussie voortgezet, vindt verdieping plaats en wordt ze breder getrokken naar andere wijkteamleden, teamleiders en bij de gemeente betrokken medewerkers. Uiteindelijk moet dit leiden tot een set gerichte en voor de Amersfoortse praktijk geschikte maatregelen om fraude in het sociaal domein te voorkomen en te bestrijden.

Nieuwe werkwijze ter implementatie van nieuwe klachten- en bezwaarprocedures

Gemeente Amersfoort heeft de klachten- en bezwaarprocedures in het sociale domein aangepast. Per 1 juli 2017 is een nieuwe klachten- en bezwarencoördinator sociaal domein aangesteld. De nieuwe klachten- en bezwarencoördinator begeleidt cliënten van de gemeente en Stichting Wijkteams vanuit een onafhankelijke positie binnen de gemeente, is een luisterend oor, bemiddelt bij conflicten en is aanjager wanneer cliënten dreigen vast te lopen in bureaucratische processen.

Tevens is er sinds juli 2017 ook de mogelijkheid om klachten en bezwaren voor te leggen aan een onafhankelijke commissie. Voor klachten over Jeugdhulp en voor bezwaren tegen besluiten op basis van de Participatiewet bestond deze mogelijkheid al maar dit wordt verder uitgebreid naar de andere gebieden binnen het sociaal domein. Insteek is om klachten en bezwaren zoveel mogelijk in gezamenlijkheid en in een gesprek op te lossen, maar als dit ontoereikend is dan heeft de cliënt de mogelijkheid zich te wenden tot een onafhankelijke commissie.

Gedurende het tweede deel van 2017 heeft doorontwikkeling en uniformering van deze processen plaatsgevonden. Hierbij is gebruik gemaakt van de ervaringen die in de praktijk zijn opgedaan. In de tweede helft zijn tevens - waar nodig - aanpassing van regelingen en verordeningen doorgevoerd. Ook is de werving voor de nieuwe leden van de klachten en bezwaarcommissie sociaal domein in gang gezet. Het streven is om aan het eind van het eerste kwartaal 2018 al de nieuwe klachten- en bezwaarprocedures sociaal domein geformaliseerd en operationeel te hebben.

Indicatoren

4.4.a Aantal meldingen Veilig Thuis op alle huishoudens				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

Bron: CBS

Toelichting: Om de signaleringsfunctie te verbeteren zijn meldingen belangrijk. Alleen bij een adequate signalering kan er immers tijdig hulp worden geboden om iedereen een veilig thuis te bieden. Wij streven derhalve naar een toename van de meldingsbereidheid, hetgeen naar verwachting zal leiden tot een stijging van de meldingscijfers. Signalen kunnen ook lokaal worden opgepakt door bijvoorbeeld de wijkteams. Niet alle signalen zijn daarmee in beeld via Veilig Thuis. Een streefcijfer is daardoor vooralsnog niet te geven.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek verzamelt deze gegevens en publiceert deze op www.vng.nl. De publicatie betreft regionale cijfers met daarin cijfers van Veilig Thuis Utrecht. In 2016 gaat het om circa 8000 signalen in de regio. Het aandeel signalen voor Amersfoort is hieruit niet af te leiden en dus ook niet de lokale trend. Regionaal was er een stijging in 2016. Veilig Thuis ontvangt eerste meldingen maar ook herhalingsmeldingen. Er kunnen meerdere meldingen zijn per gezin. Een stijging van het aantal meldingen betekent dus niet één op één een stijging van het aantal huishoudens waarover meldingen komen. De cijfers 2017 zijn nog niet beschikbaar.

4.4.b Aandeel Jongeren met Jeugdbescherming				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		0,9	0,7	

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel jongeren tot en met 17 jaar weer die op enig moment gebruik hebben gemaakt van Jeugdbescherming. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners is dit aandeel gemiddeld 1,0%. Zie www.waarstaatjegemeente.nl waar deze indicator staat onder de verplichte indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording. Het betreft gegevens over het eerste halfjaar van 2017.

4.4.c Aandeel jongeren met Jeugdreclassering				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		0,5	0,3	

Bron: CBS

Toelichting: Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar. Het betreft gegevens van het eerste halfjaar van 2017. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners is dit aandeel ook gemiddeld 0,3%.

Deze indicator betreft een landelijk door het Rijk verplichte indicator. Actuele cijfers worden gepubliceerd via www.waarstaatjegemeente.nl.

4.4.d Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van opvang (incl. beschermd wonen en spoedopvang)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		0,4	0,4	

Bron: CBS

Toelichting: Over het algemeen geldt dat we streven naar een veilige thuissituatie voor de inwoners. Inwoners krijgen indien mogelijk thuis begeleiding en we bieden opvang indien noodzakelijk.

Dit cijfer betreft het aantal inwoners per 100 inwoners welke een maatwerkarrangement in de vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo hebben voor opvang (beschermd wonen en spoedopvang).

Het zijn gegevens over het eerste halfjaar van 2017.

Amersfoort verzorgt als centrumgemeente het aanbod voor beschermd wonen en spoedopvang. Daarom vermelden we hier net als op www.waarstaatjegemeente.nl het cijfer voor de centrumgemeenten. Inwoners uit de regio worden namelijk vaak in Amersfoort ingeschreven op het moment dat ze hier gebruik van maken van deze voorziening.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Wij realiseren een sluitende keten van zorg en maatschappelijke dienstverlening.	Doorlopend	
Bij huishoudens waar sprake is van een combinatie van zorg met dwang- en drangmaatregelen, werken we (ook) vanuit het principe 'één huishouden, één plan'.	Doorlopend	
We beperken de instroom in de opvangvoorzieningen.	Doorlopend	
We bestrijden huiselijk geweld en kindermishandeling daadkrachtig en treden op als de veiligheid van het kind in het geding is.	Doorlopend	

5 WERK en INKOMEN

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

Nieuwe doelgroepen voor Werk en Inkomen

In Amersfoort zagen we in 2017 net als landelijk dat de stijging van het aantal inwoners in de bijstand is gestagneerd. Door het economische herstel zijn er steeds minder werklozen en dus ook minder inwoners die na een periode van werkloosheid terugvallen in de bijstand. Tegelijkertijd zien we dat nieuwe groepen, zoals de statushouders die gehuisvest zijn in Amersfoort en inwoners met een gedeeltelijke arbeidsbeperking (die geen recht meer hebben op wijong en WSW) nu nog zorgen voor een beperkte groei van de bijstand in 2017.

Amersfoort heeft in vergelijking met andere gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners nog steeds relatief weinig huishoudens met een bijstandsuitkering. Door o.a. de verhoogde instroom van statushouders en cliënten met een arbeidsbeperking zien we meer cliënten met een relatief grotere afstand tot de arbeidsmarkt zij worden ondersteund vanuit Arbeidsintegratie om passend werk te vinden.

In 2017 hebben we mede op basis van de minima-effectrapportage van het NIBUD ook scherper in beeld gekregen dat naast de groep inwoners die we ondersteunen vanuit de Participatiewet er nog een grote groep inwoners is die moeite heeft met rondkomen en daardoor ook kwetsbaar is als het gaat om participeren in Amersfoort. Hiervoor hebben we een pakket aan maatregelen genomen waar we in 2018 mee aan de slag gaan om meer inwoners te bereiken die graag mee willen doen in de stad.

Klanttevredenheidsonderzoek

In 2017 is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Klanten met een bijstandsuitkering waarderen onze dienstverlening in 2017 met een 7,7 gemiddeld iets hoger dan in 2012 (7,6). Daarnaast zien we verbeteringen op nagenoeg alle onderdelen van onze dienstverlening, waarbij met name de telefonische bereikbaarheid flink hoger scoort dan in 2012 (van een 6,8 naar een 7,4). Circa 90% van de respondenten waarderen ons klantmanagement en onze trajectbegeleiding bij re-integratie, een hoge score. Een groter deel van onze doelgroep heeft in 2017 een (zeer) grote

afstand tot de arbeidsmarkt wat een intensievere aanpak vraagt. Dat de klanttevredenheid en waardering voor onze dienstverlening goed is, vinden we ook in dit licht positief.

Doorontwikkeling Minimabeleid

In samenwerking met de stad (maatschappelijk middenveld en burgers) heeft het college afgelopen jaar voorstellen voor de doorontwikkeling van het minimabeleid opgesteld. Hierbij is ook op basis van onderzoek (o.a. door het Nibud) gekeken waar de behoefte aan extra ondersteuning het grootst is en op welke manier deze steun het beste kan worden gegeven. De gemeenteraad heeft ingestemd met de voorstellen en er daarmee voor gekozen om inwoners met een laag inkomen de komende jaren extra te ondersteunen om mee te kunnen doen in de maatschappij. Een grotere groep kinderen krijgt (via Stichting Leergeld) ondersteuning bij binnen en buitenschoolse activiteiten, bijvoorbeeld door een laptop in bruikleen te krijgen. Ook kunnen (via het Jeugdsport -en Cultuurfonds) meer kinderen gaan sporten of muziek maken. Daarnaast komen er kledingvouchers voor pubers en is er besloten om te investeren in huiswerkbegeleiding en bijles.

Ook is besloten om volwassenen met een laag inkomen te ondersteunen met een bijdrage. Deze bijdrage kan gebruikt worden om lid te worden van een sport- of muziekvereniging, een culturele cursus te volgen, het theater, de bioscoop of musea te bezoeken, lid te worden van de bibliotheek of een OV kaart met kortingspas aan te schaffen. Daarbij gaat de gemeente nauw samenwerken met haar partners in de stad om het bereik van de bestaande én nieuwe regelingen voor minima te verhogen door de aanvraag zo makkelijk mogelijk te maken. Dit wordt o.a. gerealiseerd door de opzet van een digitaal platform. Bovendien ontwikkelen we gerichte communicatieacties voor doelgroepen die we nog onvoldoende bereiken.

Beleidsevaluatie Participatiewet.

In 2017 heeft de permanente beleidsevaluatie Participatiewet plaatsgevonden. Tijdens de evaluatiebijeenkomst gaf de raad aan over het algemeen blij te zijn met de positie van Amersfoort binnen het veld van re-integratie en participatie van mensen die onder de Participatiewet vallen. De raad gaf een aantal aandachtspunten mee voor de voortzetting van het beleid, onder meer gericht op samenwerking met UAF, experimenten in de bijstand, aandacht voor regelluwigheid, enz. Wij zullen het re-integratiebeleid voortzetten met inachtneming van de door de raad genoemde aandachtspunten.

Fraudebeleidskader

In 2017 is een beleidskader voor fraudebestrijding op het gebied van de Participatiewet vastgesteld. Ook is een start gemaakt met de ontwikkeling van het Fraudebeleid Sociaal Domein met als doel tot rechtmatige besteding van zowel uitkerings- als zorgbudgetten te komen. Uiteindelijk zal het fraudebeleidskader voor de Participatiewet integraal onderdeel vormen van het brede Fraudebeleidskader Sociaal Domein.

Indicatoren

4.5.a Aantal uitkeringen bijstand				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
2900	3025	3140	3137	3178

Bron: Sociale Zekerheid

Toelichting: De groep inwoners die we ondersteunen met een bijstandsuitkering vanuit de participatiewet is de afgelopen jaren en komende jaren aan het veranderen. Door de afbouw van andere regelingen zoals de WSW en de Wajong komen er meer inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in de bijstandspopulatie. Ook de instroom van een relatief grote groep statushouders zorgde in 2017 voor een toename van het aantal inwoners met bijstand met bovendien een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Amersfoort had een achterstand in het huisvesten van statushouders waardoor de stijging van het bestand hier nog wat langer duurde. In het tweede halfjaar van 2017 zagen we ook in Amersfoort een daling als gevolg van het economische herstel. Per saldo zagen we een lichte stijging van 0.1% t.o.v. 1 januari 2017. De beginstand van 2017 was door naijleffecten lager dan in het jaarverslag 2016 ingeschat (3098 i.p.v. 3140). Ten opzichte van de geactualiseerde beginstand van 2017 zien we een lichte toename van het bestand van 0.1% tegenover een landelijke daling die op basis van voorlopige cijfers ruim 1% bedraagt.

Het betreft hier uitkeringen volgens de Participatiewet (vóór 2015 de Wet Werk en Bijstand). Naast het aantal genoemde uitkeringen zijn er ook nog bijzondere bijstandsuitkeringen aan o.a. daklozen, cliënten in een inrichting of blijf-van-mijn-lijfhuis en 50+ers met een IOAW-uitkering. De totale groep inwoners die afhankelijk is van een bijstandsuitkering ligt inmiddels circa 480 hoger. Aantallen zijn afgerond en de jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar.

4.5.b Ontwikkeling bestand t.o.v. landelijke lijn				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
4	1	-1	1	-1

Bron: Benchmark Divosa

Toelichting: Amersfoort heeft een lage bijstandsdichtheid. Dit betekent dat de instroom van nieuwe doelgroepen procentueel meer impact heeft dan bij andere grote gemeenten. De daling van de bijstand is in Amersfoort vertraagd door het inlopen van de achterstand met het huisvesten van statushouders. Hierdoor wijken we in 2017 qua bestandsontwikkeling negatief af van de landelijke lijn. Het tweede halfjaar 2017 zagen we ook in Amersfoort een daling van het bestand.

De jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar. We kijken hierbij naar de landelijke CBS cijfers.

De Divosa benchmark kijkt naar de index (groei/daling) van het aantal betaalde uitkeringen in december t.o.v. voorgaand jaar.

4.5.c Instroom in de uitkering				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
900	925	850	800	900

Bron: Sociale Zekerheid

Toelichting: We zagen in 2017 door een afbouw van andere regelingen (o.a. WSW en Wajong) en door de instroom van statushouders nog steeds relatief veel instroom van cliënten. Tegelijkertijd zien we door het economisch herstel ook een afname. Per saldo zien we eind van het jaar een daling van de instroom t.o.v. voorgaande jaren. Het betreft aantal uitkeringen aan volwassen personen dat is ingestroomd in een bijstandsuitkering. De jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar.

4.5.d % cliënten die langer dan een jaar een uitkering hebben en stijgen op de re-integratieladder				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	22	17	31	37

Bron: Sociale Zekerheid

Toelichting: We streven ernaar om alle cliënten optimaal mee te laten doen. In 2017 zagen we dat circa 31 % binnen een jaar een stap dichterbij de arbeidsmarkt komt. Circa de helft van de cliënten volgt een re-integratie traject om met meer vaardigheden de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. De groep die geen traject volgt heeft de maximaal haalbare vorm van participatie bereikt of kan (tijdelijk) niet deelnemen. Steeds meer cliënten hebben meer tijd nodig of hebben de maximale haalbare participatie reeds behaald.

Alle cliënten in de participatiewet worden ingedeeld op de re-integratieladder bestaande uit negen treden. Met de beweging op de ladder laten we zien in welke mate cliënten die tenminste een jaar een uitkering hebben in een jaar de afstand tot de arbeidsmarkt hebben kunnen verkleinen. De zeer succesvolle klanten stromen al binnen een jaar uit naar werk en worden in dit cijfer dus niet meegenomen.

4.5.e % voorkomen uitkeringen door preventie t.o.v. de instroom				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
36	47	51	36	40

Bron: Sociale Zekerheid

Toelichting: Iedereen die kan werken gaat werken en wordt dus nog voor toekenning van de uitkering aan het werk geholpen. Kansrijke cliënten hebben bij een aantrekkende economie geen ondersteuning nodig en melden zich niet meer, omdat ze geen uitkering meer nodig hebben. De groep die zich wel meldt heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We zien hierdoor een daling van het aandeel voorkomen uitkeringen. De jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar. Het aandeel voorkomen uitkeringen bestaat uit de uitkeringen die met de aanpak aan de poort worden voorkomen, het gaat daarbij om het voortijdig vinden van werk en handhaving aan de poort.

4.5.f % uitstroom naar werk				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
37	39	41	46	50

Bron: Werk en Inkomen

Toelichting: Regulier werk is indien mogelijk altijd het streven om daarmee bijstandsafhankelijk te beëindigen. Door het economisch herstel zien we een toename van de uitstroom naar regulier werk of als zelfstandige. Daarnaast is ook nog 6% uitstroom naar het onderwijs met studiefinanciering gerealiseerd in 2017.
De jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar.

4.5.g Aantal aanvragen schuldhulpverlening				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
1429	1383	1348	1025	1400

Bron: Stadsring 51

Toelichting: Het aantrekken van de conjunctuur en de ontwikkelingen binnen de SBI hebben een verlagend effect op het aantal aanvragen. Ook de inzet op preventie zien we terug in een stijging van het aantal hulpvragen bij het Geldloket.

4.5.h Schuldregeling succesvol afgerond				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
68	72	83	88	72

Bron: Stadsring 51

Toelichting: Van de opgestarte schuldregelingen wordt in 88% van de gevallen een zogenaamde 'schone lei' gerealiseerd. Dit cijfer stijgt de afgelopen jaren door een steeds intensievere inzet van goed opgeleide budgetcoaches. Ook wordt steeds vaker gebruik gemaakt van een dwangakkoord. Hiermee worden schuldeisers door de rechter gedwongen om mee te doen aan een schuldregeling

4.5.i Gerealiseerde garantiebannen in het kader van het Sociaal Akkoord				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
37	237	44	81	75

Bron: Werk en Inkomen

Toelichting: De banenafspraken in het kader van het Sociaal akkoord is een afspraak tussen werkgevers-, werknemersorganisaties en het Rijk om extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking te realiseren. Het netto aantal banen uit de banenafspraken is landelijk toegenomen. Er zijn ruim 24 duizend extra banen gekomen via een regulier dienstverband en bijna 9.000 extra banen via een uitzendcontract of detachering ten opzichte van de nulmeting eind december 2012, volgens de rapportages banenafspraken derde kwartaal 2017 van het UWV. Ook in 2017 hebben werkgevers in de markt meer banen voor mensen met een beperking ingericht dan in het Sociaal akkoord is afgesproken. Daar staat tegenover dat overheidswerkgevers de doelstelling niet haalden. De landelijke afspraak is naar regionaal niveau vertaald. Binnen de regionale afspraak hanteren we voor Amersfoort een aandeel van 50% van de regio voor het vaststellen van de doelstelling. We zien op regionaal niveau dezelfde trends als landelijk. Het aantal gerealiseerde banen voor 2017 wordt pas vastgesteld in juli 2018. Het hier vermelde realisatiecijfers voor 2017 is dan ook een voorlopig cijfer op basis van de trendrapportage banenafspraken Q3 2017. Regionaal zijn er tot en met Q3 in 2017 (cumulatief): 800 banen gerealiseerd. Ten opzichte van 2016 is dat een toename van 162 binnen de regio. Wanneer we uitgaan van een aandeel van 50% voor Amersfoort dan is het realisatiecijfer t/m Q3 2017: 81. Het is dus nog niet aan te geven wat de totale realisatie in 2017 zal zijn, maar uit de rapportages Banenafspraken over de stand van zaken van het UWV blijkt dat we de taakstelling over 2017 ruimschoots gaan halen.

- In Amersfoort hebben we in 2015 net als landelijk de detacheringen vanuit de WSW bij de gerealiseerde garantiebanen ondergebracht. Hierdoor lijkt het alsof er in 2015 meer banen zijn gerealiseerd. Feitelijk is het een administratieve wijziging t.o.v. de andere jaren.

- Er zijn overigens meer banen ontstaan dan in de indicator vermeld staan; het totaal aantal banen is namelijk het resultaat van aantal gecreëerde banen minus het aantal verdwenen banen. Dat betekent dat er meer banen gecreëerd zijn dan het jaarlijkse realisatiecijfer weergeeft, omdat ook de verdwenen banen gecompenseerd moeten worden. De regionale inspanning onder werkgevers is daarmee dus groter dan het realisatiecijfer laat zien.

4.5.j Personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	38	39	39	

Bron: CBS - Participatiewet

Toelichting:

Het betreft het aantal personen per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder. De bijstandsdichtheid is in Amersfoort in vergelijking met grote gemeenten van 100.000-300.000 laag. Bij de andere grote gemeenten is deze namelijk 50 personen per 1.000 inwoners. We verwachten een lichte toename van het aandeel personen met bijstand. Het betreft een indicator die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dient te worden opgenomen in de Begroting. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

4.5.k % werkloze jongeren				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

	1,73			
--	------	--	--	--

Bron: Verwey Jonker Instituut

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl. Er is nog geen actueel cijfer op deze site geplaatst. Op basis van UWV gegevens weten we echter wel dat het aantal jongeren dat de WW instroomt fors is gedaald met 20%.

% werkloze jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar op basis van Verwey Jonker Instituut. Bij grote gemeenten was het realisatiecijfer in 2015 ook 1.73%.

Het cijfer zegt overigens weinig, omdat ze gebaseerd zijn op WW-registraties bij het UWV. De meeste werkloze jongeren hebben geen recht op een WW-uitkering en staan daardoor niet geregistreerd.

We streven naar een sluitende aanpak voor jongeren van 16-27 waarbij we werkloosheid onder jeugd willen beperken.

4.5.l Netto arbeidsparticipatiegraad				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
69,1	69,1	70,1		

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Toelichting: Het CBS heeft nog geen jaarcijfer 2017 gepubliceerd. De meest actuele cijfers zijn beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking. De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording die het Rijk verplicht stelt in de Begroting.

In Amersfoort streven we om iedereen (naar vermogen) te laten deelnemen op de arbeidsmarkt. De arbeidsparticipatie in Amersfoort is hoog doordat er veel tweeverdieners zijn. Bij andere grote gemeenten is dit aandeel namelijk 65.8%.

4.5.m Aantal inwoners per 1000 inwoners met een lopende re-integratievoorziening				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		45	49,6	

Bron: CBS - Participatiewet

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Het CBS telt hiervoor het aantal re-integratievoorzieningen per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar *over een halfjaar*. Dit cijfer is niet vergelijkbaar met het cijfer van andere gemeenten omdat de wijze van registreren verschillend is. Tijdens een traject worden vaak meerdere activiteiten ingezet. Deze activiteiten registreren we in Amersfoort als aparte voorzieningen. Bij veel andere gemeenten wordt het traject vaak als een voorziening geteld.

Het streven is om iedereen naar vermogen te laten deelnemen. Hiervoor krijgen circa 1700 personen ondersteuning middels re-integratie.

4.5.n Aandeel kinderen in uitkeringsgezinnen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	5,14			

Bron: Verwey Jonker Instituut

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl. Er is nog geen cijfer van 2016/2017 gepubliceerd.

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen was volgens Verwey Jonker in Amersfoort in 2015 5.14% tegenover 7.86% bij grote gemeenten (100.000-300.000 inwoners). De inzet van de Gemeente Amersfoort is gericht op participatie van kinderen in armoede.

4.5.o Meer inwoners met een laag inkomen bereiken met het financieel vangnet en overige minimaregelingen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

Bron: Werk en Inkomen

Toelichting: We gaan het aandeel toekenningen meten aan cliënten zonder bijstandsuitkering als aandeel van het totaal aantal toekenningen. De maatregelen om het bereik te verhogen moeten nog vastgesteld worden. Hierdoor is het niet mogelijk om al streefcijfers op te nemen in de begroting.

We willen huishoudens met een laag inkomen financieel ondersteunen indien er knellende financieel bijzondere omstandigheden zijn. De huishoudens die een laag inkomen hebben op basis van werk of andere uitkeringen (zoals arbeidsongeschiktheid) maken minder gebruik van de minimaregelingen. We willen het bereik onder deze doelgroep vergroten.

4.5.p Aandeel door handhaving beëindigde uitkeringen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

			6	
--	--	--	---	--

Bron: Werk en Inkomen

Toelichting: We meten het aandeel beëindigde uitkeringen waarbij het recht niet meer is vast te stellen als gevolg van het niet meewerken aan de inlichtingenplicht en het aandeel door fraude beëindigde uitkeringen ten opzichte van alle beëindigde uitkeringen. Primair is de inzet gericht op fraudepreventie door o.a. goede informatie. Aanvullend handhaven we rechtmatigheid via diverse controles.

Samenwerking

Regionaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken (RWA)
RWA/Amfors. Het RWA voert voor de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Formeel is RWA de werkgever van inwoners van deze gemeenten met een arbeidsbeperking die voor 1 januari 2015 een sw-indicatie hebben gekregen.

Amfors Holding

De NV Amfors voorziet als opdrachtnemer van RWA in passend werk voor de sw-ers ofwel in eigen bedrijven ofwel via (groeps)detachering bij andere bedrijven.

Particuliere initiatief

In het kader van het financiële vangnet stemmen we af met de instellingen betrokken bij het armoedevraagstuk, zoals Pact SamSam, Stichting Leergeld, Sociaal Fonds Amersfoort, Voedselfocus Amersfoort, Jeugdsport- en cultuurfonds, en andere.

Stadsring 51.

In

opdracht van de gemeente voert Stadsring 51 de integrale schuldhulpverlening in Amersfoort uit. Stadsring 51 is samen met veel particuliere initiatieven partner in de bestrijding van armoede in Amersfoort.

Indebuurt033.

De

nieuwe welzijnsorganisatie Indebuurt033, speelt een grote rol bij het vroegtijdig signaleren van isolement, financiële problemen en armoede en is daarmee een belangrijke partner bij onze inzet om mensen te laten participeren en armoede te voorkomen.

Wetenschap.

Belangrijk bij het inzetten van interventies en instrumenten binnen Werk en Inkomen is weten wat werkt. We zijn daarom voortdurend bezig met evaluatie en verbetering. We doen dit onder meer in samenwerking met het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht en TNO

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We realiseren Garantiebanen.	Doorlopend	
We begeleiden mensen naar werk	Doorlopend	
We richten ons op de preventie en aanpak van fraude.	Doorlopend	
We bieden een vangnet.	Doorlopend	
We hebben een sluitende aanpak voor alle kwetsbaren in Amersfoort.	Doorlopend	

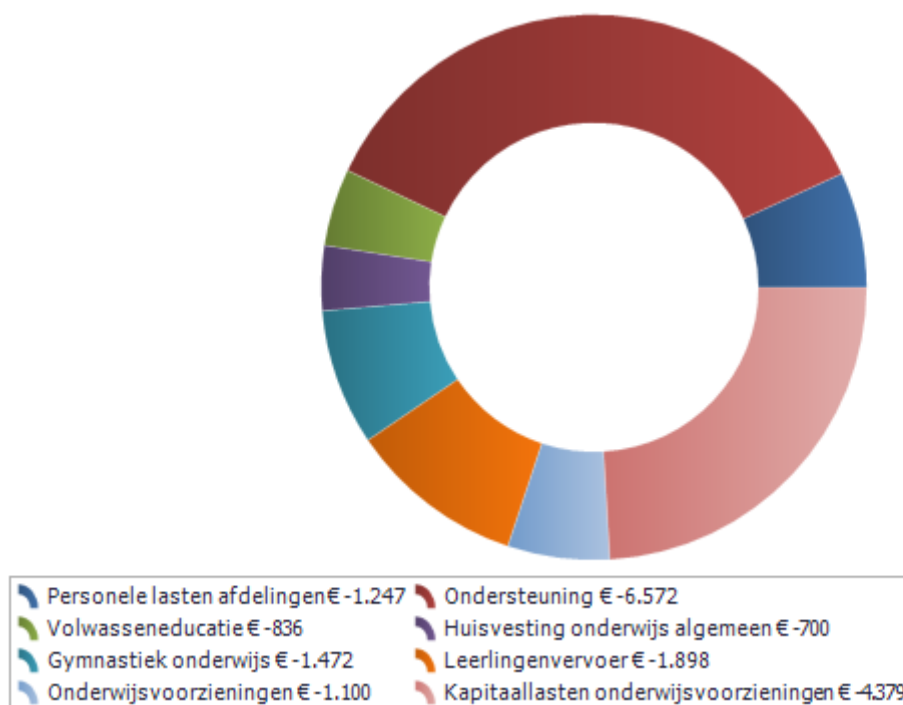
05 ONDERWIJS

Inleiding

Kinderen en jongeren in Amersfoort moeten kunnen opgroeien in een prettige omgeving, waarbij ze maximaal tot hun recht komen en verleid worden hun talenten maximaal te ontplooiën. Om dit te bereiken voeren wij een onderwijsbeleid dat hier maximaal aan bijdraagt en willen we (onderwijs)huisvesting die kwalitatief onderwijs en de brede functie van de school ondersteunt.

Het Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs 2017-2020 (UPJO) geeft aan op welke wijze alle partijen er de komende jaren voor willen zorgen dat het in Amersfoort goed opgroeien en opvoeden is. Dit programma is in januari 2017 door de Raad vastgesteld. Een belangrijke mijlpaal. Dit geldt ook voor de doordecentralisatie van onderwijshuisvesting. Onder voorbehoud van een positieve uitkomst van de ruling van de Belastingdienst is de doordecentralisatie een feit.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.05.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/ REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 ONDERWIJSBELEID	-9.066	-9.066	-8.351	715
2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN	-11.678	-11.678	-9.853	1.825
TOTAAL LASTEN	-20.744	-20.744	-18.204	2.539
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 ONDERWIJSBELEID	5.631	5.631	4.889	-742
2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN	38	38	193	155
TOTAAL BATEN	5.668	5.668	5.081	-587
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 ONDERWIJSBELEID	-3.435	-3.435	-3.462	-27
2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN	-11.640	-11.640	-9.661	1.980
TOTAAL SALDO	-15.075	-15.075	-13.123	1.953
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-31	-31	-31	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-31	-31	-31	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-15.106	-15.106	-13.154	1.953

Tabel: PF.05.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
05 ONDERWIJS	2.539	-587
1 ONDERWIJSBELEID	715	-742
2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN	1.825	155
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Onderwijsbeleid			
Vaststellingen subsidies voor- en vroegschoolse educatie (VVE) worden op basis van werkelijke kind aantallen vastgesteld. In 2017 is de vaststelling door een andere betalingssystematiek lager dan de aanvragen. In 2016 is voor de subsidies VVE 2016	600	-500	I

een nog te betalen bedrag opgenomen. De definitieve vaststelling is ook hier lager op basis van werkelijk aantallen kinderen.			
In december 2016 heeft de gemeente Amersfoort een beschikking gekregen voor extra middelen specifieke uitkering voortijdig schoolverlaten voor 2017. Omdat dit na de vaststelling van de begroting bekend was, zijn deze inkomsten en de daarbij behorende lasten niet begroot.	346	-346	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Onderwijsvoorzieningen			
Tijdelijke huisvesting We hebben een onderbesteding op tijdelijke huisvesting door minder verstrekte huurvergoedingen aan het voortgezet onderwijs, minder lasten vandalisme, minder leegstand in de pieklokken in Vathorst en het afstoten van schoolwoningen. De hogere baten komen door huuropbrengsten van voorgaande jaren. In 2018 worden de middelen tijdelijke huisvesting overgedragen in het kader van de doordecentralisatie van de uitvoering van de zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Hierdoor is er voor de taken die we overdragen binnen de gemeente geen budget meer beschikbaar. Door de stelselwijziging beschouwen we alle baten, lasten, onder- en overbesteding 2017 voor onderwijshuisvesting als incidenteel. Bij de zomerrapportage hebben we gemeld dat voor een bedrag van €350.000 asbest verwijderd moet worden bij de sloop van de Vosheuvel en de verbouwing van het Johan van Oldenbarnevelt gymnasium (JvO). Asbest verwijdering bij de Vosheuvel heeft plaatsgevonden voor ca € 80.000 en de asbestverwijdering bij het JvO, voor ca € 270.000, is uitgesteld naar 2018. We stellen daarom voor om een bedrag van € 270.000 voor verwijderen asbest JvO over te hevelen naar 2018.	1.165	145	I
Gymnastiekonderwijs: in een aantal wijken is sprake van afname van het aantal leerlingen. Dit leidt tot een afname van het aantal gymlessen, waardoor niet het gehele budget benut wordt. De vergoeding van het gebruik van de sportvelden is nu beperkt tot het maximum aantal genoemd in de verordening. Dit is reeds bij de zomerrapportage gemeld.	465		I
De OZB aanslagen op basis van de geactualiseerde WOZ waarden van onderwijshuisvesting zijn hoger dan geraamd.	-135		I

Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage			
Leerlingenvervoer. Bij de zomerrapportage is aangegeven dat leerlingenvervoer is aanbesteed. Het effect hiervan op de lasten hadden we nog niet in beeld. Achteraf blijkt dat het leerlingenvervoer in 2017 binnen de begroting uitgevoerd is.	0		

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Tabel: PF.05.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting
<i>Investerings met economisch nut</i>				
Verv.nieuwbouw complex De Vosheuvel	10.395	2.531	7.864	Bouw Vosheuvel is gestart in 2017 en loopt door tot 1e kwartaal 2019
De Baander	1.200	1.030	170	Afrekening en oplevering 1e kwartaal 2018
Bilalschool	3.317	3.032	285	Afrekening 1e kwartaal 2018
Totaal investeringen	14.912	6.593	8.319	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.05.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	"Herverdeling onderwijsaanbod ten gevolge van 'Passend Onderwijs'. Invoering 'Passend onderwijs' kan leiden tot hogere kosten, bijvoorbeeld als gevolg van: - meer schoolvervoersbewegingen en onvoldoende aanbod i.r.t. Jeugdbeleid - aanpassing schoolgebouwen voor leerlingen met een beperking - regionale verschuivingen binnen het Speciaal Onderwijs	Overleg met Samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gekoppeld aan een gezamenlijke ontwikkelagenda, om risico's te beheersen. Intensieve monitoring en regionale samenwerking.	0,3	Wethouder Houwing
2	Door de invoering van Passend Onderwijs en de Wet Kwaliteit (V)SO verandert de vormgeving van het onderwijs en wijzigt de instroom van leerlingen. De behoefte aan onderwijs-zorg arrangementen neemt toe. Dit kan consequenties hebben voor het benodigd aantal m2 voor de (V)SO-scholen.	Op grond van wettelijke grondslagen, Wet passend onderwijs en de Jeugdwet is er een verplichting om binnen het regionale overleg Passend Onderwijs met elkaar af te stemmen. In dit overleg hebben we een gezamenlijke agenda opgesteld waarin ook de aanpalende onderwerpen zoals leerlingenstromen, thuiszitters en huisvesting zijn opgenomen.	0,1	Wethouder Houwing
3	Zoals bekend moet het ROC-gebouw aan de Zangvogelweg 140 (tijdelijke huisvesting JvO-gymnasium) uiterlijk 31 augustus 2019 leeg opgeleverd worden. De gemeente kan éénmaal tot vier maanden verlengen, mits dit vóór 28 februari 2019 is aangezegd. In geval het gebouw niet tijdig is ontruimd, hetzij 31 augustus 2019, dan wel na verlenging uiterlijk 31 december 2019 is in de huurovereenkomst met HIER! een boete opgenomen van € 10.000,- per dag.	Strakke projectsturing en management.	0,1	Wethouder Houwing

1 ONDERWIJSBELEID

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Belangrijke gebeurtenissen

Vaststellen Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs (UPJO)

Op 16 januari 2017 heeft de Raad het Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs 2017-2020 (UPJO) vastgesteld. Dit programma is samen met de stad tot stand gekomen en beschrijft hoe alle partijen rondom jeugd en onderwijs er de komende jaren voor willen zorgen dat het in Amersfoort goed opgroeien en opvoeden is.

In het jaarplan 2017 is uitwerking gegeven aan de maatschappelijke doelen. Er zijn, naast alle lopende projecten, een aantal nieuwe projecten gestart. Een voorbeeld daarvan is Decision X, een app die vmbo leerlingen helpt bij het maken van een studiekeuze. Dit project sluit aan bij de inzet op het voorkomen van schoolverlaten en past binnen de regionale visie op loopbaan en beroepsoriëntatie. Een ander project is Young Leaders. In dit project krijgen Amersfoortse jongeren de kans om hun competenties te ontwikkelen en zich in te zetten voor leeftijdsgenoten in de wijk. Het maatschappelijke doel “diversiteit” hebben we een extra impuls gegeven door een netwerkcoördinator diversiteit aan te stellen. Op die manier wordt bij scholen actief de aandacht gevestigd op het versterken van de inclusieve samenleving.

In 2017 is veel aandacht besteed aan de communicatie over het programma. Dit gebeurde tijdens de uitvoering van projecten en activiteiten, zowel binnen de adviesgroep als met de raad. In november hebben we een communicatiecampagne gelanceerd. Deze sloot aan bij de subtitel van het programma: allemaal opvoeders, een solide basis voor jeugd in Amersfoort. ([Filmpje in kader van UPJO \(1\)](#)). Het heeft prachtige beelden opgeleverd van een aantal kinderen uit Amersfoort waarbij zij uitleggen welke opvoeders belangrijk voor ze zijn en waarom ze dat vinden ([Filmpje \(2\)](#)).

Ook in de communicatie met de raad over het programma is geïnvesteerd. In zes rondes met de raad zijn alle maatschappelijke doelen aan bod geweest. De rondes boden de UPJO partners de mogelijkheid om de raadsleden te informeren over hun dagelijkse inzet voor de Amersfoortse jongeren. Ook bood de nieuwsbrief de raadsleden de mogelijkheid om aangehaakt te blijven bij wat er speelde vanuit het UPJO.

1. Volwasseneneducatie voor 2018: uitwerking rijksregeling in [regionaal] gemeentelijk beleid.

Educatie aan volwassenen heeft vooral als doel om zelfstandigheid en zelfredzaamheid te verbeteren van volwassenen die zichzelf niet goed kunnen redden in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

De gemeente Amersfoort vervult voor de arbeidsmarktregio de rol van contactgemeente. In dit kader is in 2017 opnieuw een Regionaal Programma Volwassenen Educatie en een subsidieregeling Volwasseneneducatie voor het jaar 2018 opgesteld. Dit jaar was het eerste jaar waarbij er geen sprake meer was van verplichte inkoop bij de roc's. Voor de gehele regio zijn in totaal 13 subsidies verleend aan organisaties op grond van de subsidieregeling Volwasseneneducatie.

De gelden die we als gemeente van het Rijk krijgen voor volwasseneneducatie besteden we op hoofdlijnen aan twee doelgroepen. De eerste doelgroep betreft onderwijs aan studenten met een niet Nederlandse achtergrond die hun beroepsopleiding (vrijwel) hebben afgerond. Investeren in verbetering van het Nederlands geeft deze studenten een veel betere kans op de arbeidsmarkt en verkleint de kans op bijstandsafhankelijkheid. De tweede groep waarop het volwassenen onderwijs zich heeft gericht zijn de laaggeletterden. Ook deze doelgroep versterken we door gebruik te maken van het Taalhuis dat door de bibliotheek Eemland wordt gecoördineerd.

Voortijdig schoolverlaten

Vanaf 2017 voerde de gemeente Amersfoort zowel inhoudelijk als financieel gezamenlijk met de contactschool voor de regio, ROC Midden Nederland, de programmaregie op het regionale programma voortijdig schoolverlaten (VSV). In de regionale VSV aanpak zijn de afgelopen jaren maatregelen genomen om de positie van voortijdig schoolverlaters te verbeteren, bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van loopbaanbegeleiding en het verminderen van uitval van jongeren met multiproblematiek.

In 2017 is binnen het VSV programma samen met Regionaal meld- en coördinatiepunt (RMC) invulling gegeven aan de wens om alle jongeren in een kwetsbare positie in beeld te brengen en te houden. Een jongere in een kwetsbare positie is tussen de 16 en 23 jaar die al dan niet met een getuigschrift of een diploma doorstroomt naar de entreeopleiding, mbo niveau 2 of uitstroomt uit het onderwijs naar arbeid of dagbesteding, en afkomstig is uit:

1. het voortgezet speciaal onderwijs
2. het praktijkonderwijs
3. de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo
4. het leerwerktraject van het vmbo
5. de entreeopleiding of
6. jongere die niet vanuit één van de bovenstaande onderwijssoorten instroomt in een entreeopleiding; jongeren die van opleiding wisselen in mbo1 worden ook tot doorstroom in het onderwijs gerekend. Deze definitie van jongeren in kwetsbare positie is afkomstig van het ministerie van OCW.

Het ministerie van OCW heeft in het nieuwe VSV-programma aangegeven dat de RMC-contactgemeente (gemeente Amersfoort) verantwoordelijk is voor de aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie in de regio Eem. Het gaat hierbij om 871 jongeren die in 2016 de overstap hebben gemaakt naar vervolgonderwijs of zijn uitgestroomd.

In Nederland zijn er jaarlijks zo'n 30.000 jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften kwetsbaar zijn om uit te vallen zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsperspectief. Zij bevinden zich op het snijvlak van onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg en hebben extra aandacht nodig om goed te worden voorbereid op de toenemende eisen die de samenleving, het onderwijs en de arbeidsmarkt aan hen stellen. Voor deze jongeren is een overstap van onderwijs naar vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt kwetsbaar, vooral jongeren uit bepaalde onderwijsrichtingen hebben een grotere kans om uit te vallen.

Indicatoren

5.1.a % doelgroepkinderen dat deelneemt aan voorschoolse educatie				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
92	96	95	98	

Bron: GGD Utrecht

Toelichting: Percentage doelgroepkinderen dat deelneemt aan voorschoolse educatie naar verhouding van het aantal doelgroepkinderen. Als gemeente streven we naar een zo hoog mogelijk bereik van kinderen met een risico op taalachterstand. De onderwijsinspectie vindt een gerealiseerd bereik van 90% voldoende omdat waarschijnlijk niet alle kinderen bereikt kunnen worden.

5.1.b % scholen onder basistoezicht van Onderwijsinspectie				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
98	98	98	100	100

Bron: Onderwijsinspectie

Toelichting: Percentage van de basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs dat onder basistoezicht staat van de onderwijsinspectie. Ieder jaar kijkt de inspectie of er aanwijzingen zijn dat een school onvoldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt bepaald hoeveel toezicht een school nodig heeft. We streven naar 100% kwalitatief voldoende onderwijs in Amersfoort.

5.1.c % voortijdig schoolverlaters				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
1,9	1,8	1,9		1,8

Bron: DUO

Toelichting: Voortijdig schoolverzuim proberen we te voorkomen. Er zit altijd een jaar vertraging in de cijfers, in maart worden de voorlopige cijfers van schooljaar '16-17 bekend gemaakt.

De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording die het Rijk verplicht stelt in de Begroting.

5.1.f Absoluut verzuim				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		4	1	

Bron: DUO

Toelichting: Het betreft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1000 inwoners van 5-18 jaar. In Amersfoort was dit 3.65 (afgerond 4) in 2016 en bij andere grote gemeente 2.98. In 2017 was dit 1.46 (afgerond 1) in Amersfoort en bij andere grote gemeente was het 2.51.

De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de verplichte indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording van het Rijk. Absoluut verzuim (het ontbreken van een schoolinschrijving) komt over het algemeen voor op 'overstapmomenten', dus wanneer een leerling op 5-jarige leeftijd op een school ingeschreven had moeten worden, bij een verhuizing vanuit het buitenland of wanneer leerlingen na het behalen van het vmbo-diploma niet ingeschreven zijn bij het mbo. Dit laatste is een cruciaal punt voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

5.1.g Relatief verzuim				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		25	19	

Bron: DUO

Toelichting: Deze indicator betreft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners 5-18 jaar. Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Scholen zijn wettelijk verplicht ongeoorloofd verzuim en schooluitval te melden aan DUO.

We streven naar minimaal verzuim om schooluitval te voorkomen. We doen dit vanuit het programma VSV.

De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording die het Rijk verplicht stelt in de Begroting.

Onderwijsbeleid	
Zichtbaar resultaat	Voortgang

Wij bieden kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar veiligheid door verantwoordelijkheid te geven en te nemen & waardering en betrokkenheid te stimuleren.	Doorlopend	
De jeugd groeit prettig op in een inclusieve samenleving waarbij voldoende aandacht is voor het ontwikkelen en ontplooien van talenten.	Doorlopend	
De komende jaren staat onder meer het verbeteren van de doorgaande ontwikkelingslijnen centraal.	In uitvoering	

Onderwijsbeleid				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
3	Het verminderen van het budget (wegens onderuitputting) van kindplaatsen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.	Niet uitgevoerd 	-110	Bezuinigingsmaatregel is uitgesteld tot 2018. In afwachting van nieuw rijksbeleid en n.a.v. het amendement komen we in 2017 met een voorstel voor gewijzigd VVE-beleid.
4	Stoppen met financiering van kinderen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor ouders van kinderen met een indicatie blijven kindplaatsen beschikbaar.	Uitgevoerd 	-200	Vanaf 2019 komen deze kosten in zijn geheel ten laste van de rijksuitkering voor deze doelgroep. Daarmee komen deze kosten vanaf 2019 neit langer (gedeeltelijk) ten laste van de algemene middelen van de gemeente.

2 ONDERWIJSVOORZIENINGEN

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Belangrijke gebeurtenissen

Doordecentralisatie van onderwijshuisvesting.

Alle 21 schoolbesturen voor primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs en de gemeente hebben sinds 2014 gewerkt aan afspraken om 100 schoolgebouwen in de stad in de komende 40 jaar te vernieuwen en daartoe een nieuwe vorm van samenwerking aan te gaan. Dit proces heeft eind 2017 geresulteerd in instemming van alle 21 betrokken schoolbesturen en raden van toezicht en van de gemeenteraad met doordecentralisatie van onderwijshuisvesting onder voorbehoud van een positieve uitkomst van de ruling door de Belastingdienst. De Belastingdienst beoordeelt de fiscale aspecten van de voorgenomen vorm van samenwerking door de schoolbesturen in een tweetal Coöperaties. Wij zullen de raad informeren over de uitkomst van deze ruling.

De schoolgebouwen in Amersfoort hebben een gemiddelde leeftijd van 50 jaar en zijn de komende 40 jaar aan vervanging of verbouwing toe. Dit vergt een enorme investering. Om dit efficiënt te organiseren zijn afspraken gemaakt over een nieuwe verdeling van verantwoordelijkheden. Schoolbesturen waren al volledig verantwoordelijk voor onderhoud. In de nieuwe afspraken draagt de gemeente de uitvoering van al haar huisvestingstaken, met name nieuwbouw en verbouw, over aan de samenwerkende schoolbesturen. Deze zijn dan verantwoordelijk voor zowel de onderwijskwaliteit als de uitvoering van de zorgplicht voor onderwijshuisvesting.

Iedere 4 jaar maken beide Coöperaties een investeringsplan dat aan de gemeente wordt voorgelegd. In dit plan worden de middelen verdeeld onder de scholen die in die periode gaan investeren. Tevens wordt iedere 4 jaar de afgelopen periode geëvalueerd om na te gaan of de uitvoering van de huisvestingsplannen op koers ligt en of er reden is om afspraken bij te stellen.

Lopende huisvestingsprojecten.

Met de schoolbesturen is de afspraak gemaakt dat de gemeente de lopende huisvestingsprojecten afrondt. Dat zijn er vier. Allereerst de nieuwbouw voor de Bilalschool. In het najaar van 2017 is de nieuwe school aan de Fahrenheitstraat 50 in gebruik genomen. De school beschikt nu over een modern gebouw met een prettig leef- en werkklimaat voor leerlingen en personeel. De school wil ook van betekenis zijn voor de buurt en daartoe zal in 2018 het schoolplein voorzien worden van spelmateriaal. Ten tweede is praktijkschool De Baander uitgebreid met een viertal praktijkruimten en een ruime aula. De laatste twee projecten, Scholencomplex De Vosheuvel en Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt vroegen in 2017 aandacht in het licht van de aanbesteding in een overspannen bouwmarktsituatie. In beide gevallen is aanvullend krediet verstrekt om de

aanbesteding te kunnen afronden. Voor beide projecten is de nieuwbouw in voorbereiding voor uitvoering in 2018 (Vosheuvel) en 2018-2019 (Johan van Oldenbarnevelt).

Leerlingenvervoer.

De gemeenten Amersfoort, Baarn, Leusden, Soest en Woudenberg hebben het vervoer in 2017 voor het eerst gezamenlijk aanbesteed. De adviesraden Sociaal Domein van de betrokken gemeenten, de regionale Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en het Signaleringsteam Amersfoort hebben de mogelijkheden gekregen om mee te lezen met het “Programma van Eisen Leerlingenvervoer”. Hierin staan alle eisen waaraan het vervoer en de opdrachtnemer moeten voldoen.

In augustus 2017 zijn de nieuwe contracten van het leerlingenvervoer gestart. De partijen zijn geselecteerd op prijs (25%) en kwaliteit (75%). Perceel 8, het touringcarvervoer van Bunschoten naar Amersfoort, is enkel op prijs gegund. De overige percelen zijn gegund aan Willemsen de Koning, Taxicentrale Witteveen BV en Noot Touringcar Ede BV.

De nieuwe contracten zijn afgesloten voor het schooljaar 2017-2018 tot en met 2019-2020. Een langere looptijd is mogelijk door gebruik te maken van verlenging met maximaal vier periodes van elk 12 maanden.

Wekelijks zijn 5 ouders gebeld over de ervaringen met leerlingenvervoer. De eerste resultaten zijn positief. Het overgrote deel van de gebelde ouders is [zeer] tevreden.

Indicatoren

5.2.a Kwaliteit onderwijshuisvesting				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

Bron: IHP/DDC

Toelichting: Voor onderwijshuisvesting gelden geen realisatiecijfers en streefcijfers, maar gelden de afspraken in het kader van Doordecentralisatie Onderwijshuisvesting. Dit betekent dat de Coöperaties verantwoordelijkheid nemen voor de realisatie van de overeengekomen inhoudelijke prestatie-indicatoren voor onderwijshuisvesting op het gebied van bouwkundig, functioneel, duurzaamheid en beheer & exploitatie. De Coöperaties verstrekken de gemeente periodiek informatie over de uitvoering.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Ons doel is te komen tot kwalitatief goede, energiezuinige, gezonde en toekomstbestendige onderwijshuisvesting, waarmee het onderwijsveld en de gemeente gezamenlijk uitvoering kunnen geven aan hun verantwoordelijkheden op dit terrein.	Niet uitgevoerd	

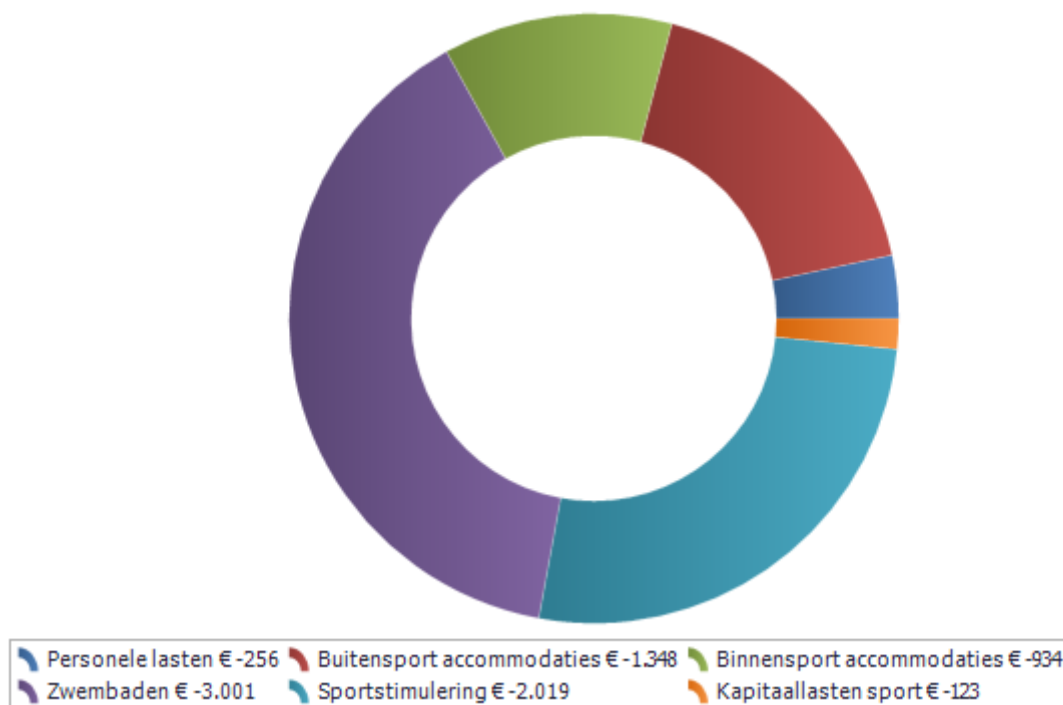
Toelichting:	Het jaar 2018 wordt, uitgaande van een positieve uitkomst van de rulling door de belastingdienst, het jaar van implementatie van doordecentralisatie van onderwijshuisvesting. De Coöperaties gaan in dat kader de investeringsplannen indienen voor de periode 2018-2021. De doordecentralisatie is een continu proces gedurende een periode van 40 jaar.
---------------------	--

06 SPORT

Inleiding

We willen een gezonde, vitale stad zijn waarin zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen. Sporters willen we faciliteren in de sport van hun keuze en degenen die nog niet sporten en bewegen stimuleren om actiever te worden. Sporten en bewegen leveren een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl en heeft een grote maatschappelijke meerwaarde. Om de positieve aspecten van sport ten volle te benutten werken we samen met andere terreinen zoals gezondheid, onderwijs en de openbare ruimte. Samen met sterke, brede, florerende sportverenigingen die effectief en efficiënt zijn in het gebruik van hun voorzieningen, willen we de ambities uit de sportnota waarmaken.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.06.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 SPORT	-7.332	-7.332	-7.682	-351
TOTAAL LASTEN	-7.332	-7.332	-7.682	-351
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 SPORT	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 SPORT	-7.332	-7.332	-7.682	-351
TOTAAL SALDO	-7.332	-7.332	-7.682	-351
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-2	-142	-142	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-2	-142	-142	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-7.334	-7.474	-7.824	-351

Tabel: PF.06.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
06 SPORT	-351	0
1 SPORT	-351	0
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Sport			
Subsidies die in het kader van de oude 1/3 regeling aan sportverenigingen voor het doen van investeringen zijn toegekend. De uitbetaling van de toekenning van de subsidies vindt pas plaats nadat de voorzieningen zijn gerealiseerd en de uitgaven zijn verantwoord. Voorgesteld wordt conform bestaand beleid € 274.000 uit de reserve 1/3de regeling sportvoorzieningen onttrekken.	-274		I
Bij de zomerrapportage is hier voor het deel kleedkamer			

Hoogland € 245.000 reeds melding van gemaakt.			
Door afwijkende openingsdatum Amerena in 2018 i.p.v. 2017 is er een aanpassing subsidie SRO geweest voor langer openhouden bestaande accommodaties Liendert, Sportfondsenbad en Schuilenburg. Op programma 7 Vastgoed zijn kredieten Sportfondsenbad en Zwembad Liendert als desinvestering kredieten verwerkt. In 2016 en zijn er geen kapitaallasten meer in 2017. De kapitaallasten voor deze accommodaties in 2017 waren nog wel geraamd. Dit resulteert in een voordeel op de kapitaallasten. Bij de zomerrapportage is reeds melding gemaakt van afwijkende openingsdatum maar toen was nog niet duidelijk hoeveel later de opening zou zijn.	-340		I
De aanvragen en toekenningen voor de subsidieregeling sport en bewegen zijn lager dan de raming. Bij de zomerrapportage is hier reeds melding van gemaakt. Voor de toegekende subsidies investeringen sport en bewegen die nog niet gerealiseerd zijn voor een bedrag van € 65.000 wordt voorgesteld om deze middelen te storten in de reserve 1/3 regeling en de naam van de reserve te wijzigen in reserve sport en bewegen.	233		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Tabel: PF.06.03 Analyse investeringen in uitvoering

Voor investeringen in Sport wordt verwezen naar programma 7 Ruimtelijke Ontwikkeling.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.06.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Vervroegde vervanging van infill en / of ondergrond van kunstgrasvelden	Ontwikkelingen worden gemonitord. Als het risico zich materialiseert, via VNG inzetten op compensatie door Rijk en bezien of fasering van vervanging mogelijk is.	0,4	Wethouder Buijtelaar
2	Ander BTW regime op diensten rond sport(accommodaties), ingrijpende verhoging van tarieven voor huurders.	Het rijk heeft een compensatiemaatregel toegezegd vanaf 2019, wanneer de Europese BTW sportvrijstelling wordt geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. De compensatie wordt verdeeld over gemeenten en sportverenigingen met 152 resp 88 miljoen. Gemeenten krijgen vermoedelijk een specifieke uitwerking in het gemeentefonds.	0,3	Wethouder Buijtelaar
3	Exploitatie gesubsidieerde instellingen komt door bezuinigingen binnen het sportdomein (van gemeente en andere) onder druk.	Op basis van verantwoordingen van de instellingen vroegtijdig signaleren of de exploitatie van de gesubsidieerde instellingen onder druk komt.	0,2	Wethouder Buijtelaar

1 SPORT

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

Horeca stichting Amerena een feit

De horeca stichting Amerena is opgericht. Hierin hebben sportverenigingen zitting. Gezamenlijk met vrijwilligers worden straks de horecawerkzaamheden in Amerena uitgevoerd.

Vorbereiding pilot sportparken.

In 2017 is de eerste (voorbereidende) fase van de pilot sportparken van start gegaan.

Sportverenigingen op 3 sportparken hebben de handen ineen geslagen om een overdag-aanbod voor niet-leden te organiseren.

Convenant Sport3hoek

De gemeente heeft met de ASF en de SRO een convenant gesloten met nieuwe afspraken voor een verbeterde samenwerking. Hierdoor kan meer sport uit iedere euro worden gehaald.

Evaluatie subsidieregeling sport en bewegen

De regeling is geëvalueerd en verbeterd ten opzichte van het eerste jaar van de regeling.

Sportgala

Het Amersfoorts sportgala en netwerkdiner met Amersfoortse bedrijven en sportverenigingen is inmiddels een traditie. Sportkampioenen zijn gehuldigd en sportverenigingen zijn in contact gebracht met Amersfoortse bedrijven om te komen tot samenwerkingen.

Beweeggrondjes

Dit jaar zijn opnieuw twee beweeggrondjes aan het bestaande arsenaal toegevoegd.

Indicatoren

6.1.a % jongeren (10 t/m 17 jaar) dat minstens 1x per week aan sport doet		
	Realisatie cijfers	Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
	88			

Bron: Jongerenstadspeiling, O&S

Toelichting: Cijfers zijn gebaseerd op de vraag: 'Hoe vaak doe je in je vrije tijd aan sport buiten schooltijd?'. Deze vraag is gesteld aan alle respondenten die aangaven in het afgelopen jaar wel eens aan sport te hebben gedaan. De antwoordcategorieën waren (vrijwel) dagelijks, een paar keer per week, ongeveer een keer per week, een paar keer per maand, ongeveer een keer per maand en een paar keer per jaar. Het cijfer is herberekend zodat ook degenen die het afgelopen jaar niet hebben gesport in het cijfer zijn meegenomen. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2015 is niet statistisch significant. Dit wordt opnieuw gemeten in 2019. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl.

6.1.b % volwassenen (18 t/m 64 jaar) dat minstens 1x per week aan sport doet				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
72				

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Cijfers zijn gebaseerd op de vraag: 'Hoe vaak sport u?'. Deze vraag is gesteld aan alle respondenten die aangaven in het afgelopen jaar wel eens aan sport te hebben gedaan. De antwoordcategorieën waren (vrijwel) dagelijks, een paar keer per week, ongeveer een keer per week, een paar keer per maand, ongeveer eens per maand en één of een paar keer per jaar. Het cijfer is herberekend zodat ook degenen die het afgelopen jaar niet hebben gesport in het cijfer zijn meegenomen. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is statistisch significant. Dit wordt opnieuw gemeten in 2018. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl en de [Vrijetijdsmonitor](#).

6.1.c % senioren die voldoen aan de beweegnorm				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		73		

Bron: Gezondheidsmonitor GGD

Toelichting: We streven er naar dat 66% van de senioren voldoet aan de beweegnorm in alle wijken. Op stadsniveau realiseren we de beweegnorm al, maar nog onbekend is of in alle wijken de beweegnorm wordt gehaald. De doelstelling van 66% laten we daarom staan waarbij we een vooruitgang willen realiseren in de wijken waar nog niet tenminste 66% van de senioren voldoet aan de beweegnorm.

De beweegnorm: gedurende 5 dagen in de week minimaal een half uur matig intensief bewegen. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2016 is statistisch significant. Dit wordt in 2020 opnieuw gemeten. Zie ook: www.amersfoortincijfers.nl.

6.1.d Aantal sterke en brede sportverenigingen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
5	7	8	11	9

Bron: Sportnota Amersfoort F!t 2013

Toelichting: Het gaat hier om verenigingen met een bestuurlijke continuïteit en een gezonde financiële huishouding. Ze onderscheiden zich van traditionele verenigingen door kenmerken zoals toegankelijk voor niet-leden, aanbod voor doelgroepen met een achterstand in sportdeelname, werken samen met scholen, de wijk en andere sportverenigingen.

6.1.e % niet-wekelijkse sporters				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		42,9		

Bron:

Toelichting: Het betreft hier een verplichte indicator vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het % niet-wekelijkse sporters wijkt af van het % niet-wekelijkse sporters in de Amersfoortse Vrijetijdsmonitor 2014. In de Vrijetijdsmonitor is dit percentage veel lager. Dit komt omdat hier onder sport ook 'denksporten' verstaan worden. Bovendien is het niet duidelijk welke leeftijdscategorieën GGD/CBS/RIVM hanteert. Een ander verschil is dat het in de Vrijetijdsmonitor gemeten cijfer een uitgevraagd cijfer is gebaseerd op een steekproef, terwijl het BBV-cijfer gebaseerd is op een rekenmodel (een schatting dus). De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl.

Samenwerking

Convenant Sport3hoek gesloten tussen gemeente, ASF en SRO: nieuwe afspraken voor verbeterde samenwerking zijn gemaakt, zodat meer sport uit iedere euro kan worden gehaald;

NV SRO

De inzet van SRO is gericht op het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen van het Amersfoortse sportbeleid. Doelstelling is om zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen voor een gezonde, vitale stad.

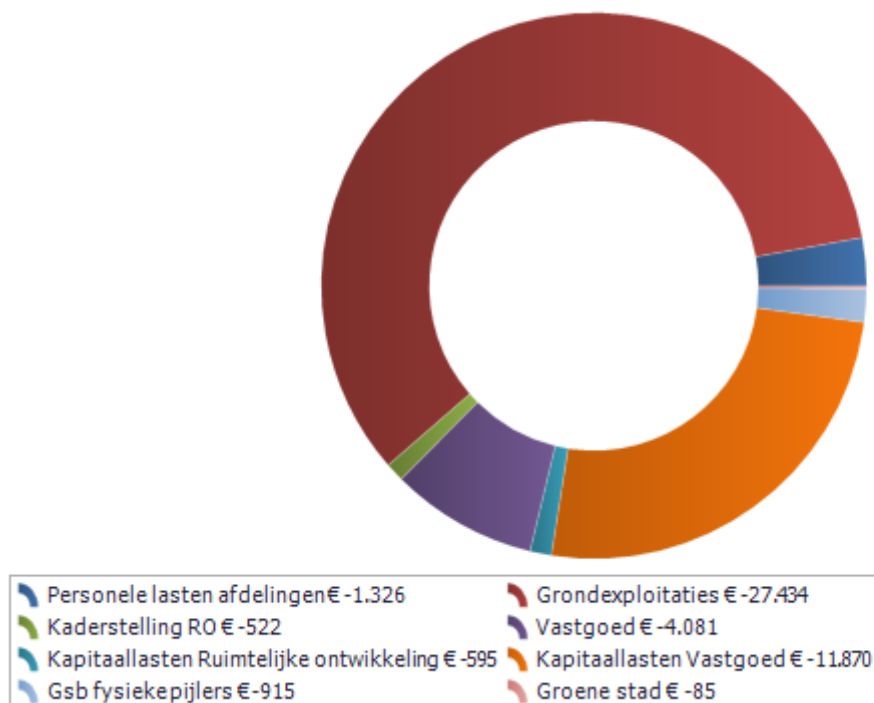
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Zoveel mogelijk Amersfoorters zijn aan het sporten en bewegen.	Doorlopend	
We willen sterke en brede sportverenigingen.	In uitvoering	
We zetten in op efficiënt en effectief gebruik van sportverenigingen, faciliteiten en locaties.	In uitvoering	
We denken sportinclusief.	Doorlopend	

07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Inleiding

Amersfoort is een aantrekkelijke en vitale stad. In onze ruimtelijke ontwikkeling zoeken we een duurzame balans tussen een aantrekkelijk leefklimaat, economische dynamiek en een goede bereikbaarheid. De inrichting van de publieke ruimte zorgt ervoor dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Onze grondexploitaties ondersteunen de gewenste ruimtelijke projecten en gebiedsontwikkelingen. We benutten het gemeentelijk vastgoed optimaal voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties, gebiedsontwikkeling en het bewaren van culturele waarden

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.07.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-2.646	-2.667	-3.190	-523
2 GRONDEXPLOITATIES	-22.468	-22.588	-27.435	-4.847
3 VASTGOED	-13.948	-15.764	-16.204	-441
TOTAAL LASTEN	-39.061	-41.019	-46.829	-5.810
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	31	52	265	213
2 GRONDEXPLOITATIES	21.418	21.418	31.113	9.695
3 VASTGOED	9.528	9.528	8.594	-935
TOTAAL BATEN	30.977	30.998	39.972	8.974
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-2.615	-2.615	-2.925	-310
2 GRONDEXPLOITATIES	-1.050	-1.170	3.679	4.849
3 VASTGOED	-4.419	-6.235	-7.611	-1.375
TOTAAL SALDO	-8.084	-10.020	-6.857	3.163
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	0	-845	-845	0
Onttrekking aan reserve	50	1.952	1.952	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	50	1.107	1.107	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-8.034	-8.914	-5.750	3.163

Tabel: PF.07.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-5.810	8.974
1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-523	213
2 GRONDEXPLOITATIES	-4.847	9.695
3 VASTGOED	-441	-935
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
---	--------	-------	-------

1. Ruimtelijke ontwikkeling			
Gemeente Amersfoort werkt samen in het Platform Water Vallei en Eem aan klimaatadaptatie. Binnen dat kader hebben we gezamenlijk opdrachten en onderzoeken laten uitvoeren, met Gemeente Amersfoort (lid van het platform) als projectleider. Deze kosten zijn grotendeels door belast aan het Waterschap Vallei en Veluwe, Zij beheert de financiële administratie voor dit platform.	-85	60	I
Amersfoort Vernieuwt projecten: betreft een bijdrage per woning aan de Alliantie voor het woonrijp maken van de projecten Ganskuijl en De Horsten. Het budget hiervoor is beschikbaar binnen de reserve sociale woningbouw (conform de Nota Reserves en Voorzieningen 2017-2020, zijn de voor Amersfoort Vernieuwt beschikbare middelen, toegevoegd aan de reserve Sociale Woningbouw).	-835		I
In 2017 zijn diverse investeringen bodemprojecten uitgevoerd, met als dekking de vooruitontvangen bijdragen ISV2.	-80	80	I
Jaarbudget bestemmingsplannen is niet volledig benut, geen beroep gedaan op specifieke externe adviseurs.	59		I
Met ingang van 2017 structureel beschikbaar gesteld budget van € 35.000 voor verbinding tussen stad en platteland is voor 2017 niet besteed. De planning was deze middelen in te zetten als cofinanciering voor project Leader van Provincie Utrecht. De start van dit project is uitgesteld in verband met onvoldoende projecten. Voorgesteld wordt deze middelen eenmalig over te hevelen naar 2018.	35		I
In 2017 zijn voor € 300.000 uitgaven gedaan voor binnenstedelijke ontwikkeling: 1) project Pocketpark Zonnehof, 2) project transformatie leegstaande kantoren en 3) project Ontwikkeling visie Kop van IJssel. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de Reserve Binnenstedelijke Ontwikkeling.	-300		I
Via motie 2016-080M bij Raadsvoorstel Kadernota 2017-2020 is een bedrag van € 750.000 beschikbaar gesteld, als werkbudget voor de uitvoering van de door de Raad nog vast te stellen visie Stadshart. De visie Stadshart is in april 2017 vastgesteld (nr. 545791). In december 2017 is het programma Stadshart vastgesteld door de Raad (nr. 5621650) als uitwerking van die visie. In het programma is de prioritering en verdeling van de onderliggende projecten en bijbehorende budgetten vastgelegd. Veel van de benoemde projecten en middelen lopen door tot en met 2018 en mogelijk 2019. Voorgesteld wordt de niet bestede middelen in 2017 (€ 686.000, inclusief ontvangen bijdrage) over te hevelen naar 2018 en mogelijk deels naar 2019.	656	30	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Grondexploitaties			
De cijfers in de begroting 2017 zijn gebaseerd op de herzieningen van de grondexploitaties per 1/11/2015. Door dit grote tijdsverschil en het dynamische karakter van grondexploitaties kunnen hierdoor tussen begroting en realisatie relatief grote verschillen in de jaarschijf ontstaan.			
Als gevolg van de door het BBV vastgestelde methode voor tussentijdse winstneming is bij de deelgrondexploitatie Hogewegzone (behorende bij Amersfoort Vernieuwt) een tussentijdse winst genomen van € 1.500.000.		1.500	I
Als gevolg van verbeterde resultaten kan een deel van de verliesvoorzieningen van BSG, Wieken Vinkenhoef en de Lichtenberg vrijvallen. De verliesvoorziening voor grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein is met € 60.000 verhoogd.		2.064	I
Als gevolg van de door het BBV vastgestelde methode voor tussentijdse winstneming is bij diverse deelgrondexploitaties van BSG tussentijdse winst genomen. Dit is geheel gebruikt om de boekwaarde van BSG te verlagen.	-14.407	14.407	I
Als gevolg van de door het BBV vastgestelde methode voor tussentijdse winstneming is bij deelgrondexploitatie Wieken Zuid tussentijdse winst genomen. Als gevolg hiervan stijgt het tekort op hoofdgrondexploitatie niveau. Hierdoor moet deze tussentijdse winst volledig gebruikt worden voor het ophogen van de verliesvoorziening Wieken Vinkenhoef.	-4.530	4.530	I
Voorraadmutatie herzieningen. Dit bedrag betreft het verschil tussen de begrote lasten en baten. De werkelijke voorraadmutatie in 2017 is het saldo tussen de lasten en de baten van de realisatie van de diverse grondexploitaties en valt uiteen in de toegelichte verschillen.	6.522		I
Als gevolg van de BBV wijzigingen is een deel van de kosten die verhaald kunnen worden uit de deelgrondexploitatie Vinkenhoef gehaald. Deze kosten horen bij het facilitaire grondbeleid en zullen via een apart traject verhaald worden.	4.382		I
De grondexploitaties De Geer, de Schans, Sportfondsenbad, De Birkt, Laan naar Emiclaer en Neptunusplein 68-70 zijn in 2017 vastgesteld. Daarom waren deze niet opgenomen in de begroting 2017.	-4.779	2.787	I
Vertraging van de sloop van locatie Lichtenberg in 2017, heeft er toe geleid dat de werkzaamheden ten behoeve van onderzoek explosieven niet zijn uitgevoerd in 2017.	120		I

In 2017 zijn de woningen aan de Hogeweg 170-176 aangekocht. Deze woningen zijn conform Motie 2017-042M ingebracht in de deelgrondexploitatie Wieken.	-1.822		I
Als gevolg van de BBV wijzigingen is de aanleg van de Buurtas uit de deelgrondexploitatie Amersfoort Vernieuwt, onderdeel Hogewegzone gehaald, omdat dit een aparte investering buiten het plangebied betreft.	8.419	-9.300	I
De opbrengsten van de gronduitgifte van de diverse grondexploitaties zijn per saldo lager dan begroot in de begroting 2017. Dit heeft betrekking op de volgende grondexploitaties: - De Lichtenberg € -9.489.000 (als gevolg van de vertraging in de sloop) - Vathorst Bedrijventerrein € 131.000 - BSG € -1.283.000 - Wieken Vinkenhoef € 3.424.000		-7.244	I
De gemeente faciliteert een aantal initiële projecten van particuliere initiatiefnemers waarvan de kosten volledig worden verhaald op derden.	-921	925	I
Bij het vaststellen van het krediet van de ontwikkeling van de Amerena is € 800.000 beschikbaar gesteld voor de herontwikkeling van de oude zwembadlocaties van het Sportfondsenbad en zwembad Liendert. De grondexploitatie van het Sportfondsenbad is in 2017 vastgesteld zonder tekort. De verwachting is dat in 2018 de grondexploitatie voor zwembad Liendert wordt vastgesteld. In afwachting daarvan is dit geld nog niet besteed.	800		I
De afwikkeling van diverse projectsaldi levert een voordeel op van € 200.000. Dit heeft voor een groot deel betrekking op het restsaldo van het project huisvesting AZC. De lasten zijn voornamelijk in 2016 gemaakt, in 2017 is hiervoor een vergoeding ontvangen.	200		I
Diverse afwijkingen in de gerealiseerde lasten/baten van de grondexploitaties ten opzichte van de begroting 2017. Het betreft dan voornamelijk een andere fasering van de kosten. Zie voor een toelichting van de voortgang per grondexploitatie het MPG per 1/11/2017.	1.170	28	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Vastgoed			
De kapitaallasten zijn lager dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk, doordat de boekwaarde van het Sportfondsenbad en Zwembad Liendert in 2016 volledig zijn afgeboekt in verband met de komst van Amerena. Dit heeft er	212		I

toe geleid dat er, voor deze locaties, geen kapitaallasten meer zijn in 2017, welke nog wel zijn geraamd. Daarnaast schuift de investering met betrekking tot trainingsfaciliteit Altis/ av Triathlon van 2017 door naar 2018 en zijn nog niet alle kredieten die beschikbaar zijn gesteld binnen programma 7 volledig besteed.			
Voor De Flint is minder huur ontvangen dan geraamd, als gevolg van besluit spreiding kosten revitalisering over 25 in plaats van 15 jaar.		-40	I
Het budget voor MFA abc-school De Zonneparel is met ingang van 2017 verhoogd ten opzichte van 2016 in verband met het in exploitatie nemen van De Zonneparel. Met name het onderhoudsbudget is niet benut als gevolg van de recente ingebruikname.	68		I
De verwachte kosten voor MFA Icoon zijn lager uitgevallen als gevolg van het feit dat de gebruikers (Bibliotheek, Scholen in de Kunst en Vathorst College) de energiekosten van de WKO exploitatie hebben gedragen en dat de onderhoudskosten lager uitgevallen zijn dan verwacht. De verwachte opbrengsten voor vastrecht WKO zijn niet ontvangen, omdat de gebruikers mee hebben geïnvesteerd in de WKO betalen zij geen vastrecht opslag.	133	-99	I
Er zijn onderhandelingen geweest over de in rekening te brengen vastrecht opslag bij "MFA de Bron wko expl". De jaarlijks te ontvangen bijdrage is lager dan begroot. Echter er is een nabetaling ontvangen over voorgaande jaren waardoor er in 2017 sprake is van een voordeel.		58	I
De uitgaven voor met name MFA de Veencampus zijn voor 2017 niet begroot op programma 7. Werkelijke uitgaven leiden daardoor tot overschrijding. Deze overschrijding wordt gedekt uit onderbesteding binnen programma 5 (onderwijs).	-88		I
Voor MFA De Dissel zijn uitgaven gedaan met betrekking tot planmatig onderhoud (onder andere dakrenovatie). Deze kosten moeten worden gedekt uit de reserve onderhoud De Dissel. Daar deze onttrekking niet staat geraamd, wordt een bestemmingsvoorstel gedaan. De verwachting was dat de reserve onderhoud de Dissel zou worden omgezet naar een voorziening. Hier is echter nog geen sprake van in 2017, aangezien het meerjaren onderhoudsplan in het eerste kwartaal van 2018 wordt geactualiseerd. De geraamde dotatie aan de voorziening van € 40.000 kan derhalve niet worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt € 40.000 te storten in de reserve onderhoud De Dissel.	-195 40		I I
De uitgaven voor het Eemhuis (inclusief WKO) zijn hoger dan begroot, met name overige kosten en belastingen, dienstverlening SRO en energiekosten WKO. Daar tegenover	-367	256	I

staan extra (huur)opbrengsten.			
Jaarschijf 2017 bevat een incidenteel budget voor motie toegankelijkheid. Eind 2017 hebben wij voor 43 gemeentelijke objecten een rapport ontvangen met de benodigde aanpassingen. In 2018 willen we opdracht geven voor het aanpassen van dit vastgoed en derhalve wordt voorgesteld het resterende budget van € 172.000 over te hevelen naar 2018.	172		I
Door vertraging van de oplevering van Amerena, is de levering van de grond van Sporthal Schuilenburg vertraagd naar 2018. De verkoopopbrengst die in 2017 als incidentele bate is geraamd, zal derhalve niet in 2017 worden ontvangen.		-3.500	I
Via de kadernota 2017 zijn middelen beschikbaar gesteld voor 3 welzijnspanden. Voor Noorderwierweg 252-1 en Muurhuizen 40-42 panden zijn inmiddels de werkzaamheden nagenoeg afgerond. Voor Bisschopsweg 167 heeft het onderzoek in 2017 plaatsgevonden, maar moet nog opdracht gegeven worden voor de uitvoering, welke in 2018 zal plaatsvinden. Voorgesteld wordt het niet bestede budget ad € 61.000 over te hevelen naar 2018.	61		I
Huurderving Maatschappelijk vastgoed.		-111	S
Op grond van wijziging BBV mogen de baten van erfpacht niet meer opgenomen worden binnen de grondexploitatie. Dit levert in programma 7 een structureel voordeel op in de exploitatie van € 95.000 hoger dan begroot. Hier tegenover staan extra rentelasten van € 134.000 in 2017.	-134	95	S
In het kader van de onderhandeling van de juridische overdracht aan de schoolbesturen van drie onderwijspanden (van Marnixlaan, Fürglerplein en Zuiderkruis) is het onderhoud in 2017 uitgesteld. De ontvangen vergoeding ten behoeve van onderhoud is daardoor niet ingezet. Overdracht zal nu in 2018 plaatsvinden.		156	I
In 2017 is, voor beheer te behouden panden, aan SRO voor een lager bedrag aan opdrachten verstrekt (conform het meerjaren onderhoudsplan) dan het structurele budget dat is geraamd.	40		I
In 2017 is voor een aantal monumentale panden Besluit rijkssubsiëring instandhouding monumenten (BRIIM) subsidie ontvangen, deze bijdragen zijn niet geraamd.		72	I
In de begroting is geen budget opgenomen voor planontwikkelingskosten voor het strategisch vastgoed. In 2017 is voor € 742.000 aan planontwikkelingskosten gerealiseerd. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2016 (raadsvoorstel 5506110) is ten behoeve van de planontwikkelingskosten 2017 een bedrag van € 845.000 gedoteerd aan de reserve Ruimtelijke Investerings (RRI).	-742		I

Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de RRI.			
De woningen aan de Hogeweg 170-176 zijn ingebracht in de deelgrondexploitatie Wieken. De verliesvoorziening die gevormd is bij de jaarrekening 2016 van € 1.000.000 kan daarmee vrijvallen.	1.000		I
Hoger gerealiseerde boekwinsten verkoop panden ten opzichte van begroot ad € 1.602.000. Dit betreft de volgende panden: Liendertseweg 101A, Gerard Doustraat 43, De Kleine Haag 2, Kortenaerstraat 10 (inclusief afboeken van de resterende boekwaarde € 466.000), Leusderweg 26. Daarnaast zijn er meer huuropbrengsten ontvangen voor nog niet verkochte panden dan begroot (afgerond € 274.000).	-466	1.876	I
In 2017 hebben we incidenteel een bedrag ontvangen ter afhandeling van een faillissement.		179	I
In 2015 is het pand aan Schothorsterlaan 100 verkocht. Ten onrechte is de boekwaarde in de administratie blijven staan. Deze is in 2017 alsnog afgeboekt.	-107		I
Jaarlijks wordt de voorraad te verkopen vastgoed getaxeerd. Hieruit volgt een waardecorrectie op het te verkopen vastgoed. Voor 2017 is er, per saldo, sprake van een voordeel van € 130.000.		130	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Tabel: PF.07.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting
<i>Investerings met economisch nut</i>				
<u>Welzijn/Wijkontwikkeling</u>				
Aanpassingen wijkaccommodaties	101	0	101	Wijkaccommodaties staan bij SRO voor 2018 op de nominatie voor herkeuring van groot onderhoud en eventuele

				aanpassingen. In de loop van 2018 zullen de resultaten bekend zijn. De verwachting is dat er bij in ieder geval Het Klokhuis (Weberstraat) de nodige aanpassingen moeten plaatsvinden waarvoor binnen het MJOP geen geld gereserveerd is.
<u>Sport</u>				
Zwembad Hogeweg bouw + duurzaam (excl. aankoop grond € 1.290.000 in 2013)	31.910	27.022	4.888	Afronding in 2018.
Vervanging toplaag veld Cobu Boys	251	398	-147	Naast de geplande vervanging van de toplagen is vervanging van de onderbouw noodzakelijk gebleken, blijkt uit onderzoek. Ook aangescherpte wet- en regelgeving op het vlak van milieu en veiligheid leidt tot hogere kosten. Niet uitvoeren van deze maatregelen leidt tot een sporttechnische afkeuring. Totale meerkosten veld Cobuboy's bedraagt €147.000. Daartegenover staat een bijdrage van € 92.000 uit het budget voor bodemsanering (WBB).
Vervanging toplaag veld VOP	251	0	251	Renovatie wordt 1 jaar doorgeschoven, van 2017 naar 2018/ Er wordt een totale meerinvestering verwacht van

				€ 66.000 als gevolg van aangescherpte wet- en regelgeving op het vlak van milieu en veiligheid.
Tribune Midland	101	0	101	Verzoek van de sportvereniging en SRO is om dit bedrag te besteden voor renovatie van het sanitair. Het onderzoeksrapport naar de toekomst van binnensport-accommodaties wachten we eerst even af. Uitvoering in 2018.
<u>Cultuur</u>				
Flint onderhoudskrediet	316	0	316	Uitvoering in 2018.
Vervanging / renovatie Flehite	1.614	287	1.327	Werkzaamheden gestart in 2017. Overige uitvoering in 2018.
Totaal investeringen	34.544	27.707	6.835	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.07.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Grondexploitatie Wieken Noord	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de hoeveel	3,4	Wethouder Buijtelaar

		kosten, respectievelijk het verhogen van de hoeveelheid opbrengsten.		
2	Grondexploitatie Vathorst bedrijventerrein	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de hoeveel kosten, respectievelijk het verhogen van de hoeveelheid opbrengsten.	3,4	Wethouder Buijtelaar
3	Grondexploitatie Lichtenberg	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de hoeveel kosten, respectievelijk het verhogen van de hoeveelheid opbrengsten.	3,2	Wethouder Buijtelaar

1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Wethouder Willem-Jan Stegeman

E-mail: wethouderstegeman@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Economie
Ruimtelijke Ontwikkeling
City marketing
Duurzaamheid en innovatie
Stadshart (m.u.v. het Stationsgebied)

Belangrijke gebeurtenissen

Regionale Ruimtelijke Visie, Regio Amersfoort

De Regionale Ruimtelijke visie is in december 2017 door alle 9 gemeenteraden vastgesteld. De Regionale Ruimtelijke Visie biedt een leidraad voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de regio Amersfoort waarbij ingezet wordt op het behouden en versterken van kwaliteiten (groen, wonen, werken, voorzieningen, winkels, verkeer en energie). Om aantrekkelijk en vitaal te blijven is een aantal kwalitatieve voorwaarden vastgesteld.

Met de RRV zorgen we ervoor dat de negen gemeenten die samenwerken in de Regio Amersfoort gezamenlijk hun schouders zetten onder het behoud en versterken van de kwaliteiten van de regio. Die kwaliteiten kunnen door de vraag naar woningen onder druk komen te staan. Om die reden:

- wordt de groei in de regio zoveel mogelijk opgevangen in bestaand bebouwd gebied;
- is er ruimte voor beperkte groei in dorpen om die vitaal te houden;
- vangt de Regio Amersfoort op termijn de groei op waarvoor nu nog geen locaties zijn aangewezen.

De nieuwe wijken, De Hoef West, Wagenwerkplaats, Trapezium en Kop van Isselt.

Voor de Hoef West is samen met de stakeholders in het gebied gewerkt aan de uitwerking van de Structuurvisie die in januari 2017 is vastgesteld. In de structuurvisie zijn een ruimtelijke transformatie naar een slimme mobiliteit, Stakeholders hebben een manifest opgesteld voor de samenwerking voor een deel van het gebied.

Voor de Wagenwerkplaats is gewerkt aan een nieuw Masterplan waarin extra aandacht komt voor een gemengd woon-werkgebied. Ook voor het Trapezium zijn verschillende gesprekken gevoerd voor de ontwikkeling van het gebied en wordt er gewerkt aan een gemengd woon- werkgebied.

Voor de Kop van Isselt is het ontwikkelingsplan voor de Warner Jenkinsonlocatie uitgewerkt als vliegwiel voor de ontwikkeling van de Kop van Isselt. Op dit moment wordt er gewerkt aan het bestemmingsplan voor de Warner Jenkinsonlocatie. Tevens is er een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van de verplaatsing van de Rova.

In 2018 zal er een visie voor de ontwikkeling van de Kop van Isselt opgesteld worden samen met stakeholders.

Intensiever en slimmer gebruiken van de ruimte.

De transformatie van kantoren in Amersfoort gaat hard. Langs de Stadsring worden verschillende kantoren getransformeerd naar wonen. De leegstand neemt daardoor fors af. In het kader van het Europees project Refill hebben we Matchpoint opdracht gegeven om een netwerk te ontwikkelen met vastgoed eigenaren, bedrijven en maatschappelijke initiatieven om daarmee het tijdelijk gebruik van leegstand vastgoed te verbeteren. In de Wieken Vinkenhoef zijn we gestart met een

pilot om een deel van het gebied tijdelijk te gebruiken voor initiatieven met als thema circulaire economie. Hier is veel belangstelling voor.

In het kader van de maatschappelijke participatie zijn we gestart met een pilot voor Design Thinking. Het onderzoeken van het verkeer in de binnenstad maakt gebruik van de methodiek van Design Thinking. De eerste ervaringen hiermee zijn positief.

Er is een onderzoek naar de haalbaarheid van windenergie en de haalbaarheid van zonne-energie uitgevoerd. Voor de inzet van zonne-energie heeft dat geleid tot een vergunningaanvraag voor een zonnepaneelveld in Vathorst Noord. Voor de windenergie wordt de haalbaarheid verder uitgewerkt voor de Isselt en de Hoef.

Stadshart

De visie Stadshart is april 2017 vastgesteld in de gemeenteraad. In december is het programma Stadshart vastgesteld in de gemeenteraad om daarmee uitwerking te geven aan de visie Stadshart. In het programma wordt de prioritering van een aantal projecten weergegeven en de inzet van de financiële middelen.

Westelijke ontsluiting

In september 2017 heeft de zitting plaatsgevonden bij de Raad van State over de beroepen die zijn ingediend tegen het bestemmingsplan Westelijke Ontsluiting. De uitspraak is verschillende keren uitgesteld (24 januari 2018 zijn alle beroepen ongegrond verklaard, het bestemmingsplan is onherroepelijk).

Groenvisie en bomenleidraad

'Samen maken wij de stad groener!' is de ondertitel van de Groenvisie die in 2016 in de Raad is vastgesteld. Vervolgens is in 2017 'in nauwe dialoog met de stad' een bomenleidraad opgesteld voor het beter kunnen waarderen van het belang van bomen in ruimtelijke ontwikkeling. De leidraad is gericht op het zoveel mogelijk in stand houden en bevorderen van toekomstwaardige bomen in de stad.

Klimaatadaptatie

Aanpassing aan de wereldwijde klimaatverandering was ook aanleiding voor ons college om op 7 december het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie te ondertekenen. Samen met 25 gemeenten, het Waterschap Vallei en Veluwe en de provincies Gelderland en Utrecht hebben wij daarin verklaard ons de komende jaren in te spannen om de gevolgen van de klimaatverandering voor onze stad en regio in beeld te brengen en maatregelen te nemen om schade en overlast zoveel mogelijk te voorkomen. De groene herinrichting van de Zonnehof hebben we benut om het plein ook waterrobuust in te richten met het oog op de toenemende regenval als gevolg van de wereldwijde klimaatverandering.

Bos- en natuurcompensatie

Op 5 juni mochten wij de *Groene Kroon* in ontvangst nemen, de nieuwe natuurprijs van de Provincie Utrecht voor initiatieven die bijdrage aan het versterken van de biodiversiteit en natuurontwikkeling. De natuurprijs kregen wij toegekend voor de ontwikkeling van de Melksteeg als nieuw natuurgebied en ecologische verbinding op de grens met de gemeente Soest, tussen de rivier de Eem en Bos Birkhoven. In samenwerking met de gemeente Soest, de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat en Natuurmonumenten, combineren wij bos- en natuurcompensatie voor de Westelijke Rondweg en Knooppunt Hoevelaken, met agrarische bedrijfsbeëindiging en uitbreiding van het Natuur Netwerk Utrecht en recreatie om de stad.

Opheffing gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied

In het kader van de afwikkeling van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied heeft het college op 5 december 2017 besloten tot deelname aan het Routebureau. Door deelname aan het Routebureau wordt op efficiënte en effectieve manier het werk uitgevoerd dat samenhangt met (bewegwijzerde) toeristisch-recreatieve routes voor onder meer wandelen, fietsen, mountainbiken en sloepen. Dit zorgt voor een samenhangend en provinciedekkend recreatief netwerk in de provincie Utrecht, dat aansluit op omliggende provincies en landelijke

netwerken. Op deze manier kunnen meer mensen gebruik gaan maken van de routes. De raad heeft op 19 december 2017 ingestemd met de financiële afwikkeling van het Recreatieschap.

Omgevingswet

In september 2017 is bekend geworden dat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2021. Dit geeft ons meer tijd om goed voorbereid te zijn op de invoering en verder te werken in de geest van de Omgevingswet. Met raadsleden hebben we Rondebijeenkomsten over de Omgevingswet voorbereid. In 2017 hebben we het vooroverleg over de eerste pilot (omgevingsplan Amersfoort-Zuid en Kattenbroek) afgerond.

Indicatoren

Voor dit deelprogramma zijn geen indicatoren benoemd.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We streven naar een levendig en vitaal stadshart met een compact stedelijk leefmilieu met meer woningen en een gevarieerd voorzieningenaanbod.	Doorlopend	
We stimuleren diversiteit in de wijken en werken aan voldoende doorstroming, in levensloopbestendige wijken met voldoende woonruimte voor alle doelgroepen.	Doorlopend	
We versterken onze identiteit, waarin de combinatie van moderne hoogwaardige architectuur en onze cultuurhistorie en monumenten een belangrijke rol speelt.	Doorlopend	
We versterken een aantrekkelijk leefklimaat voor mens en dier, door een goed netwerk van voorzieningen en groene verbindingen.	Doorlopend	
We werken aan een goede functiemenging van wonen, werken en voorzieningen.	Doorlopend	
We stimuleren en geven ruimte aan initiatieven om onze stad verder te ontwikkelen.	Doorlopend	

2 GRONDEXPLOITATIES

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

Bloeidaal: Een productief jaar waarin 18 van de 23 woonwerkkavels zijn geleverd en een bedrijfskavel aan de Koedijkerweg. Voor de laatste vrije kavels zijn de koopovereenkomsten gesloten.

Laan naar Emiclaer: Per openbare inschrijving is deze locatie verkocht aan de hoogste bieder ten behoeve van woningbouw. De plannen worden nu verder uitgewerkt voor realisatie.

Bedrijvenpark Vathorst: Twee grote leveringen hebben plaatsgevonden, samen 7.200 m2. Een kavel is geleverd ten behoeve een supermarktontwikkeling en een aan een bedrijf dat zich bezighoudt met organiseren van evenementen.

Indicatoren

Voor dit deelprogramma zijn geen indicatoren benoemd.

Samenwerking

Grondexploitatiebedrijf Amersfoort

Het Grondexploitatiebedrijf Amersfoort neemt deel in het OBV en ook in de VOF-Podium.

Ontwikkelingsbedrijf Vathorst BV

De gemeente werkt voor de realisatie van ruimtelijke doelen in een aantal verschillende verbanden samen met het OBV. Het OBV zorgt, naast de woningbouw in Vathorst, voor de levering van bouwrijpe kavels bij Vathorst Bedrijven en maakt dit gebied ook woonrijp. Daarnaast levert zij bouwrijpe grond aan het VOF-Podium en maakt dit gebied ook woonrijp.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We ondersteunen ontwikkelingen met grondbeleid op maat.	Doorlopend	
Bij gebiedsontwikkeling zoeken wij naar de (maatschappelijke) waardecreatie.	Doorlopend	
We hebben een goed beeld van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de grondexploitaties, beheersen de risico's en stappen in projecten op het moment dat er ontwikkelingskansen zijn.	Doorlopend	

3 VASTGOED

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

Verkoop gemeentelijk vastgoed

In 2017 is het eigendom van diverse gemeentelijke panden (o.a. de Voormalige Prof. Groenschool aan de Kortenaerstraat, de Warner Jenkinsonlocatie, de baanwachtershuisjes aan de Leusderweg en de G. Doustraat en het voormalige gebouw van het Meridiaancollege aan de Liendertseweg) overgedragen aan de nieuwe eigenaren.

Beheer gemeentelijk vastgoed

De gemeente en SRO hebben voor de periode 2015 - 2019 een raamovereenkomst gesloten voor het beheer en onderhoud van een groot deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Gemeente Amersfoort heeft daarmee het vastgoedbeheer op regiebasis uitbesteed met bijbehorende prestatieafspraken. Deze prestatieafspraken worden jaarlijks herijkt en geactualiseerd.

In 2017 is de [Nota Vastgoedbeheer](#) 2017-2020 door het college vastgesteld. Hierin zijn de strategische uitgangspunten in de vorm van 14 kaders opgenomen voor de verdere doorontwikkeling en professionalisering van het gemeentelijk vastgoedbeheer. In de navolgende periode worden de uitgangspunten verder uitgewerkt en geïmplementeerd in de beheerprocessen.

Indicatoren

Voor dit deelprogramma zijn geen indicatoren benoemd.

Samenwerking

NV SRO

De gemeente werkt voor het beheer van haar vastgoed samen met SRO. Voor de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille is SRO verantwoordelijk voor het technisch beheer en onderhoud. Ook is zij voor de binnen- en buitensportaccommodaties en diverse welzijns- en culturele accommodaties verantwoordelijk voor de verhuur en exploitatie. De gemeente werkt verder samen met haar gebruikers c.q. huurders, zodat de gebruikskwaliteit van de gebouwen goed is en de activiteiten van de organisaties zo optimaal mogelijk worden ondersteund.

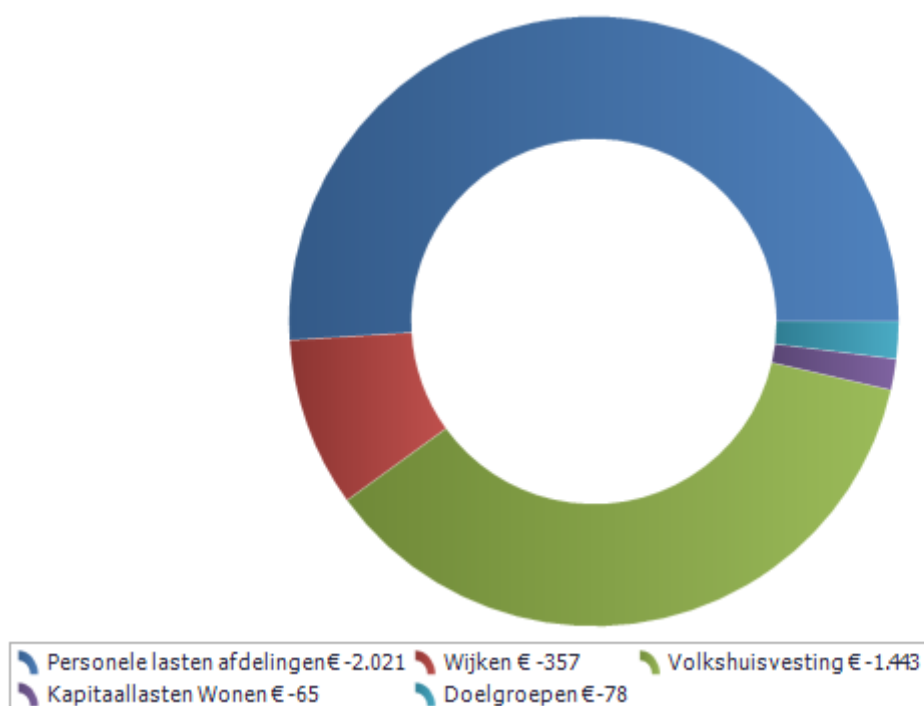
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We verduurzamen onze vastgoedportefeuille.	Doorlopend	
Onze vastgoedportefeuille wordt optimaal ingezet.	Doorlopend	
We werken aan een efficiënt beheer met een zo hoog mogelijk financieel en/of maatschappelijk rendement.	Doorlopend	
We creëren in het gemeentelijk vastgoed ruimte voor (burger-)initiatieven en zetten het vastgoed in als aanjager bij gebiedsontwikkeling.	Doorlopend	

08 WIJKEN EN WONEN

Inleiding

Amersfoort heeft vitale buurten en wijken, waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. We werken gebiedsgericht samen met bewoners, ondernemers en andere partijen aan de leefbaarheid. Het woonklimaat in onze stad is hoogwaardig, gevarieerd en toekomstvast en biedt voldoende variatie in woonmilieus.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.08.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 WIJKEN	-1.185	-1.185	-1.114	71
2 WONEN	-6.485	-6.485	-2.849	3.635
TOTAAL LASTEN	-7.670	-7.670	-3.963	3.706
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 WIJKEN	0	0	0	0
2 WONEN	244	244	418	174
TOTAAL BATEN	244	244	418	174
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 WIJKEN	-1.185	-1.185	-1.114	71
2 WONEN	-6.241	-6.241	-2.432	3.810
TOTAAL SALDO	-7.426	-7.426	-3.546	3.880
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	0	-1.685	-1.685	0
Onttrekking aan reserve	50	50	0	-50
TOTAAL MUTATIES RESERVES	50	-1.635	-1.685	-50
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-7.376	-9.061	-5.231	3.830

Tabel: PF.08.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
08 WIJKEN EN WONEN	3.706	124
1 WIJKEN	71	0
2 WONEN	3.635	174
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	-50

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Wijken			
De plannen van aanpak, die samen met de stad zijn opgesteld, zijn in juli door het college vastgesteld. Vervolgens is begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de uitvoering. Voor de uitvoering heeft de raad via motie 147M op	50		I

8 november 2016 twee keer € 50.000 euro beschikbaar gesteld. Met de uitvoering is in 2017 begonnen, maar de concrete realisatie moet nog plaatsvinden, dit geldt ook voor de uitgaven. Voorgesteld wordt om € 25.000 over te hevelen naar 2018 en € 25.000 over te hevelen naar 2019.			
--	--	--	--

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Wonen			
Jongerenhuisvesting. Dit budget is opgegaan in het budget stimulering sociale woningbouw. Het is niet besteed in 2017. In de nota reserve 's en voorzieningen is opgenomen dat het wordt toegevoegd aan de reserve sociale woningbouw.(zie ook de zomerrapportage)	975		I
Stimulering sociale woningbouw. In de strategie sociale woningbouw is een stimuleringsbijdrage opgenomen voor woningbouw tot 2021. In 2017 is het budget van € 4 miljoen niet volledig besteed. Er zijn nog geen stimuleringsbijdragen betaald. De uitgaven 2017 betreffen plankosten, inclusief gebiedsontwikkeling de Hoef, en een omzetting van het bestaande programma in Vathorst (toename 129 sociale huurwoningen). In de nota reserve 's en voorzieningen is opgenomen dat deze onderbesteding wordt toegevoegd aan de reserve sociale woningbouw.(zie ook de zomerrapportage)	2.892		I
De uitgaven voor woninginrichting en begeleiding van minderjarige statushouders waren niet begroot. Hiervoor is wel een rijksbijdrage ontvangen (zie pr 12)	-89		I
De stijgende huizenprijzen leiden tot een afdracht aan de gemeente van de overwinst bij verkoop van sociale koopwoningen binnen 5 jaar.		125	I
De ontvangen vergoedingen voor het afsluiten van startersleningen waren hoger dan geraamd		54	I
Mutaties in de formatie leiden, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele baten en/of lasten.	-108		

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			

Omdat deze uitgaven niet zijn gedaan heeft ook de hier tegenoverstaande onttrekking uit de reserve Amersfoort Vernieuwt niet plaatsgevonden. In 2018 is al € 50.000 beschikbaar daarom wordt voorgesteld om € 25.000 beschikbaar te stellen in 2018 en € 25.000 in 2019, evenals de daarmee samenhangende onttrekking uit de reserve.			
--	--	--	--

Tabel: PF.08.03 Analyse investeringen in uitvoering

Dit programma heeft geen geplande investeringen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.08.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Er wordt aanspraak gemaakt op onze achtervangpositie door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. (zie RIB 2012-88)Met als gevolg jaarlijkse rentederving op te verstrekken renteloze leningen als er aanspraak gedaan wordt op de achtervangpositie.	Tegenover de leningen staat de waarde van de desbetreffende woningen; de borgstelling betreft uitsluitend de betaling van de eventuele restschuld na gedwongen verkoop; het WEW beschikt over een fondsvermogen voor het kunnen opvangen van de verliezen	0,1	Wethouder Imming
2	Er wordt aanspraak gemaakt op onze achtervangpositie, voor de verstrekte hypotheek onder Nationale Hypotheekgarantie, door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen met als gevolg jaarlijkse rentederving op te verstrekken renteloze leningen.		0,01	Wethouder Imming
3				

1 WIJKEN

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO

Jeugdzorg

Wonen

Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Gebiedsgericht werken

Met gebiedsgericht werken staan we dichtbij de inwoners. We willen vanuit de haarvaten van de wijken werken en opgaven op het juiste schaalniveau aanpakken. In 2017 hebben we een basis gelegd voor de manier van werken zoals we vanuit de gebiedsgerichte aanpak voorstaan. Er zijn drie pilot plannen van aanpak gerealiseerd voor de gebieden Vathorst en Hooglanderveen, Liendert en Rustenburg en Randenbroek en Schuilenburg. Samen met inwoners en professionele partners in de wijk, zoals Politie, Indebuurt033, Sociale Wijkteams, zijn voor deze pilots analyses gemaakt en daaraan prioriteiten gekoppeld. Deze prioriteiten gaan over sociale, fysieke en veiligheidsopgaven. Trekker hiervan zijn onze gebiedsmanagers. Op dit moment werken we samen met inwoners en partners aan de uitvoering van deze plannen van aanpak. De gebiedsgerichte werkwijze hebben we ook in andere gebieden van de stad toegepast. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking rondom Oud en Nieuw in de Koppel en de samenwerking rondom de Kermis op het Eemplein.

Buurtbudget

In 2017 hebben de diverse stichtingen weer Buurtbudget aangevraagd en besteed aan initiatieven die de leefbaarheid en sociale cohesie in de gebieden versterken. De regeling voorziet erin dat prioriteitswijken naar verhouding wat meer budget tot hun beschikking krijgen. Voorbeelden van activiteiten die hiermee in 2017 mogelijk zijn gemaakt zijn: kunstroute Hoogland, opruimactie zwerfafval Zielhorst, mamacafé Soesterkwartier.

Indicatoren

8.1.a Rapportcijfer buurt/woon omgeving	
Realisatie cijfers	Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
	7,3		7,4	7,4

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: De Stadspeiling, onderdeel Leefbaarheid en Veiligheid wordt in de oneven jaren in het najaar gehouden onder Amersfoorters van 18 t/m 84 jaar.
 "Wat is het oordeel over uw buurt / woonomgeving? Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed)." De toename in 2017 is statistisch significant.
 Dat wil zeggen dat de kans dat de toename door toeval komt kleiner is dan 5%.
 Voor meer informatie, zie de [Stadspeiling Leefbaarheid en Veiligheid 2017](#) of [de Wijkatlas](#).

8.1.b Schaalscore sociale cohesie (0-10)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	6,4		6,3	6,4

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: De Stadspeiling, onderdeel Leefbaarheid en Veiligheid wordt in de oneven jaren in het najaar gehouden onder Amersfoorters van 18 t/m 84 jaar.

Het betreft een schaalscore (geen rapportcijfer!) dat aangeeft in welke mate sprake is van sociale samenhang in de buurt. De score is gebaseerd op vier stellingen:

- ik voel me thuis bij de mensen in deze buurt
- ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid
- de mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks
- de mensen in deze buurt gaan op een prettige manier met elkaar om

Om een indruk te krijgen van dit cijfer: met de eerste stelling ('ik voel me thuis bij de mensen in deze buurt') was 68% het eens en 9% het oneens in 2017. De rest is neutraal of weet het niet. De afname in 2017 is statistisch significant.

Voor meer informatie, zie de [Stadspeiling Leefbaarheid en Veiligheid 2017](#) of [de Wijkatlas](#).

8.1.c % betrokkenheid bij buurt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	35		34	35

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: De Stadspeiling, onderdeel Leefbaarheid en Veiligheid wordt in de oneven jaren in het najaar gehouden onder Amersfoorters van 18 t/m 84 jaar.
 Percentage Amersfoorters dat het eens is met de stelling 'de bewoners in deze buurt voelen zich betrokken bij de buurt' op het totaal van de antwoorden (helemaal) eens (=22% in 2017), neutraal (=43%), (helemaal) oneens (=33%) en 'weet niet/geen mening' (=2%). De afname in 2017 is niet statistisch significant.

Wijken		
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We nodigen bewoners uit om meer verantwoordelijkheid en betrokkenheid te laten zien bij elkaar en bij hun directe leefomgeving.	Doorlopend	
We nodigen bewoners uit om meer zeggenschap te nemen over hun directe (fysieke en sociale) leefomgeving.	Doorlopend	
Op basis van de wensen, behoeften en initiatieven van bewoners en ondernemers bepalen we de inzet van de gemeente in straat, buurt en/of wijk.	In uitvoering	
We verbinden onze doelen met die van bewoners, instellingen en ondernemers en laten ons waar mogelijk door hun initiatieven leiden.	In uitvoering	

Wijken				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
2	De gemeente schaft gefaseerd het budget voor investeringsbudget wijken (programmakosten) af.	Uitgevoerd 	-106	Inmiddels is bij de begroting 2018 weer een bedrag voor dit doel opgenomen.

2 WONEN

Wethouder Fleur Imming

E-mail: wethouderimming@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

WMO

Jeugdzorg

Wonen

Wijkvoorzieningen

Belangrijke gebeurtenissen

Programma Woningbouw

Uw raad heeft bepaald dat bij private nieuwbouwwontwikkelingen in onze stad in principe altijd een percentage van 35% sociale huurwoningen gerealiseerd moet worden. Hierdoor neemt het aantal sociale huurwoningen toe. Ook zijn alle gemeentelijke locaties beoordeeld op de mogelijkheid woningbouw mogelijk te maken. Daarover zijn we met name met de woningbouwcorporaties in gesprek. In 2017 zijn de eerste door marktpartijen via kantoortransformatie gerealiseerde sociale huurwoningen opgeleverd. De verhuur daarvan heeft via Woningnet plaats gevonden.

Transformatie

Er zijn het afgelopen jaar een aantal grote kantoortransformaties afgerond en in gang gezet. Hiermee zijn enkele honderden nieuw woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Het gaat om huurwoningen in zowel het sociale als het middeldure huursegment.

Prestatieafspraken

In 2017 hebben we weer prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties en de huurdersvertegenwoordigingen. Belangrijkste resultaten hierbij zijn het terugdringen van verkoop van sociale huurwoningen en het tegengaan van het naar de vrije sectorhuur brengen van sociale huurwoningen. Ook betaalbaarheid van de huurwoningen hebben we in de afspraken aandacht gegeven.

Programma Wonen en Zorg

In 2017 zijn we het programma Wonen en Zorg begonnen, waarin met alle betrokken partijen zoals corporaties, zorgaanbieders, zorgkantoor en gemeente wordt samengewerkt aan het zorgen voor passende woonruimte voor diverse doelgroepen met een zorg of ondersteuningsvraag. Hiervoor hebben we een startbijeenkomst georganiseerd met alle betrokken partijen, waarin we de gezamenlijke ambities en doelstellingen hebben bepaald. Het programma loopt door in 2018.

Taakstelling statushouders

In 2017 is de achterstand die in 2016 bij de huisvesting van statushouders is ontstaan (117 plekken), ingelopen en is ook de taakstelling huisvesting statushouders voor 2017 gehaald. In totaal moesten er in 2017 322 vergunninghouders worden gehuisvest. In de praktijk zijn er 325 vergunninghouders gehuisvest waardoor er een kleine voorsprong van 3 is ontstaan.

De Birk

We hebben in 2017 de herinrichting van woonwagenlocatie de Birk afgerond. De herinrichting is in overleg met de bewoners tot stand gekomen. De locatie is in eigendom overgedragen aan woningcorporatie de Alliantie.

Indicatoren

8.2.a Jaren wachttijd als woningzoekende				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
5,4	5,9	6,3	7,4	6,3

Bron: Woningnet; bewerking O&S

Toelichting: Het aantal jaren dat een woningzoekende gemiddeld stond ingeschreven bij Woningnet bij acceptatie van een woning. Sociale huurwoningen worden toegewezen op basis van wachttijd. De aangeboden woning gaat naar de woningzoekende die het langst staat ingeschreven. De gemiddelde wachttijd die nodig is om voor een woning in aanmerking te komen, zegt daarmee iets over de krapte op de sociale huurwoningmarkt.

8.2.b Kernvoorraad				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
17863	17822	18166	17645	18200

Bron: BAG/WOZ/Corporaties; bewerking O&S

Toelichting: De kernvoorraad bestaat uit de goedkopere huurwoningen die eigendom zijn van een sociale verhuurder. De maximale huur voor de kernvoorraad is gelijk aan de huurtoeslaggrens: € 710,68 (2017). De kernvoorraad is primair bedoeld voor het huisvesten van de doelgroep. Door het beperken van sloop, verkoop en liberalisaties van corporatiewoningen wordt gepoogd de omvang van de kernvoorraad te stabiliseren. (streefcijfer kernvoorraad van 18.200 wordt als minimum beschouwd)

8.2.c % toewijzing aan urgenten				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
38	40,6	35,3	29,3	

Bron: Woningnet; bewerking O&S

Toelichting: Aandeel sociale huurwoningen dat is toegewezen aan urgent woningzoekenden op het totaal van woningzoekenden. (streefcijfer 45% wordt als maximum beschouwd).

8.2.d Nieuwbouw				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
390	259	579	549	518

Bron: BAG /CBS; bewerking O&S

Toelichting: Nieuwbouw en sloop hebben betrekking op zowel koop- als huurwoningen. Huurwoningen bestaan voor het grootste deel uit woningen van corporaties maar ook van particuliere verhuurders. In 2016 werden er door de corporaties 167 nieuwe woningen gebouwd en 113 bestaande woningen gesloopt.

8.2.e Sloop				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
163	78	123	2	

Bron: BAG /CBS; bewerking O&S

Toelichting: Nieuwbouw en sloop hebben betrekking op zowel koop- als huurwoningen. Huurwoningen bestaan voor het grootste deel uit woningen van corporaties maar ook van particuliere verhuurders. In 2016 werden er door de corporaties 167 nieuwe woningen gebouwd en 113 bestaande woningen gesloopt.

Wonen		
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Er zijn voldoende sociale huurwoningen beschikbaar voor inwoners die hier gezien hun inkomen en gezinssituatie voor in aanmerking komen.	Doorlopend	
We optimaliseren de woonruimteverdeling.	In uitvoering	
We voeren de huisvesting van vergunninghouders uit conform de taakstelling van het Rijk.	Doorlopend	
We blijven inzet plegen op de gevolgen van de scheiding van wonen en zorg.	In uitvoering	
We zetten de wijkaanpak binnen Amersfoort Vernieuwt voort tot 2020.	In uitvoering	

Wonen				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting

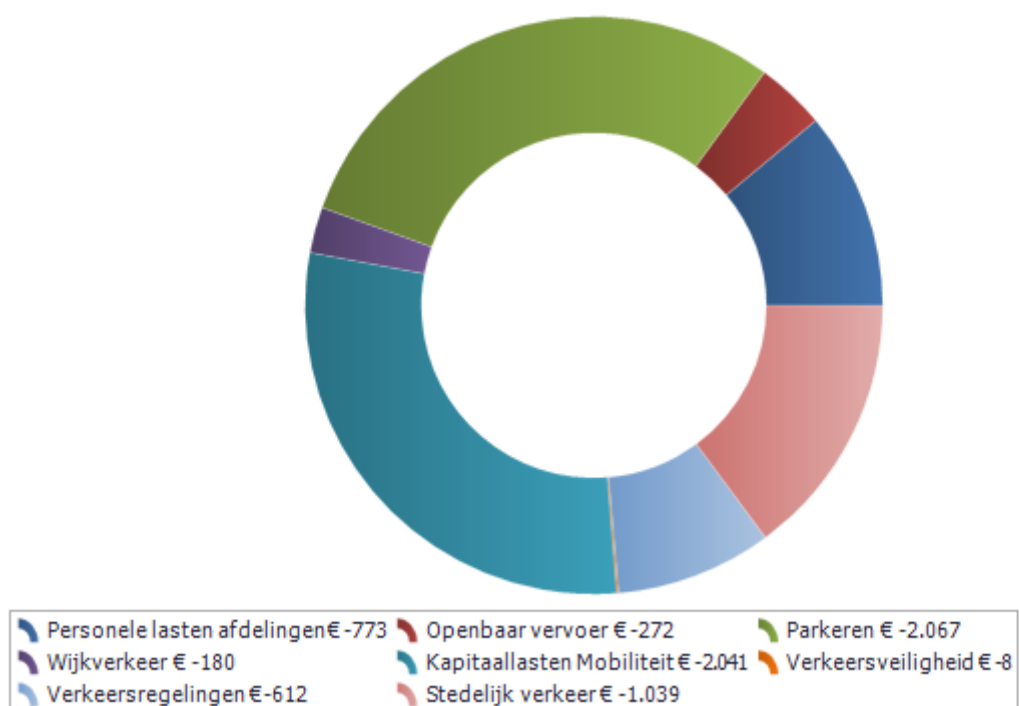
7	Het overdragen van eigendom en beheer aan corporaties van laatste woonwagenkamp (De Birk).	Uitgevoerd 	-23	In 2017 is de herinrichting van de Birk afgerond en is het eigendom van de woonwagenstandplaatsen overgedragen aan de Alliantie.
---	--	--	-----	--

09 MOBILITEIT

Inleiding

Amersfoort is een bereikbare en verkeersveilige stad binnen het regionale verkeers- en vervoersnetwerk van Midden Nederland. Er is een optimale balans tussen de verschillende vervoerswijzen auto, fiets en openbaar vervoer. In de keuzes en afwegingen die we maken nemen we expliciet onderwerpen als leefbaarheid en duurzaamheid mee

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.09.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 MOBILITEIT	-5.943	-5.949	-6.991	-1.043
TOTAAL LASTEN	-5.943	-5.949	-6.991	-1.043
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 MOBILITEIT	3.044	2.936	3.035	99
TOTAAL BATEN	3.044	2.936	3.035	99
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 MOBILITEIT	-2.899	-3.013	-3.956	-943
TOTAAL SALDO	-2.899	-3.013	-3.956	-943
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-3.300	-3.300	-3.300	0
Onttrekking aan reserve	2.719	2.719	44	-2.675
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-581	-581	-3.256	-2.675
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-3.480	-3.595	-7.213	-3.618

Tabel: PF.09.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
09 MOBILITEIT	-1.043	-2.576
1 MOBILITEIT	-1.043	99
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	-2.675

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Mobiliteit			
De kapitaallasten zijn lager dan begroot, omdat investeringen met betrekking tot bereikbaarheidsprojecten en VERDER projecten zijn vertraagd. Er is sprake van een lagere investering selectieve toegang.	424		I
Via programma 9 is een bijdrage geboekt aan project aansluiten Amersfoort nachtnet NS. Deze bijdrage wordt gedekt uit de Reserve Stedelijke Vernieuwing (RSV). Zie hiervoor ook mutaties reserves.	-44		I

Er is sprake van minder onderhoud en vandalisme met betrekking tot selectieve toegang.	33		I
Project reconstructie A28 Hogeweg is afgerond. Op het gehele project is sprake van een tekort van € 1.040. Dit nadeel is ontstaan, doordat de rechter uitspraak heeft gedaan, in nadeel van de Gemeente. Met dit risico is rekening gehouden binnen de RSV. Voorgesteld wordt echter dit bedrag ten laste van het jaarrekening saldo te brengen, aangezien de Reserve Stedelijke Vernieuwing niet bedoeld is voor dekking van dergelijke risico's.	-1.040		I
Om op termijn aan onze financiële verplichting voor knooppunt Hoevelaken te voldoen, wordt jaarlijks € 600.000 gestort in de reserve Knooppunt Hoevelaken. De dekking van deze storting komt deels uit belasting verhoging (€ 300.000) en deels uit verkeersbudgetten (€ 300.000). Deze laatste is in 2017 als last genomen, gecompenseerd door incidentele voordelen.	-300		I
Het budget voor onderhoud van de verkeersregelininstallaties (vri's) is niet meegegroeid met het aantal vri's in de stad. Daarnaast is ook de inflatie niet gecorrigeerd in de budgetten. Met ingang van 2018 is het budget op orde gebracht via de kadernota. Voor 2017 is echter nog sprake van een incidenteel nadeel.	-165		I
De baten van het maaiveldparkeren zijn in 2017 hoger dan begroot. De economische ontwikkelingen hebben daar een belangrijke invloed op.		82	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
De beschikbare kredieten voor mobiliteit zijn in 2017 niet uitgegeven waardoor de onttrekking uit de reserve RSV en Verder achterwege blijven. Wel geboekt is de bijdrage aan project aansluiten Amersfoort op nachtnet NS. Zie ook de afwijkingen in programma 12.		-2.675	I

Tabel: PF.09.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting

<i>Investerings met economisch nut</i>				
Projecten RSV Bereikbaarheid	1.219	0	1.219	Investerings met betrekking tot bereikbaarheidsprojecten zijn vertraagd. Zodoende is er nog geen aanspraak gemaakt op het in 2017 beschikbaar gestelde krediet.
Projecten VERDER	1.500	0	1.500	Investerings met betrekking tot verder projecten en zijn vertraagd. Zodoende is er nog geen aanspraak gemaakt op het in 2017 beschikbaar gestelde krediet.
Vervanging verkeersregelinstanties	307	0	307	Voorbereidingen zijn getroffen en opdracht is verleend. Uitvoering in 2018.
Fietsplan	1.000	128	872	Een aantal projecten zijn in voorbereiding en een aantal projecten in uitvoering (rotonde Holkerweg-Paladijnenweg, comfort verbeteringen Arnhemseweg Noord).
Totaal investeringen	4.026	128	3.898	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.09.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuille-houder
-----	--------	------------------	---	---------------------

1	Project Westelijke ontsluiting Retentie bassin tussen spoor en Barchman-Wuytierslaan heeft te geringe capaciteit.	1. Frequent kostenramingen opstellen 2. Kostenraming laten toetsen door een onafhankelijke derde 3. Kostenafwegingen maken bij doorvoeren van scopewijzigingen 4. Grondverwerving inzichtelijk maken 5. Voldoende capaciteit op grondverwerving 6. Extra budget aanvragen.	0,3	Wethouder Buijtelaar
2	Project Westelijke ontsluiting Onvoorziene vondsten in de ondergrond (keien, verontreinigingen) leiden tot vertraging en hogere kosten.	1. Gerichte analyse door geotechnisch specialist op omvang risico ter plaatse van de aan te brengen constructies in de groen 2. Opstellen Plan van Aanpak voor veldonderzoek (bv. grondradar) om harde objecten te detecteren 3. Alternatieve uitvoeringsmethodieken beschouwen in ontwerp en beoordelen op 'robuustheid' op aantreffen zwerfkeien 4. Uitvoeringsmethodieken contractueel voorschrijven of uitsluiten 5. Extra TVP's reserveren om tegenvallers in het aanbrengen van constructies in de ondergrond op te vangen	0,2	Wethouder Buijtelaar
3	Project Westelijke ontsluiting Diepgang ontwerp mbt fundering en uitvoeringswijze onvoldoende	1. Conservatief ontwerp en ramen 2. Aanvullend onderzoek uiterlijk voor aanbestedingsdossier uitvoeren 3. Aanvullend onderzoek door aannemer laten uitvoeren na aanbesteding.	0,2	Wethouder Buijtelaar

1 MOBILITEIT

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

De Nederlandse economie draait weer op volle toeren, zo ook in Amersfoort. Dat vertaalt zich direct in het drukker worden op de wegen en op het spoor. Bijna iedere dag is er rond Knooppunt Hoevelaken wel een file te melden. Ook de treinen van en naar Utrecht en Amsterdam zitten tijdens de spits boordevol passagiers. In 2017 is door het ministerie van Infrastructuur en Milieu het rapport Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA) uitgebracht. In dit rapport zijn potentiële bereikbaarheidsopgaven in beeld gebracht over het vervoer van personen en goederen over wegen, vaarwegen, spoorwegen en het regionaal openbaar vervoer. In de NMCA worden de belangrijkste uitgangspunten gevormd door het Lage en Hoge groeiscenario van de nieuwe Welvaart en Leefomgevingsscenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Planbureau van 2015. Door de economische en demografische groei neemt de mobiliteit in beide scenario's toe. Voor Amersfoort zijn de potentiële knelpunten de verbindingen met Amsterdam en Utrecht. Dit geldt zowel voor het personenvervoer als het goederenvervoer via de weg en het spoor. Voor personenvervoer is ook de verbinding Amersfoort - Zwolle een potentieel vervoersknelpunt. Samen met Rijkswaterstaat Utrecht, provincie Utrecht en gemeente Utrecht is, onder de noemer Regionale Ruimte en Mobiliteits Analyse (RRMA), een studie gestart om de knelpunten en mogelijke oplossingen in beeld te brengen. In 2018 wordt de studie afgerond.

Meer reizigers in het openbaar vervoer

Op verschillende fronten is in 2017 gewerkt om de toenemende mobiliteit te kunnen verwerken. Na een geheel niet vlekkeloze start van de nieuwe concessie en nieuwe vervoerder eind december 2016, is hard gewerkt aan verbeteringen van het openbare vervoer per bus. De bussen rijden inmiddels beter op tijd en het aantal klachten is aanzienlijk gedaald. Met ingang van 2017 zijn ook nieuwe bussen ingezet die voldoen aan de nieuwste eisen voor de uitstoot van gevaarlijke stoffen, de euro IV-norm. Deze voertuigen stoten veel minder stikstofoxiden uit dan hun voorgangers. In het voorjaar van 2018 worden de eerste Zero Emissie bussen verwacht. Daarnaast is er een stijging van het aantal reizigers te zien. Rond de zomer van 2018 verschijnt hierover de '*jaar- en trendrapportage OV*' van de provincie Utrecht.

Met de NS zijn afspraken gemaakt om het nachtnet te verlengen voor de jaren 2019-2020.

Uit de spits op de fiets

In het samenwerkingsverband *Goedopweg* werken we met de provincie Utrecht, de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, Rijkswaterstaat, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de U15 (werkgeversnetwerk in de regio) aan een goede bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland. Dat is niet alleen belangrijk voor reizigers, maar ook voor de leefbaarheid en werkgelegenheid in heel Midden-Nederland. In 2017 zijn de eerste tussenresultaten gepubliceerd. Deze laten zien dat we echt *Goedopweg* zijn. Tot en met voorjaar 2017 heeft *Goedopweg* al bijna 70% van haar ten doel gestelde dagelijkse spitsmijdingen behaald. Een van de meest succesvolle projecten is *No Spits Today*, het spitsmijdingsproject in Amersfoort Noord. Maar liefst 57% van de deelnemers laat zijn auto staan en neemt in plaats daarvan de fiets. Op <http://resultaten.goedopweg.nl/> zijn de tussenresultaten terug te lezen. Andere gedragsprojecten zijn 'ikwileenebike' met een probeeraanbod voor e-bikes, en 'Waytogo' waarbij lopen en fietsen naar school wordt gestimuleerd.

Fiets in de hoofdrol

Om de toekomstige mobiliteitsgroei op te kunnen vangen is een belangrijke rol weggelegd voor de fiets. Fietsen is schoon, stil en gezond. In het in 2016 vastgestelde fietsplan *Amersfoort Fiets* zijn de strategieën beschreven om de fiets de rol te kunnen geven van aantrekkelijk en veilig alternatief als duurzaam vervoermiddel, *The Bike Five*. Op 17 januari 2017 heeft de gemeenteraad het uitvoeringsprogramma Fietsplan 2017-2020 vastgesteld. Hiermee is een investering gemoeid van bijna € 8,5 miljoen.

In 2017 zijn vanuit *The Bike Five* onder anderen het fietspad langs de Heideweg verbreed, de fietsroute tussen station Schothorst en bedrijventerrein de Wieken - Vinkenhoef qua herkenbaarheid, comfort en veiligheid verbeterd en op de Ringweg Randenbroek bij Park Randenbroek de ontbrekende fietsstroken aangelegd. Verder zijn op de Emmalaan de bestaande fietsstroken verbreed, zijn op de fietsroute Oude lageweg twee gevaarlijke kruispunten met de Zonnecel aangepast en is de Weg van de Vrijheid omgebouwd van doodlopende weg naar een fietspad. Ook is een start gemaakt met de reconstructie van de rotonde Holkerweg - Paladijnenweg, een punt waar relatief veel fietsongevallen plaats vonden. De fietsroute langs de Laak is nu compleet: er is een nieuw fietspad aangelegd en aansluitend op de 60 km/h-zones in Nijkerk, maakt de Domstraat nu onderdeel uit van een 60 km/h-zone en is deze ingericht als fietsstraat.

In de binnenstad zijn de bewaakte fietsstallingen Jorisplein en Kamperbinnenpoort voorzien van transportbanden waardoor deze toegankelijker zijn voor de vaak wat zwaardere elektrische fietsen. In de weekendnachten worden rond de Hof fietscoaches ingezet om het fietsparkeren in goede banen te leiden. Om de doorstroming voor fietsers te verbeteren zijn op diverse kruispunten bij verkeerslichten detectielussen aangelegd zodat fietsers sneller groen krijgen en er zijn wachttijdvoorspellers aangebracht. Zo'n wachttijdvoorspeller wordt door fietsers gewaardeerd.

We werken samen in en met het platform *033opde fiets*. Daar komen ideeën en initiatieven vanuit de stad samen om fietsen in de stad te stimuleren.

In gesprek met de stad over verkeersveiligheid

Op initiatief van de raad is er voor de Leusderweg (tussen de Van Campenstraat en het Borneoplein) een plan opgesteld om de verkeersveiligheid en oversteekbaarheid te verbeteren. Hierbij is het belang van een goede doorstroming voor de auto en het openbaar vervoer niet uit het oog verloren. De plannen zijn opgesteld na gesprekken met ondernemers, buurtbewoners, de Fietsersbond en andere belanghebbenden.

Ook is gestart met de reconstructie van de Arnhemseweg tussen de Vermeerstraat en het Prinses Julianaplein. In participatie met bewoners en ondernemers wordt de weg ingericht als 30 km/h weg

met fietsvriendelijke klinkers. Ook voor de Daltonstraat en Everard Meysterweg is na uitgebreide participatie een ontwerp vastgesteld. De snelheid van het verkeer wordt teruggebracht door het aanleggen van enkele verkeersplateaus en de fietser krijgt meer ruimte op de weg door fietsstroken. We hebben hier geluisterd naar zoveel mogelijk meningen en inzichten. Iedereen het dan 100% naar de zin maken is helaas onmogelijk.

Parkeren is emotie

Uit de Stadspeilingen blijkt stevast dat gebrek aan parkeerplaatsen of overlast door geparkeerde auto's tot de top 3 ergernissen behoort. Door het invoeren van vergunningparkeren is het mogelijk om het parkeren te reguleren en om parkeeroverlast te beperken. Op verzoek van bewoners is het vergunninggebied in het Bergkwartier uitgebreid. Het risico is dat er dan verdringing ontstaat naar de aanliggende straten. Invoering van vergunningparkeren in 2016 in de wijk Koppel heeft helaas geleid tot veel discussie en ook hevige emotie. De raad heeft begin 2018 een motie aangenomen waarin wordt voorgesteld in het Gildenkwartier een pilot te starten waarin voor 80 tot 100 parkeerplekken ontheffing van de vergunningplicht wordt verleend om zo de parkeeroverlast in naastgelegen buurten te beperken.

Invoeren van vergunningparkeren brengt ook nadelen voor bezoekers met zich mee. Denk daarbij aan minder parkeermogelijkheden voor een bezoek aan tandartsen en huisartsen die in een vergunningsgebied een praktijk hebben, of bijvoorbeeld aan het wijkmuseum in het Soesterkwartier. Een oplossing kan het invoeren van betaald parkeren zijn, het zogenaamd fiscaliseren van de vergunninggebieden. In 2017 hebben we hierover uitgebreid met bewoners en de gemeenteraad gesproken. In 2018 komt er een hierover een voorstel ter besluitvorming in de raad.

Stimuleren andere vervoersvormen en deelauto's om het aantal parkeerplaatsen te beperken

Een geparkeerde auto vraagt veel kostbare ruimte. In het project Hogekwartier wordt aangesloten bij de trend dat het bezit van auto's minder belangrijk wordt. Door het aanbieden van collectieve deelauto's en de inzet van elektrische bakfietsen en goede fietsparkeervoorzieningen kan het autobezit worden verminderd en hoeven minder parkeerplaatsen worden aangelegd. Door toepassingen van dergelijke duurzame mobiliteitsconcepten bij de nieuwbouw van het Hogekwartier kunnen we hiermee ervaring op doen. Dit past binnen de uitgangspunten van het Verkeer- en vervoerplan 2030 en bij duurzame mobiliteit.

Westelijke Ontsluiting wachtte op uitspraak Raad van State

Op het door de raad vastgestelde bestemmingsplan hebben vier partijen bezwaar gemaakt. Op 5 september 2017 is een zitting geweest van de Raad van State. Tijdens de zitting gaf de Raad van State aan binnen 6 weken een uitspraak te doen. Dat is helaas niet gelukt. Maar op 24 januari 2018 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan en het door de raad vastgestelde bestemmingsplan 'Westelijke ontsluiting' in stand gehouden. Dat betekent dat alle bezwaren ongegrond zijn verklaard en daarmee de nut en noodzaak van de westelijke ontsluiting voldoende zorgvuldig is onderzocht. De uitspraak van de Raad van State is onherroepelijk.

In 2018 wordt het integrale ontwerp afgerond en aansluitend wordt de aanbesteding voorbereid. De aanbesteding wordt in het voorjaar van 2019 verwacht.

Proef afsluiten voetgangersgebied binnenstad geslaagd

In 2016 zijn bij wijze van proef op zeven locaties in de binnenstad beweegbare verkeerspalen (bollards) vervangen door camera's met kentekenregistratie. Zowel de politie, het Openbaar Ministerie als de gemeente zijn positief over deze proef. Daarom worden in 2018 ook op andere

locaties de bollards in de binnenstad vervangen door camera's. Alleen in de Lavendelstraat blijft de bollard staan omdat daar in de weekendnachten een fysieke afsluiting noodzakelijk is.

Aantal laadpalen voor elektrisch rijden fors uitgebreid

Eind 2017 waren zo'n 90 openbare laadpalen beschikbaar in Amersfoort. De regels voor marktpartijen om een laadpaal te mogen plaatsen zijn eind 2016 versoepeld en dat heeft ervoor gezorgd dat sinds die tijd er meer dan 60 zijn bijgeplaatst en er nog zo'n 20 verzoeken om een laadpaal te mogen plaatsen in behandeling zijn. Het aantal laadmomenten, de hoeveelheid afgenomen energie en het aantal unieke gebruikers, meer dan 1.800, is sterk toe genomen. Daarmee is meer dan 84 ton CO2-reductie behaald.

Indicatoren

9.1.a OV-verplaatsingen Amersfoorters				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
6,5	5,9			6,1

Bron: OVIN / MON

Toelichting: Het mobiliteitsonderzoek Nederland vindt jaarlijks plaats. Vanwege kleine steekproefaantallen voor Amersfoort zijn steeds jaargemiddelden genomen over twee jaar. Het cijfer voor 2015 is het gemiddelde van 2014 en 2015 etc. Het betreft verplaatsingen van trein en bus. Het cijfer over 2016 verschijnt in het najaar van 2017. We streven voor de komende jaren naar hetzelfde niveau of een kleine verbetering ten opzichte van eerdere jaren. De cijfers over 2016 en 2017 laten opvallende verschuivingen zien. Eerst moet worden uitgezocht hoe dit komt, voordat we cijfers hierover openbaar maken.

9.1.b (Brom)fietsverplaatsingen Amersfoorters				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
31,1	31,3			32

Bron: OVIN / MON

Toelichting: Het mobiliteitsonderzoek Nederland vindt jaarlijks plaats. Vanwege kleine steekproefaantallen voor Amersfoort zijn steeds jaargemiddelden genomen over twee jaar. Het cijfer voor 2015 is het gemiddelde van 2014 en 2015 etc.
 We streven voor de komende jaren naar hetzelfde niveau of een kleine verbetering ten opzichte van eerdere jaren.
 De cijfers over 2016 en 2017 laten opvallende verschuivingen zien. Eerst moet worden uitgezocht hoe dit komt, voordat we cijfers hierover openbaar maken.

9.1.c Rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	6,5		6,4	6,7

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat. Het betreft een steekproef. De afname van 6,5 naar 6,4 is statistisch significant.
 We streven voor de komende jaren naar hetzelfde niveau of een kleine verbetering ten opzichte van eerdere jaren. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl.

9.1.d % inwoners dat (zeer) tevreden of neutraal is over parkeergelegenheid in de buurt				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	79		79	79

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Betreft het aandeel '(zeer) tevreden' of 'neutraal' is op het totaal van de antwoorden, exclusief 'weet niet/ n.v.t.'.
 We streven voor de komende jaren naar hetzelfde niveau of een kleine verbetering ten opzichte van eerdere jaren.

9.1.e Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
10	8			

Bron: VeiligheidNL

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.
 Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

9.1.f Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

9	13			
---	----	--	--	--

Bron: VeiligheidNL

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Parkeren Amersfoort BV

Parkeren Amersfoort BV beheert en exploiteert parkeergarages. Het gaat om de garages Stadhuisplein, Koestraat en Flintplein. De gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van de BV. ParkeerService Coöperatie UA

Coöperatie ParkeerService voert voor de gemeente het parkeerbeleid uit. Denk daarbij aan het verstrekken van parkeervergunningen, maar ook aan het onderhouden van parkeerautomaten, fietsenstallingen en het geven van informatie over parkeerge relateerde onderwerpen. Daarnaast wordt kennis gedeeld tussen de aangesloten gemeenten en voeren we innovaties door in het makkelijker maken van parkeren voor bewoners en bezoekers van de stad.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We werken gebiedsgericht.	Doorlopend	
We werken verder aan verbeterde bereikbaarheid van Amersfoort.	Doorlopend	
We waarborgen verkeersveiligheid.	Doorlopend	
We verbeteren leefbaarheid.	Doorlopend	
Duurzaamheid in mobiliteit.	Doorlopend	

Tabel PF.09.04 VERDER Amersfoort, bevoegd gezag, in uitvoering

Proj.	Omschrijving	Budget	Lasten < 2017	Lasten 2017	Totaal lasten	Afspraken (bestuurs) overeenkomst	Saldo	Soort maatregel	Stand van Zaken
9	Fietsroute Afrit-Centr - Nrd (Vathorst / Nieuwland)	300	142	25	167	0	133	No Regret	Deels afgerond
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	1.425	1.171	56	1.227	182	16	No Regret	In uitvoering
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	25	9	2	11	0	14	No Regret	Ingeruild
12	Fietsroute Hoevelaken-Amersfoort Noord-Soest	500	209	23	232	0	268	No Regret	Afgerond
16	Fietsverbinding Dorresteinseweg A'rt - Leusden	150	180	0	180	0	-30	Basis	Afgerond
26	Stedelijke Distributie	91	17	0	17	0	75	No Regret	In uitvoering
40	Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting Amersfoort	60.000	7.898	1.042	8.940	0	51.060	Aanvullend	In voorbereiding
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'rt / A'rt Schothorst en A'rt Vathorst	150	150	0	150	0	0	Basis	Deels afgerond (Schothorst), deels ingeruild (Vathorst), deels in voorbereiding (Station A'foort)

112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	2.600	377	1	378	0	2.222	Basis	In voorbereiding
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'f'rt Centrum	300	317	-6	311	0	-11	Basis	Afgerond
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	466	98	368	466	0	0	Aanvullend	Ingeruild
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	2.320	7	1.880	1.887	0	433	Aanvullend	In uitvoering (P&R) en in voorbereiding (bus)
123a	Aanleg (H)OV A'f'rt Station - Centrum - A'f'rt Vathorst	1.874	1.644	5	1.649	0	225	Aanvullend	Afgerond
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	120	160	0	160	0	-40	Aanvullend	Ingeruild (Provincie en Gemeente zoeken naar mogelijkheden om doorstroming kruising te verbeteren)
159	Stimuleren gebruik deelauto's	108	108	0	108	0	0	Aanvullend	Afgerond
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	250	38	148	186	0	64	Aanvullend	In voorbereiding
191	Fietsverbinding Hoevelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	891	573	297	870	0	21	Aanvullend	Afgerond
192	Fietsroute tussen Amersfoort-Vathorst en Bunschoten	550	550	0	550	0	0	Aanvullend	Afgerond
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	20.300	6.251	2	6.253	14.047	0	Aanvullend	Ondergebracht bij Knooppunt Hoevelaken (RWS)
v11	Doorstroming Bergenboulevard Vathorst	3.688	1	60	61	0	3.627	Aanvullend	In voorbereiding
V12	Aansluiten Danzigtunnel Vathorst	3.105	5	45	50	0	3.055	Aanvullend	In voorbereiding
V13	Vrouwenpolder	250	0	28	28	0	222	Aanvullend	In voorbereiding
V14	Pilot fietsverkeerslicht rotonde 6	242	0	13	13	0	229	Aanvullend	In voorbereiding
V15	Kruispunt Heideweg-Caraiben	150	0	13	13	0	137	Aanvullend	In voorbereiding
Totaal		99.854	19.905	4.002	23.907	14.229	61.719		

Tabel PF.09.04.01VERDER Amersfoort, bevoegd gezag, in planning

Project	Omschrijving	Budget	Saldo	Soort maatregel	Stand van zaken
10	Fietsroute Leusden - Af'rt Centr - Soest	705	705	No regret	Onderzoek naar inzet budget op Julianaplein
11	Fietsroute Leusden - Af'rt Centr - Baarn	975	975	No regret	
55	Verbetering infrastructuur Spitsbus Af'rt - Utrecht Uithof	1.000	1.000	Aanvullend	
88	Uitbreiding fietsparkeervoorziening bij stations	2.550	2.550	Basis	
116	Station Af'rt Vathorst ontw. tot regionale OV knooppunt	1.130	1.130	Aanvullend	
123a	Aanleg (H)OV Af'rt station - Centr - Vathorst	326	326	Aanvullend	
131c	Ongelijkvloerse fietskruising N199 - Coelhorsterweg	2.480	2.480	Aanvullend	
159	Auto delen	6	6	Aanvullend	
184	Ontsluiting Vathorst West op A1	7.250	7.250	Aanvullend	
191	Fietsverbinding Af'rt - Hoevelaken (Hogeweg)	9	9	Aanvullend	
Totaal		16.431	16.431		

Tabel PF.09.04.02 Totaal VERDER Amersfoort, bevoegd gezag

Omschrijving	Budget	Lasten < 2017	Lasten 2017	Totaal lasten	Afspraken (bestuurs) overeenkomst	Saldo
Amersfoort bevoegd gezag in uitvoering	99.854	19.905	4.002	23.907	14.229	61.719
Amersfoort bevoegd gezag in planning	16.431					16.431
Totaal VERDER Amersfoort, bevoegd gezag	116.285	19.905	4.002	23.907	14.229	78.150

Tabel PF.09.04.03 Amersfoort uitvoerder, VERDER partner

Proj.	Omschrijving	Budget	Lasten < 2017	Lasten 2017	Totaal lasten	Afspraken (bestuurs) overeenkomst	Saldo	Soort maatregel	Stand van Zaken
28	DVM	658	658	0	658	0	0	No Regret	Afgerond
97	Buslijn Leusden - Amersfoort Noord	58	58	0	58	0	0	Aanvullend	Afgerond
102	Mobiliteitsmanagement	269	240	0	240	0	29	Basis	In uitvoering
Totaal		985	956	0	956	0	29		

Tabel PF.09.05 Projecten Beter Benutten

Project	Omschrijving	Bijdrage excl. BTW	Goedgekeurde verschuiving	Bijdrage excl. BTW na verschuiving	Uitgaven t/m 2017
MNBB45	Fietsparkeren stations	2.773	250	3.023	1.217
MNBB46	Westelijke Ontsluiting	4.202	0	4.202	4.202
MNBB49	Groene Golf	1.297	-226	1.071	1.070
MNBB48	Doorstroming Hogeweg	904	-200	704	700
MNBB74	Busstation Schothorst	745	176	921	905
Totaal		9.921	0	9.921	8.094

Tabel PF.09.06.01 Verkeersovereenkomst Vathorst

VOV	Omschrijving	VOV prognose 2016	Bestedingen t/m 2016 totaal	Ontvangen bijdragen van derden t/m 2016	Nog te ontvangen bijdragen van derden 2016	Bestedingen t/m 2016 ten laste van Amersfoort	Eindverantwoording
1	Aansluiting A1 - Vathorst	11.537	11.537	7.647	0	2.053	ja
2	Aansluiting A28 - Vathorst - Corlaer	29.034	29.034	7.452	0	10.791	ja
3a	Tunnel Nijkerkerstraat	16.690	16.690	7.240	0	7.274	ja
3b	Reconstructie Nijkerkerstr. / Amersfoortsestr.	3.600	1.401	376	0	1.025	nee
3c	Energieweg	18.967	18.967	0	0	18.967	ja

3d	Aansluiting A28 - Hogeweg	18.641	18.641	12.027	0	6.614	ja
3e	Hogeweg verkeersluw	165	165	0	0	165	ja
4	Zielhorsterweg	2.268	2.268	800	0	1.468	ja
5	Hogeweg ontwikkeling	10.038	8.370	2.947	1.000	4.423	ja
6	Kersenbaan (A28 - Centrum)	26.300	26.101	9.479	5.290	11.332	nee
7	Ontrekking aansluiting A1 - Hoevelaken	pm	0	0	0	0	nee
8	Algemeen programma management	1.300	1.202	20	0	1.182	nee
9	Algemene (start-) bijdragen provincie		0	10.811	536	-11.347	0
Totaal		138.540	134.376	58.799	6.826	53.947	

Tabel PF.09.06.02 Vervolg: Verkeersovereenkomst Vathorst

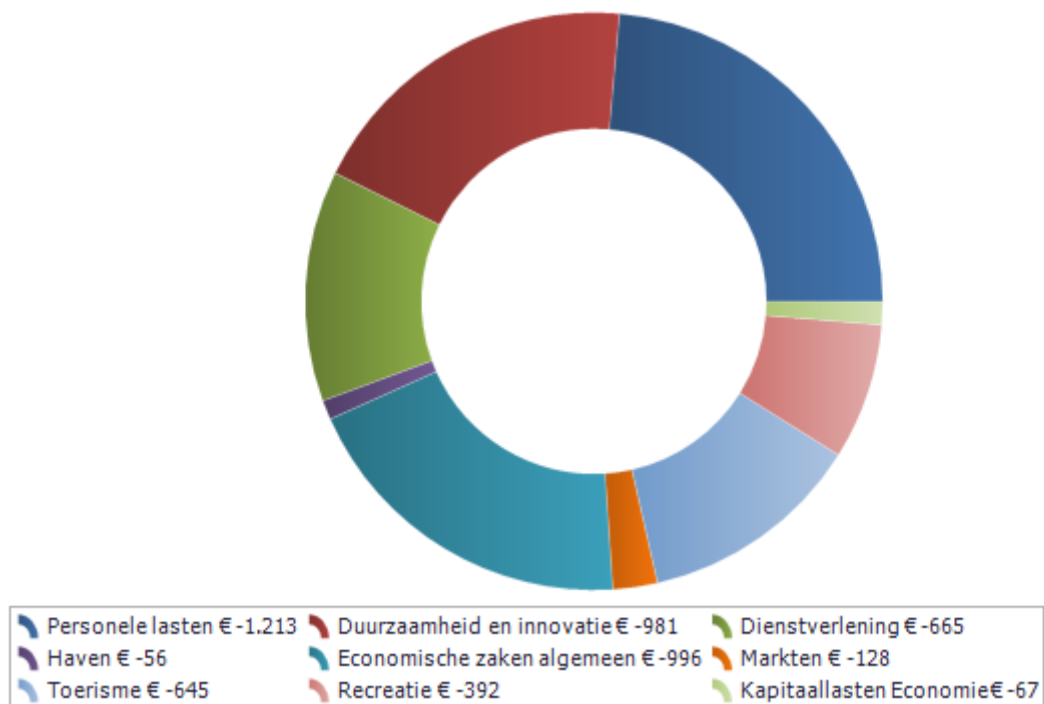
VOV	Omschrijving	Besteding 2017	Ontvangen bijdragen van derden 2017	Correcties voorgaan-de jaren totaal	Bestedingen t/m 2017 totaal	Ontvangen bijdragen van derden t/m 2017	Nog te ontvangen bijdragen van derden	Aandeel externe partners via PPS
1	Aansluiting A1 - Vathorst	0	0	0	11.537	7.647	0	1.837
2	Aansluiting A28 - Vathorst - Corlaer	0	0	0	29.034	7.452	0	10.791
3a	Tunnel Nijkerkerstraat	0	0	0	16.690	7.240	0	2.177
3b	Reconstructie Nijkerkerstr. / Amersfoortsestr.	5	0	0	1.406	376	0	0
3c	Energieweg	0	0	0	18.967	0	0	0
3d	Aansluiting A28 - Hogeweg	0	0	0	18.641	12.027	0	0
3e	Hogeweg verkeersluw	0	0	0	165	0	0	0
4	Zielhorsterweg	0	0	0	2.268	800	0	0
5	Hogeweg ontwikkeling	183	0	0	8.553	2.947	1.000	0
6	Kersenbaan (A28 - Centrum)	101	31	0	26.202	9.510	5.259	0
7	Ontrekking aansluiting A1 - Hoevelaken	0	0	0	0	0	0	0
8	Algemeen programma management	22	0	0	1.224	20	0	0
9	Algemene (start-) bijdragen provincie	0	314	0	0	11.125	222	0
Totaal		311	345	0	134.687	59.144	6.481	14.804

10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID

Inleiding

We willen een economisch vitale en duurzame stad (en regio) zijn; een levenskrachtige economie die duurzaam en innovatief is. De verduurzaming van de stad versnellen we door in te zetten op innovatie en het versterken van (duurzame) bedrijvigheid.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.10.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 ECONOMIE	-3.830	-3.830	-4.066	-236
2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE	-1.284	-1.284	-1.077	208
TOTAAL LASTEN	-5.114	-5.114	-5.143	-29
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 ECONOMIE	499	499	508	9
2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE	0	0	38	38
TOTAAL BATEN	499	499	546	48
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 ECONOMIE	-3.331	-3.331	-3.558	-227
2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE	-1.284	-1.284	-1.038	246
TOTAAL SALDO	-4.616	-4.616	-4.596	19
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-250	-569	-569	0
Onttrekking aan reserve	150	150	88	-62
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-100	-419	-481	-62
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-4.716	-5.035	-5.077	-43

Tabel: PF.10.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	-29	-14
1 ECONOMIE	-236	9
2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE	208	38
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	-62

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Economie			
Voorschot op de afkoopsom ontmanteling recreatieschap Utrechtse Heuvelrug . De definitieve afwikkeling vindt plaats in 2018.	-298		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Duurzaamheid en innovatie			
De toekenning van de bijdrage aan duurzaamheidsprojecten ten laste van het toekomstfonds is afhankelijk van de voortgang van het project. De verrekening over de jaren verloopt via de reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling	62		I
Aanjagen Circulaire Economie. In 2017 is, in samenspraak met stakeholders, een plan van aanpak opgesteld. Dit is binnen het beschikbare budget gelukt.	63		I
Amersfoort CO2 neutraal: Er is een plan van aanpak opgesteld om versnelling aan te brengen in de energietransitie. Tevens is er voor de komende jaren een uitvoeringsprogramma gemaakt. Daarnaast was er extra inzet op de handhaving energiebesparing bedrijven. Dit is binnen het beschikbare budget gerealiseerd.	122		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
De fasering van de duurzaamheid-projecten leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve		-62	I

Tabel: PF.10.03 Analyse investeringen in uitvoering

Dit programma heeft geen geplande investeringen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïdentificeerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.10.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1				
2				

3				
---	--	--	--	--

1 ECONOMIE

Wethouder Willem-Jan Stegeman

E-mail: wethouderstegeman@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Economie
Ruimtelijke Ontwikkeling
City marketing
Duurzaamheid en innovatie
Stadshart (m.u.v. het Stationsgebied)

Belangrijke gebeurtenissen

Werkgelegenheid is van groot belang voor het algehele woon-, werk- en leefklimaat. Er wordt een forse groei van het inwonertal verwacht. Om de balans tussen wonen en werken op peil te houden en zo een vitale stad te blijven, zetten we via meerdere lijnen in op het versterken van het economisch klimaat. Economische groei is geen automatisme, daar moeten we samen met partners aan werken. Onze Economische Agenda kent drie sporen:

- Rode Loper: marketing, acquisitie, accountmanagement en dienstverlening
- Werklocaties: vestigingsbeleid en aanpak leegstand
- Regionale Stimulering: aanpak innovatie & duurzaamheid, aanpak onderwijs-arbeidsmarkt en stimulering toerisme

In 2017 zijn diverse resultaten geboekt. Per spoor lichten we er een paar uit:

Rode Loper: Forse stijging van aantal nieuwe banen en ontvangst 40 buitenlandse ambassadeurs.

Het in 2016 opgezette ambassadeursprogramma van het Amersfoort Business Team is het afgelopen jaar verder uitgebreid. In 2017 zijn er twee goed bezochte bijeenkomsten geweest om de band met Amersfoort en tussen de bedrijven onderling te versterken.

Het beleid om bestaande bedrijven te koesteren en actief nieuwe bedrijven te begeleiden heeft geleid tot een 20 tal projecten die in 2017 zijn afgerond waarbij 2500 arbeidsplaatsen behouden zijn en 1300 nieuwe arbeidsplaatsen zijn gecreëerd.

Heb Business Team is veelvuldig ingezet om de duurzaamheidsambities van de gemeente Amersfoort uit te dragen door verbindingen te leggen tussen ondernemers, gemeente en andere organisaties in de stad. In dat kader hebben 40 buitenlandse ambassadeurs een bezoek gebracht aan onze stad.

Werklocaties: Daling kantorenleegstand zet door

De leegstand is in 2017 verder gedaald naar 19% (23% in 2016). Deels is dit te wijten aan transformatie naar woningen, maar ook aan een aantrekkende kantorenmarkt. Wel bestaat er een mismatch tussen vraag en aanbod op de markt, waardoor ook op aantrekkelijke locaties schaarste dreigt. Transformatie naar woningbouw is daar dan ook minder gewenst. Op minder aantrekkelijke locaties is het nog immer zaak om leegstand terug te dringen. Hierbij speelt zowel transformatie, maar ook acquisitie en marketing een rol. Bij de bedrijventerreinen is sprake van een fors aantrekkende markt. Bron van zorg is hier het zeer beperkte aanbod aan functioneel en modern-functionele bedrijventerreinen. Om een aantrekkelijke werkstad te zijn en blijven dient er voldoende ruimte voor economische groei te zijn.

Regionale stimulering: Honderd jaar De Stijl breekt toeristische records

Amersfoort en Utrecht hebben afgelopen jaar samen geïnvesteerd in de internationale promotiecampagne "100 jaar De Stijl, van Mondriaan tot Dutch Design". Deze samenwerking heeft tot mooie resultaten geleid. Buitenlandse journalisten en touroperators brachten voor het eerst een bezoek aan de Utrecht Region. Het aantal hotelovernachtingen nam flink toe en het Stijljaar was ook goed voor de regionale economie. Toeristen hebben ruim 15 miljoen euro uitgegeven in de regio Utrecht/Amersfoort.

Indicatoren

10.1.a Ontwikkeling van de werkgelegenheid Amersfoort (2009=100)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
101,3	99,1	98,1	98,7	

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: In de lokale economie zijn er vier doelstellingen die zijn weergegeven in de opgenomen indicatoren.

We streven naar een ontwikkeling van de werkgelegenheid in Amersfoort die gunstiger is dan het gemiddelde van Nederland en het gemiddelde van de 100.000+ gemeenten (exclusief de vier grote steden). We willen onze gunstige economische Ausgangssituation benutten (o.a. centrale ligging, bereikbaarheid, moderne werklocaties, aantrekkelijk woon- en leefklimaat, goed opgeleide beroepsbevolking, kenniseconomie). De ontwikkeling van de 100.000+ gemeenten is berekend op 26 100.000+ gemeenten. De 4 grootste gemeenten en Westland zijn daarin niet meegenomen. Het betreft banen vanaf 1 uur per week. We streven naar een ontwikkeling voor Amersfoort die sterker is dan die in Nederland en de 100.000+ gemeenten. De tabel toont het indexcijfer, waarbij de situatie van 2009 op 100 is gesteld. De jaren hebben betrekking op de situatie in april. In het vorige Jaarverslag werd nog uitgegaan van een groei van de werkgelegenheid in Amersfoort in de periode april 2015 - april 2016. De nieuwe werkgelegenheidsenquête laat echter zien dat het aantal banen in Amersfoort in die periode juist is gedaald. De betrouwbaarheid van de cijfers is vooral afhankelijk van de bereidheid van bedrijven om mee te werken aan het onderzoek. Dit verklaart ook hoe het kan dat cijfers soms met terugwerkende kracht moeten worden aangepast.

10.1.b Ontwikkeling van de werkgelegenheid in Nederland (2009=100)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
98,2	98,7	100,4	101,9	

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting:

10.1.c Ontwikkeling van de werkgelegenheid in de 100.000+ gemeenten (2009=100)

Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
98,1	98,3	99,5	101,5	

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: In de lokale economie zijn er vier doelstellingen die zijn weergegeven in de opgenomen indicatoren.

10.1.d Rapportcijfer tevredenheid ondernemersklimaat				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		6,7		7

Bron: Lexnova

Toelichting: In de tweede plaats willen we een blijvend hoge tevredenheid bij ondernemers met de kwaliteit van het ondernemersklimaat. Deze indicator laat ons zien of we onze economische randvoorwaarden op orde hebben, zodat ondernemerschap kan bloeien. De tevredenheid met het ondernemersklimaat zegt ons veel over de impact van onze eigen inzet.

Streefcijfer: '7+' voor 2016 is niet gehaald. Ook voor de komende jaren behouden we de ambitie om boven de 7 te scoren. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.

10.1.e Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
837	810	797	796	800

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: In de derde plaats willen we een balans tussen wonen en werken. We meten het vanaf 2016 via de landelijk verplicht gestelde indicator aantal banen (vanaf 1 uur per week) per 1000 inwoners van 15-65 jaar. Deze indicator laat ons zien of de economische ontwikkeling de bevolkingsontwikkeling voldoende bijhoudt. Streefcijfers: 'meer dan 800 banen per 1000 inwoner van 15-65 jaar'. Toelichting: Bij een gezonde balans tussen wonen en werken, is er getalsmatig naast elke werkende Amersfoorter ook een baan. Van de inwoners van 15-65 jaar is rond de 80% werkzaam (de zogenaamde arbeidsparticipatie). Als het aantal werkenden circa 0,8 per inwoner van 15-65 jaar is, dan streven we naar minimaal 800 banen per 1000 inwoners van 15-65 jaar. Zie Dashboard economie en arbeidsmarkt op www.amersfoortincijfers.nl.

10.1.f Positie op de sociaal-economische index				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
4	4	4		5

Bron: Atlas voor gemeenten

Toelichting: In de vierde plaats willen we sociaal-economisch een blijvende toppositie in Nederland. Dit laat ons zien hoe vitaal Amersfoort is op aspecten als werkgelegenheid, werkloosheid en bijstand, in vergelijking met andere steden. Het cijfer van 2016 is gepubliceerd in 2017, maar gaat vooral over cijfers van 2016.
Streefcijfer: 'top 5 positie'. Toelichting: De Atlas voor Gemeenten bevat een benchmark van de sociaal-economische positie van de 50 grootste gemeenten in Nederland. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl.

10.1.g Aantal vestigingen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
135,8	140,6	145,4		

Bron: Lisa

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.
Betreft aantal vestigingen van bedrijven. Indicator is van rijkswege opgenomen onder programma 'sociaal domein'.

10.1.h % functiemenging				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
56,5	55,9	56,1		

Bron: Lisa

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.
De functiemengingsindex geeft de verhouding weer tussen banen en woningen en varieert van 0 (alleen wonen) tot 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als bedrijven. De indicator geeft ook iets weer van een balans tussen wonen en werken.

10.1.i Bruto gemeentelijk product				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

Bron: Atlas voor gemeenten

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Bruto gemeentelijk product (BGP) geeft het aantal banen per inwoner vermenigvuldigd met de gemiddelde toegevoegde waarde van die banen (ofwel de productiviteit van die banen) in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (meer dan 100) of beneden verwachting (minder dan 100) wordt geproduceerd. De score is voor het laatst gemeten in 2013 en kwam toen uit op 91.

10.1.j Demografische druk in %				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
65,2	65,2	65,7	66	

Bron: CBS

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl. Het totaal aantal personen onder de 20 en vanaf 65 jaar in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit is de som van de 'groene' en 'grijze' druk. Het cijfer geeft een indicatie van de druk op de arbeidsmarkt.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Bovengemiddelde groei van werkgelegenheid.	Doorlopend	
Vitaliteit: we streven naar een economie waarin (duurzaam) ondernemerschap kan bloeien.	Doorlopend	
Balans tussen wonen en werken.	Doorlopend	
Economische koploper in Nederland.	Doorlopend	

2 DUURZAAMHEID EN INNOVATIE

Wethouder Willem-Jan Stegeman

E-mail: wethouderstegeman@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Economie
Ruimtelijke Ontwikkeling
City marketing
Duurzaamheid en innovatie
Stadshart (m.u.v. het Stationsgebied)

Belangrijke gebeurtenissen

Vanuit de ambitie om de verduurzaming van de stad te versnellen door het innovatieklimaat te verbeteren en duurzame bedrijvigheid te versterken zijn wij, als partner of facilitator betrokken bij diverse projecten en initiatieven. Vooral samen met de Economic Board Utrecht (EBU) werken we aan innovatie en duurzaamheid. De EBU-speerpunten zijn groen, gezond en slim, met als overkoepelend thema Healthy Urban Living (gezonde verstedelijking). Dit sluit aan op onze kansrijke sectoren ICT, Advies, Zorg en Bouw (de 'Amersfoortse Ruit'). Ook onze smart city aanpak sluit hier op aan.

Enkele highlights van het afgelopen jaar zijn:

Smart City programma

Het Smart City-programma pakt maatschappelijke vraagstukken op, en zoekt oplossingen waarin technologie en data een rol spelen. In 2017 is de voorbereiding gestart van de pilots 'geluid meten' en 'luchtkwaliteit meten' met sensoren. Verder blijven we zoeken naar data over bezoekers van het Stadshart (bijvoorbeeld bij evenementen: herkomst, transportmiddel, looproute, verblijfsduur, etc.). Hierbij speelt de privacy-wetgeving (WBP/AVG) een belangrijke rol. Op het gebied van open data hebben we voortgang geboekt: het aantal datasets op www.dataplatform.nl is uitgebreid. Inwoners en bedrijven hebben hiermee eenvoudig toegang tot de open data van de gemeente.

Samen met de gemeente Hilversum en de Economic Board Utrecht (EBU) is de Gemeente Amersfoort een verkenning gestart naar een stadsbrede digitale infrastructuur, die kan dienen als 'snelweg' voor het versturen van data die met sensoren is verzameld. De gedachte is, dat deze data kunnen worden gebruikt zowel door de gemeente zelf als door marktpartijen, en dat marktpartijen er innovatieve diensten op gaan ontwikkelen ten behoeve van inwoners en bedrijven in de stad. Op 5 oktober had het Ambassadeursontbijt als thema: 'Smart City'. In de Elleboogkerk waren presentaties over dit onderwerp en bedankte wethouder Stegeman de ondernemers voor hun inzet voor Amersfoort.

Samen met de G5 (grote steden) heeft Amersfoort deelgenomen aan het Holland Paviljoen Smart City Expo in Barcelona.

Energie neutraal en van gas los renoveren van woningen

In 2015 heeft het consortium 033energie subsidie ontvangen van de Economic Board Utrecht. De afgelopen twee jaar heeft het consortium hard gewerkt aan het opzetten van tien product-markt-combinaties (PMC's). Hierin wordt gestreefd naar Nul-op-de-meter (NOM) renovatie van de meest gangbare woningtypes in Amersfoort waarbij de bewoners van een NOM-woning netto geen energiekosten meer hebben. In 2017 heeft 033Energie de service voor de huiseigenaar geprofessionaliseerd. Ieder woningeigenaar is in het Centrum Duurzaam Renoveren op afspraak welkom voor een gratis oriënterend advies. Dat kan ook 's avonds met een groep wijkgenoten. Er zijn 4 adviseurs opgeleid via onze partner Perfect Keur die onafhankelijke en gedigitaliseerde NOM adviezen geven. 033Energie ondersteunt, met subsidie van VNG, de regionale samenwerking in Regio Amersfoort (Eemland). In Leusden en Eemnes zijn de NOM concepten via een 'white label' constructie achter de energieloketten te verkrijgen. Die opschaling is nodig om de renovaties in Amersfoort goedkoper te maken. In Nieuwland wordt gewerkt aan een inclusieve aanpak waarbij burgerinitiatieven met elektrisch rijden, autodelen, van gas los en energie besparen elkaar versterken. Deze aanpak valt onder het koploper programma Innovatieve-aanpakken.nl van de VNG.

Focus op bouw en demontage (sloop) in Plan van aanpak versnelling Circulaire Economie

In 2017 heeft de gemeente Amersfoort een plan van aanpak en een concreet uitvoeringsprogramma voor de versnelling naar een circulaire economie opgesteld. De circulaire economie is de nieuwe manier van ondernemen en past in de Utrecht Region positionering van gezonde verstedelijking (healthy urban living). Het TNO rapport uit 2016 over de circulaire potentie van de Provincie Utrecht bevestigt dat de bouw en demontagesector de meest kansrijke grondstofstroom is. Amersfoort heeft een grote bouwopgave waarbij veel sloopmaterialen vrijkomen. Met de focus op bouw en demontage in stad en regio sluiten we aan de uitgangspunten van onze Cirkelregio partners (waaronder gemeente en Provincie Utrecht, Natuur en Milieufederatie Utrecht en EBU).

Er is nauw samengewerkt met VNO NCW Provincie Utrecht, Bouwend Nederland, bedrijvenverenigingen en bedrijven uit de regio Amersfoort.

Indicatoren

10.2.a Aandeel werkgelegenheid Amersfoortse Ruit				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
40,2	41,3	43,1	42,6	

Bron: PAR

Toelichting: De Amersfoortse Ruit bestaat uit de clusters Advies, Bouw, ICT en Zorg. Uit het clusteronderzoek door Universiteit Utrecht / Erasmus Universiteit Rotterdam bleken deze sectoren de sterkste potentie voor innovatie en ontwikkeling te hebben. In 2015 was de Amersfoortse Ruit 41,3% van alle werkgelegenheid in Amersfoort. We willen dat de sectoren uit de Amersfoortse Ruit een substantieel onderdeel blijven van onze economie. Ons streefcijfer is dan ook dat het aandeel in de totale werkgelegenheid rond de 40 a 50% blijft.

10.2.b Innovatieve bedrijven				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
67		70		

Bron: Panteia

Toelichting: Het aantal bedrijven dat in enige mate innovatief is, is gemeten met enquêtes onder bedrijven op verschillende aspecten. Deze methode staat bekend als de Innovatiepiramide, ontwikkeld door onderzoeksbureau Panteia. Binnen de categorie innovatief kan verder onderscheid worden gemaakt naar koploper, ontwikkelaar, toepasser en volger. De innovatiescore is een gemiddelde van alle gemeten factoren van de Innovatiepiramide. De Amersfoortse score van 2,35 is de op één na hoogste score van de provincie (alleen Utrecht scoort hoger met 2,43). Het streven voor de komende jaren is dat het % innovatieve bedrijven en de innovatiescore hoger moet komen te liggen.

10.2.c Niet-innovatieve bedrijven				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
33		30		

Bron: Panteia

Toelichting: Het aantal bedrijven dat in enige mate innovatief is, is gemeten met enquêtes onder bedrijven op verschillende aspecten. Deze methode staat bekend als de Innovatiepiramide, ontwikkeld door onderzoeksbureau Panteia. Binnen de categorie innovatief kan verder onderscheid worden gemaakt naar koploper, ontwikkelaar, toepasser en volger. De innovatiescore is een gemiddelde van alle gemeten factoren van de Innovatiepiramide. De Amersfoortse score van 2,35 is de op één na hoogste score van de provincie (alleen Utrecht scoort hoger met 2,43). Het streven voor de komende jaren is dat het % innovatieve bedrijven en de innovatiescore hoger moet komen te liggen.

10.2.d Innovatiescore Amersfoort				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
2,22		2,35		

Bron: Panteia

Toelichting: Het aantal bedrijven dat in enige mate innovatief is, is gemeten met enquêtes onder bedrijven op verschillende aspecten. Deze methode staat bekend als de Innovatiepiramide, ontwikkeld door onderzoeksbureau Panteia. Binnen de categorie innovatief kan verder onderscheid worden gemaakt naar koploper, ontwikkelaar, toepasser en volger. De innovatiescore is een gemiddelde van alle gemeten factoren van de Innovatiepiramide. De Amersfoortse score van 2,35 is de op één na hoogste score van de provincie (alleen Utrecht scoort hoger met 2,43). Het streven voor de komende jaren is dat het % innovatieve bedrijven en de innovatiescore hoger moet komen te liggen.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We sluiten aan bij initiatieven uit stad en regio.	Doorlopend	
Vanuit een faciliterende, stimulerende en soms initiërende rol versterken wij het regionale innovatieklimaat en de beweging naar een duurzame economie.	Doorlopend	

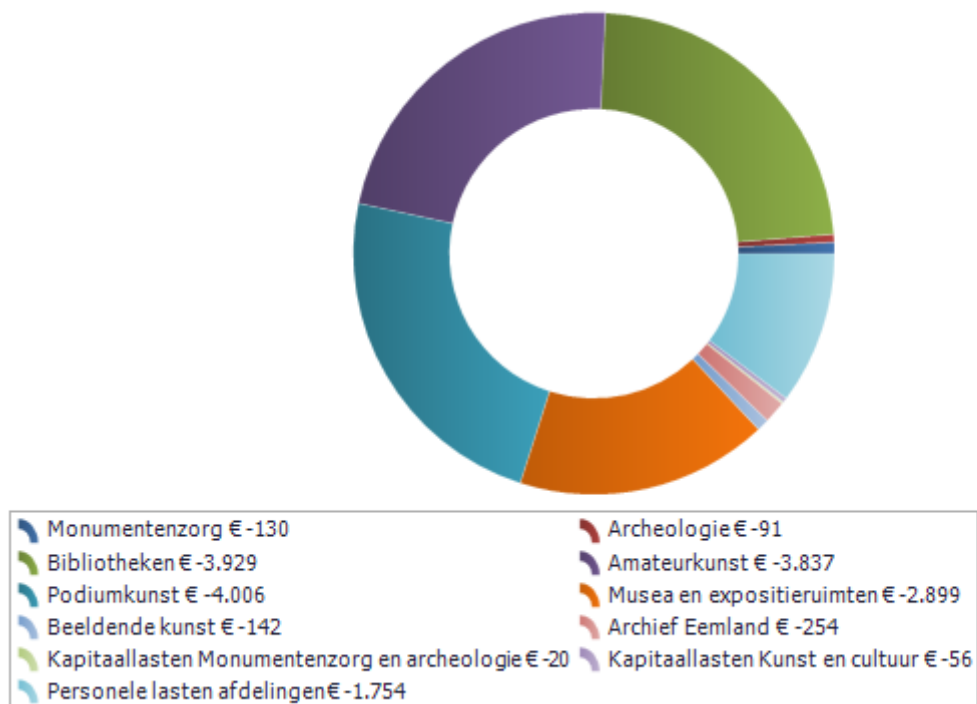
11 CULTUUR

Inleiding

In Amersfoort werken we aan een vitaal en sterk cultureel klimaat. We verbinden hedendaagse cultuur en architectuur met cultureel en industrieel erfgoed, monumenten en archeologie. Daarmee versterken we de culturele identiteit en de aantrekkelijkheid van de stad. Dat draagt positief bij aan het woon- en werkprofiel van Amersfoort.

Een bruisend stadshart, zorg voor de monumenten 'boven en onder' de grond en het culturele erfgoed, diversiteit en verscheidenheid, actieve cultuurbeleving, een goede culturele basisinfrastructuur, samenwerking en talentontwikkeling voor jongeren zijn belangrijke ingrediënten om deze ambitie waar te maken.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.11.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 ARCHIEF EEMLAND	-1.111	-1.111	-975	136
2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	-890	-890	-918	-28
3 KUNST EN CULTUUR	-14.911	-15.011	-15.224	-212
TOTAAL LASTEN	-16.912	-17.012	-17.117	-105
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 ARCHIEF EEMLAND	172	172	191	18
2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	0	0	17	17
3 KUNST EN CULTUUR	98	98	11	-87
TOTAAL BATEN	270	270	218	-52
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 ARCHIEF EEMLAND	-939	-939	-785	154
2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	-890	-890	-901	-11
3 KUNST EN CULTUUR	-14.814	-14.914	-15.213	-299
TOTAAL SALDO	-16.642	-16.742	-16.899	-157
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-56	-56	-56	0
Onttrekking aan reserve	90	386	386	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES	34	330	330	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-16.608	-16.412	-16.569	-157

Tabel: PF.11.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
11 CULTUUR	-105	-52
1 ARCHIEF EEMLAND	136	18
2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	-28	17
3 KUNST EN CULTUUR	-212	-87
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	0	0

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
---	--------	-------	-------

1. Archief Eemland			
In 2017 is het project doorontwikkelen website Archief Eemland gestart. Helaas konden de verplichtingen hiervoor pas in 2018 worden aangegaan (offertetraject en inzet capaciteit projectleiding en ICT). Doordat het project later dan verwacht tot verplichtingen leidt zijn niet alle middelen besteed.	136		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Monumentenzorg en archeologie			
De afwijkingen zijn kleiner dan € 0,1 mln. en worden derhalve niet toegelicht.			

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Kunst en cultuur			
Financiële ondersteuning Poppodium Fluor. Betreft extra bijdrage voor de uitvoering van het businessplan. Dit is gemeld in de zomerrapportage.	-325		I
In 2017 is Smallepad (voorheen Kade) in gebruik genomen voor huisvesting ambtenaren. Hierdoor is geen verhuur mogelijk. Dit is gemeld in de zomerrapportage.		-98	I
Het uitvoeringsprogramma evenementen is opgesteld. Zie ook de RIB nr. 2018.10. De besteding van het budget heeft vertraging opgelopen. Voorgesteld wordt om het budget 2017 (€100.000) over te hevelen voor de prioriteiten die opgenomen zijn in het uitvoeringsprogramma.	150		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

Tabel: PF.11.03 Analyse investeringen in uitvoering

Voor investeringen in Cultuur wordt verwezen naar programma 7 Ruimtelijke Ontwikkeling.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.11.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Exploitatie gesubsidieerde instellingen komt door bezuinigingen (van gemeente en andere) onder druk. Dit risico speelt een rol bij de programma's Sociaal domein, Sport, Onderwijs en Cultuur.	Monitoring via dashboard subsidies + rapportage subsidiecyclus. Uitvoeren audits en doorlichting. Inzet Reserve calamiteiten budgetsubsiëring.	0,2	Wethouder Houwing
2	Door ontevredenheid over de kwaliteit van dienstverlening en/of incidenten en/of wijzigingen in het beleid kunnen we niet voldoen aan de gesloten DVO's waardoor begrote inkomsten misgelopen worden.		0,01	Wethouder Houwing
3	Door calamiteiten, diefstal van unieke stukken of onzorgvuldig handelen van mensen bij het bezichtigen bestaat de mogelijkheid dat stukken gerestaureerd moeten worden of vervangen.		0,01	Wethouder Houwing

1 ARCHIEF EEMLAND

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Belangrijke gebeurtenissen

Archief Eemland werkt samen met andere partners aan ons cultureel erfgoed en aan de identiteit van de stad. Van, voor en door de stad is het thema dat gastcuratoren uit Amersfoort verbindt met Archief Eemland. Hiermee geven we het archief een plek in de stad die herkenbaar en aansprekend is. De toekomstige sloop van het Sportfondsenbad en de op handen zijnde opening van het nieuwe zwembad Amarena inspireerde twee inwonsters van Amersfoort. De fototentoonstelling Het Bad met foto's van Carla Kogelman (winnaar van de zilveren Camera) en het boek 80 jaar Sportfondsenbad van Madeline van Heemstra werden gepresenteerd in de publieksruimte.

Enkele voormalige bewoners van "Het Sasje", de woonwijk die eind jaren 70 nog op de plaats van het Eemplein gesitueerd was openden op originele wijze de tentoonstelling "Van werkplaats naar broedplaats". Veel herinneringen over hun jeugd werden opgehaald aan de hand van de foto's en documenten. *"In het Sasje had je alleen verkering met een meisje of jongen uit je eigen buurt"*.

De archiefbewaarplaats (depot) is aangepast voor het opnemen van o.a. het historische archief van Soest en de verwachte overbrenging van semi-statische archieven van Amersfoort en de regiogemeenten naar de archiefbewaarplaats. In de archiefwet is bepaald dat archieven na 20 jaar worden overgedragen aan een archiefinstelling.

Indicatoren

11.1.a Bekendheid Archief Eemland				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
49				

Bron: Stadspeiling O&S

Toelichting: In 2014 verhuisde het Archief naar het nieuwe Eemhuis. Dit heeft mede geleid tot een grotere bekendheid. Het onderzoek onder inwoners van 18-84 jaar is gebaseerd op een steekproef. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.

11.1.b Aantal bezoekers en deelnemers activiteiten Archief Eemland				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
4000	4300	8000	8447	

Bron: Archief Eemland

Toelichting: Het betreft de som van het dagelijks aantal bezoekers en deelnemers aan activiteiten.

11.1.c Digitale bezoekers via www.archiefeemland.nl				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
174000	174500	166000	147162	

Bron: Archief Eemland

Toelichting: Het betreft het totaal aantal bezoekers van de website www.archiefeemland.nl in het betreffende jaar. Er is een daling ingezet van de bezoekers van de website. Deze kan verklaard worden door de verouderde techniek en presentatie. Daarnaast verlaten bezoekers snel de website, omdat deze niet responsive is (functioneert niet goed op mobiele devices) en onvoldoende mogelijkheden biedt voor digitale dienstverlening. Momenteel werken we aan een nieuwe website, die medio juni 2018 operationeel is.

Samenwerking

Archief Eemland beheert de archieven voor de gemeenten Leusden, Woudenberg, Renswoude, Bunschoten-Spakenburg, Baarn, Eemnes en Soest.

De gemeente Soest heeft in overleg met de Oudheidkundige Vereniging Soest de historische collectie overgedragen aan Archief Eemland.

Met het Rode Kruis Nederland, NIOD en Kamp Amersfoort (project Metamorfoze) werken we samen aan het digitaliseren van het archief van Rode Kruis helpster mevrouw Nefkens. Het archief dat zij heeft bijgehouden over het krijgsgevangenen kamp in het Soesterkwartier geeft inzicht in hun omstandigheden.

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde bij de werkzaamheden voor ons archief. Ruim 1500 foto's uit de collectie van 45.000 zijn inmiddels voorzien van een coördinaat.

De bouwdoossiers van Hoogland zijn geïndexeerd, waardoor de toegankelijkheid van deze dossiers verbeterd is.

Gebruikerscoöperatie Eemhuis

Het Eemhuis is de habitat van Archief Eemland en samen met Scholen in de Kunst, de Bibliotheek en Kade aldaar werken we aan een afgestemd activiteitenprogramma. Denk aan de Boekenweek, de Maand van de geschiedenis en activiteiten op het Eemplein. Hiermee werken we aan het positioneren van het Eemhuis als 'Cultuurwarenhuis van Amersfoort'.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Archief Eemland bewaart de lokale en regionale historie, maakt deze toegankelijk en stelt deze beschikbaar.	Doorlopend	
Het archief stimuleert mensen kennis te nemen van de historie, er kennis aan toe te voegen en te delen met ons en elkaar.	Doorlopend	

2 MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE

Burgemeester Lucas Bolsius

E-mail: burgemeester@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurszaken, juridische zaken en public affairs
Veiligheid
Dierenwelzijn
Archeologie

Wethouder Willem-Jan Stegeman

E-mail: wethouderstegeman@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Economie
Ruimtelijke Ontwikkeling
Citymarketing
Duurzaamheid en innovatie
Stadshart (m.u.v. het Stationsgebied)

Belangrijke gebeurtenissen

Twee belangrijke gebeurtenissen bij Archeologie: Certificaat en voorbereiding verhuizing

Een belangrijke gebeurtenis voor het Centrum voor Archeologie was het verkrijgen van het **certificaat voor archeologische veldwerkzaamheden**. Al sinds 1989 beschikte de gemeente Amersfoort over een opgravingsvergunning, maar vanwege nieuwe wetgeving (Erfgoedwet) moeten alle uitvoerders van archeologische werkzaamheden vanaf 1-7-2017 beschikken over een certificaat. De Amersfoortse archeologen hebben laten zien dat zij de werkzaamheden op een kwalitatief goede manier en volgens de vastgestelde regels (verankerd in de Beoordelingsrichtlijnen en Kwaliteitsnorm) uitvoeren. De certificerende instelling die de toets heeft gedaan, zal jaarlijks door middel van audits deze toets herhalen.

Veel tijd is besteed aan de **voorbereiding van de verhuizing van het Centrum voor Archeologie** naar Westsingel 46. Niet alleen het inpakken en registreren van de duizenden vondsten, maar ook het bedenken en begeleiden van de nieuwe inrichting van het Centrum vroeg veel aandacht en energie.

Voor Monumentenzorg en archeologie zijn geen indicatoren benoemd. Wel geven de onderstaande kengetallen een goed beeld van de activiteiten op dit gebied.

Kengetallen

462	rijksmonumenten
205	gemeentelijke monumenten *)
492	beeldbepalende panden *)
5	archeologische rijksmonumenten
1	archeologisch gemeentelijk monument
2	van rijkswege beschermde stads- en dorpsgezichten
13	gemeentelijke stads- en dorpsgezichten

*) Toelichting op mutaties monumentenlijst: In 2017 werd de monumentenlijst geactualiseerd en werden 6 beeldbepalende panden geselecteerd en aangewezen als gemeentelijk monument.

Indicatoren

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Samen met de stad dragen wij zorg voor ons (onroerend én archeologisch) erfgoed en voor de kwaliteit van het stadsbeeld als totaal.	Doorlopend	
Monumentenzorg.	Doorlopend	
Archeologie.	Doorlopend	

3 KUNST EN CULTUUR

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Belangrijke gebeurtenissen

1) Nieuwe Cultuurvisie

De gemeenteraad heeft 10 oktober 2017 de ‘Cultuurvisie Amersfoort 2030’ vastgesteld. We willen met partijen in de stad het culturele klimaat in Amersfoort versterken. De rol van de gemeente is vooral faciliteren en stimuleren; het zijn partijen uit de stad die het culturele klimaat vormgeven.

Voor de vorming van de cultuurvisie hebben vele partijen, binnen en buiten het culturele veld, meegedacht en inbreng geleverd. Zo was er op 30 maart 2017 in Flint een brede participatiebijeenkomst met deelnemers van binnen en buiten het culturele veld. Op 31 augustus 2017 was er in De Nieuwe Stad een brede bijeenkomst om verbinding en samenwerking te stimuleren. En eerder al was er brede participatie voor de vorming van de Visie Stadshart waar ook diverse bouwstenen voor de cultuurvisie uit naar voren kwamen.

We vinden versterking van het culturele klimaat om meerdere redenen nodig. Zo is uit onderzoek onder inwoners naar voren gekomen dat inwoners van Amersfoort kunst en cultuur belangrijk vinden voor hun stad. Ook bleek dat inwoners het belangrijk vinden dat het cultuuraanbod meegroeit met de ontwikkeling van de stad. We zien echter dat het culturele klimaat in Amersfoort onder druk staat en dat Amersfoort in vergelijking met andere steden laag scoort op kunst en cultuur. Dat vergt een inhaalslag. En met het oog op de verdere groei en verstedelijking richting 2030 zetten we in op een schaa sprong voor cultuur in Amersfoort.

De cultuurvisie heeft als doel om de brede waarde en betekenis van cultuur meer tot uiting te laten komen. Dat heeft drie invalshoeken: cultuur heeft een intrinsieke waarde voor mens en samenleving, cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke stad en cultuur draagt bij aan een verbonden stad.

2) Succesvol Stijljaar

Het themajaar 100 jaar De Stijl, waarbij Amersfoort intensief samenwerkte met Utrecht, heeft zijn vruchten afgeworpen. Zo waren er bijzondere tentoonstellingen in KADE (De Kleuren van De Stijl) en

het Rietveldpaviljoen (De Stijl voorbij Gerrit Rietveld en de jaren vijftig) en het Mondriaanhuis toont permanent de wereld van Piet Mondriaan. Dit werd gecombineerd met de succesvolle gezamenlijke marketingcampagne Mondriaan to Dutch Design en leidde tot veel extra bezoekers en (internationale) media aandacht voor Amersfoort. In het vernieuwde Mondriaanhuis verdubbelde het aantal bezoekers. Educatieve programma's, randactiviteiten en aankleding van de stad maakten dat Mondriaan en Amersfoort hechter zijn verbonden. Naast de economische opbrengst (tijdens bezoeken aan Amersfoort en Utrecht gaven toeristen in beide steden gezamenlijk 15,8 miljoen euro uit) was ook de samenwerking tussen beide steden een succes. Die samenwerking wordt in de komende jaren voortgezet

3) Heropening Rietveldpaviljoen

In het kader van het Stijljaar is het Rietveldpaviljoen opnieuw geopend. Het paviljoen, gebouwd in 1959 en ontworpen door de beroemde architect Gerrit Rietveld, was destijds de eerste kunsthall van Nederland. Het Rietveldpaviljoen is een icoon voor onze stad. Die dient beschermd en gekoesterd te worden, maar tegelijk voor iedereen toegankelijk en beleefbaar te blijven. Daar hoort een passende invulling bij. Eerder werd het pand nog als 'te verkopen' bestempeld. Hierop zijn we terug gekomen. Vanwege de grote cultuurhistorische en architectonische waarde en ons voornemen om blijvend in te zetten op De Stijl als toeristische aanbod (in combinatie met het Mondriaanhuis) wordt het pand vooralsnog niet verkocht en werken we eerst verder aan plannen voor de toekomstige invulling.

4) Extra steun voor sommige culturele basisinstellingen

Een aantal basisinstellingen heeft in 2017 een beroep op extra budget van de gemeente gedaan om hun bedrijfsvoering op niveau te kunnen houden. De redenen hiervoor waren divers. Zo waren bij Flint extra bouwkundige maatregelen nodig voor een betere programmering en tegen de geluidsoverlast van het gebouw. Bij Fluor zijn maatregelen m.b.t. onder meer de horeca genomen om meer inkomsten te kunnen genereren. Dit heeft geleid tot een betere financiële positie, zij het dat het eigen vermogen nog wel krap is. Om de exploitatie te verbeteren heeft Theater De Lieve Vrouw in 2017 maatregelen genomen om haar omzet te verhogen. Ook zij kampt met een krappe begroting. Om bij alle basisinstellingen de financiële weerbaarheid en hun bijdrage aan de uitwerking van de cultuurvisie vast te stellen zal in 2018 een onderzoek hiernaar worden gedaan.

5) Samenwerking Cultuurregio Utrecht - Amersfoort

In 2017 is gewerkt aan de voorbereiding van het nieuwe gezamenlijke cultuurpact van de gemeente Amersfoort- gemeente Utrecht en de provincie Utrecht (ondertekening 14februari2018) .

Daarin wordt het belang van de regionale culturele samenwerking onderstreept, immers de stedelijke regio Utrecht-Amersfoort kenmerkt zich door een bloeiend cultureel leven. Het aanbod is groot, divers en van hoge kwaliteit. Hier versterken cultuur en de regionale kenniseconomie elkaar. De samenwerking in het kader van 100 jaar De Stijl in 2017 heeft positieve ervaring opgeleverd (zie hiervoor).

Het is belangrijk om die samenwerking te continueren om zo het culturele klimaat in de stedelijke regio te versterken. Ook de Raad van Cultuur en het Ministerie van OCW leggen prioriteit bij de stedelijke (culturele) regiovorming. OCW heeft de regio's om richting 2021 regionale cultuurplannen te ontwikkelen. Dit moet een breed gedragen beeld opleveren wat we op cultuurgebied gezamenlijk willen bereiken en hoe we daarin kunnen samenwerken.

6) Samenwerking lokale mediapartijen

Lokale media zorgen voor Amersfoorts nieuws aan inwoners en heeft een belangrijke waakhondfunctie richting de gemeente. We vinden samenwerking van belang voor een sterk lokaal

medialandschap. We hebben verkend of lokale en regionale mediapartijen meer structureel kunnen samenwerken. Na diverse gesprekken met mediapartijen concluderen we dat daar momenteel onvoldoende basis voor is. Wel zien we op kleinere schaal enkele mooie vormen van samenwerking. Zo werken BDU (Stad Amersfoort), RTV Utrecht en de Bibliotheken Eemland samen in het Lokaal Mediacentrum en zijn zij bereid om dit verder uit te bouwen. Een ander initiatief is de pilot Amersfoort Kiest van EVA.

7) Samenwerking evenementenorganisaties

In samenwerking met de betrokken stakeholders is 'Het uitvoeringsprogramma evenementen' opgesteld. In dit programma zijn projecten benoemd die bijdragen aan de gewenste professionalisering van evenementen en samenwerking tussen alle betrokkenen in het veld. Zo wordt de stroomvoorziening voor evenementen verbeterd en wordt het beleid, vergunningverlening en handhaving rondom evenementen gestroomlijnd.

Indicatoren

11.3.a % inwoners dat tevreden is met het aanbod evenementen en toeristische activiteiten				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
74				

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Percentage inwoners (18-84) dat tevreden is met het aanbod aan evenementen en toeristische activiteiten in Amersfoort. Dit is het percentage 'tevreden' op het totaal van de antwoorden 'tevreden', 'niet (zo) tevreden' en 'ik ben daar onvoldoende van op de hoogte'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De afname in 2014 is niet significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
Zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl en [de Vrijtijdsmonitor](#).

11.3.b % inwoners dat tevreden is met het kunst- en cultuuraanbod				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
72				

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Percentage inwoners (18-84) dat tevreden is met het kunst- en cultuuraanbod in Amersfoort. Dit is het percentage 'tevreden' op het totaal van de antwoorden 'tevreden', 'niet (zo) tevreden' en 'ik ben daar onvoldoende van op de hoogte'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.

Zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl en [de Vrijetijdsmonitor](#).

11.3.c % inwoners dat een voorstelling, concert of museum heeft bezocht				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
45				

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Percentage inwoners (18-84) dat in Amersfoort een voorstelling, concert of museum heeft bezocht. Dit is het percentage dat in de afgelopen 12 maanden minimaal 1 keer in Amersfoort een toneel-, cabaret- of dansvoorstelling, musical, show, muziekconcert, danceparty of museum/galerie heeft bezocht. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.

Zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl.

11.3.d % inwoners (18-84) dat actief aan kunst en cultuur doet				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
43				

Bron: Stadspeiling, O&S

Toelichting: Percentage inwoners (18-84) dat actief aan kunst en cultuur doet. Dit is het percentage Amersfoorters dat zelf actief is op gebied van toneel, muziek, dans, fotografie, schrijven, tekenen etc. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.

Zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl.

11.3.e % jongeren (10-22) dat actief aan kunst en cultuur doet				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	54			

Bron: Jongerenstads-peiling, O&S

Toelichting: Percentage jongeren (10-22) dat actief aan kunst en cultuur doet. Dit is het percentage jongeren dat actief is op een van de bovengenoemde terreinen en hiervoor een cursus volgt of lid is van een vereniging. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.

Zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl.

Samenwerking

De samenwerking en de contacten met het culturele veld zijn veelvormig. Zo werken we nauw samen met de culturele basisinstellingen (de podia Flint, Theater De Lieve Vrouw, Fluor; museumkoepel Amersfoort in C; jeugd theatermaker Holland Opera; de cultuureducatieve instellingen Scholen in de Kunst en de Bibliotheek). Er is samenwerking met kunstenaars(collectieven) en andere cultuurmakers, amateurkunstverenigingen, evenementenorganisaties, erfgoedpartijen, lokale mediapartijen en dergelijke. Bij de realisatie van de cultuurvisie waren vele partijen betrokken, van bewoners tot professionals, partijen binnen en buiten het culturele veld en partijen binnen en buiten Amersfoort. We stimuleren samenwerking en verbinding. We werken samen met de provincie Utrecht (Cultuurpact) en de stad Utrecht. De samenwerking in het kader van '100 jaar De Stijl, Mondriaan to Dutch Design' vormt wat ons betreft de opmaat voor nieuwe samenwerkingsprojecten in de regio.

Flint

Flint biedt een ambitieus, breed, kleurrijk en levendig programma in vrijwel alle podiumdisciplines met als doel een zo groot en divers mogelijk publiek te bereiken. Daarnaast zoekt Flint proactief naar artistieke verbindingen in de stad en regio. Ze geven organisaties ruimte om zich in Flint te profileren of gezamenlijk met Flint te coproduceren. Hiermee creëert Flint een maatschappelijk draagvlak in de stad, zodat iedere inwoner van Amersfoort zich verbonden kan voelen met Flint. Voor dit doel verstrekt de gemeente Amersfoort subsidie aan Flint, voert bestuurlijke overleggen en is tevens aandeelhouder en eigenaar van het pand.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Toekomstbestendige en financieel weerbare culturele basisinstellingen.	In uitvoering	
Een bruisend stadshart.	Doorlopend	
Cultuureducatie en talentontwikkeling.	Doorlopend	
Samenwerking met de provincie en de stad Utrecht.	Doorlopend	

Kunst en cultuur				
Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting

2	Besparen op directie-, bestuur- en organisatiekosten door samenwerking en/of fusie van Theater De Flint en Theater De Lieve Vrouw.	In uitvoering 	-100	In het kader van de Herstelbegroting 2015 is aan Flint en Theater de Lieve Vrouw een gezamenlijke bezuinigingstaakstelling opgelegd van € 100.000, te realiseren door verdergaande samenwerking. Inmiddels heeft een onderzoek plaatsgevonden door een extern bureau, waaruit is gebleken dat met verdergaande samenwerking tussen Flint en Theater de Lieve Vrouw (nagenoeg) geen besparingen zijn te realiseren. Voor de bezuinigingstaakstelling is in 2018 en 2019 incidenteel alternatieve dekking gevonden in de gemeentebegroting. Mogelijkheden voor een structurele oplossing zullen later worden gezien.
---	--	---	------	--

12 FINANCIËN EN BELASTINGEN

Inleiding

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en hebben hiervoor een solide en degelijk financieel beleid gevoerd. Onze weerstandsratio is groter dan één, de structurele lasten zijn gedekt met structurele baten en onze leningportefeuille is zowel in 2017 als in de jaren ervoor (fors) afgenomen.

Tabel: PF.12.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 ALGEMENE BATEN EN LASTEN	-1.664	-1.720	-1.750	-29
2 ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS	0	0	0	0
3 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	-1.838	-1.838	-2.360	-522
4 GELDLENINGEN EN BELEGGINGEN	-4.800	-4.800	-4.841	-41
TOTAAL LASTEN	-8.303	-8.359	-8.950	-592
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 ALGEMENE BATEN EN LASTEN	721	721	541	-180
2 ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS	253.252	253.252	267.893	14.641
3 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	71.776	71.776	71.394	-382
4 GELDLENINGEN EN BELEGGINGEN	6.639	6.639	7.128	490
TOTAAL BATEN	332.388	332.388	346.957	14.569
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 ALGEMENE BATEN EN LASTEN	-943	-999	-1.208	-209
2 ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS	253.252	253.252	267.893	14.641
3 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	69.938	69.938	69.034	-904
4 GELDLENINGEN EN BELEGGINGEN	1.838	1.838	2.287	449
TOTAAL SALDO	324.086	324.030	338.007	13.977
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-9.124	-22.168	-19.449	2.719
Onttrekking aan reserve	17.436	48.145	47.165	-980
TOTAAL MUTATIES RESERVES	8.312	25.976	27.716	1.739
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	332.398	350.006	365.722	15.716

Tabel: PF.12.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
12 FINANCIEN EN BELASTINGEN	2.127	13.589
1 ALGEMENE BATEN EN LASTEN	-29	-180
2 ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS	0	14.641
3 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	-522	-382

4 GELDLeningen EN BELEGGINGEN	-41	490
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	2.719	-980

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Algemene baten en lasten			
Er is in 2017 geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.	100		I
Jaarlijks brengen wij rente in rekening bij het OBV Vathorst met betrekking tot de Wijkse Voorzieningen Vathorst. Door de fasering van de op te leveren woningen, lagen de aantallen hiervoor lager dan de oorspronkelijke raming. Hierdoor brengen wij minder in rekening.		-180	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Algemene uitkering gemeentefonds		14.641	
In de begroting 2017 is de Algemene Uitkering berekend op basis van de meicirculaire 2016. In de zomerrapportage 2017 is de Algemene Uitkering herberekend op basis van de septembercirculaire 2016 en de meicirculaire 2017. In de zomerrapportage is een positief effect van € 6,4 miljoen gemeld. Na het opstellen van de zomerrapportage zijn er nog twee circulaire's verschenen, namelijk de september- en decembercirculaire 2017. Eind 2017 is uiteindelijk sprake van een ruim € 14,6 miljoen hogere realisatie. Deze totale afwijking tussen begroting en realisatie bestaat uit twee onderdelen, te weten accresmutaties en taakmutaties.			
Accresmutaties		1.359	I
Taakmutaties			
De afwijking op de taakmutaties uit de diverse circulaire's telt op tot een bedrag van € 13.282. Deze taakmutaties zijn in principe budgetneutraal. De voor- en nadelen komen in de beleidsprogramma's terug. In de zomerrapportage 2017 is reeds aangegeven dat, op basis van de septembercirculaire 2016 en de meicirculaire 2017, sprake is van een circa € 4,1 miljoen hogere bate inzake de diverse taakmutaties. Dit betreft met name extra middelen voor armoedebestrijding onder kinderen, asielinstroom, buurtsportcoaches, innovatieve aanpak energie en de integratie uitkering Sociaal Domein.			
In de september- en decembercirculaire 2017 is vervolgens nog sprake geweest van een aantal aanvullende taakmutaties, ter grootte van per saldo € 9,2 miljoen. Voor het overgrote deel (€ 7,6 miljoen) betreft dit middelen voor de bodemsanering van			

de voormalige Vetgasfabriek. Deze zijn beschikbaar gesteld bij de decembercirculaire 2017. Verder zijn met name de middelen voor asielinstroom, asiel participatie en integratie en innovatie aanpak energie verder verhoogd ten opzichte van de meicirculaire 2017. Ook is naar aanleiding van de decembercirculaire 2017 sprake van een aantal aanvullende taakmutaties, waaronder die inzake verander- en versnellingstrajecten Sociaal Domein. Hieronder een opsomming van de diverse afwijkingen met betrekking tot taakmutaties:			
- Bodemsanering voormalige Vetgasfabriek (programma 3)		7.550	I
- Innovatie aanpak energie (programma 3)		625	I
- Buurtsportcoaches (programma 4, 5, 6 en 11)		620	I
- Asielinstroom (programma 4)		732	I
- Asiel participatie en integratie (programma 4)		406	I
- Armoedebestrijding kinderen (programma 4)		740	I
- Verander- en versnellingstraj. Sociaal Domein (programma 4)		150	I
- Integratie uitkering Sociaal Domein (programma 4)		1.936	I
- Overige uitkeringen (div. programma's)		341	I
- Overige kleinere afwijkingen met betrekking tot taakmutaties (o.a. aanpak jihadisme, maatschappelijke opvang en WMO) (div. programma's)		182	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Belastingen en heffingen			
Zoals in de zomerrapportage reeds aangekondigd is de leegstand van panden toegenomen, is er sprake van tegenvallende nieuwbouw en meer omzettingen van bestaande gebouwen naar woonfunctie. De heffingsgrondslag verandert (vermindert) hierdoor en de realisatie van de OZB blijft achter bij de verwachting.		-250	S
Kleine voor- en nadelen op afvalstoffen- en rioolheffing en precario- en hondenbelasting.		-284	I
Mutaties in de formatie leiden, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele baten en/of lasten.	-297	195	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
4. Geldleningen en beleggingen			
De uitkering van dividend is aanzienlijk hoger uitgevallen onder andere bij Rova en BNG.		666	I
In de rentesfeer zijn onderstaande afwijkingen te noemen:			
Nadeel in de rente voor de hypotheek van ambtenaren wegens de aflossingen die in 2017 zijn gedaan voor ongeveer € 18 miljoen o.a. als na-ijl effect op de fiscale maatregel van 1-1-2016, de alsmare lage rentestand in 2017 en omdat men boetevrij kon aflossen;		-597	I
Voordeel in de rente bestemd voor de financierings-behoefte. Onder andere door de vele extra aflossingen op de hypotheek, de toename van de financiële middelen, zoals reserves en voorzieningen en het achterblijven van investeringen, heeft er geen consolidatie van de vlottende schuld hoeven plaats te vinden. Het achterblijven van investeringen leidt tot een nadeel in de doorberekende rente. op de betreffende taken is dit echter weer een voordeel.	247		I
Combinatie van een voordeel op de rentetoerekening GREX, doordat de werkelijke stand van de boekwaarde per 1-1-2017 afwijkt van de raming en de nacalculatie van het werkelijk toe te rekenen percentage. (Dit voordeel leidt in de GREX tot een nadeel.) Daarnaast is er een nadeel in verband met de rentevergoeding aan Grex Eemplein wegens het temporiseren van de afname van de gronden gedurende de periode 2015 t/m 2022.	-288	421	I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
<i>Saldireserve: Toevoegingen</i>			
De beschikbare kredieten voor mobiliteit zijn in 2017 niet uitgegeven waardoor de onttrekking uit de reserve RSV en Verder achterwege blijven. Daardoor blijft ook de dotatie aan de Saldireserve achterwege.	2.719		I
<i>Reserve Stedelijke Voorzieningen: Onttrekkingen</i> De uitgaven voor stimulering sociale woningbouw, voorheen jongerenhuisvesting is niet besteed in 2017. Zie ook programma Wijken en Wonen.		-975	I

Tabel: PF.12.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting
<i>Investerings met economisch nut</i>				
Vervangingsinvesteringen algemeen	558	0	558	Dit betreft het restant krediet van € 10,0 mln. Het krediet is gebruikt ter afdekking van de kapitaallasten voor verv. nieuwbouw complex De Vosheuvel. Het restant wordt niet uitgegeven en de vrijvallende kapitaallasten worden conform bestaand beleid gestort in de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen.
Totaal investeringen	558	0	558	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.12.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstand- capaciteit in € mln.	Portefeuille- houder
1	Er komt vanuit de algemene uitkering minder geld binnen dan waarmee we in de meerjarenbegroting rekening hebben gehouden.	In de gaten houden van de ontwikkelingen op het terrein onder andere op dit terrein aan de hand van circulaire.	0,8	Wethouder Buijtelaar
2	Grondexploitatie Vathorst	De risico's binnen Vathorst worden gedurende het jaar gemonitord en wordt over gerapporteerd bij de herziening van de	0,7	Wethouder Buijtelaar

		grondexploitaties.		
3	Verbonden partijen kunnen niet voldoen aan verplichtingen.	We volgen nauwgezet de aandeelhoudersvergaderingen en zullen daar waar nodig actie ondernemen.	0,4	Wethouder Buijtelaar

1 FINANCIËN EN BELASTINGEN

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

Introductie Lias

Met ingang van de begroting 2015 hebben we onze P&C producten online gemaakt. Die webomgeving bleek echter erg arbeidsintensief, bood beperkte mogelijkheden en de technische ondersteuning was kostbaar. Ook waren er veel controleslagen noodzakelijk. Daarnaast was het opstellen van een begroting en jaarrekening erg bewerkelijk.

Begin 2017 hebben we daarom een Europese aanbesteding gedaan om een nieuwe leverancier te vinden die ons kon helpen bij het opstellen van onze P&C producten, waarbij gebruiksgemak, eenvoud en de informatiewaarde van de doorklik mogelijkheden voor uw Raad een doorslaggevende rol gespeeld hebben. Er waren drie inschrijvers op deze aanbesteding. In mei 2017 bleek Lias de meeste punten te scoren in onze aanbesteding. Zij voldeden het best aan onze wensen en eisen. Met behulp van de software van Lias is vervolgens de begroting 2018-2021 opgesteld. Deze begroting biedt meer inzicht in de cijfers (zowel grafisch als cijfermatig) dan de voorgaande begrotingen. Ook is het voor uw Raad mogelijk om makkelijk aantekeningen te maken in de website van de begroting. Deze begroting is door uw Raad goed ontvangen. Voor ons reden om de producten van Lias verder uit te rollen in de organisatie, zodat we ook voortaan de Jaarrekeningen, de Kadernota's en Zomerrapportages kunnen opstellen met behulp van Lias. Dan krijgt uw Raad ook bij die P&C producten meer inzicht in de achterliggende cijfers via doorklik mogelijkheden, mooie overzichten met infographics en dwarsdoorsneden.

Horizontaal toezicht en omvorming Auditcommissie

In 2017 heeft de gemeenteraad besluiten voorbereid en genomen die de controlerende rol van de gemeenteraad moeten versterken. In overleg met de accountant, met het college en de ambtelijke organisatie zijn voorstellen ontwikkeld die geleid hebben tot het instellen van een auditcommissie. Deze commissie zal gaan optreden als opdrachtgever voor de accountantscontrole, stimuleert en bewaakt de informatiewaarde van planning- & controlproducten zoals begroting en jaarrekening en adviseert de gemeenteraad hierover. De verdere concrete invulling van de werkwijze van de auditcommissie vindt plaats in 2018. Met het instellen van deze commissie heeft de gemeenteraad meer grip op horizontale verantwoording die in het kader van de wet revitalisering generiek toezicht meer gewicht heeft gekregen en op de invulling van de controlerende en toezichthoudende rol van de gemeenteraad.

Afname schuldpositie

De afgelopen jaren is de hoeveelheid opgenomen (en uitgezette) geldleningen fors afgenomen. Bedroeg ultimo 2013 de hoeveelheid opgenomen geldleningen nog € 473 miljoen; ultimo 2017 verwachten we dat daar nog maar € 288 miljoen van over is. Dat is een afname van € 185 miljoen. De omvang van de uitgezette geldleningen is in dezelfde periode met € 111 miljoen afgenomen van € 117 miljoen naar € 6 miljoen. De omvang van de verstrekte hypotheekleningen is in de periode tussen ultimo 2013 en ultimo 2017 gedaald met € 61 miljoen van € 153 naar € 92 miljoen.

Indicatoren

12.1.a Netto schuldquote				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	78	57	60	87

Bron: gemeente Amersfoort

Toelichting: De indicator bruto schuldquote is vanaf Begroting 2016 komen te vervallen n.a.v. een wijziging in de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording. Voor de netto schuldquote zijn geen vergelijkende cijfers 2013 en 2014 beschikbaar.

12.1.b Netto gecorrigeerde schuldquote				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	64	57	58	86

Bron: gemeente

Toelichting: Een aantal indicatoren zijn we op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht op te nemen in onze begroting en jaarrekening.

Dat betreft de netto gecorrigeerde schuldquote (voorheen 'netto schuldquote'). Voorheen hadden wij zelf een bruto en een netto schuldquote gedefinieerd; die zijn vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) vervangen door de netto schuldquote en de netto gecorrigeerde schuldquote volgens de BVV. Vanaf jaarrekening 2015/begroting 2016 is er dus sprake van een andere definitie en een trendbreuk.

Het betreft voorlopige cijfers. Definitieve cijfers volgen in mei.

12.1.c Structureel begrotingssaldo (x € 1 miljoen)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	12,4	23,8	10,7	10,7

Bron: gemeente

Toelichting: Het structurele begrotingssaldo geeft aan in welke mate onze structurele lasten gedekt zijn met structurele baten. Een positief getal betekent dat we meer structurele baten dan structurele lasten hebben.

12.1.d Weerstandratio				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
	2,2	2,6	2,5	3,1

Bron: gemeente

Toelichting: De weerstandratio (voorheen 'weerstand') is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Deze ratio moet groter of gelijk zijn aan 1. In dat geval is de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot als de benodigde.

12.1.e Woonlasten eenpersoons huishoudens				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
587	592	642	646	

Bron: gemeente

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Deze worden ook genoemd in de paragraaf lokale lasten.

Het gemiddelde bedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons huishouden van een koopwoning betaalt aan ozb, afvalstoffen- en rioolheffing. Het bedrag 2018 is geen streefcijfer, maar reeds aan de raad voorgesteld.

12.1.f Woonlasten meerpersoons huishoudens				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
634	638	693	697	

Bron: Gemeente

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Deze worden ook genoemd in de paragraaf lokale lasten.

Het gemiddelde bedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons huishouden van een koopwoning betaalt aan ozb, afvalstoffen- en rioolheffing. Het bedrag voor 2018 is geen streefcijfer, maar reeds aan de raad voorgesteld.

12.1.g Gemiddelde WOZ-waarde x €1000,=				
Realisatie cijfers				Streefcijfers

2014	2015	2016	2017	2017
235	222	218	228	

Bron: Gemeente

Toelichting: Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Deze worden ook genoemd in de paragraaf lokale lasten.

De gemiddeld getaxeerde WOZ-waarde van een woning (huur en koop).

Het bedrag voor 2017 betreft de gemiddelde WOZ-waarde per 1-1-2016 voor het belastingjaar 2017.

Samenwerking

NV SRO

Gemeente Amersfoort is aandeelhouder in de NV SRO. De dividenduitkeringen van NV SRO leveren een bijdrage aan Programma 12: Financiën en belastingen.

NV Rova

De gemeente Amersfoort heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA en is tevens aandeelhouder. ROVA verzorgt exclusief onze afvalinzameling voor particulieren en voert een aantal beheertaken uit, zoals het machinaal reinigen van kolken, de exploitatie van rioolgemaal en sneeuw- en gladheidsbestrijding.

NV REMU- Houdstermaatschappij

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder van de NV REMU Houdstermaatschappij. De dividenduitkeringen van de NV REMU Houdstermaatschappij zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Vitens NV

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij Vitens NV. De dividenduitkeringen van Vitens NV zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Alliander netwerk

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij Alliander Netwerk. De dividenduitkeringen van Alliander Netwerk zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

BNG

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De dividenduitkeringen van de BNG zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Parkeren Amersfoort BV

Parkeren Amersfoort BV beheert en exploiteert parkeergarages. Het gaat om de garages Stadhuisplein, Koestraat en Flintplein. De gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van de BV.

ParkeerService Coöperatie UA

Coöperatie ParkeerService voert voor de gemeente het parkeerbeleid uit. Denk daarbij aan het verstrekken van parkeervergunningen, maar ook aan het onderhouden van parkeerautomaten, fietsenstallingen en het geven van informatie over parkeergelateerde onderwerpen. Daarnaast wordt kennis gedeeld tussen de aangesloten gemeenten en voeren we innovaties door in het makkelijker maken van parkeren voor bewoners en bezoekers van de stad.

Als aandeelhouder hebben wij een financieel belang in een aantal verbonden partijen. Dat levert jaarlijks dividendinkomsten op die structureel als dekking gebruikt worden in onze begroting. We bekijken jaarlijks bij de jaarrekening de omvang van de gerealiseerde dividend-uitkeringen. indien de realisatie-cijfers daar aanleiding toe geven, passen we de raming van de dividendinkomsten voor de eerstvolgende begroting hierop aan. Meer informatie over de verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen. In de beleidsprogramma's gaan we in op de belangrijkste samenwerkingspartners voor onze gemeente, inclusief de verbonden partijen.

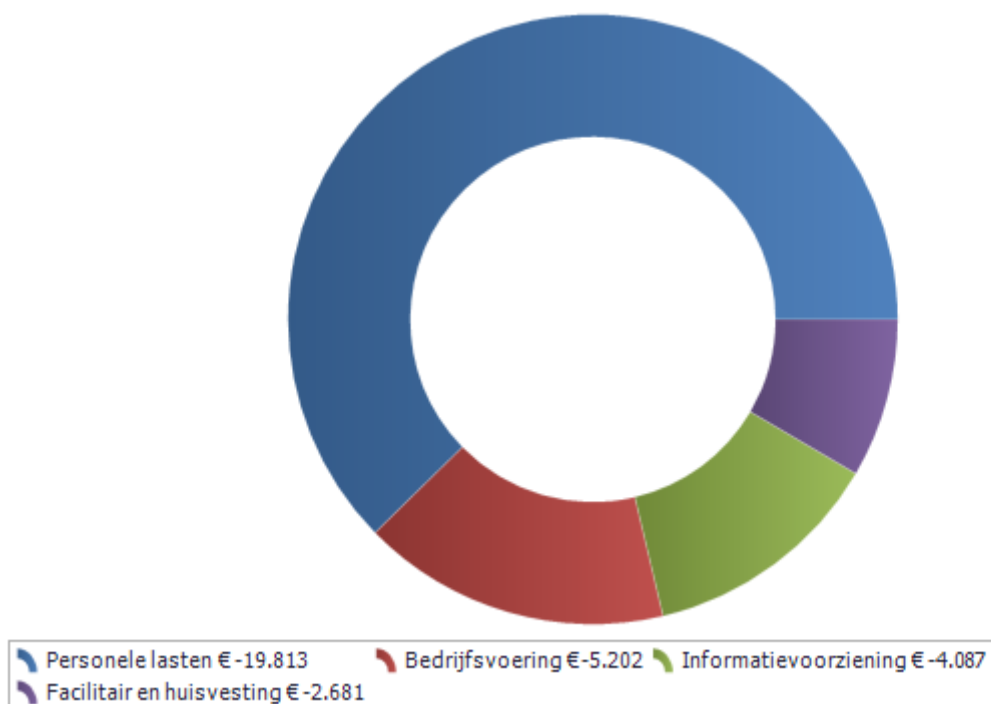
Zichtbaar resultaat	Voortgang	
Wij maken een reëel, materieel en structureel sluitende meerjarenbegroting.	Uitgevoerd	
Wij maken een inzichtelijke begroting en jaarrekening en nemen de aanbevelingen van de provinciale toezichthouder en accountant daartoe over.	Uitgevoerd	
Op het gebied van de gemeentebelasting hebben we de volgende doelstellingen: - De riool- en afvalstoffenheffing en de overige leges/retributies/tarieven zijn maximaal kostendekkend.	Uitgevoerd	
We streven naar een gematigd lastenniveau, rekening houdend met het benodigde voorzieningenniveau van de stad.	Uitgevoerd	
We zorgen voor een goed beheer van onze financiële middelen (liquiditeitenbeheer).	Uitgevoerd	
Onze weerstandsratio is van voldoende hoog niveau (groter dan één) om eventuele risico's op te vangen wanneer die zich voordoen.	Uitgevoerd	
We maken een transparante begroting.	Uitgevoerd	

13 BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Dit programma bedrijfsvoering gaat over alle bedrijfsvoeringskosten die we als gemeente maken. Die bedrijfsvoeringskosten kunnen betrekking hebben op personeel en organisatie, juridische zaken, ICT, financiën, etcetera. In de paragraaf bedrijfsvoering vindt u informatie terug over hoe onze gemeentelijke organisatie is ingericht.

Waar gaven we ons geld aan uit

Tabel: PF.13.01 Afwijking op begroting

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
1 BEDRIJFSVOERING	-26.487	-25.926	-25.015	911
2 FACILITAIR EN HUISVESTING	-3.911	-2.957	-2.681	275
3 INFORMATIEVOORZIENING	-4.273	-5.094	-4.087	1.007
4 OVERIGE ONDERSTEUNING	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	-34.671	-33.977	-31.784	2.193
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
1 BEDRIJFSVOERING	0	0	0	0
2 FACILITAIR EN HUISVESTING	0	0	0	0
3 INFORMATIEVOORZIENING	0	0	0	0
4 OVERIGE ONDERSTEUNING	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
1 BEDRIJFSVOERING	-26.487	-25.926	-25.015	911
2 FACILITAIR EN HUISVESTING	-3.911	-2.957	-2.681	275
3 INFORMATIEVOORZIENING	-4.273	-5.094	-4.087	1.007
4 OVERIGE ONDERSTEUNING	0	0	0	0
TOTAAL SALDO	-34.671	-33.977	-31.784	2.193
MUTATIES RESERVES				
Toevoeging aan reserve	-9.684	-12.538	-12.453	86
Onttrekking aan reserve	2.800	4.381	2.388	-1.994
TOTAAL MUTATIES RESERVES	-6.884	-8.157	-10.065	-1.908
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-41.555	-42.134	-41.849	285

Tabel: PF.13.02 Analyse verschillen programma

Analyse verschillen programma	Lasten	Baten
13 BEDRIJFSVOERING	2.279	-1.994
1 BEDRIJFSVOERING	911	0
2 FACILITAIR EN HUISVESTING	275	0

3 INFORMATIEVOORZIENING	1.007	0
4 OVERIGE ONDERSTEUNING	0	0
9 TOEVOEGING / ONTTREKKING AAN RESERVE	86	-1.994

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
1. Bedrijfsvoering			
Lagere afschrijvingslasten doordat kredieten niet zijn uitgegeven en daardoor zijn doorgeschoven. De onttrekking uit de reserve toekomstige vervangingsinvesteringen is ook lager dan begroot, zie mutaties reserves.	1.400		I
Mutaties in de formatie leiden, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele baten en/of lasten.	-300		I
Uitgestelde bezuiniging op formatie (DMS). Wordt ten laste van ombuigingsreserve gebracht.	-350		I
In het kader van onze ambitie om onze werkprocessen permanent te verbeteren, hebben we de Werkkostenregeling (WKR) geanalyseerd. Binnen de zogenaamde vrije ruimte van de WKR kan de gemeente Amersfoort als werkgever alle verstrekkingen en vergoedingen van kosten in relatie tot het dienstverband van medewerkers belastingvrij uitbetalen. Uit deze analyse is gebleken dat deze vrije ruimte is overschreden. Over het meerdere moet de gemeente loonbelasting betalen. Dit geldt voor de jaren 2013 tot en met 2016. Inmiddels zijn de processen rond de WKR geoptimaliseerd en de nodige beheersmaatregelen getroffen. Het bedrag waar het om gaat is verdeeld over alle dertien programma's van de jaarrekening en komt derhalve nergens afzonderlijk in de analyse naar voren, omdat het doorgaans afwijkingen betreffen die minder groot zijn dan € 0,1 miljoen.			I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
2. Facilitair en huisvesting			
Lagere uitgaven voor groot onderhoud aan het Stadhuiscomplex, deels veroorzaakt door de aanstaande renovatie. Er wordt minder onttrokken uit de reserve	159		I
Lagere energielasten in 2017. Effect zachte winter en getroffen besparingsmaatregelen.	168		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
3. Informatievoorziening			
De activiteiten van de 1e fase van het project Digitaal Zaakgericht Werken hebben enige vertraging opgelopen vanwege het uitvoeren van een omvangrijke upgrade in het eerste halfjaar van 2017.	500		I
Investerings kleiner dan € 100.000 mogen niet meer geactiveerd worden, maar maken met ingang van dit jaar onderdeel uit van de exploitatie. Dit jaar was geld beschikbaar voor inkoop- en contractmanagement en de vervanging van de multifunctionele printers (MFC's). Voor beide onderwerpen geldt dat er in 2017 wel is gestart met de vervanging, maar dat het niet is gelukt om het binnen de jaargrens af te ronden.	72		I
Een aantal projecten die vanuit het ontwikkelbudget zijn gefinancierd zijn pas in de tweede helft van jaar gestart (bijvoorbeeld het bepalen van de WOZ-waarde op basis van m2 ipv op m3). Vanwege deze latere start is het niet gelukt om ze binnen de jaargrens af te ronden.	178		I

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen	Lasten	Baten	I / S
Analyse Reserves			
<i>Reserve Onderhoud Stadhuis: minder onttrokken</i> Minder besteed aan groot onderhoud aan het Stadhuiscomplex, deels in verband met aanstaande renovatie.		-159	I
<i>Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen: minder onttrokken</i> De kapitaallasten zijn lager dan geraamd waardoor de onttrekking uit de reserve ook lager is. De lagere kapitaallasten hebben betrekking op meerdere programma's.		-1.165	I
<i>Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen: minder onttrokken</i> De uitvoering van de ingestelde kredieten zijn niet volledig besteed waardoor de vrijval van kapitaallasten lager zijn dan begroot.		-670	I

Tabel: PF.13.03 Analyse investeringen in uitvoering

	Totale begroting na wijziging	Rekening	Afwijking	Toelichting

<i>Investerings met economisch nut</i>				
Toekomst Stadhuis, een krediet voor de duurzame renovatie van het stadhuis en een huis voor de stad, conform raadsbesluit: 5521274 d.d. 23 mei 2017 voor een totaalbedrag van € 33,7 mln. Het krediet voor het jaar 2017 is voor de voorbereidingskosten.	1.000	563	437	faserings uitgaven wijkt iets af van de raming. Begin 2018 is de contracteringsfase ingegaan.
<u>ICT</u>				
Autonome groei	150	18	132	In aanloop naar de renovatie wordt alleen het hoognodige aangevuld.
Uitwijkvoorziening	215	0	215	De uitwijkvoorziening van de gemeente staat in het stadhuis van de gemeente Leusden. In de 2 ^e helft 2018 wordt het nieuwe stadhuis Leusden opgeleverd. Noodzakelijke aanpassingen worden op dat moment doorgevoerd.
Enterprise storage	900	21	879	Europese aanbesteding gestart. Gunning en realisatie volgt in 2018/2019.
Kantoor automatisering-servers	150	0	150	In aanloop naar Enterprise Storage geen vervangingen doorgevoerd.
Vervanging Intranet	178	0	178	Voorbereiding in 2017 gestart, aanbesteding wordt nu uitgevoerd, incl. realisatie.
Overige software systemen	300	104	196	Benutting blijft achter vanwege vervanging van slechts een systeem.

<u>Overigen</u>				
mGBA (modernisering Gemeentelijke Basis Administratie)	313	0	313	In 2018 wordt het GBA vervangen door een nieuw programma Portaal. De voorbereidingen zijn in januari 2018 gestart.
Totaal investeringen	3.206			

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Tabel: PF.13.05 Financiële risico's

Nr.	Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit in € mln.	Portefeuillehouder
1	Geraamde investeringsbudget stadhuis ontoereikend i.v.m. veranderde marktomstandigheden (overspannen markt waardoor tegenvallende of mislukte aanbesteding)	1. Gedegen onderzoek en goede selectie adviseurs 2. Goede bewaking van de scope 3. Actualiseren / controleren raming van verwachte kostenposten o.b.v. de verder uit te werken stukken (evt. second opinion) 4. Indien nodig/mogelijk, bijstellen van eisenpakket 5. Inzet post onvoorzien 6. Aanvullende financiering 7. Stopzetten project	0,9	Wethouder Tigelaar
2	Geraamde investeringsbudget stadhuis ontoereikend i.v.m. technische risico's	1. Gedegen onderzoek en goede selectie adviseurs 2. Zorgen voor backup systemen 3. Inzet post onvoorzien 4. Aanvullende financiering	0,5	Wethouder Tigelaar
3	Een deel van het stadhuiscomplex wordt aan derden verhuurd. Een vertrek		0,3	Wethouder Tigelaar

	van deze huurders leidt tot huurderving			
--	--	--	--	--

1 BEDRIJFSVOERING ALGEMEEN

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

In de paragraaf Bedrijfsvoering leest u de voortgang op onze beleidsvoornemens. Hieronder vindt u verdiepende informatie op thema's rondom werkgeverschap, specifieke projectinformatie en indicatoren.

Integriteit

In 2017 zijn drie meldingen binnengekomen van mogelijke integriteitschendingen van ambtenaren. Een volledig feitenonderzoek werd uitgevoerd bij alle drie de meldingen. Van de drie uitgevoerde feitenonderzoeken werd in twee gevallen de schending ook aangetoond.

In beide gevallen bleek er sprake te zijn van een overschrijdingen van de interne regels. Ten aanzien van de betrokken ambtenaren zijn passende maatregelen genomen. Naast de meldingen is ook de externe vertrouwenspersoon in 2017 vier keer benaderd. In één van deze gevallen betrof dit het thema integriteit.

Als onderdeel van een doorlopende leerlijn over integriteit zijn we medewerkers blijven trainen. In 2018 hebben naar verwachting alle medewerkers deelgenomen aan de training morele oordeelsvorming.

Diversiteit en inclusief werkgeverschap

De gemeente Amersfoort wil een diverse en inclusieve organisatie zijn. Rondom het thema diversiteit en inclusief werkgeverschap zijn er in 2017 verschillende stappen gezet. De gemeentelijke visie op diversiteit en inclusiviteit werd in maart 2017 vastgesteld. In juli werd voor de tweede keer deelgenomen aan de Workplace Pride Global Benchmark. Begin januari 2018 werd het Charter Diversiteit in Amersfoort ondertekend. De uitkomsten van de Workplace Pride Global Benchmark maakte Amersfoort tot de grootste stijger ten opzichte van de uitkomsten van 2016. Deze stijging is grotendeels te verklaren door het vaststellen van gemeentelijke visie op diversiteit en inclusiviteit. Een andere stap was de ondertekening van het Charter Diversiteit. Als specifieke aandachtspunten is in het charter opgenomen dat de gemeente Amersfoort als werkgever in 2018 inzet op bewustwording in de organisatie ten aanzien van het thema etnische diversiteit bij werving en selectie en op het versterken van het LHBTI-netwerk. Naast genoemde inspanningen is diversiteit en inclusiviteit ook op de werkvloer onderwerp van gesprek. Door het organiseren van themabijeenkomsten binnen teams en het faciliteren van de training multicultureel vakmanschap, werken we in 2018 ook verder aan het bewustwordingsproces.

Stadhuis

Op 27 juni 2017 heeft de raad besloten om het stadhuis duurzaam te renoveren en daarmee een huis voor de stad te realiseren. In 2018 start de aanbesteding voor de renovatie; de vraagspecificatie wordt nu voorbereid. Meer informatie bij onderdeel "2.Facilitair en huisvesting".

Indicatoren

13.1.a Loonsom in fte				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			870	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat per 1 januari. Indicator 2 betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

13.1.b Formatie in fte per 1000 inwoners				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			5,6	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat per 1 januari. Indicator 2 betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

13.1.c Bezetting in fte				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			760	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers. Indicator 4 betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

13.1.d Bezetting in fte per 1000 inwoners				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			4,9	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers. Indicator 4 betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

13.1.e % stageplaatsen				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		11,1	9,2	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Percentage stageplaatsen ten opzicht van de bezetting. Wanneer je het percentage stageplaatsen zou berekenen op basis van het aantal FTE, dan zou dit voor 2017 uitkomen op 6,6%.

13.1.f Apparaatskosten per inwoner				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			425	501

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Apparaatskosten per 31-12. Het betreft organisatiekosten, d.w.z. de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Deze indicator betreft een verplichte indicator op grond van de BBV. Realisatie apparaatskosten is lager, door zowel lagere realisatie overhead als lagere realisatie salarislsten programma 1 t/m 12.

13.1.g Inhuur externen in kosten per inwoner				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			97	90

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Hieronder vallen onder andere de inzet van uitzendkrachten, zzp'ers, of detacheringsovereenkomsten. Voor deze verplichte indicator is geen streefcijfer. Deze indicatoren betreffen verplichte indicatoren op grond van de BBV. Hogere inhuurlasten dan begroot hangt samen met lagere realisatie loonsom, doordat op formatieruimte is ingehuurd.

13.1.h Kosten inhuur externen als % van de totale loonsom				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			29,9	21,5

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Hieronder vallen onder andere de inzet van uitzendkrachten, zzp'ers, of detacheringsovereenkomsten. Voor deze verplichte indicator is geen streefcijfer. Deze indicatoren betreffen verplichte indicatoren op grond van de BBV.

13.1.i Overhead % van totale lasten				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
			7	7

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten. Deze indicator betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

13.1.j Ziekteverzuim (%)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

	4	4,6		
--	---	-----	--	--

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting:

13.1.k Werkdrukbeleving				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
		5,1		

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Deze gemiddelde score van 654 medewerkers in een digitale vragenlijst over de beleving van werkdruk is 'gemiddeld' in vergelijking met de benchmark van Internetspiegel (gemeenten). Ten opzichte van een eerdere meting in 2012/2013 is de werkdruk significant toegenomen. De score was toen 5,5. Hoe lager de score hoe meer werkdruk men beleeft.

2 FACILITAIR EN HUISVESTING

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

Dienstverleningsconcept

In 2016 is gestart met het opzetten van een intern dienstverleningsconcept. De interne dienstverlenende afdelingen werken daarin samen. Eind 2016 is een onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van de primaire afdelingen. Op basis daarvan is het concept in 2017 verder ontwikkeld. Afspraken zijn gemaakt met alle afdelingen hoe we de samenwerking op dit punt gestalte willen geven. Maandelijks vinden daarover voortgangsgesprekken plaats.

Renovatie Stadhuis

Aan de renovatieplannen van het Stadhuis is voortvarend doorgewerkt. Diverse scenario's, ruimtebeslagberekeningen, kostenramingen zijn gemaakt. Op 27 juni 2017 heeft de Raad besloten tot een duurzame renovatie van het Stadhuiscomplex. Direct daarna zijn de diverse werkgroepen gestart met de voorbereiding en specificatie van de uitvraag t.b.v. het aanbestedingstraject. Vooruitlopend op de renovatie heeft in Stadhuisplein 7 in het 4e kwartaal een verbouwing plaatsgevonden t.b.v. de herhuisvesting van Archeologie . De verhuizing is gerealiseerd

in januari 2018 ,waarmee Archeologie het eerste onderdeel is in herhuisvestingsplannen die een definitieve plek hebben gekregen in de directe nabijheid van het Stadhuis. De locatie Langegracht 11 komt daarmee beschikbaar voor de verkoop.

Digitalisering

De operatie Schoon Schip is in volle gang. Eind 2017 is de voorbereiding gestart voor de aanbesteding m.b.t. overbrengen naar Archief Eemland, voorbereiden en het digitaliseren van 650 meter archief. Daarnaast worden ook nog 650 meter bouwdoSSIers in eigen beheer voorbereid. In 2018 zal gestart worden met deze omvangrijke klus. De digitalisering in de vorm van het project Digitaal Zaakgericht Werken/DMS heeft in 2017 een nieuwe impuls gekregen door een vernieuwde aanpak. Hiervoor is een ontwikkelstudio ingericht waarbij op deze locatie door alle betrokken wordt samengewerkt. Ook het ontwikkelproces is aangepast waardoor efficiënter gewerkt kan worden en de doorlooptijden verkort zijn. De focus in het afgelopen jaar in relatie tot facilitaire werkprocessen heeft in de 2017 gelegen op contactmanagement. Hiertoe is de digitalisering van het contract mutaties en opdrachtverlening verder ontwikkeld. Een belangrijk mijlpaal was waarbij het plaatsen van de eerste digitale handtekening op een opdrachtbrief. Ook het digitale postproces is in ontwikkeling en wordt in 2018 uitgerold. De vervanging van DOCS OPEN door het nieuwe DMS zijn verder stappen gemaakt in de voorbereiding in 2018 staat de realisatie gepland.

Aanbestedingen/onderhoud

Aan het bestaande stadhuiscomplex is alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud verricht in afwachting van de renovatie. Voor de andere locaties welk in beheer zijn bij facilitaire zaken is onderhoud gepleegd volgens het meerjarenonderhoudsplan. In 2017 hebben een aantal aanbestedingen plaatsgevonden, enkele belangrijke: De levering van gas; Bedrijfshulpverlening; Verhuizingen; Preventief bouwkundig onderhoud nevenlocaties. Bij de aanbestedingen vormt duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt. In 2017 zijn besluiten genomen m.b.t. beheer en onderhoud van de brandweerkazerne. Op hoofdlijnen komt het er op dat het technisch onderhoud wordt ondergebracht bij de gemeente en de facilitaire dienstverlening via een contract is toebedeeld aan de VRU. In 2017 is het eigenarenonderhoud van de gemeentelijk huisvesting opnieuw gepositioneerd in de organisatie. Bedoeling is dat alle vastgoed vanuit een punt wordt gecoördineerd. Dit heeft geresulteerd dat per 1-1-2018 dit onderhoud wordt uitgevoerd door SRO voor bijgebouwen van het Groene Huis (CNME) en de Hof 2 en Langegracht 11.

Social return

De Raad heeft in december 2013 besloten dat bij opdrachten boven de € 209.000,- 5% van de opdrachtwaarde als inspanningswaarde voor social return moet worden aangewend. Dit gebeurt met de bouwblokkenmethode. In 2017 heeft dit geleid tot een realisatiecijfer van 5,3%. Dit is iets lager dan in 201 (5,5%), maar nog wel boven het minimum van 5%. In totaal zijn 125 vacatures ingevuld door de inzet van social return. Daarnaast hebben 54 personen een Beroeps Begeleidende Leerweg of Beroeps Opleidende Leerweg plek gekregen. Van 179 kandidaten zijn 58 afkomstig uit Amersfoort.

Indicatoren

Voor dit deelprogramma zijn geen indicatoren benoemd.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
We werken vanuit een intern dienstverleningsconcept.	Doorlopend	
We gaan verder met de voorbereiding voor de geplande renovatie van het Stadhuiscomplex.	In uitvoering	
We streven naar steeds meer digitaal en papierloos werken.	Doorlopend	

3 INFORMATIEVOORZIENING

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)

Stedelijk beheer

Handhaving

Milieu en grondstoffenbeleid

Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Belangrijke gebeurtenissen

De ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening gaan razendsnel en de transformatie naar een digitale overheid is ook in Amersfoort in volle gang. Amersfoort heeft flinke digitale ambities en investeert in haar informatievoorziening met continue aandacht voor leren en bijsturen.

De informatievoorziening is een onlosmakelijk onderdeel van ons primaire proces geworden. Ook omdat de ontwikkelingen zo snel gaan wordt de vraag om IT inspanningen groter dan het aanbod. Het maken van de juiste afwegingen wordt daarom steeds belangrijker. In 2017 hebben we belangrijke stappen gezet op het gebied van portfoliomanagement. Hiermee kunnen we goed prioriteiten aanbrengen en gerichte keuzes maken in de vele projecten die nodig en wenselijk zijn. We maken daarbij de afwegingen tussen 'dat wat moet' en 'de verschillende eigen ambities'. Ook maken we strategische keuzes over de richting van onze informatievoorziening. Dat doen we op basis van projecten, dienstverlening, applicaties en technologie. In 2017 hebben we daar ook het eerste gesprek met de raad over gevoerd. Daarbij stonden het afwegingskader en onze digitale ambities centraal.

IN 2017 was het grootste deel van de inspanningen op het gebied van informatievoorziening gericht op het beheer van toenemende informatiesystemen en -voorzieningen. Dit alles binnen de aspecten van veiligheid, bedrijfszekerheid en gebruiksvriendelijkheid. Tegelijk lag de focus op samenwerking, standaardisatie en innoveren voor de stad en organisatie. De resultaten daarvan zijn hieronder per thema zichtbaar.

Informatiebeveiliging

Een belangrijk doel van ons jaarplan was om eind 2017 in controle te zijn voor de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Conform de BIG is de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus ingericht. Daarbij zijn in 2017 alle BIG maatregelen getoetst op aanwezigheid en werking en daar waar nodig zijn verbeteringen en aanpassingen doorgevoerd. Door deze activiteiten is de BIG volledig geïmplementeerd en is gezorgd voor een continue verbeterproces.

Ook is in 2017 een dataclassificatie uitgevoerd. Het houdt in dat we bij iedere afdeling hebben vastgesteld welke eisen aan informatiebeveiliging nodig zijn. De websites en e-mailcommunicatie voldoen aan de eisen van het Platform Internetstandaarden. Ook zijn er diverse audits op de gemeentelijke omgeving uitgevoerd door externe partijen. Dat leidde tot een aantal

aandachtspunten waarvan die met de hoogste prioriteit zijn opgelost. Het protocol “Veilig delen van informatie” is vastgesteld waarmee het oude e-mailprotocol is vervangen. Het nieuwe protocol biedt richtlijnen voor medewerkers om informatie te classificeren en veilig te delen. Verder zijn er op het vlak van bewustwording diverse activiteiten georganiseerd (training privacy en IB, ethical hacker, awareness kamer). Ook is de methodiek “Eenduidige Normatiek en Single Audit” ([ENSIA](#)) geïmplementeerd. Het doel hiervan is om alle wettelijk verplichte audits op een eenduidige manier uit te voeren.

Digitale dienstverlening aan de stad

In 2017 is verder gewerkt aan de basisregistraties. Het zijn gegevens van hoogwaardige kwaliteit voor de uitvoering van publiekrechtelijke taken, zoals het verlenen van vergunningen. Intern worden deze unieke gegevens ook gebruikt in andere systemen. Hierbij zijn maatregelen genomen om de gegevens waar nodig te beschermen.

In 2017 is vooral ingezet op de actualisatie van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) nadat Amersfoort eind 2016 was opgenomen in de landelijke voorzieningen. Ook is er gewerkt aan de Basisregistratie Ondergrond en de gemeente als afnemer voor het Handelsregister (NHR).

Naast de voortgang in de basisregistraties is een geautomatiseerde koppeling gerealiseerd tussen het online omgevingsloket en de gemeenteapplicatie voor vergunningverlening. Verder zijn de voorbereidingen voor digitalisering van het interne proces voor officiële publicaties gerealiseerd. Ook hebben de deurwaarders nu geautomatiseerd toegang tot noodzakelijke gegevens in de gemeentelijke applicaties.

Optimaal (samen)werken.

Na de herinrichting in 2016 van het project voor de invoering van een nieuw documentmanagement systeem (dms) en een zaakstelsel, heeft het project zich in 2017 op twee zaken gericht: het leggen van een degelijke basis (via omvangrijke upgrades), en de uitvoering van deelprojecten voor implementatie. De focus lag daarbij op projecten die binnen afzienbare tijd tot zichtbare verbeteringen kunnen leiden. In februari heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de vervolgaanpak ([Raadsinformatiebrief 2017-012](#)). Resultaten van deze deelprojecten zijn:

- Ingebruikname van het projectenportaal waarin alle projectdocumenten worden opgeslagen.
- Voor de uitfasering van DocsOpen (het huidige dms) zijn eerste stappen gezet.
- Voor gebruikmaking van het zaakstelsel voor bestuurlijke besluitvormingsprocessen is een eerste concept opgeleverd.
- Digitale ondertekening van documenten is bij de eerste afdeling in gebruik genomen.
- De technische basis voor het gebruik van de berichtenbox (mijnoverheid) is gereed.
- Voor digitale personeelsdossiers wordt gebruik gemaakt van een systeem dat direct gekoppeld is aan het bestaande systeem voor personeelszaken.
- Het gebruik van het zaakstelsel heeft binnen de afdeling Facilitaire Zaken een grote vlucht genomen, onder andere in de vorm een stevige kwaliteitsverbetering voor contractmanagement.

Verder is de uitgifte van nieuwe tablets begonnen. Met deze mobiele apparaten kunnen medewerkers snel en flexibel werken. In maart heeft het college de gemeenteraad hierover geïnformeerd ([Raadsinformatiebrief 2017-035](#)). Eind 2017 was een kwart van de beoogde apparaten in gebruik bij in totaal vijf afdelingen en de eerste ervaringen zijn positief. Ook is een nieuwe applicatie geïmplementeerd voor de ondersteuning van de planning- en control cyclus.

Digitale stad

Met SmartCity toepassingen wil de gemeente met nieuwe technologie, gebruik van data en andere slimme technologie maatschappelijke vraagstukken aanpakken maar ook de eigen organisatie, inwoners, bedrijven en kennisinstellingen in de Stad faciliteren. De gemeente volgt de landelijke NL Smart City Strategie en maakt gebruik van de kennis van aangesloten partners, waaronder andere grote steden en kennisinstellingen.

Vanuit het project Smart City vindt coördinatie plaats op alle slimme toepassingen binnen de gemeente Amersfoort. In november is de gemeenteraad hierover geïnformeerd ([Raadsinformatiebrief 2017-135](#)). Samen met de gemeente Hilversum en de Economic Board Utrecht (EBU) verkent en onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een stedelijk netwerk van sensoren waarmee data worden verzameld over bijvoorbeeld beweging, geluid, luchtkwaliteit en -temperatuur.

Bedrijfszekerheid

Vanuit het project Privacy & Informatiebeveiliging is hard gewerkt om stappen te zetten richting de inwerkingtreding van de Algemene verordening gegevensbescherming per mei 2018. In december heeft het college de raad geïnformeerd over de stand van zaken. ([Raadsinformatiebrief 2017-140](#)).

Op het gebied van de interne ICT-infrastructuur is de aanbesteding voor de vervanging van het netwerk opgestart en zijn voorbereidingen getroffen voor nieuwe opslag (storage). Voor hardware die nodig is op de werkplek is een succesvolle aanbesteding doorlopen. De IT-contracten met externe partijen zijn geïnteriseerd voor het contract- en leveranciersmanagement. Daarnaast zijn de sociale wijkteams voorzien van nieuwe tablets en overige ICT-voorzieningen. De dienstverlening en de organisatie hebben baat gehad bij de hoge beschikbaarheid van de ICT infrastructuur. Er is geen grote uitval geweest van cruciale componenten.

Indicatoren

4 OVERIGE ONDERSTEUNING

Burgemeester Lucas Bolsius

E-mail: burgemeester@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurszaken, juridische zaken en public affairs
Veiligheid
Dierenwelzijn
Archeologie

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)
Grondzaken /vastgoed
Mobiliteit
Sport
Vathorst
Stationsgebied

Belangrijke gebeurtenissen

In 2017 is het onderzoek naar de centralisatie van de juridische expertise voortgezet. Doel is te komen tot een hogere beschikbaarheid en kwaliteit en betere benutting van onze deskundigheid.

De behoefte aan juridische advisering stijgt. Hierbij wordt soms de spanning tussen advisering en kaderstelling voelbaar, onder meer op het terrein van de privacywetgeving. De kaderstelling is een aspect van Juridische Kwaliteitszorg. Met de inrichting daarvan is aangevangen.

In 2017 is de verwachte ontwikkeling van complexere en samenhangende vraagstukken zichtbaar geworden. Burgers stellen in toenemende mate in één casus bezwaar in op grond van verschillende wetten. In één zaak kunnen bijvoorbeeld zowel Wob- als privacyprocedures lopen. Of meerdere burgers stellen in één zaak bezwaar in, waardoor complexe clusters ontstaan.

In het Sociaal Domein is daarnaast zichtbaar dat de wetgeving nog relatief nieuw is en ons voor uitdagingen stelt.

Sinds medio 2017 is in het Sociaal Domein bij de behandeling van klachten en bezwaren een onafhankelijke coördinator actief, die de burger helpt bij het nemen van beslissingen over de te volgen procedures. De tijd is (nog) te kort om trends te ontwaren die kunnen worden vertaald naar een verbetering van het primaire proces.

Op het gebied van Planning & Control (P&C) is de Planning & Control kalender uitgewerkt en zijn de P&C-producten opgesteld conform de wettelijke voorschriften. Daarbij is ook nadrukkelijk gekeken naar de laatste wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en onze eigen gemeentelijke financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet. De gewijzigde BBV-voorschriften hebben bij de Jaarstukken 2016 (die voorjaar 2017 opgesteld en door uw Raad vastgesteld zijn) geleid tot een hoger financieel resultaat dan eerder verwacht. De oorzaak hiervan was een wijziging op het gebied van de risico's bij de grondexploitaties. Die lopen nu mee in de reguliere risico-analyse, maar daar stond een vrijval van middelen tegenover. De BBV-wijzigingen die van invloed waren op de begroting 2018-2021 waren qua omvang in impact beperkt. Daar hebben op dat vlak geen grote wijzigingen plaats gevonden. Wel is de wijze waarop de begroting is gepresenteerd, gewijzigd, waardoor deze een andere 'look and feel' gekregen heeft vergeleken met de P&C-producten van de afgelopen jaren. Dit komt omdat we de P&C-producten met ingang van de begroting 2018-2021 opstellen met behulp van de software van Lias.

Indicatoren

Er zijn geen indicatoren opgenomen in dit deelprogramma.

Zichtbaar resultaat	Voortgang	
De belangrijkste doelstelling voor het jaar 2017 is het uitvoeren en naleven van de juiste financiële en juridische checks & balances.	Doorlopend	

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Wethouder Bertien Houwing

E-mail: wethouderhouwing@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
Cultuur en evenementenbeleid
Regionale samenwerking
Jeugd
Gemeentelijke organisatie (inclusief O&T)
Onderwijs
Archief Eemland
Diversiteit

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen (inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)
Grondzaken / vastgoed
Mobiliteit
Sport
Vathorst
Stationsgebied

In deze paragraaf vindt u onze beleidsvoornemens. Meer

gedetailleerde informatie ten aanzien van het thema werkgeverschap, eventuele specifieke projectinformatie, indicatoren en financiële informatie en analyse vindt u in programma 13 Bedrijfsvoering.

Ambitie

In het organisatie ontwikkelplan 'Werken voor bestuur en stad' (2014) hebben wij de volgende ambitie voor de gemeentelijke organisatie geformuleerd:

'De samenleving is volop in verandering, onze rol en ons takenpakket passen wij daarop aan.'

We weten wat er leeft in Amersfoort. Voor het bestuur leveren we diensten en ondersteunen wij de inwoners en partners om kansen te grijpen en problemen op te lossen (Werken voor Bestuur en Stad).

Doelstellingen

- In onze dienstverlening staan de klant, het product en permanent verbeteren centraal. We werken toe naar één dienstverleningsconcept en naar één gezamenlijke frontoffice voor diverse kanalen (zie verder programma dienstverlening).
- We willen meer opgave gericht (samen)werken; dat wil zeggen dat we in staat zijn om - door het organiseren van effectieve samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met onze partners in de stad - de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Daarvoor moeten we in staat zijn om samenhang, integraliteit, flexibiliteit en slagkracht te organiseren. Onze kernwaarden zijn 'dichtbij, nieuwsgierig en aanspreekbaar'.
- Om onze ambitie te kunnen realiseren, werken we aan een lerende, flexibele en talentvolle gemeentelijke organisatie. Daarbij geloven we in de kracht van diversiteit: we willen een 'inclusieve' organisatie zijn waarin iedereen de kans krijgt om deel te nemen en met zijn of haar unieke talent waarde toe te voegen aan de stad Amersfoort.

Onze inzet

In 2015 hebben wij een nieuwe gemeentelijke organisatie vastgesteld, bestaande uit een tweehoofdige directie en twintig afdelingen die in onderlinge samenhang diensten verlenen en opgaven realiseren. In 2016 hebben de diverse afdelingen en de onderlinge samenwerkingsprocessen verder vorm gekregen. Vanuit deze nieuwe basis hebben wij onze organisatie ontwikkeling in 2017 voortgezet, met als focus 'van structureren en experimenteren' naar een 'lerende en wendbare organisatie'. Dat is teruggekomen in de volgende ontwikkelstappen:

Opgavengericht werken

In 2017 hebben we gewerkt aan verdere professionalisering van:

- Project- en programmamanagement met de 'agile' filosofie als basis (scrum, agile portfoliomanagement).
- Invoering van de Omgevingswet. De invoeringsdatum van de

Omgevingswet is verschoven naar 2021. De komst van de Omgevingswet zien wij als een kans om toe te werken naar een integrale en goed afgestemde keten van werkprocessen (beleidsontwikkeling, planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving) op alle aspecten van het fysieke domein. Wij zijn hier pro actief (vooruitlopend op definitieve wetgeving) en ‘al doende lerend’ mee aan de slag. Zo hebben we in Kattenbroek en Amersfoort Zuid de bestemmingsplannen geactualiseerd in de geest van de nieuwe wet (omgevingsplan). In 2017 hebben we ook een impactanalyse gemaakt voor de invoering van de wet. Dit is de basis voor ons implementatieplan.

- We nemen deel aan de leerkring vakmanschap in de participatiemaatschappij van de Universiteit van Tilburg (loopt door in 2018).

Lean Six Sigma	Wij hebben in 2017 gewerkt aan het verder inbedden en levend houden van het ‘lean’ organiseren en ‘permanent verbeteren’ in vooral werkhouding, maar ook in werkprocessen en routines van medewerkers en teams. We spreken nu meer van ‘Agile werken’ in de breedte nu ook werkwijzen als scrum en agile portfolio management steeds meer gewoon worden.
Dienstverlening	Het aanbieden van onze diensten binnen één Amersfoorts dienstverleningsconcept. Dit concept is in 2017 verder uitgewerkt en ingevoerd (zie verder programma dienstverlening).
Leiderschap	In 2017 hebben we het management development traject voor directie en afdelingsmanagers voortgezet. Daarnaast zijn we in 2017 een traject gestart voor de teammanagers.
Talentontwikkeling	We willen een aantrekkelijk werkgever zijn die in staat is om talentvolle mensen aan te trekken en te binden aan de organisatie. We slagen er steeds beter in om een goede koppeling te maken tussen de opgaven die spelen in de stad en de talenten die we daarvoor in de organisatie nodig hebben. Met breed inzetbare medewerkers die weten waar hun talent ligt, vergroten we de interne flexibiliteit van onze organisatie.
Strategische personeelsplanning	Daarnaast hebben we in 2017 nadrukkelijk ingezet op het verbeteren van onze arbeidsmarktstrategie en arbeidsmarktcommunicatie. Dat zetten we - gelet op de huidige krappe arbeidsmarkt - voort in 2018. Via het instrument strategische personeelsplanning hebben we in 2017 een scan gemaakt van de ontwikkelingen en opgaven die op de gemeente af komen en wat dat vraagt van de organisatie en de mensen die bij de gemeente werken (zowel in kwaliteit als in kwantiteit). In ons personeelsbeleid (in-, door- en uitstroom, ontwikkeling) anticiperen we op deze ontwikkelingen. We hebben geconstateerd dat we ons op een kantelpunt bevinden. De structuuraanpassing en de krimp als gevolg van bezuinigingen zijn gerealiseerd. We merken in ons werk dat de stad en de ambities voor de stad weer groeien. Dat vraagt om méér en soms ook

andere menskracht. Hier zullen we in ons personeelsbeleid op in moeten spelen. Voorstellen hiertoe zullen in de Kadernota 2019 aan de orde komen.

Risicomanagement en weerstandsvermogen

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Ambities

Als gemeente brengen we zoveel mogelijk de risico's in beeld die we lopen, zodat we adequate maatregelen kunnen treffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Amersfoort wil het risicobewustzijn van medewerkers in de organisatie verder stimuleren en maatregelen treffen ter voorkoming of beperking van risico's. Daarnaast beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen (dan hebben we 'voldoende vet op de botten').

Beleid

Zoals opgenomen in de nota financiële ijkpunten, is het beleid van de gemeente om minimaal een weerstandsratio van 1 na te streven. Het weerstandsvermogen bestaat uit de benodigde weerstandscapaciteit in relatie tot de beschikbare weerstandscapaciteit.

Onze inzet

Twee keer per jaar, bij de Jaarrekening en bij de Begroting, voeren we in de organisatie een uitgebreide risico-inventarisatie uit. Ook binnen het college staan we stil bij de risico's. Daarnaast maken we voor de Jaarrekening een update van deze inventarisatie. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Buiten de P&C-cyclus is het risicomanagement ingericht per thema, zoals grote fysieke projecten, sociaal domein, verbonden partijen of subsidies. Risicosessies waarbij we voor projecten en/of beleid breed kijken naar risico's en maatregelen, vormen hierbij een belangrijk onderdeel. Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Regelmatig staan we stil bij onze doelstellingen van beleid, programma of project. En denken we na over welke risico's het bereiken van deze doelstellingen in de weg staan. Pas als we onze risico's kennen, kunnen we ook gepaste maatregelen treffen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Tabel: PW.01 Benodigde weerstandscapaciteit

(bedragen x € 1.000.000,--)

Programma	JAARREKENING 2017 (stand 31-12-2017)	BEGROTING 2018 (stand 1-06-2017)
1 Bestuur en dienstverlening	0,5	0,5
2 Veiligheid en handhaving	0,5	0,6
3 Stedelijk beheer en milieu	2,7	2,7
4 Sociaal domein	6,6	6,6
5 Onderwijs	0,6	0,6
6 Sport	1,7	2,8
7 Ruimtelijke ontwikkeling	15,3	13,5
8 Wijkontwikkeling en wonen	0,1	0,1
9 Mobiliteit	1,0	0,9
10 Economie en duurzaamheid	0,0	0,0
11 Cultuur	0,2	0,4
12 Financiën en belastingen	4,1	5,0
13 Bedrijfsvoering	2,7	1,9
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	36,0	35,6

Ons financiële risicoprofiel bepaalt onze benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om de mogelijke financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Deze benodigde weerstandscapaciteit bedraagt, bij een zekerheid van 90%, € 36,0 miljoen. Dit betekent dat we met 90% zekerheid kunnen zeggen dat het totale risicobedrag tussen de € 0 en € 36,0 miljoen uitkomt. Dit bedrag hebben we maximaal nodig om onze risico's financieel op te kunnen vangen. Ten opzichte van de vorige inventarisatie (Begroting 2018) is de benodigde weerstandscapaciteit licht gestegen.

Onderstaande tabel laat zien hoe de benodigde weerstandscapaciteit vanuit de verschillende programma's is opgebouwd. Deze tabel geeft inzicht in de belangrijkste tien financiële risico's van de gemeente Amersfoort. Het gaat hier om de belangrijkste risico's gerangschikt naar financiële impact. De kans dat het risico optreedt bepaalt samen met het financiële gevolg de impact van het risico op het risicoprofiel. De financiële impacts van onderstaande risico's is opgenomen binnen de totaal benodigde weerstandscapaciteit zoals hierboven genoemd.

Tabel: PW.02 Top 10 belangrijkste financiële risico's

(bedragen x € 1.000.000,--)

Risico	Programma	Benodigde weerstandscapaciteit
1 Grondexploitatie Wieken Noord	7. Ruimtelijke ontwikkeling	3,4
2 Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	7. Ruimtelijke ontwikkeling	3,4
3 Grondexploitatie Lichtenberg	7. Ruimtelijke ontwikkeling	3,2
4 Grondexploitatie Eemkwartier / Puntenburg	7. Ruimtelijke ontwikkeling	1,2
5 Specialistische zorg, bescherming en veiligheid	4. Sociaal domein	1,2
6 Rijksmiddelen ten behoeve van sociaal domein	4. Sociaal domein	1,1
7 Herverdeling centrumgemeente	4. Sociaal domein	1,0
8 Investeringsbudget renovatie Stadhuis	13. Bedrijfsvoering	0,9
9 Algemene uitkering	12. Financiën en Belastingen	0,8
10 Grondexploitatie Vathorst (OBV)	12. Financiën en Belastingen	0,7

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve en de reserve sociaal domein. Deze reserves kunnen we inzetten om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. De standen van de reserves zijn vóór bestemming van het resultaat.

Tabel: PW.03 Beschikbare weerstandscapaciteit

(bedragen x € 1.000.000,--)

	JAARREKENING 2016	JAARREKENING 2017
Stand saldireserve	77,0	71,9
Reserve sociaal domein	10,3	19,6
Totaal weerstandscapaciteit	87,3	91,5

Weerstandsvermogen

Als indicator gebruiken we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de *beschikbare* weerstandscapaciteit gedeeld door de *benodigde* weerstandscapaciteit. Met andere woorden: het bedrag dat we aan reserves beschikbaar hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen, gedeeld door de het bedrag dat we op basis van ons risicoprofiel nodig hebben. Deze ratio moet groter of gelijk zijn aan 1. In dat geval is de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot als de benodigde.

Onderstaande tabel geeft het verloop van het weerstandsvermogen in vergelijking tot de jaarrekening 2016. Hieruit blijkt dat ons weerstandsvermogen nagenoeg gelijk is gebleven. Enerzijds zijn er risico's afgenomen; anderzijds zijn er BBV-wijzigingen geweest waardoor we geen risicovoorziening meer binnen de grondexploitatie zelf mogen hebben. Dit zorgt voor een groter risicoprofiel voor de gemeente als geheel. In de jaarrekening 2016 hadden we een deel van de Saldirreserve hiervoor gecompartmenteerd om dat deel van de risico's op te vangen. Nu lopen deze risico's mee in de totale benodigde weerstandscapaciteit en is ook de gehele Saldirreserve weer beschikbaar als beschikbare weerstandscapaciteit.

Tabel: PW.04 Verloop van het weerstandsvermogen

(bedragen x € 1.000.000,--)

	JAARREKENING 2016	JAARREKENING 2017
Beschikbare weerstandscapaciteit	87,3	91,5
Benodigde weerstandscapaciteit	33,9	36,0
Weerstandsvermogen (ratio)	2,6	2,5

Financiële kengetallen

Met ingang van de jaarrekening 2015 is het conform het BBV verplicht om enkele financiële kengetallen op te nemen in de jaarstukken. Voor deze kengetallen wordt verwezen naar het overzicht met ijkpunten (Tabel: JP.01 in het hoofdstuk: 'Financieel resultaat 2017').

Verbonden partijen

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Definitie verbonden partijen

Wij spreken van een verbonden partij daar waar het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met deze definitie sluiten wij aan bij de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is opgenomen.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, als bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen niet onder de definitie van een verbonden partij. Dat geldt ook voor leningen en garantstellingen.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het Raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Visie en beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een publieke taak uit te voeren.

Het uitgangspunt blijft gelijk ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de interne ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke begrotingsdoelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

De gemeente Amersfoort past de regiewerkwijze toe. Uitgangspunt hierbij is: resultaatgerichte samenwerking in vertrouwen.

Daarbij hanteren we in principe de volgende uitgangspunten:

- De gemeente Amersfoort gaat uit van het benutten van de eigen kracht, energie en creativiteit van burgers, bedrijven en instellingen: uitbesteden tenzij.. ;
- Wij ontwikkelen beleid op hoofdlijnen. De uitvoering van beleid (hoe-vraag) wordt zo veel mogelijk belegd bij externe samenwerkingspartners;
- Wij houden alleen een financieel of bestuurlijk belang in externe partijen als dit noodzakelijk dan wel een wettelijke verplichting is voor de realisering van onze (beleids)doelen.

Het beleid omtrent verbonden partijen hebben we in 2017 geactualiseerd. Hierbij is naar voren gekomen dat elementen in de aansturing van verbonden partijen terugkomen in de aansturing van andere externe partijen, zoals gesubsidieerde instellingen. Daarom hebben we u een Nota externe Partijen aangeboden. Deze is in februari 2018 behandeld in de auditcommissie. In overleg met de nieuwe Raad zal uitvoering gegeven worden aan de Nota Externe Partijen.

Sturing en control verbonden partijen

Met de sturing op verbonden partijen willen we bereiken dat de verbonden partij de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Verbonden partijen voeren vaak taken uit met een maatschappelijk en politiek belang. Het deelnemen in verbonden partijen levert gemeenten naast voordelen echter ook financiële en bestuurlijke risico's op. Om de voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is het belangrijk om als gemeente voldoende aandacht te hebben voor sturing op de verbonden partijen. De Raad heeft aangegeven behoefte te hebben aan meer sturing op verbonden partijen.

Wij hebben auditinstrument voor verbonden partijen en (grotere) gesubsidieerde instellingen ontwikkeld. We hebben u hierover geïnformeerd middels Raadsinformatiebrief 2017-103. Met het auditinstrument toetsen we de governance en de financiële ratio's van externe partijen. In een aantal tranches lichten we verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen door via audits. De eerste tranche hebben we in 2017 uitgevoerd. De audits leiden tot een rapportage per instelling waarin op overzichtelijke wijze gerapporteerd wordt hoe de instelling scoort op verschillende ijkpunten die gericht zijn op financiële kengetallen, kwaliteit van bedrijfsvoering, kwaliteit van dienstverlening en risico's.

Overzicht van de verbonden partijen

De lijst van verbonden partijen is onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;

- overige verbonden partijen.

Per verbonden partij geven we de volgende gegevens weer:

- naam en vestigingsplaats;
- programma;
- rechtsvorm;
- openbaar belang: het openbaar belang dat gediend wordt door de verbonden partij. In welke mate draagt de verbonden partij bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen;
- gemeentelijk belang: het verwachte gemeentelijk belang in de organisatie aan het begin en aan het einde van het jaar;
- financiële bijdrage gemeente Amersfoort in 2017;
- omvang eigen vermogen: de omvang van het eigen vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar;
- omvang vreemd vermogen: de omvang van het vreemd vermogen inclusief voorzieningen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar;
- resultaat: de omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in 2017.

Conform artikel 15 van het BBV moeten de (verwachte) gegevens van de verbonden partijen ultimo 2017 worden opgenomen. Voor zover dergelijke informatie niet beschikbaar is worden van de betreffende verbonden partij eerder gerealiseerde resultaten en eigen vermogen - respectievelijk vreemd vermogensposities - vermeld. Indien er substantiële wijzigingen worden verwacht, vermelden we deze.

De inventarisatie van risico's met betrekking tot de verbonden partijen zijn meegenomen in de gemeentebrede actualisatie van de risico's. Hierover vindt u meer informatie in de paragraaf Weerstandsvormen en Risicomanagement.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Naam	GGD Regio Utrecht			
Vestigingsplaats	Zeist	Webadres	www.ggdru.nl	
Programma	4. Sociaal domein			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de volksgezondheid.			
Gemeentelijk belang	12,06%			
Financieel belang 2017	€ 0			
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 2.635	31-12-2017	€ 2.756
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 14.073	31-12-2017	€ 11.823
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 116			

Bijzonderheden/ actualiteiten De GGDrU gaat in 2018 ombuigingen doorvoeren om de intensiveringen, die nodig zijn om GGDrU een robuuste GGD te laten zijn, mogelijk maken.

Risico's Het uitgangspunt is bovengenoemde intensiveringen door te voeren binnen de huidige financiële kaders. Het is nog niet zeker of dat lukt.

Bijdrage aan deelprogramma:

4.2 Ambulante zorg en ondersteuning GGDrU werkt als gezondheidsdienst in een Gemeenschappelijke Regeling voor de 26 Utrechtse gemeenten. De wethouder maakt onderdeel uit van het Algemeen Bestuur en van het Dagelijks Bestuur. In 2017 is door het Algemeen Bestuur het besluit genomen om de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in de regio integraal te organiseren (voor kinderen van 0-18 jaar) en gezamenlijk te bekostigen op basis van het aantal kinderen per gemeente. Hierdoor krijgt iedere gemeente hetzelfde pakket, dat voldoet aan wettelijke eisen. Het pakket is gelijk voor de gehele regio Utrecht met waar mogelijk lokale accenten. De totale kosten blijven gelijk voor het hele gebied. Per 2015 is de regelgeving veranderd, waardoor de invulling van het basispakket JGZ enigszins is gewijzigd. Vanaf 1 januari 2016 vormt het Landelijk Professioneel Kader de officiële richtlijn in de sector, waaraan de Inspectie JGZ-organisaties toetst. Belangrijke elementen hierin zijn de toegenomen mogelijkheid tot een flexibeler uitvoering van de contactmomenten met kinderen en ouders en de eis om JGZ goed aan te laten sluiten bij de stelselwijziging Jeugd en het veranderende lokale zorgveld. In Amersfoort is GGDrU reeds vanaf het begin van de transitie goed aangehaakt bij de veranderingen in het zorgsysteem. Een jeugdverpleegkundige van GGDrU vormt een vaste schakel tussen de wijkteams en de jeugdgezondheidszorg. Ook maakt GGDrU onderdeel uit van de keten onderwijs-zorg. Met het vaststellen van het nieuwe gezondheidsbeleid hebben wij GGDrU opdracht gegeven tot aanvullende taken om (kwetsbare) aanstaande ouders beter voor te bereiden op het ouderschap. GGDrU voert ook het Wmo-toezicht in de regio uit. Er heeft in 2017 een tussenevaluatie plaatsgevonden van de uitvoering van het toezicht. Dit heeft tot aanscherpingen geleid van procedures, alsook een aanvullende opdracht m.b.t. het toezicht op PGB-aanbieders.

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)			
Vestigingsplaats	Nieuwegein	Webadres	www.avu.nl	
Programma	3. Stedelijk Beheer en Milieu			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van de overslag het transport en het verwerken van huishoudelijk afval.			
Gemeentelijk belang	10,98%			
Financieel belang 2017				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 366	31-12-2017	€ 539
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 14.234	31-12-2017	€ 15.254
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 150			
Bijzonderheden/ actualiteiten				

Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
3.2 Milieu	Amersfoort neemt voor de afvalverwerking deel aan de gemeenschappelijke regeling (GR) AVU. De GR AVU regelt een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde afvalverwerking; van overslag en transport tot verwerking; voor huishoudelijke en andere soorten afval.			
Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)			
Vestigingsplaats	Utrecht	Webadres	www.vru.nl	
Programma	2. Veiligheid en Handhaving			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Belang van fysieke veiligheid door het voorbereiden op en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen. Onder meer door het uitvoeren van brandweertzorg en geneeskundige hulpverlening (GHOR).			
Gemeentelijk belang	11,81%			
Financieel belang 2017				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 6.943	31-12-2017	€ 6.859
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 30.041	31-12-2017	€ 47.753
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 233			
Bijzonderheden/ actualiteiten	Er is een wens/claim neergelegd bij de kadernota 2019-2022			
Risico's	Mogelijk blijkt het budget voor beheer en onderhoud van de repressieve huisvesting van de brandweer onvoldoende om te voldoen aan de regionale normen van de VRU.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
2.2 Fysieke veiligheid	Wij werken in het samenwerkingsverband van de VRU. Daarin nemen gemeenten deel en vormen zij samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners, een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continu proces. Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen enz			

2.3 Toezicht en handhaving Wij werken in het samenwerkingsverband van de VRU. Daarin nemen gemeenten deel en vormen zij samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners, een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continu proces. Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen enz

Naam	Regionaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken (RWA)			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.amfors.nl	
Programma	4.Sociaal Domein			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de Participatiewet, onderdeel SW zittend bestand. Het RWA is niet los te zien van de Amfors.			
Gemeentelijk belang	70,47%			
Financieel belang 2017				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 0	31-12-2017	€ 0
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 16.169	01-01-2017	€ 15.265
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 0			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Loonkosten/premies zouden harder kunnen stijgen dan compensatie vanuit het Rijk met een nadelig gevolg op het financieel resultaat.			
	Veranderingen in de (landelijke) uitstroom kunnen een nadelig effect hebben op de verdeling van de door het Rijk beschikbaar gestelde subsidiemiddelen.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
4.5 Werk en Inkomen	RWA/Amfors. Het RWA voert voor de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Formeel is RWA de werkgever van inwoners van deze gemeenten met een arbeidsbeperking die voor 1 januari 2015 een sw-indicatie hebben gekregen.			

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)		
Vestigingsplaats	Utrecht	Webadres	www.rudutrecht.nl
Programma	2. Veiligheid en handhaving en 3. Stedelijk beheer en milieu		
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)		
Openbaar belang (doelstelling)	De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.		

Gemeentelijk belang	7,14%			
Financieel belang 2017				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 1.718	31-12-2017	€ 612
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 1.700	31-12-2017	€ 1.810
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	-€ 303			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's				
Bijdrage aan deelprogramma:				

3.2 Milieu	De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) voert voor ons taken uit in het kader van wettelijke milieuregels.
2.3 Toezicht en handhaving	Met ingang van 1 januari 2014 is bij gemeenschappelijke regeling de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht van start gegaan. Door de RUD worden de basistaken uitgevoerd. Dit zijn taken die middels een wettelijke verplichting door de RUD moeten worden uitgevoerd en die voor alle gemeenten gelden. De basistaken zijn de complexe VTH-milieutaken en de taken met een aanzienlijke milieu-impact. Afhankelijk van de hoogte van de milieu impact, dient een bedrijf voor het opstarten, uitbreiden en veranderen van activiteiten een omgevingsvergunning of een melding activiteitenbesluit in te dienen. Daarnaast zijn er de plustaken, waarbij een gemeente de keus heeft om deze door de RUD te laten uitvoeren of zelf te doen. Het gaat dan om het in behandeling nemen van meldingen bij en het toezicht en handhaving op ongeveer 1500 bedrijven met activiteiten met een minder groot milieurisico. Dit zijn bedrijven waar relatief vaker klachten over komen omdat deze zich vaker in de directe omgeving van de woonomgeving bevinden, zoals horeca of supermarkten. In 2017 heeft de RUD de vooraf gestelde doelen grotendeels behaald met betrekking tot toezicht en handhaving. Uit de rapportage van de RUD Utrecht blijkt dat er minder uren zijn besteed aan werkzaamheden voor de Wet bodembescherming, omdat er minder vergunningen zijn aangevraagd dan geprognosticeerd.

Naam	Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug-, Vallei- en Kromme Rijngebied			
Vestigingsplaats	Utrecht	Webadres		
Programma	7. Ruimtelijke ontwikkeling			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	De taken van het recreatieschap zijn de behartiging van de belangen van de openluchtrecreatie binnen het werkgebied, daartoe zijn en worden recreatieve voorzieningen en netwerken aangelegd en in beheer, onderhoud en exploitatie genomen.			
Gemeentelijk belang				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 625	31-12-2017	€ 2.535
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 4.245	31-12-2017	€ 1.052
Bron				

Feitelijk resultaat 31-12-2017 € 1.183

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's

Bijdrage aan deelprogramma:

7.1 Ruimtelijke ontwikkeling

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖPERATIES

Naam	NV SRO			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.sro.nl	
Programma	6. Sport en 7. Ruimtelijke Ontwikkeling			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Bijdragen aan optimaal gebruik van maatschappelijke accommodaties om te kunnen bewegen, leren, samenwerken of recreëren.			
Gemeentelijk belang	50,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 8.189	31-12-2017	€ 8.450
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 13.160	31-12-2017	€ 13.329
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 568			
Bijzonderheden/ actualiteiten	Conform het strategisch beleidsplan heeft SRO in 2017 gewerkt aan het verbeteren van de interne organisatie en het realiseren van haar groei-ambitie. Er is overeenstemming bereikt met de gemeente Zeist gewerkt over het oprichten van de nieuwe joint venture SRO Zeist B.V. waarin vanaf 2018 de exploitatie van zwembad Dijnseburg wordt gerealiseerd. Er zijn 2 algemene vergaderingen van aandeelhouders geweest. Onderwerpen waren onder meer de jaarrekening 2016, de begroting 2018, aanpassing van het dividendbeleid, de gewenste solvabiliteit en governance.			
Risico's	Een risico dat al jaren in beeld is, is het risico naar aanleiding van de brand in de Elleboogkerk in 2007. Over de aansprakelijkheid loopt een civiele procedure. In 2013 zijn de vorderingen op SRO van kunstverzekeraars afgewezen. De kunstverzekeraars hebben hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht. Het gerechtshof zal naar verwachting in 2018 uitspraak doen.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
12.1 Financiën en belastingen	Gemeente Amersfoort is aandeelhouder in de NV SRO. De dividenduitkeringen van NV SRO leveren een bijdrage aan Programma 12: Financiën en belastingen.			
6.1 Sport	De inzet van SRO is gericht op het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen van het Amersfoortse sportbeleid. Doelstelling is om zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen voor een gezonde, vitale stad.			

7.3 Vastgoed

De gemeente werkt voor het beheer van haar vastgoed samen met SRO. Voor de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille is SRO verantwoordelijk voor het technisch beheer en onderhoud. Ook is zij voor de binnen- en buitensportaccommodaties en diverse welzijns- en culturele accommodaties verantwoordelijk voor de verhuur en exploitatie. De gemeente werkt verder samen met haar gebruikers c.q. huurders, zodat de gebruikskwaliteit van de gebouwen goed is en de activiteiten van de organisaties zo optimaal mogelijk worden ondersteund.

Naam	Flint			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.flint.nl	
Programma	11. Cultuur			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van een culturele voorziening.			
Gemeentelijk belang	100,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	31-08-2016	€ 450	31-08-2017	€ 447
Omvang vreemd vermogen	31-08-2016	€ 1.718	31-08-2017	€ 1.953
Bron	Jaarrekening 2016/2017			
Feitelijk resultaat 2017	-€ 3			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Tegenvallende resultaten, bijvoorbeeld op het gebied van voorstellingen, horeca of geluidswerende maatregelen, kunnen het resultaat van Flint negatief beïnvloeden en daarmee mogelijk tot een negatief resultaat leiden.			

Bijdrage aan deelprogramma:

11.3 Kunst en Cultuur	Flint biedt een ambitieus, breed, kleurrijk en levendig programma in vrijwel alle podiumdisciplines met als doel een zo groot en divers mogelijk publiek te bereiken. Daarnaast zoekt Flint proactief naar artistieke verbindingen in de stad en regio. Ze geven organisaties ruimte om zich in Flint te profileren of gezamenlijk met Flint te coproduceren. Hiermee creëert Flint een maatschappelijk draagvlak in de stad, zodat iedere inwoner van Amersfoort zich verbonden kan voelen met Flint. Voor dit doel verstrekt de gemeente Amersfoort subsidie aan Flint, voert bestuurlijke overleggen en is tevens aandeelhouder en eigenaar van het pand.
-----------------------	--

Naam	NV Rova		
Vestigingsplaats	Zwolle	Webadres	www.rova.nl
Programma	3. Stedelijk beheer en 12. Financiën en Belastingen		
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)		
Openbaar belang (doelstelling)	Het duurzaam verwerken van afval en het onderhouden van de openbare ruimte.		
Gemeentelijk belang	13,97%		

Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 35.778	31-12-2017	€ 36.516
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 50.476	31-12-2017	€ 47.091
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 7.441			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
12.1 Financiën en belastingen	De gemeente Amersfoort heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA en is tevens aandeelhouder. ROVA verzorgt exclusief onze afvalinzameling voor particulieren en voert een aantal beheertaken uit, zoals het machinaal reinigen van kolken, de exploitatie van rioolgemaal en sneeuw- en gladheidsbestrijding.			
3.2 Milieu	De gemeente Amersfoort heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA en is tevens aandeelhouder. ROVA verzorgt exclusief onze afvalinzameling voor particulieren en voert een aantal beheertaken uit, zoals het machinaal reinigen van kolken, de exploitatie van rioolgemaal en sneeuw- en gladheidsbestrijding.			
Naam	NV REMU- Houdstermaatschappij			
Vestigingsplaats	Utrecht	Webadres		
Programma	12. Financiën en Belastingen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het houden van aandelen in de Remu NV. Dit aandelenbezit is verkocht aan Eneco. De rol van NV Remu Houdstermaatschappij is thans die van belangenbehartiger van een eventueel van Eneco te ontvangen privatiseringsvergoeding indien Eneco voor meer dan 50% zou worden verkocht.			
Gemeentelijk belang	5,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 1.431	31-12-2017	€ 1.389
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 4	31-12-2017	€ 7
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	-€ 42			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Door de aandeelhouderscommissie van Eneco is een consultatie uitgeschreven, waarbij iedere aandeelhouder gevraagd wordt een besluit te nemen of deze het aandelenbelang in Eneco wenst te houden of af te bouwen. Mocht het in 2018 of later komen tot een verkoop van meer dan 50% van de aandelen Eneco, dan zullen de voormalige aandeelhouders Remu vanuit de houdstermaatschappij nagaan of zij, gelet op de voorwaarden voor de toekenning van de privatiseringsvergoeding, daarvoor in aanmerking komen.				
Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.			
Bijdrage aan deelprogramma:				

12.1 Financiën en belastingen De gemeente Amersfoort is aandeelhouder van de NV REMU Houdstermaatschappij. De dividenduitkeringen van de NV REMU Houdstermaatschappij zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Naam	Vitens NV			
Vestigingsplaats	Utrecht	Webadres	www.vitens.nl	
Programma	12. Financiën en Belastingen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.			
Gemeentelijk belang	2,28%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 489.000	31-12-2017	€ 534.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 1.249.000	31-12-2017	€ 1.194.000
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 47.700			
Bijzonderheden/ actualiteiten	Over 2018 verwacht Vitens een lager resultaat dan in 2017 (14,3 miljoen over 2018 versus 47,7 miljoen over 2017). De daling treedt onder andere op door het toegestane WACC - het door het Ministerie van Infrastructuur & Milieu vastgestelde maximaal te behalen rendement.			
Risico's	Lagere dividendopbrengst in 2019 voor de gemeente door lager verwacht resultaat Vitens over 2018.			

Bijdrage aan deelprogramma:

12.1 Financiën en belastingen De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij Vitens NV. De dividenduitkeringen van Vitens NV zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Naam	Alliander netwerk			
Vestigingsplaats	Amsterdam	Webadres	www.alliander.com	
Programma	12. Financiën en Belastingen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.			
Gemeentelijk belang	0,01%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 3.864.000	31-12-2017	€ 3.942.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 3.871.000	31-12-2017	€ 4.127.000
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 203.000			

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.
----------	---

Bijdrage aan deelprogramma:

12.1 Financiën en belastingen De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij Alliander Netwerk. De dividenduitkeringen van Alliander Netwerk zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Naam	BNG			
Vestigingsplaats	Den Haag	Webadres	www.bngbank.nl	
Programma	12. Financiën en Belastingen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.			
Gemeentelijk belang	0,49%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 4.486.000	31-12-2017	€ 4.953.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 149.514.000	31-12-2017	€ 135.072.000
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 393.000			

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.
----------	---

Bijdrage aan deelprogramma:

12.1 Financiën en belastingen De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De dividenduitkeringen van de BNG zijn opgenomen in Programma 12: Financiën en Belastingen.

Naam	Parkeren Amersfoort BV			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres		
Programma	9. Mobiliteit			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van parkeergelegenheden.			
Gemeentelijk belang	100,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2016	€ 7.200	31-12-2016	€ 7.626
Omvang vreemd vermogen	01-01-2016	€ 1.120	31-12-2016	€ 552
Bron	Jaarrekening 2016			
Feitelijk resultaat 2016	€ 552			

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's	Parkeren Amersfoort BV is lid van Coöperatie ParkeerService. De transitie die de coöperatie doormaakt, alsmede de introductie van een nieuw verdienmodel, (zie risico's Coöperatie ParkeerService) raken daarmee ook Parkeren Amersfoort BV. In 2018 opent de parkeergarage onder Amerena haar deuren. Deze garage wordt geëxploiteerd door Parkeren Amersfoort bv. Omdat dit een nieuwe garage betreft zijn er risico's met betrekking tot de verwachte omzet en kosten. Deze kunnen het resultaat van de BV nadelig beïnvloeden.
----------	--

Bijdrage aan deelprogramma:

12.1 Financiën en belastingen	Parkeren Amersfoort BV beheert en exploiteert parkeergarages. Het gaat om de garages Stadhuisplein, Koestraat en Flintplein. De gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van de BV.
9.1 Mobiliteit	Parkeren Amersfoort BV beheert en exploiteert parkeergarages. Het gaat om de garages Stadhuisplein, Koestraat en Flintplein. De gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van de BV.

Naam	ParkeerService Coöperatie UA			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres		
Programma	9. Mobiliteit			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Het adviseren en leveren van diensten ter zake van garagebeheer, straatparkeerbeheer en straatparkeerhandhaving.			
Gemeentelijk belang	7,14%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2016	€ 1.098	31-12-2016	€ 495
Omvang vreemd vermogen	01-01-2016	€ 2.334	31-12-2016	€ 2.035
Bron	Jaarrekening 2016			
Feitelijk resultaat 2016	-€ 602			

Bijzonderheden/ actualiteiten Zonder ingrijpen dreigde er bij de coöperatie blijvende financiële tekorten te ontstaan. In 2017 hebben de leden van de coöperatie daarom gezamenlijk besloten om een budget beschikbaar te stellen om een interne transitie mogelijk te maken en zodoende de begroting structureel op orde te brengen (zie ook collegebericht 2017-93). Deze transitie is reeds ingezet en loopt in de komende jaren door. Bestuurlijk wordt de voortgang en het effect daarvan in de ALV bewaakt.

Risico's	Mogelijk onvoldoende voortgang of effect transitie ParkeerService. Mogelijk extra kosten wegens andere toerekening kosten. De coöperatie werkt aan een andere kostenverdeelmaatstaf die in 2018 in moet gaan. Deze kan herverdeel effecten met zich meebrengen waardoor Amersfoort, en ook het lid Parkeren Amersfoort BV, mogelijk meer of minder kosten krijgen toegerekend. Besluitvorming hierover vindt plaats in het najaar van 2017.
----------	---

Bijdrage aan deelprogramma:

12.1 Financiën en belastingen Coöperatie ParkeerService voert voor de gemeente het parkeerbeleid uit. Denk daarbij aan het verstrekken van parkeervergunningen, maar ook aan het onderhouden van parkeerautomaten, fietsenstallingen en het geven van informatie over parkeergerelateerde onderwerpen. Daarnaast wordt kennis gedeeld tussen de aangesloten gemeenten en voeren we innovaties door in het makkelijker maken van parkeren voor bewoners en bezoekers van de stad.

9.1 Mobiliteit Coöperatie ParkeerService voert voor de gemeente het parkeerbeleid uit. Denk daarbij aan het verstrekken van parkeervergunningen, maar ook aan het onderhouden van parkeerautomaten, fietsenstallingen en het geven van informatie over parkeergerelateerde onderwerpen. Daarnaast wordt kennis gedeeld tussen de aangesloten gemeenten en voeren we innovaties door in het makkelijker maken van parkeren voor bewoners en bezoekers van de stad.

Naam	Amfors Holding			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.amfors.nl	
Programma	4. Sociaal Domein			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Arbeidsinschakeling van werkzoekenden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.			
Gemeentelijk belang	53,56%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 2.500	01-01-2017	€ 2.500
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 4.157	31-12-2017	€ 3.751
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 0			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Het operationeel resultaat van Amfors is sterk afhankelijk van (gemeentelijke) omzet. Fluctuaties daarin kunnen het resultaat, en daarmee de gemeentelijke bijdrage, negatief beïnvloeden. Amfors heeft nog geen definitieve afspraken met de belastingdienst weten te maken omtrent het niet VPB-plichtig zijn. Het is de verwachting dat Amfors niet VPB-plichtig zal zijn, maar er is nog geen definitief uitsluitsel.			

Bijdrage aan deelprogramma:

4.5 Werk en Inkomen De NV Amfors voorziet als opdrachtnemer van RWA in passend werk voor de sw-ers ofwel in eigen bedrijven ofwel via (groeps)detachering bij andere bedrijven.

Naam	Grondexploitatiebedrijf Amersfoort		
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	
Programma	7. Ruimtelijke Ontwikkeling		
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)		

Openbaar belang (doelstelling)	Verhuur van en handel in onroerend goed.			
Gemeentelijk belang	100,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2015	€ 5.957	31-12-2015	€ 5.954
Omvang vreemd vermogen	01-01-2015	€ 0	31-12-2015	€ 0
Bron				
Feitelijk resultaat 2017	€ 0			
Bijzonderheden/ actualiteiten	Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V. heeft nu (nadat in december 2016 een van de partijen zich uit de PPS-constructie heeft teruggetrokken) een belang van 50% in VOF Kantorenpark Podium Amersfoort. De overblijvende vennoten beraden zich nu op de herontwikkeling van de locatie Podium.			
Risico's				
Bijdrage aan deelprogramma:				
7.2 Grondexploitaties	Het Grondexploitatiebedrijf Amersfoort neemt deel in het OBV en ook in de VOF-Podium.			
Naam	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst BV			
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.vathorst.nl	
Programma	7. Ruimtelijke Ontwikkeling			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	OBV Beheer B.V. is de beherend vennoot van OBV C.V. Beide ondernemingen zijn opgericht om stadsdeel Vathorst te realiseren.			
Gemeentelijk belang	50,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 33	31-12-2017	€ 220
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 90	31-12-2017	€ 90
Bron	Jaarrekening 2017			
Feitelijk resultaat 2017	€ 187			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	In de actuele grondexploitatie OBV 2018 zijn de financiële risico's verder beperkt. De resterende risico's betreffen vooral die ten aanzien van de grondwaarden voor winkels, woningen, kantoren.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
7.2 Grondexploitaties	De gemeente werkt voor de realisatie van ruimtelijke doelen in een aantal verschillende verbanden samen met het OBV. Het OBV zorgt, naast de woningbouw in Vathorst, voor de levering van bouwrijpe kavels bij Vathorst Bedrijven en maakt dit gebied ook woonrijp. Daarnaast levert zij bouwrijpe grond aan het VOF-Podium en maakt dit gebied ook woonrijp.			

Naam	Gebruikerscoöperatie Eemhuis		
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	

Programma	11. Cultuur			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Afstemmen van het facilitair beheer van het Eemhuis.			
Gemeentelijk belang	25,00%			
Financieel belang n.v.t.				
Omvang eigen vermogen	01-01-2016	€ 227	31-12-2016	€ 201
Omvang vreemd vermogen	01-01-2016	€ 653	31-12-2016	€ 193
Bron	Jaarrekening 2016			
Feitelijk resultaat 2016	-€ 26			
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Er zijn momenteel geen risico's in beeld.			
Bijdrage aan deelprogramma:				
11.1 Archief Eemland	Het Eemhuis is de habitat van Archief Eemland en samen met Scholen in de Kunst, de Bibliotheek en Kade aldaar werken we aan een afgestemd activiteitenprogramma. Denk aan de Boekenweek, de Maand van de geschiedenis en activiteiten op het Eemplein. Hiermee werken we aan het positioneren van het Eemhuis als 'Cultuurwarenhuis van Amersfoort'.			

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

Naam	Stichting Citymarketing regio Amersfoort		
Vestigingsplaats	Amersfoort	Webadres	www.citymarketingamersfoort.nl/
Programma	10. Economie en Duurzaamheid		
Rechtsvorm	Stichting		
Openbaar belang (doelstelling)	Het bevorderen van het sociaal-economisch klimaat in de regio Amersfoort d.m.v. collectieve marketing.		
Gemeentelijk belang			
Omvang eigen vermogen	01-01-2017	€ 322	0
Omvang vreemd vermogen	01-01-2017	€ 351	
Bron	0		
Bijzonderheden/ actualiteiten	Stichting Citymarketing heeft in 2017 haar statuten gewijzigd. De gemeente Amersfoort heeft geen zitting meer in het bestuur, wel in de Raad van Advies. Hierdoor is stichting Citymarketing geen verbonden partij meer.		
Risico's			
Bijdrage aan deelprogramma:			

10.1 Economie

Via citymarketing stralen we uit dat regio Amersfoort een uitstekende plek is om te ondernemen, wonen, werken, en recreëren. Met ingang van de begroting 218-2021 is citymarkteling niet langer opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. De reden hiervoor is dat citymarketing niet voldoet aan de definitie die de BBV-voorschriften verbinden aan het begrip verbonden partij.

Onderhoud kapitaalgoederen

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)
Grondzaken /vastgoed
Mobiliteit
Sport
Vathorst
Stationsgebied

Ambitie

Wij zetten ons in voor een veilige, groene en leefbare openbare ruimte. Deze openbare ruimte bestaat uit wegen, riolering, water en groen. Daarnaast zetten wij onze gebouwen in voor het bereiken van bestuurlijke doelen. Openbare ruimte en gebouwen zijn (voor een groot deel) kapitaalgoederen. U vindt hieronder beschreven welke beleidskaders er zijn voor onze kapitaalgoederen en welke ontwikkelingen zich in 2017 hebben voorgedaan. Ook benoemen wij de financiële consequenties van het beleid ten aanzien van onze kapitaalgoederen.

Beleidskader - Openbare Ruimte

Om de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, riolering en verlichting, op een voldoende niveau in stand te houden voert de gemeente onderhoudsmaatregelen uit. Daarvoor zijn de beschikbare beheer- en onderhoudsbudgetten leidend. In 2017 bestonden deze budgetten uit de voorziening 'openbare ruimte' (met onderdelen wegen, openbare verlichting, groen en baggeren),

voorziening riolering (vanuit het gemeentelijke rioleringsplan) en de exploitatie voor het dagelijks onderhoud. Er zijn geen specifiek budgetten voor vervanging.

In juni 2016 is het 'Integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028' vastgesteld. Dit beheerplan geeft een lange termijn perspectief en berekent de benodigde middelen om de huidige openbare ruimte in stand te houden op het gewenste niveau, de 'Amersfoortse basis'.

In 2017 is als concrete uitwerking van het integraal beheerplan voor het eerst een meerjarenuitvoeringsprogramma opgesteld ('MJP-OR 2017-2020'). Dit is voortschrijdend programma voor een periode van vier jaar, waarin de concrete activiteiten, projecten en kosten zijn gepland voor groot onderhoud en vervanging. De MJP's vormen de financiële onderbouwing van de bestedingen in de voorzieningen en de kapitaalsinvesteringen (vanaf 2019 beschikbaar).

Amersfoortse basis

De kern van de Amersfoortse basis is het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte, zodat de gemeente voldoet aan de wettelijke zorgplicht. Richtlijn is daarbij het onderhouden van de hele openbare ruimte op minimaal CROW-niveau B. Dit betekent sturen op de verwachte levensduur en het voorkomen van achterstanden en gevaarlijke situaties. Voor de Binnenstad, het Stationsplein en Zocherplantsoen geldt een hogere kwaliteit voor zowel de technische staat als de netheid, namelijk CROW-niveau A (goed, mooi, comfortabel).

Het beheer en onderhoud staat zo dicht mogelijk bij de inwoners van Amersfoort, waarbij ruimte is voor participatie, zelfbeheer en burgerinitiatieven. In de afgelopen jaren zijn doorgevoerde bezuinigingen vertaald in keuzes voor het beheer en onderhoud, door te kiezen voor een meer sobere, eenvoudige inrichting of het areaal te verkleinen.

Om de kwaliteit te monitoren en tijdig te kunnen ingrijpen worden diverse gestandaardiseerde kwaliteitsnormen toegepast, zoals CROW-beeldkwaliteit voor de integrale openbare ruimte en onderdelen als reiniging, groen en meubilair, CROW-schadebeelden voor verhardingen, RIONED voor riolering en NSVV voor verlichting. Als ondergrens hanteren we altijd veiligheid, functionaliteit en kapitaalvernietiging. Bij teruglopende technische kwaliteit neemt doorgaans ook de beeldkwaliteit af.

Dagelijks onderhoud

In 2017 streefden we in Amersfoort naar gemiddeld een B-kwaliteit voor de technische staat en netheid van de openbare ruimte. Behalve in de binnenstad, is dit ook de beoogde kwaliteit. Om aan het criterium 'B' te voldoen, hanteert Amersfoort de norm dat maximaal 20% van de openbare ruimte een lage ('C') of zeer lage kwaliteit ('D') mag hebben. Over het algemeen halen we in 2017 deze normen. Wel constateerden we in de zomer geregeld tijdelijke overschrijdingen van de norm, bijvoorbeeld meer onkruid dan gewenst in trottoirs en groenvakken of overvolle afvalbakken. Waar deze overschrijdingen zijn geconstateerd zijn boetes aan aannemers gegeven en zijn situaties hersteld. Op een aantal plekken heeft dit herstel te lang geduurd, maar zijn structurele schades zoals het verkorten van levensduur voorkomen. Het wijkonderhoud van Vathorst-Hooglanderveen, het Waterwingebied, De Wieken-Vinkenhoef en Soesterkwartier-Isselt is (opnieuw) aanbesteed voor 2018 en verder. Voor Liendert-Rustenburg en Schothorst is nog een doorlopend bestek. Daarnaast zijn in de overige wijken weer nieuwe contracten gesloten voor het wijkonderhoud door Eemfors.

Groot onderhoud en vervanging

Voor 2017 waren in het Meerjarenuitvoeringsprogramma ongeveer 55 projecten opgenomen, zowel in voorbereiding als in uitvoering. Dit zijn groot onderhoudsprojecten zoals een nieuwe asfaltdeklaag en integrale herinrichtingsprojecten in woonstraten. Ongeveer de helft van deze projecten is uitgevoerd en afgerond in 2017. De overige projecten lopen door in 2018 en verder. Deels is dit conform de planning, maar een aanzienlijk aantal projecten loopt vertraging op en is doorgeschoven naar 2018 of 2019. Soms liggen hier inhoudelijke en technische oorzaken aan ten

grondslag, zoals een aangetroffen bodemverontreiniging, maar vaker is het een gebrek aan capaciteit om de projecten te kunnen uitvoeren. Dit baart zorgen omdat de opgave in de komende jaren nog fors gaat toenemen door het beschikbaar komen van vervangingsinvesteringen. Bij de keuze van projecten wordt mede invulling gegeven aan gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke wensen, zoals het klimaatbestendig maken van de stad, vergroenen of het werken aan een levendig, aantrekkelijk stadshart. De projecten zijn bij voorkeur integraal, waarbij de totale woonomgeving en de ondergrondse voorzieningen worden aangepakt.

Waar investeringen in de vervanging van de openbare ruimte en uitvoering van projecten nog op zich laten wachten voeren we levensduurverlengend onderhoud uit. Over het algemeen geeft dat per saldo besparingen, maar we zien wel de kwaliteit teruglopen; Veiligheid en functionaliteit kunnen worden gewaarborgd, maar de beeldkwaliteit en 'toonbaarheid' worden aangetast. Dit is bijvoorbeeld het geval bij beplantingen zoals heestervakken, die worden 'doorbeheerd' waarbij we blijven beheren maar niet vervangen. Er is geen sprake van onveiligheid, maar de beeldkwaliteit neemt steeds verder af. Dit kan echter niet eindeloos en de opgelopen vertragingen in projecten zijn daarmee wel reden tot zorg.

In de Binnenstad is de ambitie voor de bovengrondse openbare ruimte kwaliteitsniveau 'A', maar in de praktijk ligt de gerealiseerde kwaliteit hier iets onder. Dit komt met name door later vervangen van areaal, in combinatie met de hoge gebruiksdruk en extra slijtage.

Gerealiseerde kwaliteit 2017	Technische staat	Inspectie- monitoringsmethode
Groen	B	Beeldkwaliteit CROW kwaliteitscatalogus
Bomen	B	Kwaliteitseisen Beheerrichtlijnen Bomen/ BVC-inspectie
Spelen	B	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
Oevers en beschoeiingen	B-C	Inspectie op veiligheid
wegen	B	Inspectie CROW schadebeelden/beeldkwaliteit
Civiele kunstwerken	B	Inspectie op veiligheid/ functionaliteit
Openbare verlichting	B	Inspectie op functionaliteit/ NSVV-normen/ beeldkwaliteit
Riolering	B	Functioneel niveau/ RIONED-normen

Beleidskader - Gebouwen voor maatschappelijk en ruimtelijk beleid

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat in totaal uit ca. 450 gebouwen en gronden. In hoofdlijn is de portefeuille onderverdeeld in twee delen: het maatschappelijk vastgoed en het strategisch vastgoed. Het maatschappelijk vastgoed huisvest organisaties die van belang zijn voor een prettige woonomgeving, sociale cohesie en maatschappelijk welzijn. Voorbeelden zijn de binnen- en buitensportaccommodaties, welzijns- en culturele accommodaties en ongeveer 25 monumenten die van belang zijn voor de cultuurhistorische waarde van de stad. Voorbeelden zijn de Koppelpoort, het Belgenmonument en de Dieventoren. De strategische portefeuille bestaat uit (tijdelijk) vastgoed dat verworven is voor de uitbreiding en kwalitatieve verbetering van de stad, zoals voor woningbouw en bedrijfsmatige en infrastructurele projecten.

Het vastgoed dat behoort tot de maatschappelijke portefeuille heeft een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter vaak niet kostendekkend gebeuren. Het betreffen namelijk objecten die niet of slechts gedeeltelijk te verhuren zijn en hoge onderhoudskosten hebben doordat het onderhoud zeer specialistisch van aard is. Om het tekort op de exploitatie in deze groep te verkleinen is een

structurele bijdrage in de begroting gereserveerd. Hiermee wordt de instelling van een onderhoudsvoorziening voorbereid.

De strategische portefeuille bestaat uit objecten en gronden die in aanmerking komen voor ontwikkeling of afgestoten kunnen worden door middel van verkoop. Het onderhoud en beheer van dergelijk vastgoed wordt beperkt uitgevoerd, aangezien deze objecten en gronden tijdelijk in onze portefeuille zijn opgenomen. De gebruikers in dit vastgoed betalen vaak geen huurvergoeding, aangezien het gebruik op een korte termijn beëindigd moet kunnen worden. Hierdoor kan ook dit deel van de portefeuille vaak niet kostendekkend geëxploiteerd worden.

Het beheer en de exploitatie hebben wij (deels) uitbesteed aan SRO Amersfoort BV. Hiervoor hebben wij een raamovereenkomst gesloten waarin ook zaken als staat van onderhoud en exploitatierisico zijn opgenomen. In de raamovereenkomst zijn tevens kwaliteits- en prestatie-indicatoren (KPI's) opgenomen. Met deze KPI's sturen wij op de verbetering van de kwaliteit en prestaties van ons vastgoed en SRO. Daarnaast werken wij zelf aan deze verbetering, door bijvoorbeeld beleid te ontwikkelen op het verduurzamen en beter toegankelijk maken van het vastgoed.

Beleidskader - Gebouwen voor gemeentelijke organisatie

Op 27 juni 2017 heeft de raad besloten tot een duurzame renovatie van het stadhuiscomplex. In het nieuwe kantoorconcept staat ontmoeten en samenwerken centraal. Door de toepassing van dit concept kunnen we onze huisvesting efficiënter maken en van 5 verschillende locaties naar 1 locatie gaan.

Met het in juni 2017 aangeboden uitgewerkte plan voor een duurzame renovatie wordt voldaan aan de criteria die in het coalitieakkoord waren meegegeven, waarbij wij de vergelijking hebben gemaakt tussen de voortzetting van het huidige beleid met een gerenoveerd Stadhuis.

In het raadsbesluit om een huis voor de stad te realiseren wordt er van uitgegaan dat dit in eigen beheer binnen de jaarlijkse exploitatiekosten en de overige beschikbare middelen wordt uitgevoerd. Tevens is hierbij het besluit genomen de locatie Langegracht 11 (huisvesting Archeologie) al eerder af te stoten en de huisvesting voor Archeologie te realiseren op de locatie van Stadhuisplein 7 in de nabijheid van het Stadhuis. De nieuwe locatie is in het 4e kwartaal van 2017 geschikt gemaakt voor de huisvesting van Archeologie. In januari 2018 heeft de verhuizing plaatsgevonden waarna het pand Langegracht 11 gereed gemaakt wordt voor de verkoop. In afwachting van de start van de werkzaamheden voor de renovatie in 2019 wordt voor de te renoveren gebouwdelen en de te verlaten gebouwen alleen het hoogst noodzakelijk onderhoud uitgevoerd.

Op dit moment beschikken we niet over een onderhoudsvoorziening die rekening houdt met bovenstaande ontwikkelingen. Op basis van verslaggevingsregels was het niet toegestaan om de voorziening onderhoud stadhuiscomplex te handhaven. Er is immers geen rekening gehouden met een verwachte renovatie. In 2015 is de voorziening geheel vrijgefallen en gestort in de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen stadhuisplein.

De reserve wordt gevoed met de jaarlijks dotatie voor onderhoud gebouwen stadhuisplein. De onttrekking zal op basis van de werkelijk uitgaven plaatsvinden. Dat betreft het hoogst noodzakelijk onderhoud voor de te renoveren bouwdelen en af te stoten locaties en de geraamde onderhoudskosten voor de niet te renoveren locaties (Stadhuisplein 4,5 en 7, Hof 2 en de gebouwen van CNME). Voor deze locaties is in 2017 een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld. In 2018 wordt dit plan geanalyseerd en wordt een begrotingswijziging voor de begroting 2019 en 2020

voorbereid i.v.m. de overdracht van het eigenarenonderhoud van de afdeling Interne Dienstverlening en Advies (facilitaire zaken) en afdeling Projecten & Programma's (vastgoed). Voor dit deel van de reserve geldt dat deze weer wordt omgebouwd naar een reguliere onderhoudsvoorziening.

Na het gereedkomen van de renovatie wordt een nieuw duurzaam meerjarenonderhoudsplan opgesteld, waarna de reserve voor de gerenoveerde gebouwen wordt omgebouwd naar een reguliere onderhoudsvoorziening

ICT

De IT (vervangings)investeringen bestaan zowel uit vervangingen op het terrein van de technische infrastructuur als vervanging en doorontwikkeling van bedrijfsapplicaties. Het doorvoeren van de vervangingen is gericht op het handhaven van de bedrijfszekerheid en (verplicht) meegroeien met ontwikkelingen van leveranciers (technologie) en wet- en regelgeving.

Voor 2017 stond in totaal € 1,9 miljoen gepland aan investeringen. Door een aantal (Europese) aanbestedingen wordt voor € 1,2 aan investeringen doorgeschoven naar 2018 en 2019.

Beleidskader - Onderwijshuisvesting

In 2017 heeft uw Raad besloten tot doordecentralisatie van de uitvoering van de zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Na een wijziging van de onderwijswetgeving op 1 januari 2005 (voortgezet onderwijs) respectievelijk 1 januari 2015 (primair en speciaal onderwijs) zijn alle schoolbesturen verantwoordelijk voor het onderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen. Wij zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en vervangende nieuwbouw. Wij hebben een Integraal Huisvestingsplan gemaakt om onderwijshuisvesting te vervangen en te verduurzamen. Samen met alle 21 schoolbesturen voor primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs hebben we sinds 2014 gewerkt aan afspraken om 100 schoolgebouwen in de stad in de komende 40 jaar te vernieuwen en daartoe een nieuwe vorm van samenwerking aan te gaan. Deze 100 schoolgebouwen in Amersfoort hebben een gemiddelde leeftijd van 50 jaar en zijn de komende 40 jaar aan vervanging of verbouwing toe. Dit vergt een enorme investering. Om dit efficiënt te organiseren zijn afspraken gemaakt over een nieuwe verdeling van verantwoordelijkheden. In de nieuwe afspraken draagt de gemeente de uitvoering van al haar huisvestingstaken, met uitzondering van de in gemeentelijk eigendom zijnde multifunctionele accommodaties, over aan de samenwerkende schoolbesturen. De 100 onderwijsgebouwen en -locaties die onderdeel zijn van de doordecentralisatie zijn en blijven juridisch in eigendom van de schoolbesturen. Onderdeel van de doordecentralisatie is de overdracht van ons economisch claimrecht op de onderwijsgebouwen en -locaties. Daarmee gaan de locaties en gebouwen over van de gemeentelijke balans naar de balans van de coöperaties. Zodra de coöperaties een gebouw en locatie structureel niet meer nodig hebben nemen wij als gemeente deze weer terug. Coöperaties en schoolbesturen komen niet in een rol als projectontwikkelaar. De Belastingdienst beoordeelt de fiscale aspecten van de voorgenomen vorm van samenwerking door de schoolbesturen in een tweetal coöperaties. Na een, voor de gemeente en coöperaties onderwijshuisvesting, positieve beoordeling, zal de doordecentralisatie geïmplementeerd worden.

Financieringsparagraaf

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)
Grondzaken /vastgoed
Mobiliteit
Sport
Vathorst
Stationsgebied

Ambitie

Wij streven naar de optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn). Om deze treasury-functie goed uit te voeren, kijken we nauwgezet naar de liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie voeren wij uit binnen de normen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën) en het door uw Raad vastgestelde Treasurystatuut 2016.

Doelstellingen

De gemeente Amersfoort weegt steeds af welke investeringen er op korte en lange termijn moeten plaatsvinden. Het is vervolgens de taak om deze investeringen conform de bovengenoemde normen en kaders te financieren.

We beperken ons tot de publieke taak en hebben daarbij de volgende doelstellingen gehanteerd:

- er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende kan er te allen tijde aan onze betaalverplichtingen worden voldaan;
- de risico's die aan de financiële transacties verbonden zijn worden beheerst en beperkt; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteurenrisico;
- de rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze betaalmiddelen komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat om de vraag hoe we middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten). Bij treasury hebben we het over financiering.

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet FIDO en de Wet HOF. Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de Wet FIDO twee instrumenten: de rente risiconorm en de kasgeldlimiet. In de Wet HOF zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het beleggen van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist. Dit zijn de indicatoren voor ons treasurybeleid.

Tabel: FP.01 Effectindicatoren financiering

	REKENING 2014	REKENING 2015	REKENING 2016	REKENING 2017	BEGROTING 2017
Rente risiconorm *1 (<)	29.600	24.500	33.000	55.553	55.553
Kasgeldlimiet *1 (<)	12.100	-23.300	26.300	30.165	37.291
Schatkistbankieren drempel *2 (<)	0	0	0	0	3.290

*1 bron: Wet FIDO

*2 bron: Wet Hof

Renterisico- vaste schuld (renterisiconorm)

De wettelijke rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Wij hebben geen leningen in portefeuille, waarvan een aanpassing van de rente is bedongen.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal in 2017 van € 438,7 miljoen bedraagt de rente risiconorm voor onze gemeente € 87,7 miljoen. In 2017 heeft voor € 32,2 miljoen aan aflossingen van bestaande leningen plaatsgevonden. In 2017 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen afgesloten. De ruimte van € 55,6 miljoen voor het aantrekken van nieuwe geldleningen is derhalve niet gebruikt.

Tabel: FP.02 Renterisico- vaste schuld (renterisiconorm)

	BEGROTING 2017	JAARREKENING 2017
Begrotingstotaal	438.721	438.721

Renterisiconorm (20%)	87.744	87.744
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	32.191	32.191
Ruimte onder renterisiconorm	55.553	55.553

De geraamde renterisiconorm voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 bedraagt respectievelijk 93.165, 93.883, 90.518 en 88.206.

Renterisico- vlottende schuld (kasgeldlimiet)

In de Wet FIDO is de kasgeldlimiet opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort bedraagt de limiet in 2017 € 37,3 miljoen. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

De gemiddelde netto vlottende schuld en de ruimte onder de kasgeldlimiet in 2017 was per kwartaal als volgt:

Tabel: FP.03 Renterisico- vlottende schuld (kasgeldlimiet)

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kasgeldlimiet	37.291	37.291	37.291	37.291
Netto vlottende schuld	33.707	29.636	27.664	29.654
Ruimte	3.584	7.655	9.627	7.637

Gemiddeld genomen bedroeg de netto vlottende schuld in 2017 30,1 miljoen. Dit is onze financieringsbehoefte geweest. Deze is volledig gefinancierd vanuit de lopende rekening bij onze huisbank de BNG. Wij zijn in 2017 ruim binnen de wettelijk gestelde kasgeldlimiet gebleven.

Koersrisico

Het koersrisico hangt nauw samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Conform de bepalingen van de Wet HOF mogen wij overtollige

geldmiddelen alleen bij de schatkist beleggen. Wij hebben echter geen overvloedige geldmiddelen. Derhalve speelt dit risico hier niet.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten op kasbasis bij het Ministerie van Financiën (de Schatkist) te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000. Voor begrotingstotalen boven de € 500 miljoen geldt een additionele drempel van 0,2% over dat deel dat de € 500 miljoen overstijgt.

Voor Amersfoort geldt als drempel voor 2017 0,75% van € 438,7 miljoen, ofwel € 3,3 miljoen. Wij mogen dus een positief rekening-courant saldo hebben van € 3,3 miljoen, voordat wij moeten beleggen in de schatkist.

In 2017 is geen sprake geweest van een positief saldo op onze lopende rekening (zie de netto vlottende schuld), derhalve is er geen sprake van uitgezette middelen in 's Rijks schatkist.

Tabel: FP.04 Verloop schatkistbankieren

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	3.290	3.290	3.290	3.290
Netto vlottende schuld	33.707	29.636	27.664	29.654
Ruimte / storting in schatkist	0	0	0	0

Ontwikkelingen in 2017

Middels een fiscale maatregel, ingaande 1 januari 2016, zijn de voor de ambtenarenhypotheken afgesloten rentepercentages als niet marktconform bestempeld. Het verschil met de marktconforme hypotheekrentes wordt ook over 2017 als fiscaal loon aangemerkt

Dit, in combinatie met de lage rentestand hebben in 2017 geleid tot ongeveer € 18 miljoen (extra) aflossingen op de hypotheekportefeuille.

Renteanalyse

In 2017 is een negatief renteresultaat ontstaan van € 217.000. Dit nadeel bestaat uit een aantal componenten:

De rente-opbrengst voor hypotheek van ambtenaren is € 597.000 lager dan geraamd vanwege de vele boetevrije extra aflossingen die hebben plaatsgevonden als na-ijl effect op de fiscale maatregel ingaande 1 januari 2016 en de almaar lage rentestand in 2017.

Een gunstige bijkomstigheid van de vele aflossingen op de hypotheek van ambtenaren, de toename van de financiële middelen, zoals reserves en voorzieningen en het achterblijven van investeringen heeft geleid tot een lagere financieringsbehoefte. Hierdoor is een voordeel voor de rente ontstaan van per saldo € 247.000.

Een combinatie van een voordeel op de rentetoerekening GREX, doordat de werkelijke stand van de boekwaarde per 1-1-2017 afwijkt van de raming en de nacalculatie van het werkelijk toe te rekenen rentepercentage (dit voordeel leidt in de GREX tot een nadeel). Het voordeel hiervan bedraagt per saldo € 421.000. Daarnaast is er een nadeel bij Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV wegens niet geraamde te betalen rente en een nadeel in verband met de rentevergoeding aan Grex Eemplein wegens het temporiseren van de afname van de gronden gedurende de periode 2015 t/m 2022. Het nadeel hiervan bedraagt totaal € 288.000

Terugblik op de rentevisie

De verwachte groei in 2017 in de Nederlandse economie van 2% is uiteindelijk uitgekomen op 3,3%. De verwachte inflatie van 1,3% is in 2017 werkelijk uitgekomen op 1,39%. Het door de ECB voor 2017 aangekondigde monetair beleid is ongewijzigd uitgevoerd. De rente op de geld- en kapitaalmarkt is laag gebleven. Onder invloed van het herstel van de economie is de rente op de kapitaalmarkt eind 2017 wat opgelopen.

Methodiek rentetoerekening

In maart 2016 is, ter vergroting van de transparantie van het begrotings- en verantwoordingsproces op voorspraak van de commissie Depla, het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV in werking getreden. Voor een nadere uitwerking van de hierin opgenomen bepalingen omtrent de rente zijn de Notitie grondexploitaties 2016 en de Notitie Rente 2017 verschenen. In deze notities wordt ingegaan op het inzicht geven van de berekening van de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop de rente aan de investeringen, de grondexploitaties en de taakvelden wordt toegerekend en de totstandkoming van de financieringsbehoefte. Daar waar van toepassing wordt het benodigde inzicht in deze financieringsparagraaf weergegeven.

Berekening rentepercentage grondexploitaties 2017

Door de commissie BBV is bepaald dat de rente toerekening aan de grondexploitaties moet worden beperkt tot de werkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet worden bepaald door het gewogen gemiddeld rentepercentage van de bestaande leningportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen. De verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen is voor de raming 2017 bepaald vanuit de vastgestelde balans van het gemeentelijk jaarverslag 2015.

Eveneens heeft de commissie BBV bepaald dat er een nacalculatie van de rentetoerekening aan de grondexploitaties dient plaats te vinden. De nacalculatie heeft plaatsgevonden op basis van de gegevens uit de balans van het gemeentelijk jaarverslag 2016. Het verschil tussen de geraamde rente en de nacalculatorische rente is doorberekend in de betreffende grondexploitaties.

Tabel: FP.07 Berekening rentepercentage Grondexploitaties 2017

	BEGROTING 2017	JAARREKENING 2017
Leningportefeuille	321.625	288.603
Boekrente	10.883	10.883
Gewogen gemiddeld rentepercentage	3,38%	3,77%
Vreemd vermogen	611	523
Totaal vermogen	744	692
Berekend percentage	2,78%	2,85%

Toerekening rente en renteresultaat

De rentelasten van de financieringsmiddelen worden doorberekend aan de gemeentelijke onderdelen door middel van de omslagrente. Het rente - omslagpercentage is voor de (meerjaren) raming 2017 tot en met 2020 bepaald op 1,6 %. Omdat we werken met een afronding ontstaat een verschil tussen de werkelijke rentekosten en de aan activa toegerekende rentekosten. Dit is een onderdeel van het renteresultaat.

Met onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Tabel: FP.08 Renteschema 2017

	BEGROTING 2017	JAARREKENING 2017
Externe rentelasten korte en lange financiering	12.311	11.996
Externe rentebaten	-3.018	-2.421
Door te rekenen rente	9.293	9.575
Rente aan grondexploitaties	-1.500	-1.921
Rente ABP-lease naar taakveld	-888	-888
Saldo door te rekenen rente	6.905	6.766
Rente eigen vermogen (bestemmingsreserve)	0	0
Rente voorzieningen (contante waarde)	0	0

Aan taakvelden toe te rekenen rente	6.905	6.766
Werkelijk toegerekende rente (rente-omslag)	6.623	7.154
Renteresultaat	-282	-388
Renteprecentage aan taakvelden toegerekende rente	1,67%	1,67%

* het in de begroting aan taakvelden toe te rekenen rentepercentage wordt ook in de jaarrekening toegepast

Ontwikkelingen leningenportefeuille

Nadat in 2016 de leningportefeuille is afgenomen, vanwege het aflossen van de aan de woningbouw gerelateerde leningen, is in 2017 de leningportefeuille stabiel gebleven. Het afnemen van de omvang per 31 december 2017 is het gevolg van reguliere aflossingen. Er zijn in 2017 geen nieuwe geldleningen aangetrokken.

Tabel: FP.09 Verloop opgenomen geldleningen 2017

Naam relatie	01-01-2017 Omvang	31-12-2017 Omvang	Begin looptijd	Einde looptijd	Rente- percentage
RABO INT	454	0	1997	2017	5,91
nv Bank Nederlandse Gemeenten	454	416	1998	2028	5,36
nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.131	1.044	1999	2029	5,36
nv Bank Nederlandse Gemeenten	330	275	2002	2022	5,13
Nederlandse Waterschapsbank nv	1.667	0	2002	2017	4,56
Nederlandse Waterschapsbank nv	7.000	6.000	2003	2023	4,44
Nederlandse Waterschapsbank nv	1.087	932	2003	2023	4,61
Nederlandse Waterschapsbank nv	7.000	6.000	2003	2023	4,63
Nederlandse Waterschapsbank nv	9.000	8.000	2005	2025	3,66
nv Bank Nederlandse Gemeenten	7.500	6.750	2006	2026	4,21
nv Bank Nederlandse Gemeenten	113.235	107.502	2006	2036	4,52
Nederlandse Waterschapsbank nv	11.000	10.000	2007	2027	4,54
nv Bank Nederlandse Gemeenten	12.000	11.000	2008	2028	4,51
nv Bank Nederlandse Gemeenten	7.000	6.000	2008	2023	4,85
nv Bank Nederlandse Gemeenten	10.500	7.000	2009	2019	4,13
nv Bank Nederlandse Gemeenten	13.000	12.000	2009	2029	4,34
Nederlandse Waterschapsbank nv	12.000	10.667	2010	2025	3,52
Nederlandse Waterschapsbank nv	14.000	13.000	2010	2030	3,74
nv Bank Nederlandse Gemeenten	11.250	10.500	2011	2031	3,45
nv Bank Nederlandse Gemeenten	9.000	7.500	2012	2022	2,53
nv Bank Nederlandse Gemeenten	14.000	12.000	2013	2023	1,88

Nederlandse Waterschapsbank nv	14.000	12.000	2013	2023	1,88
nv Bank Nederlandse Gemeenten	45.000	40.000	2015	2025	0,66
Balans totaal Binnenlandse Banken	321.608	288.586			
Caritasvereniging parochie St. Martinus	9	9	1991	2099	7,50
Caritasvereniging St. Joseph	4	4	1991	2099	7,50
Diakonie Ned.Hervormde Gemeente	4	4	1991	2099	7,50
Balans totaal Binnenlandse Bedrijven	17	17			
Totaal	321.625	288.602			

Verloop opgenomen geldleningen in 2017

Door in het bovenstaande overzicht tussen-totalen te presenteren is aansluiting met de toelichting op de balans verkregen.

Tabel: FP.10 Eindstand van de Opgenomen geldleningen over de laatste 5 jaar

	31-12-2013 Omvang	31-12-2014 Omvang	31-12-2015 Omvang	31-12-2016 Omvang	31-12-2017 Omvang
Totaal	473.783	419.357	418.986	321.625	288.602

Tabel: FP.11 Verloop uitgezette geldleningen 2017

Naam relatie	01-01-2017 Omvang	31-12-2017 Omvang	Begin looptijd	Einde looptijd	Rente- percentage
Veiligheidsregio Utrecht	37	33	1997	2027	6,05
ROVA Regie bv	681	0	1997	2017	6,75
Veiligheidsregio Utrecht	688	635	1999	2029	5,43
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort bv	4.600	4.600	2015	2099	0,00
Balans totaal Leningen aan Deelnemingen	6.006	5.269			
nv Amersfoortse Mij tot Stadsherstel	169	147	1993	2023	3,00
nv Amersfoortse Mij tot Stadsherstel	566	500	1997	2024	1,86
Balans totaal Langlopende Leningen	735	647			
Totaal	6.741	5.915			

Verloop uitgezette geldleningen 2017

Door in het bovenstaande overzicht tussen-totalen te presenteren is aansluiting met de toelichting op de balans verkregen.

Tabel: FP.12 Verloop uitgezette geldleningen 2017 (hypotheke)

	01-01-2017 Omvang	31-12-2017 Omvang	Begin aantal	Einde aantal
Totaal hypotheke	111.074	92.291	1.379	1.164

Verloop uitgezette geldleningen 2017 (hypotheke)

De hypotheekportefeuille is behoorlijk afgenomen vanwege de extra aflossingen.

Tabel: FP.13 Eindstand van de Uitgezette geldleningen over de laatste 5 jaar

	31-12-2013 Omvang	31-12-2014 Omvang	31-12-2015 Omvang	31-12-2016 Omvang	31-12-2017 Omvang
Totaal	117.066	92.287	70.997	6.741	5.915

De portefeuille van de uitgezette leningen is met name in 2016 afgenomen door de aflossingen van de woningbouwleningen.

Tabel: FP.14 Eindstand van de Uitgezette geldleningen (hypotheke) over de laatste 5 jaar

	31-12-2013 Omvang	31-12-2014 Omvang	31-12-2015 Omvang	31-12-2016 Omvang	31-12-2017 Omvang
Totaal	152.692	144.243	131.820	111.074	92.291

De hypotheekportefeuille is de laatste jaren behoorlijk afgenomen vanwege de extra aflossingen.

EMU-saldo

De Europese afspraken die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de mede-overheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,38 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product).

Amersfoort heeft echter een positief EMU-saldo van ruim € 16 miljoen. Dat betekent dat wij de norm van -0,38% van het BBP niet overschrijden.

Tabel: FP.15 EMU saldo

		2017 volgens realisatie begroting 2017, aangevuld met raming resterende periode
+01	Exploitatiesaldo vóór toevoeging c.q. onttrekking reserves	18.763
+02	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	17.530
+03	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	10.074
-04	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-23.332
+05	Baten uit bijdragen van andere overheden etc.	0
+06	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	2.455
-07	Aankoop gronden en uitgaven bouw-, woonrijp maken e.d.	0
+08	Baten bouwgrondexploitatie	5.205
-09	Lasten op balanspost voorzieningen	-14.317
-10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 01 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves	0
-11	Verkoop van effecten	0
Totaal		16.378

Lokale Lasten

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Doelstellingen

- Lasten die reëel zijn bij het voorzieningenniveau. Bij de kwaliteit en het voorzieningenniveau van een stad als Amersfoort horen lokale lasten die beperkt blijven, maar wél reëel en op een gemiddeld niveau zijn.
- Kostendekkend opleggen van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges/retributies.

99.6.a Lastenontwikkeling eenpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
6,8	0,9	8,4	0,6	0,6

Bron: Gemeentelijk jaarverslag

Toelichting:

99.6.b Lastenontwikkeling meerpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
5,5	0,8	8,6	0,6	0,6

Bron: Gemeentelijk jaarverslag

Toelichting:

99.6.c Lastenontwikkeling bedrijven (eigenaren/gebruikers)				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017

3,8	1,6	10,7	1,4	1,4
-----	-----	------	-----	-----

Bron: Gemeentelijk jaarverslag

Toelichting:

99.6.d Kostendekkendheid afvalstoffenheffing				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
100	100	100	100	100

Bron: Gemeentelijk jaarverslag

Toelichting:

99.6.e Kostendekkendheid rioolheffing				
Realisatie cijfers				Streefcijfers
2014	2015	2016	2017	2017
100	100	100	100	100

Bron: Gemeentelijk jaarverslag

Toelichting:

Onze inzet

De aanslag gemeentelijke belastingen/WOZ-beschikking is op 31 januari 2017 aan de eigenaren en gebruikers van woningen en niet-woningen bekend gemaakt. De Wet WOZ vereist verzending door de gemeente binnen acht weken na aanvang van het kalenderjaar. Het betreft een WOZ-waarde naar peildatum 1 januari 2016. De waardeontwikkeling van de woningen liet tussen de peildatum en de vorige peildatum (1 januari 2015) een stijging zien van gemiddeld 4,7%. Bij niet-woningen was er sprake van een waardedaling. De daling lag gemiddeld op 1,9%. Tegen de 74.878 waardebeschikkingen zijn 1.151 bezwaren binnengekomen. Dat is 1,54%. In 2017 lag het zwaartepunt meer op bezwaren tegen niet-woningen en valt het op dat het aandeel ingediende bezwaarschriften van zogenaamde No-Cure-No-Pay-bureaus toeneemt. Tegen de waarde van woningen wordt slechts 0,95% bezwaar gemaakt (656 op 69.338). De bezwaarschriften waren vóór de wettelijke termijn van 31 december 2017 afgehandeld.

De Waarderingskamer, wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ, heeft aan Amersfoort in 2017 voor het tiende achtereenvolgende jaar het oordeel 'goed' gegeven. De WOZ-waarde wordt niet alleen gebruikt voor de gemeentelijke OZB, en in Amersfoort ook de rioolheffing, maar ook voor de watersysteemheffing (waterschap), eigenwoning forfait inkomstenbelasting, verhuurdersheffing, erfbelasting, hypotheekaanvragen en voor de bepaling van de maximale huur in het woningwaarderingstelsel.

In 2017 zijn, voorafgaand aan de aanslagoplegging 2018, voormeldingen verstuurd aan zo'n 2.500 eigenaren van woningen. De respons was ongeveer 25%. Bij een voormelding wordt de berekende WOZ-waarde al vóór de aanslagoplegging bekend gemaakt, waarbij de eigenaar via een DigiD-inlog in een internetomgeving kan beoordelen op basis van welke gegevens de waarde tot stand is gekomen. Via de site kan op de waarde, als ook de daaraan ten grondslag liggende gegevens, worden gereageerd. De voormeldingen zorgen ervoor dat het aantal bezwaarschriften afneemt en het begrip en de transparantie ten aanzien van de waardebepaling toeneemt.

In het kader van de verdergaande digitalisering en dienstverlening is bij de grote aanslagrun in januari 2017 voor het eerst gebruik gemaakt van de berichtenbox van MijnOverheid. Dat betekent dat aanslagen gemeentelijke belastingen en aanmaningen, wanneer inwoners daarvoor toestemming hebben gegeven, in de berichtenbox worden geplaatst. Voor bedrijven komt er een bedrijvenvariant. Zo'n 40% van alle aanslagen werd digitaal verzonden.

In 2017 is het aantal betaaltermijnen vergroot van zes naar 10. Op die manier kunnen inwoners de aanslag meer gespreid betalen en dalen de maandelijkse lasten. Daarop zijn vanuit de stad veel positieve reacties gekomen!

Afvalstoffenheffing

Het positieve kostensaldo wordt met name veroorzaakt door een gunstig effect van de gescheiden kunststofinzameling, een meeropbrengst oud-papier en minder restafval.

Tabel: PL.01 Kostenbasis afvalstoffenheffing

(bedragen x € 1,--)

	Begroot	Realisatie	Saldo
AVU	2.927	2.413	514
ROVA	7.216	6.289	927
Zwerfafval	1.000	1.000	0
Compensabele BTW	2.393	2.037	356
Oninbaar	90	12	78
Kwijtschelding	969	1.036	-67
Overige kosten	525	387	138
Opbrengst oud papier en PMD			0
Kostenbasis	15.120	13.174	1.946
Opbrengst afvalstoffenheffing	15.120	15.238	118
Verschil	0	2.064	2.064

Rioolheffing

De opbrengst rioolheffing loopt iets achter bij de raming, maar is fractioneel. Aan de andere kant zijn ook de kosten iets lager dan geraamd, zodat het saldo positief is.

Tabel: PL.02 Kostenbasis rioolheffing

(bedragen x € 1,--)

	Begroot	Realisatie	Saldo
Dotaties aan voorzieningen	5.660	5.660	0
Diensten derden	1.368	928	440
Beheer wegen en watergangen	750	750	0
ROVA	1.286	1.282	4
Dienstverlening wijkbeheer	391	391	0
Overhead	141	141	0
Interne verrekening	162	162	0
Kwijtschelding	147	157	-10
Oninbaarverkaringen	55	31	24
Zwerfafval / straatreiniging	800	800	0
Compensabele BTW	1.606	1.810	-204
Kostenbasis 2018	12.366	12.112	254
Opbrengst rioolheffing	12.366	12.305	-61
Verschil	0	193	193

Woonlasten

De peilaanpassing is voor 2017 vastgesteld op 2%. De gemiddelde OZB-aanslag is met dat percentage verhoogd. Met een daling van de lasten voor afval en riool was de ontwikkeling van de woonlasten zeer gematigd uit in 2017: voor woningen +0,6%, voor bedrijven +1,4%. Huurders gingen er zelfs fractioneel op vooruit. Zie voor een overzicht onderstaande tabel.

Lastenontwikkeling burgers

Bij de bepaling van de woonlasten is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van een Amersfoortse woning van € 228.000.

Tabel: PL.03 Lastenontwikkeling burgers

(bedragen x € 1,--)

Eenpersoonshuishoudens	2016	2017	ONTWIKKELING
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,0%
Afvalstoffenheffing	201	201	0,0%
Lasten huurders	257	256	-0,4%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,0%
Lasten eigenaren / bewoners	642	646	0,6%
Meerpersoonshuishoudens	2016	2017	ONTWIKKELING
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,0%
Afvalstoffenheffing	252	252	0,0%
Lasten huurders	308	307	-0,3%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,0%
Lasten eigenaren / bewoners	693	697	0,6%

Lastenontwikkeling bedrijven

Voor bedrijven zijn de lasten als volgt, waarbij uitgegaan is van een (gemiddelde) waarde van het bedrijfspan van € 686.000:

Tabel: PL.04 Lastenontwikkeling bedrijven

(bedragen x € 1,--)

Bedrijven (cq niet-woningen)	2016	2017	ONTWIKKELING
OZB-gebruikersdeel	1.606	1.638	2,0%

Rioolheffing-gebruikersdeel	400	396	-1,0%
Lasten huurders	2.006	2.034	1,4%
OZB-eigenarendeel	1.965	2.004	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	540	535	-1,0%
Lasten eigenaren	2.505	2.539	1,4%
Lasten eigenaren/gebruikers	4.511	4.573	1,4%

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

De daadwerkelijke opbrengst OZB laat een negatief saldo zien van € 0,3 mln. Zoals in de zomerrapportage reeds aangekondigd is er sprake van tegenvallende nieuwbouw en meer omzettingen van bestaande gebouwen naar woonfunctie. De heffingsgrondslag verandert (vermindert) hierdoor en blijft de realisatie van de OZB achter bij de verwachting.

Kwijtschelding van belastingen

Evenals in voorgaande jaren zijn de maximale mogelijkheden tot het verlenen van kwijtschelding benut. Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max.1 hond). Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingplichtigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Van de mogelijkheid om lagere normen (90% of 95%) te hanteren is bewust geen gebruik gemaakt teneinde ruimhartige kwijtschelding te kunnen verlenen. Ook ondernemers kunnen voor kwijtschelding van de privé-aanslag in aanmerking komen. Aan bijstandsgerechtigden, inwoners die uitsluitend een AOW-uitkering hebben en ondernemers met een BBZ-uitkering is in de regel geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Deze groep, groot zo'n 3.900 belastingschuldigen, hoefde dus geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. Het totale bedrag aan verleende kwijtschelding loopt is iets hoger dan geraamd, maar is stabiel ten opzichte van 2016.

Aanvragen	5.309
Afgewezen	66
Toegekend	5.243
Bedrag (x €.1000)	1.239

Overzicht belastingopbrengsten

Tabel: PL.05 Overzicht belastingopbrengsten

(bedragen x € 1.000,--)

	BEGROTING 2017	REALISATIE 2017	VERSCHIL
Afvalstoffenheffing	15.496	15.238	-258
Hondenbelasting	671	649	-22
OZB	40.371	40.121	-250
Precariobelasting	2.449	2.507	58
Rioolheffing	12.367	12.305	-62

Grondbeleid

Wethouder Hans Buijtelaar

E-mail: wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Financiën en belastingen (incl. deelnemingen en PPS-en)

Grondzaken /vastgoed

Mobiliteit

Sport

Vathorst

Stationsgebied

Ambitie

Wij realiseren en faciliteren projecten en gebiedsontwikkelingen die passen in het gemeentelijk beleid. In dat verband verwerven wij vastgoed, we beheren het (tijdelijk) en verkopen het, binnen de financiële en juridische kaders.

Grondbeleid

Wij willen de stad Amersfoort verder ontwikkelen, in samenwerking en/of samenspraak met de inwoners en ondernemers en andere partijen in de stad. De **Nota Grondbeleid** sluit hierbij aan. Het grondbeleid wordt ingezet om te faciliteren, te regisseren, te verbinden, te verleiden en waar nodig actief gronden aan te kopen.

Gebiedsontwikkelingen zijn zeer uiteenlopend en veranderen in de loop van de tijd. Per ontwikkeling passen we maatwerk toe. Wij benoemen bij de start van een ontwikkeling onze gewenste rol en het instrumentarium dat we kunnen en/of zullen inzetten. Als gemeentelijke doelstellingen niet gerealiseerd (kunnen) worden door anderen of als we een ontwikkeling op gang willen brengen, zetten we actief grondbeleid in. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het stationsgebied. Een actieve rol zal altijd vooraf gegaan worden door een risico- en financiële analyse.

Wij maken gebruik van contractvormen en financieringen die kunnen inspelen op initiatieven en bijzondere omstandigheden. We onderzoeken de hele keten van (maatschappelijke) waarde-creatie om gebiedsontwikkelingen financieel haalbaar te maken.

Wij gaan het tijdelijk gebruik van vastgoed verder ontwikkelen om initiatieven met een (maatschappelijke) meerwaarde voor de buurt of de stad zoveel mogelijk te faciliteren. Tijdelijke gebruik kan daarmee een bijdrage leveren aan de leefbaarheid, economische ontwikkeling of place making en kan een startruimte voor initiatieven vormen. Als we gemeentelijk vastgoed verkopen zal onderzocht worden of (sociale) woningbouw mogelijk is. Daarnaast zal het aspect maatschappelijke waarde-creatie meegenomen worden bij het bepalen van de verkoopstrategie.

Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die (de nieuwe manier van) gebiedsontwikkeling met zich brengt en sturen daarom strak op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses, risicomanagement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden.

Ontwikkelingen op het gebied van regelgeving

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is sinds 1 januari 2016 aangescherpt. Hierdoor zijn er diverse aanpassingen noodzakelijk in de wijze waarop grondexploitaties opgesteld en berekend worden. De belangrijkste wijzigingen zijn: het laten vervallen van de categorie “Niet In Exploitatie Genomen Gronden”, het op andere wijze toerekenen van rente, een maximale looptijd van 10 jaar, het niet meer mogen opnemen van kosten voor onvoorzien en aansluiting bij de kostensoortenlijst BRO. Met deze aanpassingen wordt aansluiting gezocht bij de regelgeving rondom de vennootschapsbelasting.

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht om over de winstgevende activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen. Daarbij wordt nadrukkelijk naar de gemeentelijke grondexploitaties gekeken. Op basis van een recente quickscan is geconcludeerd dat het gemeentelijk grondbedrijf fiscaal gezien niet winstgevend is en er daarom geen Vpb betaald hoeft te worden. De regelgeving omtrent Vpb is echter nieuw en complex, mocht de belastingdienst wel aanleiding zien om de grondexploitaties aan te merken als Vpb-plichtig, dan is er sprake van een risico van ca. € 1,5 mln.

Op basis van de vastgestelde BBV regels moet er volgens de 'Percentage of Completion'-methode (PoC-methode) winst genomen worden bij positieve (deel-)grondexploitaties. Dit betekent dat potentiële winst naar rato van gerealiseerde kosten (en opbrengsten) moet worden genomen. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht, dan is de winstrealisatie $50\% \times 50\% = 25\%$. Zowel de realisatie van de kosten als de realisatie van de opbrengsten zijn bepalend in de bepaling van de omvang van de winstrealisatie. Deze winst moet ook genomen worden als een positieve deelexploitatie onderdeel is van een grotere negatieve grondexploitatie. Winst nemen in dergelijke gevallen zorgt ervoor dat de verliesvoorziening opgehoogd moet worden met de winst die genomen wordt. Dit omdat de 'plus' van de positieve deelexploitatie genomen wordt en op totaal-niveau van de grondexploitatie niet meer verrekend wordt. Deze situatie doet zich voor bij De Wieken Vinkenhoef.

Op een aantal positieve deel-grondexploitaties in het Bestaand Stedelijk Gebied moet op basis van deze PoC-methode 'winst' genomen worden. Deze winsten worden verrekend met de post 'Boekwaarde' binnen dezelfde grondexploitatie. Dit wordt gedaan, omdat in het verleden de kosten ook opgenomen zijn binnen deze post 'Boekwaarde' en daarmee blijven de kosten en de winsten binnen dezelfde grondexploitatie.

Ontwikkelingen woningmarkt

De woningmarkt in Amersfoort is hersteld en het aantal transacties blijft hoog. Voor 2017 blijkt uit de cijfers van het NVM dat in de regio Amersfoort de prijzen met ca. 10% gestegen zijn ten opzichte van een jaar eerder. Bovendien is ook de verkoopsnelheid flink toegenomen. Zo verkoopt een gemiddelde woning in Amersfoort nu binnen 34 dagen, wat een enorme verbetering is ten opzichte van bijvoorbeeld in 2014 toen het nog langer duurde dan 150 dagen. De verschillen tussen de verschillende woningcategorieën zijn groot. Zo verkoopt een tussenwoning gemiddeld in 25 dagen,

een vrijstaande woning is gemiddeld pas verkocht in 108 dagen. Op termijn verwacht de DNB dat de prijsstijging matigt tot circa 4%.

Ook de huurwoningmarkt zit in de lift. Door de beleggingsdruk in de grote steden kijken beleggers in toenemende mate naar mogelijkheden in middelgrote steden als Amersfoort. Doordat de vraag naar geliberaliseerde woningen, buiten de sociale huursector, ook vanuit de gebruikerskant toeneemt, kunnen de huurprijzen nog verder stijgen. Op termijn wordt een stabilisatie verwacht van de huurprijzen.

Tegenover deze positieve signalen is er ook een aantal signalen dat tot terughoudend leidt bij een te positieve verwachting over opbrengstenstijging. Zo verwachten specialisten dat de stijging van woningprijzen in 2018 af zal gaan nemen. De stijgingen in de afgelopen jaren werden gedragen door een combinatie van inhaalvraag, het aantrekken van de economie en de zeer lage rentestanden waardoor de leencapaciteit ten opzichte van het inkomen hoog is. Bovendien zorgt de lage rente voor een aantrekkelijk investeringsklimaat voor huurwoningen. Daarnaast is de opleving van de woningmarkt deels gedreven door inhaalvraag. Door de aantrekkende economie en stijgende inflatie wordt verwacht dat de rentestanden eerder omhoog gaan dan omlaag. Daarnaast zijn aanbestedingsnadelen ontstaan die de stijging van de grondprijzen beperken. Een aanbestedingsnadeel stuwt immers de bouwkosten. Hogere bouwkosten hebben een negatief effect op de grondwaarde die residueel bepaald wordt.

Ontwikkelingen commercieel vastgoed

Kantoren

Het afgelopen jaar heeft de gemeente Amersfoort sterk ingezet op transformatie van kantoren naar woningen. Dit heeft geleid tot het uit de markt halen van vrij forse volumes aan m²s kantooroppervlak. De totale voorraad kantoren is daarmee dan ook afgenomen, er is in 2017 nauwelijks nieuwe kantoorruimte gerealiseerd. Dit heeft geleid tot meer balans op de Amersfoortse kantorenmarkt. Ten opzichte van voorgaande jaren is in de opname van kantoren wel een licht stijgende tendens waar te nemen: de opname aan kantoren ligt enigszins hoger dan in het voorgaande jaar. Ook de huurprijzen zijn, na een aantal jaren van daling, aan het stabiliseren. Daarbij is een sterk verschil waarneembaar tussen nieuwe(re) kantoren en de oudere voorraad. De oudere voorraad voldoet voor een deel niet meer aan de eisen van gebruikers. Verhuurders zijn echter in toenemende mate bereid om hieraan tegemoet te komen. Dit uit zich onder meer in deelverhuur van grotere complexen. Meer op macroniveau is de afnemende vraag naar kantoorruimtes door zaken als thuiswerken en flexibel werken een bedreiging voor een structureel in evenwicht zijnde kantorenmarkt.

Bedrijfsruimten

De vooruitzichten voor bedrijfsruimten zijn positief. In Amersfoort zijn de huren gestabiliseerd en de aanvangsrendementen dalen. De opname aan bedrijfsruimten vertoont een oplopende trend, vooral omdat de sterke economie bedrijfsinvesteringen stimuleert. De positieve ontwikkeling heeft zich in 2017 doorgezet. Er lijkt inmiddels dan ook sprake van een stabiele sector waar de komende periode de grondopbrengsten gelijke tred moeten kunnen houden met de ontwikkeling van de algemene groei van de economie.

Bedrijventerreinen

De vooruitzichten voor bedrijventerreinen zijn in zijn algemeenheid positief. Dit heeft in 2017 geleid tot de uitgifte van een aantal percelen op Vathorst (De Ierse Pond en For Life) en De Wieden

(Elmar Services). Daarnaast melden zich steeds meer eigenaar/gebruikers bij de gemeente met interesse in beschikbare locaties. Daarbij blijkt echter wel, dat er meer concrete vraag is naar modern-functionele terreinen, zoals De Wieken, dan naar het meer hoogwaardige bedrijventerrein Vathorst.

Het totale aanbod aan beschikbare percelen voor bedrijventerreinen in Amersfoort neemt af. Dit zou in eerste instantie een verschuiving van de vraag van De Wieken naar Vathorst tot gevolg kunnen hebben, maar lijkt uiteindelijk een remmende werking te gaan krijgen op de uitgifte van grond met de functie bedrijventerrein.

Kostenstijging bouw- en woonrijp maken

De kosten in de grondexploitaties zijn voor een groot deel gerelateerd aan de grond, weg- en waterbouw (GWW). De kosten in de GWW-sector zijn in 2016 volgens Bouwkostenindex structureel gestegen met 1,0%. De stijging in het eerste halfjaar van 2017 was op jaarbasis 1,2%. Door de stijgende inflatie, maar met name door de stijgende contractlonen (naar verwachting 2,1% in 2018 volgens het CPB, echter 2,3% volgens DNB), is de verwachting dat de bouwkostenstijging verder toeneemt. Aangezien de bouwkosten door hogere inflatie en hogere contractlonen verder zullen stijgen, hanteren wij een kostenstijging van 2%, in lijn met de langjarige inflatie en vergelijkbaar met voorgaand jaar.

Rentekosten en discontovoet

Vanaf 1 januari 2016 is de Notitie Grondexploitaties 2016 van de commissie BBV van kracht. Op grond van deze notitie moet de rente die toegerekend wordt aan grondexploitaties, volgens de commissie BBV, gebaseerd zijn op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet meer toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan een planexploitatie. De rente is conform deze richtlijn vooralsnog bepaald op 2,6%.

De Notitie Grondexploitaties 2016 schrijft ook de disconteringsvoet voor. Aan de hand van deze disconteringsvoet worden alle toekomstige kosten en opbrengsten terug gerekend naar één bedrag nu. De disconteringsvoet dient volgens de Commissie BBV bij negatieve planexploitaties gelijk te zijn aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Dit streefpercentage is op dit moment ("onder, maar dichtbij") 2,0%. Voor de herzieningen hanteren wij het streefcijfer.

Vastgestelde parameters grondexploitaties

De gemeentelijke grondexploitaties zijn herzien conform de "Uitgangspunten parameters herziening grondexploitaties 2017" welke door het College is vastgesteld d.d. [12 december 2017](#). De gehanteerde parameters zijn hieronder opgenomen. De hiervoor benoemde ontwikkelingen zijn meegenomen.

Opbrengststijging woningbouw		Herziening 1-11-2017
- Diverse locaties*	korte termijn	2,0%
	lange termijn	2,0%
Opbrengststijging bedrijventerreinen		
- Vathorst	korte termijn	1,0%
	lange termijn	2,0%
- Wieken, en overige	korte termijn	2,0%
	lange termijn	2,0%
Kostenstijging		
- Bouw- en woonrijp maken	korte termijn	2,0%
	lange termijn	2,0%
Rente en discontovoet		
- rentekosten	korte termijn	2,6%
	lange termijn	2,6%
- discontovoet	korte termijn	2,0%
	lange termijn	2,0%

Korte termijn: periode tot en met 3e jaar

Lange termijn: periode van jaar 4 tot en met 10e jaar

Op grond van de BBV regels wordt na het 10e jaar geen indexatie van de opbrengsten meer toegepast.

* Grondexploitaties met woningbouw: De Lichtenberg, Bestaand Stedelijke Gebied (BSG), waaronder De Nieuwe Stad, Sportfondsenbad, Amersfoort Vernieuwt, De Schans, De Geer, Laan naar Emiclaer

Vastgestelde Grondexploitaties

De deelexploitaties Noordewierweg en Oude Zevenhuizerstraat zijn in 2017 afgesloten met een nadeel van € 0,8 mln. Dit is ten laste van de voorziening gebracht. Omdat de voorziening bepaald wordt op Netto Contante Waarde is er € 0,6 mln rente toegevoegd.

Alle lopende projecten zijn geactualiseerd op basis van de ontwikkelingen die zich in de projecten hebben voor gedaan.

Het resultaat van de nog lopende grondexploitaties met een negatief saldo is door de herziening met ca. € 3,3 miljoen afgenomen tot een totaal negatief saldo van € -22,9 miljoen.

Bij een aantal positieve (deel)grondexploitaties is op basis van de door het BBV voorgeschreven PoC-methode winst genomen. Dit leidt ertoe dat binnen de grondexploitatie Wieken Vinkenhoeft de 'plus' op de deelexploitatie Wieken Zuid afneemt en niet met de andere deelexploitaties verrekend wordt. Het tekort van de Wieken Vinkenhoeft loopt daarmee op. De winst die bij Amersfoort Vernieuwt genomen wordt, komt overeen met de renteopbrengsten die ontstaan zijn doordat bijdragen van derden eerder ontvangen dan uitgekeerd zijn. De totale winst die genomen wordt bedraagt € 6,0 mln.

Naast deze winstneming vindt er binnen BSG op basis van de PoC-methode nog een herverdeling plaats tussen de positieve deelprojecten en de post 'Boekwaarde'. Deze herverdeling is budgettair neutraal.

Doordat de ontwikkeling van de woningen aan de Hogeweg meegenomen is in het project Wieken Zuid kan de separate voorziening 'Woningen Hogeweg 170-176' vrijvallen ([motie 2017.042m d.d. 18 april 2017](#)). De voorziening 'Grondexploitatie De Birk' die bij de jaarrekening 2016 getroffen was kan ingezet worden t.b.v. het negatieve saldo van de grondexploitatie WWC De Birk. Per saldo valt er € 1,9 mln vrij.

Het totale resultaat van de grondexploitaties bedraagt € 4,6 mln positief.

Resultaat Herziening grondexploitaties

Stand voorziening voor onttrekking (31/12/2016)	19,8	
Afsluiten Noorderwierweg, Oude Zevenhuizerstraat	-0,8	
Rente	0,6	
Stand voorziening na onttrekking inclusief rente	19,6	
Benodigde voorziening (31/12/2017)	22,9	
Benodigde dotatie '17		-3,3
Winstnemingen '17		
Wieken Bloedaal	4,5	
Amersfoort Vernieuwt	1,5	
		6,0
Resultaten grondexploitaties '17		2,7
Vrijval voorzieningen		
De Birk	0,9	
Woningen Hogeweg	1,0	
		1,9
Totaal resultaat		4,6

Per 1 januari 2018 zijn er 11 vastgestelde grondexploitaties operationeel. Deze staan in de onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000.000)		Boekwaarde (gerealiseerde baten -/- lasten per 1-11-2017)		Te verwachten (na 1-11-2017)		NCW Saldi (jaarmek. 2017) prijspeil 1-1-2018
		Inkomsten	Uitgaven	Eindwaarde		
Negatieve grondexploitaties	Bestaand Stedelijk Gebied	-31,0	31,2	13,9	-13,7	-11,6
	Bedrijventerrein Vathorst	-12,1	32,8	21,6	-0,9	-0,7
	Lichtenberg	-25,0	33,3	9,3	-1,0	-0,9
	Wijken/Bleidaal	-24,9	36,7	21,5	-9,7	-8,8
	<i>subtotaal vastgestelde grondexploitaties</i>	-93,0	134,0	66,3	-25,3	-22,0
	WWC De Birk	-1,3	0,8	0,5	-1,0	-0,9
Positieve grondexploitaties	De Geer	-1,0	1,2	0,2	0,0	0,0
	<i>subtotaal grondexploitaties vastgesteld in '17</i>	-2,3	2,0	0,7	-1,0	-0,9
	Totaal negatieve grondexploitaties	-95,3	136,0	67,0	-26,3	-22,9
	Amersfoort Vernieuwt	4,1	-0,8	1,7	1,6	1,4
	<i>subtotaal vastgestelde grondexploitaties</i>	4,1	-0,8	1,7	1,6	1,4
	De Schans	-0,5	1,5	0,2	0,7	0,7
Positieve grondexploitaties	Neptunusplein	-0,2	1,0	0,4	0,4	0,3
	Laan naar Emidaer	-0,2	1,3	0,3	0,9	0,9
	Sportfondsenbad	-0,1	3,8	3,7	0,0	0,0
	<i>subtotaal grondexploitaties vastgesteld in '17</i>	-1,0	7,6	4,6	2,0	1,9
	Totaal positieve grondexploitaties	3,1	6,8	6,3	3,6	3,3
	Totaal grondexploitaties	-92,2	142,8	73,3	-22,7	-19,6

Risico's en weerstandsvermogen

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn vaak complexe, langjarige trajecten waar veel geld mee gemoeid is. Dergelijke projecten kennen verschillende risico's. Bij de herzieningen van de grondexploitaties worden de risico's gekwantificeerd. Sinds de wijziging van het BBV in 2016 is binnen grondexploitaties maar een beperkte post onvoorzien opgenomen, waardoor het risicoprofiel is gestegen. Slechts een beperkt deel van de risico's kan worden opgevangen. De overige risico's worden meegenomen bij het bepalen van het gemeentebrede benodigde weerstandsvermogen.

Voor het risicomanagement maken wij gebruik van de Risman methodiek. Voor alle grote projecten zijn de risico's nader geïdentificeerd en voorzien van beheersmaatregelen. Hierdoor kan beter gestuurd worden op de projecten. Voor het bepalen van de hoogte van de risico's is gebruik gemaakt van een Monte Carlo-analyse. Het totale risicoprofiel bedraagt € 14,3 mln. Dit wordt betrokken bij de analyse van het totale benodigde weerstandsvermogen.

(bedragen x € 1.000)	Risico
Wijken - Noord	€ 3.418
Vathorst Bedrijventerrein	€ 3.405
Lichtenberg	€ 3.157
Eemkwartier/ Puntenburg	€ 1.221
Overige grondexploitaties	€ 3.138
€ 14.338	

Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI)

De RRI is één van de (financiële) instrumenten die wordt ingezet voor het realiseren van gebiedsontwikkeling.

RESERVE RUIMTELIJKE INVESTERINGEN (bedragen x € 1.000)	2017	Bestemmings- voorstellen '17
Stand per 1 januari	€ 861	
Dotatie t.b.v. planontwikkelingskosten initiële projecten	€ 845	€ 747
Onttrekking initiële plankosten 2017		€ -742
Bijdrage Reserve Sociale woningbouw		€ 400
Coördinatie Amersfoort Vernieuwt	€ -50	
	€ 1.656	€ 405
		€ 2.061

Raming onttrekkingen

Overige kosten, waar onder Amersfoort Vernieuwt	€ -811
Plankosten initiële projecten - 2018	€ -1.250
	€ -2.061

AD 1: 'Dotatie planontwikkelingskosten initiële projecten': Voor 2017 zijn middelen ad € 845.000 beschikbaar gesteld bij de jaarrekening 2016. Voor 2018 wordt voorgesteld om deze financiële opgave ad € 747.000 te betrekken bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2017.

AD 2: 'Bijdrage reserve Sociale Woningbouw': Het college heeft besloten op [27 juni 2017](#) deze bijdrage te onttrekken uit de Reserve Sociale Woningbouw. Bij jaarrekening 2017 zal de raad voorgesteld worden om dit te effectueren.

AD 3: 'Overige kosten, waar onder Amersfoort Vernieuwt': Vanaf 2018 (en verder) is 811.000 beschikbaar voor deze kosten.

AD 4: 'Plankosten initiële projecten - 2018': Voor de kosten die in 2017 gemaakt zijn, komt een voorstel bij de bestemming van het rekeningresultaat 2017. De kosten voor 2018 zijn geraamd op € 1.250.000. Voor 2019 e.v. zijn geen kosten geraamd.

Het saldo van de jaarrekening per 31-12-2017 bedraagt € 1.656.000. Onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de raad van de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2017 wordt hier per saldo € 405.000 aan toegevoegd zodat het saldo € 2.061.000 bedraagt per 1 januari 2018. Er zijn geen onbelegde middelen in de RRI, omdat de verwachte toekomstige onttrekkingen gelijk zijn aan het beschikbare saldo.

Relaties binnen de jaarstukken

Paragraaf Verbonden partijen: De grondexploitaties die zijn ondergebracht in een Publiek-Private Samenwerking (PPS), te weten Ontwikkelingsbedrijf Vathorst CV en de deelneming in de VOF Podium Kantorenpark Vathorst, worden verantwoord in deze paragraaf.

Paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen: In deze paragraaf wordt het totale overzicht van risico's voor de gemeente inclusief de risico's van de grondexploitatie weergegeven.

Duurzaamheid

Wethouder Willem-Jan Stegeman

E-mail: wethouderstegeman@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Economie
Ruimtelijke Ontwikkeling
Citymarketing
Duurzaamheid en innovatie
Stadshart (m.u.v. het Stationsgebied)

Wethouder Menno Tigelaar

E-mail: wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Verantwoordelijk voor:

Werk en inkomen(inclusief minimabeleid)
Stedelijk beheer
Handhaving
Milieu en grondstoffenbeleid
Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Ambitie

We willen een duurzame stad Amersfoort op de korte en de lange termijn. Een stad waar het nu en later goed wonen, werken en recreëren is. Dat kunnen en willen we niet alleen doen, daarom werken we samen met ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners.

De grote opgaven voor duurzame ontwikkeling: de transitie naar een circulaire economie en overgang naar een volledige duurzame energievoorziening vragen om samenwerking met bewoners, bedrijfsleven, organisaties en instellingen. Dit doen we op lokaal niveau, maar nadrukkelijk ook op regionaal niveau. Alleen door samen te werken vanuit een gezamenlijke strategie kunnen we de doorzettingskracht ontwikkelen die deze opgaven vragen.

Onze inzet

De transitie naar een CO₂neutrale stad in 2030 en een circulaire economie vraagt om een meer regisserende rol van ons als lokale overheid. De opgaven zijn groot en ambitieus. Met een faciliterende en stimulerende aanpak hebben we de afgelopen jaren veel bereikt, maar dit is niet voldoende. Daarom zijn in 2017 zowel de Opgave CO₂neutraal 2030 nader uitgewerkt met een bijbehorend uitvoeringsprogramma voor 2018 (zie Beleidsprogramma 3 Stedelijke Beheer en Milieu), maar ook een Plan van Aanpak Versnelling Circulaire Economie uitgewerkt. (zie beleidsprogramma 10, Duurzaamheid en Innovatie)

Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling 2017

Om doelgerichte duurzame en innovatieve projecten en initiatieven in de stad te ondersteunen is het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling opgezet. In 2017 is opnieuw geld beschikbaar gesteld en zijn 6 nieuwe initiatieven ondersteund. Initiatieven die worden ondersteund met totaal 220.000 euro uit het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling en zelf 445.000 euro aan cofinanciering inbrengen.

De volgende projecten hebben in 2017 financiële ondersteuning ontvangen uit het toekomstfonds:

De Buurauto

Duurzame laadpalen voor elektrische deelauto's

Buurauto BV biedt elektrische auto's aan die Amersfoorters kunnen delen met hun burens of bekenden. Met de bijdrage uit het toekomstfonds onderzoeken de initiatiefnemers hoe het mogelijk wordt om de laadpalen voor de deelauto's te plaatsen in de openbare ruimte en aan te sluiten op de elektra van iemands woning of bedrijf die tevens lid is van Buurauto. Het is de bedoeling de laadpalen te plaatsen in buurten waar al duurzame wijkinitiatieven zijn zodat de laadpaal energie krijgt via een schone bron: bijvoorbeeld van zonnepanelen op een dak.

De Bouwkringloop

De Bouwkringloop doorbreekt de cirkel van weggooien van bouwmaterialen. Het wordt een bijzonder type winkel in Amersfoort waar straks doe-het-zelvers, zelfbouwers en aannemers terecht kunnen voor meer dan honderd gebruikte bouwmaterialen om te hergebruiken.

Raw Metals

Raw Metals is een initiatief van Scope Design & Strategy, Geesa en HKS Metals bv om schrootafval te verwerken tot hoogwaardige eindproducten. Hiermee wordt een deel van de metaalkringloop gesloten door een stap over te slaan die zeer veel energie gebruikt, namelijk het omsmelten van ijzer. Het is de bedoeling dat als resultaat van het toekomstfonds project een prototype wordt gemaakt van een hoogwaardig, weer recyclebaar, marktconform product zoals een badkameraccessoire.

Keibewust033 Restifal en Gastvrij Tafelen

Keibewust033 Restifal en Gastvrij Tafelen is een initiatief van Matchpoint Betrokken Ondernemen, samen met Koninklijke Horeca Nederland afdeling Amersfoort, De Kroon Daily Déli bv, MBO Amersfoort, Het Lokaal en Digital Masters. Het gelegenheidsconsortium heeft als doel voedselverspilling tegen te gaan bij Amersfoortse festivals en in de lokale horeca. Voedsel dat daar normaal gesproken als afval (biomassa) wordt verwerkt, wordt met dit project aangeboden aan festivalgangers en kwetsbare doelgroepen als nieuwe, hoogwaardige maaltijden.

Innovatieve bouwmethode voor woningbouw

Innovatieve bouwmethode voor goedkope energieleverende seriematige woningbouw is een initiatief van Heilijgers, in samenwerking met Revo Build en Schokker Advies Bouw. Het consortium onderzoekt het nieuwe bouwen en wil als resultaat van dit project een goedkope, energieleverende, concept rijtjeswoning opleveren. Door veel minder en recyclebaar materiaal te gebruiken (waaronder beton) vermindert de CO2 uitstoot tijdens de bouw met gemiddeld 60% en wordt woning deels circulair gebouwd.

Slimme energieopslag

OverMorgen en IWell willen samen met Stedin en de Alliantie een proefopstellingen neerzetten met zonnepanelen op daken die ook de functie van een batterij krijgen. Deze installaties die voor slimme energieopslag zorgen, komen op daken van appartementencomplexen en kan tot 60% meer opgewekte zonnestroom opleveren dan netstroom.

In 2017 zijn ook diverse projecten uit 2015 en 2016 tot afronding gekomen.

CargoBikeXL

CargoBikeXL is een heel lichtgewicht voertuig om vracht binnen een stedelijk gebied te kunnen vervoeren.

Mijn CV is OK

Verkeerd afgestelde CV installaties verbruiken onnodig veel aardgas. Door CV ketels te onderwerpen aan een grondige check en vervolgens de afstelling te verbeteren wordt een grote hoeveelheid energie bespaard.

De Nieuwe Graanschuur

Biologische, verpakkingsarme winkel en keuren met streekproducten.

Voor een volledig overzicht verwijzen we naar www.amersfoort.nl/toekomstfonds

Steeds een stapje verder: Circulair Inkopen

2017 ging van start met de ondertekening van de Green Deal Duurzaam GWW op 17 januari door wethouder Buijtelaar. Het doel van de Green Deal is dat in 2020 in alle relevante GWW-projecten de Aanpak Duurzaam GWW wordt toegepast in planvorming, aanleg, aanbesteding, beheer en onderhoud. Inmiddels wordt hiermee volop ervaring opgedaan en hard gewerkt en geleerd rond circulair en duurzaam inkopen in de openbare ruimte met een viersporenaanpak:

1. Eigen huis op orde door het aanpassen van standaarden als de RIOR, moederbestek en aanbestedingsbeleid.
2. Anders werken volgens de methode van duurzaam GWW (www.duurzaamgww.nl/de-aanpak)
3. Duurzaamheid meenemen in aanbestedingen, met extra aandacht voor CO2 en circulariteit. Bij aanbestedingen van reguliere beheer- en (her)inrichtingsprojecten is de ambitie beter dan standaard ten aanzien van circulair en CO2. Bij prestigeprojecten wordt de markt uitgedaagd zo ver mogelijk te gaan. Bij pilotprojecten gaat het om grensverleggend, bijvoorbeeld de in onderzoek zijnde pilot circulaire betonnen fietstunnel van 100% gerecycled beton, inclusief cementfractie uit oud beton.
4. Circulair benaderen van grote productgroepen. Hiervoor wordt een circulaire lange termijn strategie ontwikkeld voor productgroepen als betonelementen, asfaltwegen en bebording. In 2017 is een start gemaakt met het anders en duurzamer aanbesteden van standaard betonmaterialen (tegels, straatstenen).

Duurzaamheidsafspraken

Door per portefeuille, naast de gebruikelijke inzet, concrete afspraken te maken op het vlak van duurzame ontwikkeling werd de extra impuls, die het college de duurzame ontwikkeling van de stad wil geven zichtbaar. Op verschillende terreinen en binnen verschillende portefeuilles is het gelukt om flinke stappen te zetten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de afspraak om bij Europese aanbestedingen een minimum percentage van 3% beschikbaar te stellen voor innovatie. Dit heeft geresulteerd in betere resultaten op het vlak van energie en materialen bij 12 aanbestedingen in 2017. Op het vlak van mobiliteit wordt er hard gewerkt aan het stimuleren van vervoer per fiets. Het fietsplan en uitvoeringsprogramma fiets 2017-2020 is vastgesteld door de Raad met een totaal investeringsbedrag van € 8.469.000,- voor concrete maatregelen. Voorbeelden van recent gerealiseerde fietsprojecten zijn het uitbreiden van fietsenstallingen bij station Amersfoort (Smallepad, Piet Mondriaanplein, BW-laan) en in het centrum (stalling Amicitia), het verbeteren van de fietsroutes Heideweg en over bedrijventerrein De Hoef, de aanleg van een nieuw fietspad langs de Laak en maatregelen voor fietsers bij verkeerslichten. De transformatie van kantoorgebouwen is aangegrepen om flinke stappen in de verduurzaming van de gebouwde omgeving te zetten. Denk dan bijvoorbeeld aan de oplevering van het pand aan de Hogeweg 25. Dit complex is getransformeerd een pand met 109 appartementen en de woningen hebben een energielabel A of A+. <https://www.ad.nl/amersfoort/bewoners-amersfoortstaete-krijgen-balkon-en-kunnen-naar-de-fitness-ae39c627/>

Kortom er zijn mooie resultaten bereikt, maar we moeten ook concluderen dat dit niet op alle terreinen het geval is. Helaas ontbrak het soms aan prioriteit en daarmee aan capaciteit en budget om significante stappen te zetten. Na deze periode is het tijd om niet alleen afspraken per portefeuille te maken, maar ook de inzet vanuit de stad te concretiseren en zichtbaar te maken. Dit gebeurt de komende periode door het afsluiten van de 033SamenDuurzaamdeals voor CO2reductie en het opstellen van een bouwagenda samen met partners uit de stad voor circulaire economie.

Indicatoren klimaatbegroting

De gegevens voor het jaar 2016 zijn pas eind eerste kwartaal 2018 volledig beschikbaar. In de begroting 2019-2023 zullen we uiteraard deze nieuwe gegevens opnemen.

Indicatoren klimaatbegroting										
Indicator	realisatie							streefcijfers		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2018
1 totaal CO2-uitstoot	854	810	824	821	804	816				
2 % toe- of afname CO2-uitstoot		-5,2%	1,7%	-0,4%	-2,1%	1,5%			-4,0%	-4,0%
3 % hernieuwbare energie	1,4	1,9	1,8	1,9	2,3	2,3				
Warmte										
4 gasverbruik koopwoningen				52460000	52426000	51094000				
5 gasverbruik huurwoningen				30875000	28857000	28366000				
6 gasverbruik commercieel vastgoed	25821000	17861000	20418000	19837000	16060000	17739000		lijn		
7 gasverbruik publiek vastgoed	24000000	17465000	20413000	21758000	18385000	18011000				
hernieuwbaar										
8 WKO (open systemen) in Tj	0	0	0	0	1	1				
Mobiliteit										
9 CO2 uitstoot verkeer totaal	308	313	303	300	302	290				
10 waarvan in bebouwde kom	69	71	68	71	72					
11 waarvan buitenwegen (snelheid tussen 50-100km)	201	193	184	183	187					
12 aantal schone auto's/per 100.000 auto's				349	854	1543	4979			
13 aantal elektrische personenauto's/100.000 personenauto's					752	1385	4751			
14 aantal elektrische bedrijfsauto's/100.000 bedrijfsauto's					54	49	143			
15 aantal schone bromfietsen				159	169	212	248			
16 aantal laadpalen			24	49	95	111	269			
17 aantal elektrische bussen				0	0	0	0			
18 aantal bussen op aardgas				7	7	7	7			
Elektriciteit										
19 elektriciteitsverbruik koopwoningen in kWh				128207000	127851000	124604000				
20 elektriciteitsverbruik huurwoningen in kWh				64537000	61860000	61442000				
21 elektriciteitsverbruik commercieel vastgoed in kWh	236739000	225779000	222169000	210038000	204899000	213424000				
22 elektriciteitsverbruik publiek vastgoed in kWh	95251000	99744000	93021000	99086000	106007000	10687000				
23 zonnepanelen in kWpiek	534	667	1695	3313	5347	7170				
24 Windenergie	0	0	0	0	0	0	0			
Toelichting										
1 in kiloton										
2 t.o.v. het voorgaande jaar										
4 totaal gasverbruik in m3 temperatuurgecorrigeerd										
5 totaal gasverbruik in m3 temperatuurgecorrigeerd										
6 totaal gasverbruik in m3										
7 totaal gasverbruik in m3										
8 Warmte-koude-opslag (WKO) in terrajoule. Deze indicator is gebaseerd op slechts 1 registratie. Het bronsysteem (watervergunning) is beperkt betrouwbaar,										
9 op basis van gereden kilometers op Amersfoort grondgebied gemeten in kiloton										
10 gemeten in kiloton op basis van gereden kilometers op wegen tot 50 km/uur (dus geen provinciale wegen)										
11 gemeten in kiloton op basis van gereden kilometers op buitenwegen (snelheid 50-100 km/uur)										
12 Aantal in Amersfoort geregistreerde elektrische voertuigen										
15 Aantal elektrische bromfietsen										
16 Totaal aantal (semi)publieke laadpunten op laadpalen voor elektrische auto's										
18 dit is 'groen' gas (CNG)										
23 Vermogen geregistreerde PV-panelen [kWpiek]										
24 Vermogen in Megawatt										
bron: Klimaatmonitor, Rijkswaterstaat										

Voor meer informatie zie landelijke [klimaatmonitor](#) van RWS

Decentralisaties sociaal domein

Het beleid in het sociaal domein wordt door de raad integraal en ontschot vastgesteld en aansluitend uitgevoerd en verantwoord. Dit beleid wordt bekostigd vanuit de integratie-uitkering sociaal domein, andere specifieke- en integratie-/decentralisatie-uitkeringen en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Begroting en verantwoording vindt plaats in het programma 4 Sociaal domein.

Ontwikkelingen budgetten sociaal domein 2015-2020

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen van 2015-2020. De bedragen zijn conform de decembercirculaire 2017. Voor de volledigheid hebben wij ook de bedragen van 2015 en 2016 opgenomen, zoals die gepresenteerd zijn in eerdere circulaire. Zo krijgt u een inzicht waar de grootste wijzigingen in de Rijksmiddelen zijn opgetreden. De integratie-uitkering sociaal domein bestaat uit de middelen die per 2015 voor de uitvoering van de Jeugdwet en de WMO (het nieuwe deel) naar gemeenten zijn gegaan en uit het participatiebudget zoals dat per 2015 voor de Participatiewet beschikbaar is gekomen.

Tabel integratie uitkering sociaal domein:

Integratie-uitkering sociaal domein (bedragen x €1 mln.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wmo nieuwe taken alle gemeenten	16,1	16,1	15,4	15,5	15,3	15,3
Wmo nieuwe taken centrumgemeente (Beschermd wonen)	32,4	27,3	29,4	31,9	32,5	32,5
Jeugd	39,7	39,8	36,8	37,6	37,7	38,0
Participatiewet: re-integratie	4,2	4,0	4,0	4,0	4,1	4,2
Participatiewet: Wsw	20,5	19,3	19,1	17,7	16,5	15,5
Totaal integratie-uitkering sociaal domein	112,9	106,4	104,8	106,6	106,2	105,0

Middelen uit een integratie-uitkering zijn vrij besteedbaar voor de gemeenten. Uw Raad heeft aangegeven de middelen voor het sociaal domein in te zetten voor het sociaal domein.

De integratie-uitkering sociaal domein is sinds 2015 gedaald. De daling is in werkelijkheid groter, dan zichtbaar in bovenstaande tabel, door loon- en prijsstijgingen.

Objectieve verdeelmodellen

In 2015 zijn de budgetten voor jeugd en Wmo verdeeld op grond van historische gegevens. Vanaf 2016 is stapsgewijs overgegaan op objectieve verdeelmodellen. Voor Beschermd Wonen geldt vanaf 2016 een nieuwe historische verdeling. Met oog op het advies van de commissie Dannenberg en de keuzes die daarover nog gemaakt moeten worden, is in 2017 het historische model voor Beschermd Wonen nog toegepast. Thans wordt gewerkt aan een nieuw verdeelmodel. Introductie hiervan wordt naar alle waarschijnlijkheid uitgesteld tot 2020.

Met ingang van 2018 zou de integratie-uitkering Sociaal domein overgeheveld worden naar de algemene uitkering. Ook dit is uitgesteld naar 2019.

In het regeerakkoord Rutte III is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein opgaat in de algemene uitkering per 2019.

De volgende onderdelen van de integratie uitkering sociaal domein worden per 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering:

- IUSD Wmo, alle onderdelen met uitzondering van Beschermd wonen;
- IUSD Jeugdhulp, alle onderdelen met uitzondering van Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek;
- IU Wmo (hulp bij het huishouden), volledig.

Dit betekent dat de volgende onderdelen niet overgeheveld worden naar de algemene uitkering:

- IUSD Wmo, onderdeel Beschermd wonen;
- IUSD Jeugdhulp, onderdeel Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdelen Wsw en Re-integratie nieuwe doelgroepen.

Risico's en reserve Sociaal Domein

De taken en transformatie van het sociaal domein gaan gepaard met grote risico's. Separaat aan deze begroting verschijnt de Raadsinformatiebrief 'Gemeentebrede risicorapportage 2018-1', onderdeel van deze rapportage is de 'Risicorapportage sociaal domein 2018-1'. Deze gaat in op de belangrijkste financiële en inhoudelijke risico's. Onder meer ter dekking van deze risico's is de reserve sociaal domein gevormd. Indien risico's sociaal domein zich manifesteren, zal, indien van toepassing, de financiële dekking in eerste instantie plaatsvinden binnen het budget programma 4 sociaal domein, dan wel een specifieke bestemmingsreserve. Indien niet mogelijk zullen we voorstellen het resterend tekort te dekken uit de reserve sociaal domein. In de eerste twee jaren zagen we onderbesteding van de middelen. Niet bestede middelen zijn gestort in de reserve sociaal domein. In 2017 zien we een forse stijging van de lasten. We onderzoeken in hoeverre dit een autonome stijging betreft en in hoeverre maatregelen mogelijk zijn.

De reserve sociaal domein dient:

- ter dekking van risico's sociaal domein
- kosten inzake financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid)
- betalingen aan Stichting sociaal fonds
- ter voorkoming van wachtlijsten
- voor innovatie

Als minimumnorm voor de reserve hanteren we, conform motie 2015-091M van 2 juni 2015, handhaving reserve sociaal domein, een minimaal risicodekkend niveau aangevuld met een buffer van 25%. Twee maal per jaar ontvangt u een risicoanalyse. Indien zich een toename van risico's voordoet, zullen we u een voorstel doen teneinde de reserve sociaal domein te handhaven op een minimaal risicodekkend niveau, aangevuld met een buffer van 25%. Bij het vaststellen van de Kadernota 2017-2020 is amendement 2016-101A aangenomen. Hiermee is het maximumplafond van € 10 miljoen voor de reserve sociaal domein opgeheven.

Jaarrekening

Financieel resultaat 2017

Het jaar 2017 was in financieel opzicht een gunstig jaar. Wel is in 2017 het Besluit Begroting en Verantwoording gewijzigd op een aantal terreinen. Dat heeft impact gehad op onze Begroting 2017, maar ook op deze Jaarrekening.

Economisch gezien was er sprake van een doorzetting van de economische groei. De huizen- en grondverkoop trokken verder aan en de rijksfinanciën hebben zich ook goed ontwikkeld. Ondanks dat de uitkering uit het gemeentefonds steeg in 2017, zijn de bezuinigingen uit het Regeerakkoord van het kabinet Rutte II blijven staan. Desondanks hebben we in Amersfoort het jaar 2017 in financieel opzicht positief afgesloten met een bedrag van € 22,2 miljoen. Dit bedrag is het saldo van een groot aantal financiële meevallers en tegenvallers over het jaar 2017. Een groot deel van dit bedrag is in 2018 nodig voor projecten of lasten die eigenlijk voor 2017 geraamd waren, maar die wegens diverse omstandigheden geen doorgang konden vinden en in of na 2018 wel door moeten gaan.

Bij de Zomerrapportage 2017 was reeds gerekend op een voordeel van € 1,1 miljoen. Dat voordeel was opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Tabel FB.Z.01 Afwijkingen Zomerrapportage 2017

Bedragen in € mln.

	Programma	Deelprogramma	Voordeel	Nadeel	Structureel	Incidenteel
1	Bestuur en Dienstverlening	Dienstverlening	1.100	-600		500
	Totaal programma 1		500		0	500
2	Veiligheid en Handhaving	Sociale veiligheid		-276		-276
		Fysieke veiligheid	176	-50		126
		Toezicht en handhaving	1.500	-1.288		212
	Totaal programma 2		62		0	62
3	Stedelijk beheer en Milieu	Stedelijk Beheer	2.030	-2.148	300	-418
		Milieu		-254		-254
	Totaal programma 3		-372		300	-672
4	Sociaal Domein	Basisinfrastructuur	645			645
		Specialistische zorg en ondersteuning	2.787	-6.620	-1.100	-2.733
		Bescherming en veiligheid	3.350	-200	300	2.850
		Werk en inkomen	2.500	-5.600		-3.100
	Totaal programma 4		-3.138		-800	-2.338
5	Onderwijs	Onderwijsvoorzieningen	650	-480	-130	300
	Totaal programma 5		170		-130	300
6	Sport	Sport	233	-411		-178
	Totaal programma 6		-178		0	-178
7	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling		-835		-835
		Vastgoed	95	-3.750	-155	-3.500
	Totaal programma 7		-4.490		-155	-4.335
8	Wijken en Wonen	Wonen	3.475	-25		3.450
	Totaal programma 8		3.450		0	3.450
9	Mobiliteit	Mobiliteit	0	-100		-100
	Totaal programma 9		-100		0	-100
11	Cultuur	Kunst en Cultuur		-423		-423
	Totaal programma 11		-423		0	-423
12	Financien en Belastingen	Algemene uitkering gemeentefonds	6.396			6.396
		Belastingen en heffingen		-200	-200	
		Geldleningen en beleggingen				
	Totaal programma 12		6.196		-200	6.396
13	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	390	-710	-105	-215
		Facilitair en Huisvesting		-230		-230
	Totaal programma 13		-550		-105	-445
	Totaal programma's		1.126		-1.090	2.216
	Saldo zomerrapportage 2017		1.126		1.126	

Na de zomerrapportage heeft zich nog een aantal mutaties (hogere baten en lagere lasten) voorgedaan waar we medio vorig jaar niet op gerekend hadden.

Hieronder gaan we in op de belangrijkste financiële mee- en tegenvallers over het jaar 2017. Daarbij tekenen we aan dat het grootste deel van de mee- en tegenvallers een incidenteel karakter heeft.

Tabel AR.01 Overzicht belangrijkste mee- en tegenvallers

Bedragen in € mln.

Hogere baten / lagere lasten			Lagere baten / hogere lasten		Saldo
1	Hogere bouwleges	2,5	Inhuur tbv bouwprojecten	1,1	1,4
2	Vertraging Beekdal	1,2			1,2
3			Exploitatieresultaat CBA	1,5	-1,5
4	Afval	1,7			1,7
5	Hoger Bijstandsbudget	2,3	Hogere bijstandslasten	1,0	1,3
6	Vangnet Buig 2016	1,6			1,6
7			Bijzondere bijstand	1,7	-1,7
8			Verkoop sporthal Schuilenburg	3,5	-3,5
9	Onderwijsvoorzieningen	1,8			1,8
10	Grondexploitaties	9,6	Grondexploitaties	4,8	4,8
11	Boekwinst verkoop panden	1,4			1,4
12	Jongerenhuisvesting	1,0	Geen onttrekking reserve	1,0	0,0
13	Sociale woningbouw	2,9			2,9
14	Vrijval voorziening Hogeweg	1,0	Nadeel reconstructie Hogeweg	1,0	0,0
15	Algemene uitkering gemeentefonds	14,6			14,6
16	Minder dotatie saldireserve	2,7	Geen onttrekking RSV / Verder	2,7	0,0
17	Bedrijfsvoering	0,5			0,5
18	Overige meevallers		Overige tegenvallers		

De belangrijkste financiële mee- en tegenvallers

1. Als gevolg van meer en grotere bouwprojecten zijn er meer bouwleges ontvangen dan geraamd. Hier staat echter tegenover dat er ook meer personeel ingehuurd is om deze bouwaanvragen te behandelen. Per saldo resteert er nog steeds een voordeel.
2. De aanleg van het Beekdal is wederom vertraagd vanwege vertraging bij de sloop van het voormalige ziekenhuis.
3. Het CBA (Crematorium en Begraafplaatsen Amersfoort) heeft een negatief exploitatieresultaat. De oorzaak hiervan betreft voor een deel groot onderhoud, wat gedekt wordt via de onderhoudsreserve. Daarnaast zijn er werkzaamheden aan de aula uitgevoerd en hebben er wegens het onderhoud minder crematies plaats kunnen vinden, wat de omzet gedrukt heeft.
4. Het ophalen en verwerken van het huishoudelijk afval (incl. papier en plastic) heeft als gevolg van efficiencyvoordelen en hogere prijzen meer baten opgeleverd dan bij de begroting geraamd.

5. Als gevolg van meer bijstandsontvangers, een hoger macrobudget en een verbeterd verdeelmodel waarmee de bijstandsmiddelen over de gemeenten worden verdeeld, hebben we een voordeel bij aan de batenkant. Aan de andere kant hebben we ook hogere uitkeringslasten omdat (net zoals landelijk) er in 2017 meer bijstandsgerechtigden waren in Amersfoort. Per saldo resteert er een batig saldo.
6. Op grond van de vangnetregeling van het nieuwe verdeelmodel van de bijstand, hebben we nog recht op € 1,4 miljoen omdat we vorig jaar een nadeel hadden in de verdeling van het bijstandsbudget.
7. Als gevolg van kosten voor statushouders en kosten van bewindvoering en armoedebestrijding is er meer geld uitgegeven voor de bijzondere bijstand.
8. Er is (zoals ook reeds gemeld in de Zomerrapportage) vertraging opgetreden bij de bouw van de Amerena. Dit levert een nadeel op aangezien de geraamde verkoopopbrengst van sporthal Schuilenburg van € 3,5 miljoen. niet in 2017 is gerealiseerd.
9. Er zijn minder huurvergoedingen verstrekt aan het voortgezet onderwijs, minder vandalisme, minder leegstand in de pieklokalen in Vathorst en zijn er schoolwoningen afgestoten. Dit levert in 2017 een financieel voordeel op van € 1,3 mln. Daarnaast is in een aantal wijken sprake van een afname van het aantal leerlingen, wat leidt tot een afname van het aantal gymlessen. Dit leidt tot een onderbesteding van € 0,5 mln.
10. Grondexploitaties laten per saldo een voordeel zien van € 4,8 miljoen. Dit vindt zijn oorzaak deels in BBV-wijzigingen en deels in de vrijval van verliesvoorzieningen bij diverse grondexploitaties.
11. Bij de verkoop van panden is een boekwinst gerealiseerd van € 1,4 miljoen. Zo zijn onder andere de panden aan de Liendertseweg 101A en De Kleine Haag 2 verkocht. Ook zijn er meer huuropbrengsten ontvangen voor nog niet verkochte panden dan begroot.
12. Het budget voor de jongerenhuisvesting is opgegaan in het budget stimulering sociale woningbouw en niet besteed in 2017. Hier tegenover staat dat er ook geen onttrekking aan de reserve plaats heeft gevonden. Per saldo is dit dus budgettair neutraal.
13. Er zijn minder uitgaven geweest aan de sociale woningbouw dan begroot. Dit levert een financieel voordeel op van € 2,9 miljoen.
14. Bij de jaarrekening 2016 is een voorziening gevormd voor een nadeel dat verwacht werd bij de reconstructie van de Hogeweg. Dat nadeel heeft zich in 2017 inderdaad voorgedaan. De gevormde voorziening kan daarmee vrijvallen, waardoor dit budgettair geen voor- of nadeel oplevert.
15. De algemene uitkering uit het gemeentefonds levert een forse bijdrage aan het positieve financiële resultaat. Voor een beperkt deel komt dit door hogere rijksuitgaven die leiden tot een hogere gemeentefondsuitkering. Maar voor het grootste deel wordt deze plus veroorzaakt doordat we middelen ontvangen voor de taken die we uitvoeren. Zo hebben we voor de sanering van het terrein van de voormalige Vetgasfabriek € 7,5 miljoen ontvangen.
16. De investeringen in mobiliteit die gedekt zouden worden uit de RSV en VERDER zijn vertraagd. Dit betekent dat er geen onttrekking plaats heeft gevonden aan deze reserves. Hier staat weer tegenover dat de aanvulling van deze reserves vanuit de Saldireserve ook niet plaats heeft hoeven te vinden. Per saldo is er geen financieel effect.
17. De bedrijfsvoering laat een positief resultaat zien van € 0,5 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door ICT-investeringen die verschoven zijn naar latere jaren.
18. Daarnaast zijn er nog diverse kleinere financiële mee- en tegenvallers die geleid hebben tot het uiteindelijke resultaat.

Per saldo is er sprake van een positief jaarrekeningresultaat van € 22,2 miljoen.

Een gedetailleerdere analyse van de mee- en tegenvallers per deelprogramma staat opgenomen in het jaarverslag, waar per programma een uitsplitsing is gemaakt hiervan.

Er is geen aanspraak gemaakt op de post onvoorzien van € 0,1 miljoen.

Overzicht baten en lasten per programma

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	-11.214	-11.308	-12.001	-693
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	-14.243	-14.318	-16.155	-1.837
03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	-50.925	-51.004	-50.811	193
04 SOCIAAL DOMEIN	-216.590	-219.630	-223.399	-3.769
05 ONDERWIJS	-20.744	-20.744	-18.204	2.539
06 SPORT	-7.332	-7.332	-7.682	-351
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-39.061	-41.019	-46.829	-5.810
08 WIJKEN EN WONEN	-7.670	-7.670	-3.963	3.706
09 MOBILITEIT	-5.943	-5.949	-6.991	-1.043
10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	-5.114	-5.114	-5.143	-29
11 CULTUUR	-16.912	-17.012	-17.117	-105
12 FINANCIEN EN BELASTINGEN	-8.303	-8.359	-8.950	-592
13 BEDRIJFSVOERING	-34.671	-33.977	-31.784	2.193
TOTAAL LASTEN	-438.721	-443.434	-449.030	-5.596

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	2.813	2.813	3.957	1.143
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	2.944	2.944	5.902	2.958
03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	7.162	7.241	7.504	263
04 SOCIAAL DOMEIN	51.191	51.191	54.202	3.012
05 ONDERWIJS	5.668	5.668	5.081	-587
06 SPORT	0	0	0	0
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	30.977	30.998	39.972	8.974
08 WIJKEN EN WONEN	244	244	418	174
09 MOBILITEIT	3.044	2.936	3.035	99
10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	499	499	546	48
11 CULTUUR	270	270	218	-52
12 FINANCIEN EN BELASTINGEN	332.388	332.388	346.957	14.569
13 BEDRIJFSVOERING	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	437.201	437.192	467.794	30.601

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
-----------	-------------------------	---------------------------	----------	--

SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES

01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	-8.401	-8.495	-8.044	450
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	-11.298	-11.373	-10.252	1.121
03 STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	-43.762	-43.762	-43.307	456
04 SOCIAAL DOMEIN	-165.400	-168.440	-169.197	-758
05 ONDERWIJS	-15.075	-15.075	-13.123	1.953
06 SPORT	-7.332	-7.332	-7.682	-351
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-8.084	-10.020	-6.857	3.163
08 WIJKEN EN WONEN	-7.426	-7.426	-3.546	3.880
09 MOBILITEIT	-2.899	-3.013	-3.956	-943
10 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	-4.616	-4.616	-4.596	19
11 CULTUUR	-16.642	-16.742	-16.899	-157
12 FINANCIEN EN BELASTINGEN	324.086	324.030	338.007	13.977
13 BEDRIJFSVOERING	-34.671	-33.977	-31.784	2.193
GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-1.520	-6.242	18.763	25.005

MUTATIES RESERVES	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
Toevoeging aan reserve	-23.522	-53.940	-51.136	2.804
Onttrekking aan reserve	25.042	60.182	54.526	-5.656
TOTAAL MUTATIES RESERVES	1.520	6.242	3.390	-2.852
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	22.153	22.153

Programma 12 Financiën en Belastingen omvat het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (inclusief de post onvoorzien)

Programma 13 Bedrijfsvoering: bevat uitsluitend de kosten van de overhead.

Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Tabel: JI.01 Incidentele baten en lasten

	Baten / Lasten	Exploitatie / Reserve	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2017 NA WIJZIGING	REKENING 2017	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
Jaarrekeningsaldo 2017					22.153	-22.153
01 Bestuur en dienstverlening						
<u>1 Algemeen bestuur</u>						
Rekenkameronderzoek decentralisaties	Lasten	Jaarrek.2016		29	29	0
<u>2 Bestuurlijke vernieuwing en deregulering</u>						
Bestuurlijke vernieuwing	Lasten	Exploitatie	100		90	10
Doorvoeren maatregelen "Ruim baan voor initiatieven"	Lasten	Jaarrek.2016	0	65	65	0
<u>3 Dienstverlening</u>						
Tweede kamerverkiezingen	Lasten	Reserve *	350		348	2
Subtotaal 01 Bestuur en dienstverlening			450	94	532	12
02 Veiligheid en handhaving						
<u>1 Sociale veiligheid</u>						
Straatcoaches	Lasten	Exploitatie	100		100	0
Extra inzet BOA's uitgaansgebied	Lasten	Exploitatie	75		75	0
Aanpak jihadisma	Lasten	Jaarrek.2016		75	75	0
<u>3 Toezicht en handhaving</u>						
Formatie/uitvoering bag/woz	Lasten	Exploitatie	200		182	18
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie onderhoud brandweer	Lasten	Reserve	96		96	0
Subtotaal 02 Veiligheid en handhaving			471	75	528	18
03 Stedelijk beheer en milieu						
<u>1 Stedelijk beheer</u>						
Bomenareaal	Lasten	Exploitatie	100		0	100
Beekdal uit jaarrekening 2014 / 2015	Lasten	Reserve	1.192		0	1.192
Japanse duizendknoop	Lasten	Exploitatie	250		187	63
<u>2 Milieu</u>						
Projecten klimaat, geluid en bodembescherming	Lasten	Reserve	418		450	-32
PMC-innovatie eemland vve aanpak	Lasten	Exploitatie			625	-625
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie Bodemsanering, taakmutatie	Lasten	Reserve	787		787	0
Dotatie Onderhoud gebouwen CBA	Lasten	Reserve	100		100	0
Onttrekking wet bodembescherming (maatregel uit herstelbegroting)	Baten	Reserve	-300		-300	0
Onttrekking wet bodembescherming projecten klimaat, geluid en bodembescherming	Baten	Reserve	-418		-418	0
Exploitatieresultaat CBA (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		66	66	0
Bodemsanering (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-337	-337	0

<i>Subtotaal 03 Stedelijk beheer en milieu</i>			2.129	-271	1.160	698
04 Sociaal domein						
<u>2 Ambulante zorg en ondersteuning incl. wijkteams</u>						
Werkdruk wijkteams	Lasten	Exploitatie		316	316	0
<u>3 Specialistische zorg en ondersteuning</u>						
Verlenging incidentele bijdrage HH toelage	Lasten	Jaarrek.2016		372	200	172
Innovatieprojecten SD uit Saldo SD 2015	Lasten	Exploitatie		367	367	0
<u>5 Werk en inkomen</u>						
Arbeidsgerichte maatregelen jongeren	Lasten	Exploitatie	100	0	100	0
Arbeidsmarkte gerichte maatregelen jeugdwerkloosheid	Lasten	Jaarrek.2016		85	85	0
ESF jeugdwerkloosheid	Lasten	Jaarrek.2016		400	155	245
Regioinzet banenplaninstrumenten	Lasten				104	-104
Aanpak jeugdwerkloosheid	Lasten	Jaarrek.2016		40	40	0
ESF subsidie afrekening 2017 VSO-PRO scholen	Lasten	Jaarrek.2016		176	176	0
Vangnetuitkering rijk	Baten				-1.621	1.621
Subsidie Sociaal Fonds	Lasten				300	-300
Regionaal werkbedrijf arbeidsmarktregio	Lasten	Jaarrek.2016		325	37	288
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie aan calamiteitenreserve	Lasten	Reserve	92		92	0
2016-165A SJD Borgen wat goed is	Baten	Reserve		-125	-125	0
Dekking kosten werkdruk wijkteams	Baten	Reserve		-316	-316	0
Dekking kosten regioinzet banenplan	Baten	Reserve		0	-104	104
Dekking te kort participatiebudget	Baten	Reserve	-904	0	-904	0
Toevoeging reserve Sociaal Domein	Lasten	Jaarrek.2016		9.738	9.738	0
Verhoogde asielinstroom, o.m. re-integratie (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		390	390	0
Maatschappelijke opvang (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		1.337	1.337	0
<i>Subtotaal 04 Sociaal domein</i>			-712	13.105	10.368	2.026
05 Onderwijs						
<u>1 Onderwijsbeleid</u>						
Combinatiefunctionarissen	Lasten	Exploitatie	75		75	0
Onderwijshuisv nieuwkomers etc	Lasten	Reserve *	250		192	58
VVE subsidie kinderopvangtoeslag geen indicatie	Lasten	Reserve *	350		202	148
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie aan calamiteitenreserve	Lasten	Reserve	31		31	0
<i>Subtotaal 05 Onderwijs</i>			706	0	470	205
06 Sport						
<u>1 Sport</u>						
Buurtsportcoaches	Lasten	Exploitatie	180		180	0
Sportevenementen	Lasten	Exploitatie	120		149	-29
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie aan calamiteitenreserve	Lasten	Reserve	2		2	0
Toegekende subsidies ihkv 1/3de regeling (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		140	140	0
<i>Subtotaal 06 Sport</i>			302	140	471	-29

07 Ruimtelijke ontwikkeling						
<u>1 Ruimtelijke ontwikkeling</u>						
2016-080m Investeren vitaal stadshart	Lasten	Exploitatie	750		94	656
Bijdrage Alliantie AV-projecten	Lasten	Reserve			835	-835
<u>2 Grondexploitaties</u>						
Budget av coördinatie	Lasten	Reserve	50		50	0
Verkoop sporthal tekort grex zwembad	Lasten	Exploitatie	800		0	800
Onderzoek explosieven Lichtenberg	Lasten	Jaarrek.2016		120	0	120
<u>3 Vastgoed</u>						
Jaarrekening 2015 doorschuiven motie toegankelijkheid	Lasten	Reserve	230		58	172
Versneld afschrijven boekwaarde panden	Lasten	Exploitatie		1.902	2.198	-296
Verkoop sporthal	Baten	Reserve	-3.500		0	-3.500
Bisschopsweg 167	Lasten	Exploitatie	65		2	63
Muurhuizen 40-42	Lasten	Exploitatie	15		2	13
Noordewierweg 252-1	Lasten	Exploitatie	60		60	0
<u>Mutaties reserves</u>						
Budget voor AV-coördinatie	Baten	Reserve	-50		-50	0
Onttrekking tbv versnelde afschrijving De Vosheuvel	Baten	Reserve		-1.902	-1.902	0
Toekomstige planontwikkelingskosten (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		845	845	0
Subtotaal 07 Ruimtelijke ontwikkeling			-1.580	965	2.191	-2.806
08 Wijkontwikkeling en wonen						
<u>1 Wijken</u>						
2016-147M Gebiedsgericht werken	Lasten	Reserve		50	0	50
<u>2 Wonen</u>						
Jongerenhuisvesting	Lasten	Reserve	650		0	650
Sociale woningbouw	Lasten	Reserve *	4.000		1.108	2.892
Huisvesting minderjarige statushouders	Lasten	Exploitatie			89	-89
Afdracht overwinst verkoop sociale koopwoningen	Baten	Exploitatie			-125	125
<u>Mutaties reserves</u>						
2016-147M Gebiedsgericht werken	Baten	Reserve		-50	0	-50
Sociale woningbouw / jongerenhuisvesting (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		650	650	0
Sociale woningbouw / restant budget (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		1.035	1.035	0
Subtotaal 08 Wijkontwikkeling en wonen			4.650	1.685	2.757	3.578
09 Mobiliteit						
<u>1 Mobiliteit</u>						
Verkeersonderzoek Vathorst	Lasten	Jaarrek.2016		115	114	1
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie Reserve Verder	Lasten	Reserve	1.500		1.500	0
Fietsplan 2017 uit Kadernota 2017-2020	Lasten	Reserve	1.000		1.000	0
Aanpak Leusderweg uit Kadernota 2017-2020	Lasten	Reserve	800		800	0
Onttrekking activering Mobiliteitsprojecten	Baten	Reserve	-1.219		-44	-1.175
Onttrekking activering Verder projecten	Baten	Reserve	-1.500		0	-1.500
Subtotaal 09 Mobiliteit			581	115	3.370	-2.674

10 Economie en duurzaamheid						
<u>1 Economie</u>						
Grootschalige evenementen	Lasten	Exploitatie	100		136	-36
Economische agenda	Lasten	Exploitatie	1.000		996	4
Citymarketing	Lasten	Exploitatie	150		150	0
Jaarrekening 2015 doorschuiven citymarketing	Lasten	Reserve	100		100	0
2016-054m Aanjager circulaire economie	Lasten	Exploitatie	250		174	76
<u>2 Duurzaamheid en innovatie</u>						
Smartcity	Lasten	Reserve *	250		293	-43
Smartcity	Baten	Exploitatie			-36	36
Duurzaamheidsagenda	Lasten	Exploitatie	250		136	114
Amersfoort Co2 neutraal	Lasten	Reserve *	500		378	122
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie grootschalige evenementen / congressen	Lasten	Reserve	50		50	0
Dotatie toekomstfonds	Lasten	Reserve	200		200	0
Subsidie toekomstfonds duurzame ontwikkeling	Baten	Reserve	-150		-88	-62
Niet bestede middelen projecten duurzame ontwikkeling (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		70	70	0
Niet bestede middelen grote sportevenementen (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		249	249	0
Subtotaal 10 Economie en duurzaamheid			2.700	319	2.808	211
11 Cultuur						
<u>3 Kunst en cultuur</u>						
Amateurkunstverenigingen	Lasten	Exploitatie	40		40	0
Moet je Doen budget	Lasten	Exploitatie	15		15	0
Evenementen algemeen	Lasten	Exploitatie	100		0	100
Bijdrage vernieuwplannen kamp Amersfoort	Lasten	Reserve *	250		250	0
Opstart evenementen organisatie	Lasten	Jaarrek.2016		100	42	58
Ondersteuning FLUOR	Lasten	Reserve			325	-325
Bijdrage aankoop kunstwerk Wittel	Lasten	Exploitatie			50	-50
<u>Mutaties reserves</u>						
Dotatie aan calamiteitenreserve	Lasten	Reserve	35		35	0
Dotatie aan Armandomuseum	Lasten	Reserve	6		6	0
Dotatie grootschalige evenementen / congressen	Lasten	Reserve	15		15	0
Onttrekking subsidieverlening Armandomuseum	Baten	Reserve	-90		-90	0
Incidentele subsidies (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-296	-296	0
Subtotaal 11 Cultuur			371	-196	392	-217
12 Financiën en belastingen						
<u>1 Algemene baten en lasten</u>						
Financiële audit verbonden partijen	Lasten	Jaarrek.2016		56	5	50
<u>2 Algemene uitkering gemeentefonds</u>						
Taakmutatie bodemsanering Vetgasfabriek	Baten	Exploitatie			-7.550	7.550
Taakmutatie verhoogde asielinstroom	Baten	Exploitatie			-1.139	1.139
Innovatie energie aanpak	Baten	Exploitatie			-625	625
Versterking peuterspeelzaalwerk	Baten	Exploitatie			-266	266

Diverse (qua bedrag) kleinere taakmutaties	Baten	Exploitatie			-429	429
<u>Mutaties reserves</u>						
<i>Saldireserve</i>						
Aanvulling tot minimum	Lasten	Reserve	600		600	0
Opheffen en dotatie kapitaallasten reserve	Lasten	Reserve	2.820		2.820	0
Dotatie activering Verder projecten	Lasten	Reserve	1.500		0	1.500
Dotatie activering mobiliteitsprojecten	Lasten	Reserve	1.219		0	1.219
Doorschuiven activiteiten 2017	Lasten	Reserve	283		283	0
Doorschuiven activiteiten 2016 (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		4.578	4.578	0
Resultaat na overheveling / bestemming 2016 (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		4.553	4.553	0
Vrijval diverse risicoposten grondexploitaties 2016 (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		1.743	1.743	0
Wijkse voorziening Vathorst	Baten	Reserve	-722		-722	0
Dekking incidenteel benodigd budget Kadernota 2017-2020	Baten	Reserve	-11.268		-11.268	0
Effectie septembercirculaire 2015	Baten	Reserve	-1.900		-1.900	0
Doorschuiven activiteiten 2015 en 2016	Baten	Reserve	-1.714	-1.236	-2.950	0
Doorschuiven activiteiten 2016 (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-2.433	-2.433	0
Innovatieprojecten SD uit Saldo SD 2015	Baten	Reserve		-367	-367	0
<i>Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen</i>						
Dotatie conform primitieve begroting	Lasten	Reserve	500		500	0
Dotatie conform primitieve begroting, compartiment onderwijs	Lasten	Reserve	111		111	0
Onttrekking conform primitieve begroting	Baten	Reserve	-40		-36	-4
Aanvullend krediet Bilaschool (toevoeging vervangingsinvesteringen)	Lasten	Jaarrek.2016		222	222	0
Aanvullend krediet Johan van Oldebarnevelt (toevoeging vervangingsinvesteringen)	Lasten	Jaarrek.2016		254	254	0
Vrijval kapitaallasten onderwijs (toevoeging vervangingsinvesteringen)	Lasten	Jaarrek.2016		700	700	0
<i>Reserve wijkse voorzieningen Vathorst</i>						
Dotatie conform primitieve begroting, compartiment onderwijs	Lasten	Reserve	722		730	-8
Onttrekking conform primitieve begroting	Baten	Reserve	-544		-544	0
<i>Reserve knooppunt Hoevelaken</i>						
Dotatie conform primitieve begroting	Lasten	Reserve	661		661	0
<i>Reserve Stedelijke Voorzieningen</i>						
Dotatie conform primitieve begroting	Lasten	Reserve	700		700	0
Budget uitvoering jongerhuisvesting	Baten	Reserve	-975			-975
Locatie ontwikkeling Huis van de Watersport (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-250	-250	0
<i>Specifieke beleidsreserve</i>						
Specifieke beleidsreserve: grondexploitatie De Birk (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-643	-643	0
<i>Egalisatiereserve tbv btw compensatiefonds</i>						
Onttrekking conform primitieve begroting	Baten	Reserve	-215		-215	0
<i>Bedrijfsvoeringsreserve</i>						
Bedrijfsvoeringsreserve op 5% loonsom (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		865	865	0
Bedrijfsvoeringsreserve naar 7,5% loonsom (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		129	129	0
Resultaat na overheveling / bestemming 2016 (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-25.779	-25.779	0

Subtotaal 12 Financiën en belastingen			-8.262	-17.609	-37.662	11.791
13 Bedrijfsvoering						
1. Bedrijfsvoering						
Comm. advies vluchteling en radicalisering	Lasten	Reserve *	41		41	0
Projectadv. preventie radicalisering	Lasten	Reserve *	46		46	0
Functionaris gegevensbescherming	Lasten	Exploitatie	262		219	43
Uitvoeringsbudget onderhoud stadhuisplein	Lasten	Reserve	510		351	159
Voorziening pensioenen wethouders	Baten	voorziening			-658	658
Voorziening wachtgeld wethouders	lasten	voorziening			996	-996
3. Informatievoorziening						
Uitvoeringsprogramma dienstverlening	Lasten	Reserve *	50		62	-12
ICT ontwikkelbudget	Lasten	Reserve *	400		222	178
Gegevensbescherming ondersteuning en advieskosten	Lasten	Exploitatie	50		50	0
Budget ICT (software en advies tbv privacy)	Lasten	Exploitatie	100		100	0
Vervanging mfc	Lasten	Reserve	30		2	28
Apparatuur landmeten	Lasten	Exploitatie	15		6	9
Inkoop en contractmanagement	Lasten	Exploitatie	44		0	44
Mutaties reserves						
<i>Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen</i>						
Vrijval kapitaallasten overig (toevoeging)	Lasten	Jaarrek.2016		1.798	1.798	0
<i>Ombuigingsreserve</i>						
Diverse kosten ombuigingsoperatie 2015 (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-663	-663	0
<i>Reserve onderhoud stadhuis</i>						
Dotatie conform primitieve begroting	Lasten	Reserve	1.184		1.184	0
Onttrekking conform primitieve begroting	Baten	Reserve	-510		-351	-159
Gepland groot onderhoud stadhuis (onttrekking)	Baten	Jaarrek.2016		-918	-918	0
Subtotaal 13 Bedrijfsvoering			2.222	217	2.487	-48
Totaal incidentele baten en lasten			4.029	-1.361	-10.096	12.764
STRUCTURELE BEGROTINGSSALDO			4.029	-1.361	12.056	-9.389

* Deze mutaties maken onderdeel uit van de incidentele posten uit de Kadernota 2017-2020.

Begrotingsrechtmatigheid

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN INCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
01 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	-11.214	-11.308	-12.001	-693
02 VEILIGHEID EN HANDHAVING	-14.338	-14.413	-16.250	-1.837
04 SOCIAAL DOMEIN	-216.682	-231.188	-234.957	-3.769
06 SPORT	-7.334	-7.474	-7.824	-351
07 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-39.061	-41.864	-47.674	-5.810
09 MOBILITEIT	-9.243	-9.249	-10.291	-1.043
11 CULTUUR	-16.968	-17.068	-17.173	-105
TOTAAL LASTEN	-314.841	-332.563	-346.171	-13.607

Toelichting per programma

Programma Bestuur en Dienstverlening

De lasten zijn hoger door betaalde rijksleges als gevolg van hogere verstrekkingen van reisdocumenten en rijbewijzen. Hier staat tegenover dat de ontvangen leges ook hoger zijn dan begroot.

Programma Veiligheid en Handhaving

De overschrijding op programma 2 kent de volgende twee belangrijkste oorzaken.

Ten eerste was het nodig om voor €1.200.000 extra capaciteit in te huren, waarmee alle (extra) aanvragen voor vergunningen tijdig konden worden afgehandeld. Deze extra capaciteit kon worden gedekt door de extra legesinkomsten ad €2.400.000 die voor deze vergunningen zijn binnengekomen.

Ten tweede zorgen mutaties in de formatie, mede als gevolg van wijzigingen in de BBV-regelgeving met betrekking tot de toedeling van de personele lasten aan de taakvelden, tot afwijkingen op de personele lasten. Hiermee is in dit programma een bedrag van €455.000 gemoeid.

Programma Sociaal Domein

De overschrijding op programma 4 kent de volgende drie belangrijkste oorzaken.

1. (€ 1.021.000) De uitkeringslasten van de BUIG zijn hoger dan geraamd in de begroting. Dit was in de zomerrapportage gemeld. Tegenover deze hogere lasten staan inkomsten van het rijk.
2. (€ 1.675.000) Meer verstrekte bijzondere bijstand voornamelijk als gevolg van kosten voor statushouders (ca. € 686.000) en kosten van bewindvoering en armoedebestrijding. De extra kosten verband houdend met inrichtingskosten voor statushouders worden gedekt uit de decentralisatieuitkering verhoogde asielinstroom (inkomsten zichtbaar op programma 12).
3. (€ 1.403.000) Doorbetaling hogere Decentralisatie Uitkering WSW van het rijk aan RWA. De ontvangst van de hogere uitkering staat op programma 12.

De overschrijding op deelprogramma 3 betreft hogere lasten voor met name begeleiding. Deze overschrijding wordt onder meer gecompenseerd door lagere kosten op inkoop voor beschermd wonen in deelprogramma 4.

Programma Sport

De overschrijding op programma 6 kent twee oorzaken, welke in de zomerrapportage reeds zijn gemeld.

De eerste afwijking betreft uitbetaalde subsidies in het kader van de zgn. 1/3e regeling aan sportverenigingen voor het doen van investeringen die in 2016 al waren toegekend. De uitbetaling van de toekenning van de subsidies vindt pas plaats nadat de voorzieningen zijn gerealiseerd en de uitgaven zijn verantwoord. Deze kosten ad € 274.000 worden conform staand beleid gedekt uit de reserve 1/3e regeling waar de middelen gereserveerd staan voor deze toegekende maar nog niet uitbetaalde subsidies.

De tweede afwijking, ad € 340.000, betreft een aangepaste subsidie SRO voor het langer openhouden van de bestaande accommodaties Liendert, Sportfondsenbad en Schuilenburg i.v.m. de gewijzigde openingsdatum van Amerena.” Tegen over deze hogere kosten staan lagere kapitaallasten op programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling [vastgoed].

Programma Ruimtelijke Ontwikkeling:

De overschrijding op programma 7 kent de volgende 2 belangrijkste oorzaken;

Bij het vaststellen van de primitieve begroting 2017, in 2016, waren de grondexploitaties De Geer, de Schans, Sportfondsenbad, De Birk, Laan naar Emiclaer en Neptunusplein 68-70 nog niet bekend. Deze grondexploitaties zijn medio 2017 vastgesteld door de raad. De gerealiseerde lasten van deze grondexploitaties veroorzaken daarmee een overschrijding van € 4.779.000.

Er is een bijdrage per woning aan de Alliantie gedaan voor het woonrijp maken van de Amersfoort Vernieuwt projecten Ganskuijl en De horsten. Het budget hiervoor is beschikbaar binnen de reserve sociale woningbouw, onttrekking vindt plaats op basis van realisatie (conform de Nota Reserves en Voorzieningen 2017-2020, zijn de voor Amersfoort Vernieuwt beschikbare middelen, toegevoegd aan de reserve Sociale Woningbouw).

Programma Mobiliteit

De overschrijding op programma 9 kent de volgende belangrijkste oorzaak;

Project reconstructie A28 Hogeweg is afgerond. Op het gehele project is sprake van een tekort van € 1.040.000. Dit nadeel is ontstaan, doordat de rechter uitspraak, in 2017, heeft gedaan, in nadeel van de Gemeente. Met dit risico is rekening gehouden binnen de RSV.

Programma Cultuur

De overschrijding op programma 11 wordt veroorzaakt door de financiële steun ad € 324.500,- aan Poppodium FLUOR voor de uitvoering van het businessplan. Dit is gemeld in de zomerrapportage.

NAAM INVESTERING	INVESTERINGS KREDIET	REALISATIE	AFWIJKING

Vervanging toplaag veld cobu boys	250.885	397.555	-146.670
-----------------------------------	---------	---------	----------

Toelichting per investeringskrediet

Naast de geplande vervanging van de toplagen is vervanging van de onderbouw noodzakelijk, blijkt uit onderzoek. Ook aangescherpte wet- en regelgeving op het vlak van milieu en veiligheid leidt tot hogere kosten. Niet uitvoeren van deze maatregelen leidt tot een sporttechnische afkeuring. Totale meerkosten veld Cobu boys bedraagt € 147.000. Daartegenover staat een bijdrage van € 92.000 uit bodemgelden.

IJkpunten financiële positie

Financiële IJkpunten

Zoals gebruikelijk presenteren we in de begroting en jaarstukken ook de scores op de ijkpunten zoals we die benoemd hebben. Hieronder is de score bij deze jaarrekening opgenomen.

Tabel: JP.01 IJkpunten

	SIG- NAAL- WAAR- DE	SCORE BEG. 2015	SCORE REK. 2014	SCORE BEGR. 2016	SCORE REK. 2015	SCORE BEGR. 2017	SCORE REK. 2016	SCORE BEGR. 2018	SCORE REK. 2017	Wettelijk of niet
WEERBAARHEID										
Weerstandsratio	> 1,00	1,4	2,3	2,2	2,2	3,1	2,6	2,7	2,5	Eigen ijkpunt; aangepaste definitie
Reserves stand ultimo jaar		84	114	109	140	135	144	164	166	Eigen ijkpunt; geen norm
Solvabiliteitsratio				14,1%	17,7%	17,9%	24,5%	23,7%	26,5%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
STABILITEIT										
Structureel saldo	> 0	1,2	18,3	10,3	12,4	1,7	23,8	16,5	12,1	Wettelijk (BBV); nieuwe definitie tov onze definitie
Structureel saldo in %					2,4%	0,4%	5,1%	3,5%	2,7%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
Volatiliteit	< 47,50%	43,0%	43,0%	43,0%	41,0%	41,8%	45,5%	31,3%	41,6%	Eigen ijkpunt
EMU-saldo	-18,0	-3,0	28,8	-11,1	-11,8	9,6	19,3	-4,0	16,4	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
FLEXIBILITEIT										
<i>Belastingen</i>										
- Kostendekkendheid leges	< 100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Wettelijke norm
- Onbenutte belastingcapaciteit	7,4	6,8	5,6	2,0	5,6	3,8	4,3	3,7	4,1	Eigen ijkpunt
- Lastendruk t.o.v. landelijk	5,6	4,6	4,6	0,7	5,3	1,9	1,5	1,3	0,8	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Lastendruk t.o.v. landelijk in %					89,1%	95,9%	96,9%	97,4%	98,3%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
<i>Schuld</i>										
- Netto schuldquote	< 130%	99%	90%	84%	78%	87%	57%	72%	59%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Netto gecorrigeerde schuldquote*	< 130%	165%	150%	65%	64%	86%	57%	50%	58%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Bruto Rentequote	< 5%	3,4%	5,0%	3,5%	3,4%	2,7%	3,4%	2,3%	2,6%	Eigen ijkpunt
- Netto Rentequote	< 2,5%	1,6%	2,0%	2,1%	1,9%	2,1%	1,7%	1,3%	2,0%	Eigen ijkpunt
- Renterisiconorm	< 79	28,0	29,6	28,0	24,5	32,1	33,0	93,2	55,6	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
- Kasgeldlimiet	< 39	35,0	26,4	40,9	62,7	38,2	26,3	39,6	30,2	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm

<i>Bedrijfsvoering en exploitatie</i>										
- Kapitaallasten quote	< 10%	8,0%	8,9%	7,0%	8,0%	5,7%	9,4%	4,2%	3,9%	Eigen ijkpunt
- Vaste personeel quote	< 15%	11,1%	12,6%	12,6%	10,2%	11,7%	11,8%	10,9%	13,1%	Eigen ijkpunt
- Flexibel personeel quote	< 5%	4,8%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,0%	3,2%	3,9%	Eigen ijkpunt
- Structurele subsidie quote	< 15%	12,1%	15,7%	16,5%	16,5%	17,4%	16,8%	13,1%	14,1%	Eigen ijkpunt
- Incidentele subsidie quote	< 2,5%	4,0%	4,3%	1,7%	3,1%	3,9%	4,5%	-	6,6%	Eigen ijkpunt
- Investerings / schulden		54,0%	55,0%	55,0%	63,0%	42,1%	40,1%	35,6%	40,5%	Eigen ijkpunt; geen norm
- Grondexploitaties				23,8%	22,9%	27,2%	21,9%	21,1%	22,6%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm

* N.a.v. een wijziging in de BBV-regelgeving is de brutoschuldquote vanaf de begroting 2016 vervangen door de netto gecorrigeerde schuldquote.

** Niet alle ijkpunten konden bij de begroting 2018 meerjarig geactualiseerd worden. Voor deze ijkpunten zijn wij uitgegaan van de cijfers van de begroting 2017.

Balans

Tabel: BA.01 ACTIVA

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2017
Vaste Activa		
<i>Immateriële Vaste Activa</i>	1.108	979
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.108	979
<i>Materiële Vaste Activa</i>	390.609	394.086
Investerings met een economisch nut	324.686	327.243
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	0	159
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	65.924	64.849
In erfpacht	0	1.835
<i>Financiële Vaste Activa</i>	137.602	116.727
Kapitaalverstrekking aan:		
- Deelnemingen	6.168	6.168
- Gemeenschappelijke regelingen	3	0
Leningen aan:		
- Deelnemingen	6.006	5.269
Overige langlopende geldleningen	117.097	98.075
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	8.329	7.216
Totaal Vaste Activa	529.320	511.792
Vlottende Activa		
<i>Vorraden</i>	120.248	115.043
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	104.860	101.687
Gereed product en handelsgoederen	15.388	13.356
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	33.547	20.700
Rekening-courant financiële instellingen	0	1.624
Vorderingen op openbare lichamen	21.868	7.086
Overige vorderingen	11.678	11.990
<i>Liquide Middelen</i>	97	156
Kas-banksaldi	97	156
<i>Overlopende Activa</i>	9.036	61.980
De van de Europese en Ned. overheidslichamen nog te ontv. voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanc. op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontv. bijdr. van:		
- Europese overheidslichamen	0	6
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.124	21.775

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	7.912	40.200
Totaal Vlottende Activa	162.928	197.879
Totaal ACTIVA	692.248	709.671
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 in 2017 € 0.		

Tabel: BP.01 PASSIVA

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2017
Vaste Passiva		
<i>Eigen Vermogen</i>	169.342	188.105
Algemene Reserve	77.063	71.942
Bestemmingsreserves	66.500	94.011
Gerealiseerd resultaat	25.779	22.153
<i>Voorzieningen</i>	48.754	44.512
<i>Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	368.847	331.151
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	316.617	288.585
- Binnenlandse bedrijven	33.566	29.461
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	17.855	12.441
Waarborgsommen	810	664
Totaal Vaste Passiva	586.943	563.769
Vlottende Passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	53.825	72.198
Overige Kasgeldleningen	0	25.000
Banksaldi	33.219	28.205
Overige schulden	20.605	18.993
<i>Overlopende Passiva</i>	51.480	73.704
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Van:		
- Europese overheidslichamen	109	109
- Het Rijk	2.272	3.381
- overige Overheid	0	13.911
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	49.100	56.303
Totaal Vlottende Passiva	105.305	145.902
Totaal PASSIVA	692.248	709.671
Het totaal aan gewaarborgde geldleningen en borgstellingen is eind 2017 € 646.603		

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 5 juli 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht van de geïncasseerde eigen bijdragen waarna maandelijks afstorting aan de gemeenten plaats vindt.

Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen en omvang van de zorgverlening in totaal beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat gemeenten niet beschikken over de inkomensgegevens van de personen om de eigen bijdrage op persoonsniveau te kunnen berekenen. Hierdoor is het voor gemeenten niet mogelijk de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt;

daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Stelselwijzigingen

Met ingang van het boekjaar 2017 is het verplicht om de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren en af te schrijven over de verwachte gebruiksduur. In de toelichting op de balans is er een tekstuele uitsplitsing opgenomen van investeringen met maatschappelijk nut welke zijn geactiveerd, vanaf 2017 en voor 2017.

Met ingang van het boekjaar 2017 is het verplicht om onder de materiële vaste activa de categorie in erfpacht uitgegeven gronden afzonderlijk in de balans te presenteren.

BALANS

Vaste activa

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen.

Immateriële vaste activa

Algemeen

Alle immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Afschrijving vindt bij kosten van geldleningen plaats binnen de looptijd van de lening. Eventuele bijdragen van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV).

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Strategische gronden, voorheen Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa

Conform de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. In de balans van 2016 is dit reeds verwerkt.

Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven. De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot en met 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de bijlage bij de financiële verordening, zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 5 juli 2016. De afschrijvingen worden lineair berekend startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven. Volledigheidshalve merken wij op dat investeringen voor 1 juli 2016 de afschrijvingstermijnen gelden zoals die van toepassing waren op de jaarstukken 2015. Voor nieuwe investeringen vanaf 1 juli 2016 geldt de onderstaande tabel:

CATEGORIE	AFSCHRIJVINGSDUUR
Immateriële vaste activa maximaal	
Saldo van agio en disagio	5 jaar
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	10-15 jaar
Kosten van geldleningen (deze worden direct t.l.v. de exploitatie gebracht)	
Materiële vaste activa	
Automatisering:	
Netwerkbekabeling glas	10 jaar
'Thin-cliënts'	6 jaar
Server software en licenties	3 à 5 jaar
Werkplekken	2 à 5 jaar
Data center voorzieningen	3 à 6 jaar
Inventaris:	
Meubilair	10 jaar
Overige voorzieningen	5 à 15 jaar
Vervoermiddelen:	
Dienstauto's	5 jaar
Gebouwen:	
Scholen	40 jaar
Sporthallen/gymzalen	40 jaar
Theatervoorzieningen en overige gebouwen	25 à 50 jaar
Kleed- en wasaccommodaties	25 jaar
Diverse noodlokalen	15 jaar

Terreinen:	
Sportterreinen	40 jaar
Speelterreinen	30 jaar
Kunstgrasvelden	10 jaar
Infrastructuur:	
Reconstructies en groot onderhoud wegen	25 à 40 jaar
Kademuren/ bruggen	50 jaar
Beschoeiingen	40 jaar
Houten bruggen	25 jaar
Verkeersregelinstallaties	10 jaar
openbare verlichting masten	48 jaar
openbare verlichting armaturen	24 jaar
openbare verlichting kabels	60 jaar
openbare verlichting schakelkasten	30 jaar
Activa economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10 jaar

Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen en leningen aan deelnemingen zijn tenzij anders is vermeld opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of een BV.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Vorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een voorziening voor het verwachte tekort getroffen.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt daarnaast de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari.

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief de grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Overig onderhanden werk

Met ingang van dit jaar worden het saldo van het overig onderhanden werk naar nog te betalen of vooruitontvangen bedragen overgeheveld. Tot vorig jaar werd dit onder de voorraden verantwoord. In principe zijn dat geen voorraden.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen, de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen, risico's en of door derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatie voorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Leaseverplichting

De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing van het stadhuiscomplex vindt plaats tegen de contante waarde van de contractuele verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg - en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans Activa

VASTE ACTIVA

Tabel: TBA.VA Vaste Activa

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Aflossingen	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	1.108					129	979
MATERIËLE VASTE ACTIVA	390.609	23.332	2.198		257	17.401	394.086
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	137.602	424		21.300			116.727
TOTAAL	529.320	23.756	2.198	21.300	257	17.530	511.792

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Tabel: TBA.VA.1 Immateriële Vaste Activa

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Bijdrage aan activa in eigendom derden	1.108				129	979
TOTAAL	1.108	0	0	0	129	979

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven. Bij Waarderingsgrondslagen is de afschrijvingssystematiek toegelicht. Eveneens is er een tabel met afschrijvingstermijnen opgenomen.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Tabel: TBA.VA.2 Materiële Vaste Activa

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Investeringen met een economisch nut	322.819	21.134	2.198	225	14.287	327.243
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		159				159
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	65.924	2.039			3.114	64.849
In erfpacht	1.867			32		1.835
TOTAAL	390.609	23.332	2.198	257	17.401	394.086

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven. Bij de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling is de afschrijvingssystematiek toegelicht. Eveneens is hier bijgevoegd een tabel met afschrijvingstermijnen.

Conform de BBV-voorschriften is de post in Erfpacht uitgegeven gronden per 1/1/2017 afzonderlijk gepresenteerd. Deze post was in de jaarrekening 2016 opgenomen onder de post Gronden en Terreinen.

Tabel: TBA.VA.2.1 Investerings met economisch nut

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Gronden en terreinen	28.675				13	28.663
Bedrijfsgebouwen	270.295	19.091	2.198	72	10.659	276.457
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	10.466	487		92	927	9.934
Machines, apparaten en installaties	1.377				131	1.247
Overige materiële vaste activa	12.005	1.556		61	2.557	10.943
TOTAAL	322.819	21.134	2.198	225	14.287	327.243

Toelichting:

De belangrijkste investeringen met economisch nut betreffen:

Bedrijfsgebouwen

Nieuwbouw zwembad Hogekwartier
Nieuwbouw Scholencomplex de Vosheuvel
Uitbreiding Schoolgebouw De Baander
Levensduur verlengend onderhoud theater Flint

Grond,- weg- en waterbouwkundige werken

Vervanging Toplaag Veld Cobu Boys

Overige materiële vaste activa

Basisregistratie Grootchalige topografie
ICT vernieuwingen project Digitaal Amersfoort
Meubelen-/ inrichting Stadhuis
Meubelen-/ inrichting diverse scholen

Desinvestering

Scholencomplex de Vosheuvel

Tabel: TBA.VA.2.2 Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Overige materiële vaste activa		159				159
TOTAAL	0	159	0	0	0	159

Toelichting:

De belangrijkste Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven betreft de kosten van begeleiding en civieltechnisch werkzaamheden voor de plaatsing van ondergrondse containers (restafval).

Tabel: TBA.VA.2.3 Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Gronden en terreinen	12.000					12.000
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	53.727	2.039			3.039	52.727
Overige materiële vaste activa	197				75	122
TOTAAL	65.924	2.039	0	0	3.114	64.849

Toelichting:

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

Grond,- weg- en waterbouwkundige werken

Verkeersregelininstallaties

Herstelprogramma kadernuren en bruggen

Het geactiveerde bedrag van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vanaf 2017 bedraagt € 2 mln. De afschrijvingen op de vanaf 2017 geactiveerde investeringen bedraagt circa € 0,2 mln.

Het geactiveerde bedrag van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vóór 2017 bedraagt € 65,9 mln. De afschrijvingen op de vóór 2017 geactiveerde investeringen bedraagt € 2,9 mln.

Tabel: TBA.VA.2.4 In erfpacht

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Bijdragen van derden	Afschrijving	31-12-2017
Gronden en terreinen	1.867			32		1.835
TOTAAL	1.867	0	0	32	0	1.835

Toelichting:

Conform de BBV- voorschriften is de post in Erfpacht uitgegeven gronden per 1/1/2017 afzonderlijk gepresenteerd. Deze post was in de jaarrekening 2016 opgenomen onder de post Gronden en terreinen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Tabel: TBA.VA.3 Financiële Vaste Activa

Omschrijving	31-12-2016	Investering / opname	Des-investering	Aflossingen	31-12-2017
Kapitaalverstreking aan:					
- Deelnemingen	6.168				6.168
- Gemeenschappelijke regelingen	3			3	
Leningen aan:					
- Deelnemingen	6.006			737	5.269
Overige langlopende geldleningen	117.097			19.022	98.075

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	8.329			1.113	7.216
TOTAAL	137.602	0	0	20.875	116.727

Tabel: TBA.VA.3.1 Kapitaalverstrekking aan Deelnemingen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Aandelen N.V. Rova Holding	174	174
Aandelen N.V. REMU houdstermaatschappij	5	5
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	681	681
Aandelen N.V. Vitens	132	132
Aandelen Flint	45	45
Aandelen N.V. S.R.O.	45	45
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.	45	45
OBV-beheer	9	9
Parkeerservice Amersfoort Holding N.V.	4.995	4.995
Amfors B.V.	37	37
TOTAAL	6.168	6.168

Tabel: TBA.VA.3.2 Kapitaalverstrekking aan Gemeenschappelijke regelingen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Regionale Werkvoorziening Amersfoort RWA	3	
TOTAAL	3	0

Tabel: TBA.VA.3.3 Leningen aan Deelnemingen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
ROVA	681	0
Veiligheidsregio Utrecht	725	669
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.	4.600	4.600
TOTAAL	6.006	5.269

Toelichting:

De aflossing over het boekjaar 2017 bedraagt € 0,7 mln.

Er is geen aflossing geweest op de verstrekte lening aan Grondexploitatie Amersfoort B.V. voor financiering aankoop grond VOF Podium.

Tabel: TBA.VA.3.4 Overige langlopende geldleningen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Hypothecaire geldleningen	111.074	92.291
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	5.180	5.031
Monumentenzorg	735	647
Sport - BSC Quick	109	107
TOTAAL	117.097	98.075

Toelichting:

De aflossingen van de hypothecaire geldleningen bedraagt € 18,7 mln. De boekwaarde per 31-12-2017 bedraagt € 92,3 mln. Het totaal aantal hypothecaire geldleningen in 2017 is 1164 t.o.v. 1379 in 2016.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting betreft een deelname aan een fonds waaruit leningen in het kader van de volkshuisvesting worden verstrekt. De aflossingen over het boekjaar 2017 bedraagt € 0,1 mln.

Monumentenzorg betreft verstrekte geldleningen aan de NV. Stadsherstel. De aflossingen over het boekjaar 2017 bedraagt € 0,1 mln.

In 1997 is de gemeente aangesproken om op basis van een verstrekte garantie de lening BSC Quick over te nemen. In 2001 is met BSC Quick overeengekomen deze lening af te lossen. Aflossing vindt plaats indien het resultaat van BSC Quick dit toelaat. In 2017 heeft er een kleine aflossing op de lening plaatsgevonden.

Tabel: TBA.VA.3.5 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Startersleningen SVn	8.079	6.966
Kredietbank Nederland	250	250
TOTAAL	8.329	7.216

Toelichting:

De startersleningen SVN betreft de stand van de verstrekte leningen per 31 december 2017.

Aan de Stichting Kredietbank Nederland is in 2014 een lening verstrekt van € 250 mln. ten behoeve van sociale kredietverlening aan Amersfoorters. Hiervoor is geen looptijd. Deze lening wordt gebruikt voor bijstand aan Amersfoortse ingezetenen die dit nodig hebben en loopt totdat het geld op is.

VLOTTENDE ACTIVA

Tabel: TBA.VL Vlottende Activa

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Voorraden	120.248	115.043

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	33.547	20.700
Liquide Middelen	97	156
Overlopende Activa	9.036	61.980
TOTAAL	162.928	197.879

Tabel: TBA.VL.1 Voorraden

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	101.604	101.687
Overig onderhanden werk	3.256	
Gereed product en handelsgoederen	15.388	13.356
TOTAAL	120.248	115.043

Toelichting:

In de paragraaf gemeentelijk grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen met betrekking tot de boekwaarden grondexploitaties.

De post Overig onderhanden werk is in totaliteit overgebracht naar overige vooruitontvangen c.q. nog te betalen bedragen.

Tabel: TBA.VL.1.1 Boekwaarden grondexploitaties

Boekwaarden grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2016	Lasten	Baten	Herziening	Boekwaarde 31-12-2017
<i>Grondexploitaties:</i>					
Bestaand Stedelijk Gebied (BSG)	29.784	17.909	16.569		31.124
De Wieken	28.793	3.714	6.521		25.986
Amersfoort Vernieuwt	-6.605	-6.937	-12.876		-666
De Lichtenberg	23.639	1.866	1.016		24.489
Vathorst	12.291	6.904	7.854		11.341
de Geer	0	2.142	1.192		950
De Schans	0	716	223		493
Sportfondsenbad	0	157	0		157
Laan naar Emiclaer	0	168	50		118
Neptusplein 68-70	0	232	0		232
WWC De Birk	0	1.364	384		980
Subtotaal grondexploitaties	87.902	28.235	20.934	0	95.203
<i>Voorziening voorraad onderhanden werk:</i>					
Bestaand Stedelijk Gebied (BSG)	-13.029	486	0	-955	-11.588
De Wieken	-5.208	-148	0	3.476	-8.832
De Lichtenberg	-987	-28	0	-115	-900
Vathorst	-623	-18	0	60	-701
WWC De Birk	0	0	938	0	-938

Subotaal voorziening	-19.847	292	938	2.466	-22.959
Totaal grondexploitatie	68.055	28.527	21.872	2.466	72.244
Grond Vathorst (OBV)	33.548	907	5.012		29.443
TOTAAL	101.603	29.434	26.884	2.466	101.687

Toelichting:

In de paragraaf grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen over de geactualiseerde prognose van de grondexploitatie per 1 november 2017. Hierin is ook een tabel opgenomen waarin de uitkomsten van de herziene grondexploitatie weergegeven staan. Onderdeel van deze tabel zijn de te verwachte inkomsten (€ 142,8 miljoen) en uitgaven (€ 73,3 miljoen) na 1-11-2017.

Het verwachte eindsaldo per 1-1-2018 tegen netto contante waarde (NCW) is een tekort van € 19,6 miljoen.

Tabel: TBA.VL.1.2 Gereed product en handelsgoederen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Vrijval voorziening	Aan- en verkoop 2017	Boekwaarde 31-12-2017
Voorraad vastgoed	21.235		-3.120	18.115
Getroffen voorziening in 2013 correctie marktwaarde vastgoed	-5.847	1.088		-4.759
TOTAAL	15.388	1.088	-3.120	13.356

Toelichting:

In 2017 is een groot deel van het vastgoed opnieuw getaxeerd. Hierbij is de toets gedaan hoe de boekwaarde zich verhoudt tot de marktwaarde. Naar aanleiding van deze taxatie heeft er een vrijval van de voorziening van € 210.000 plaats gevonden voor een object. Voor een aantal objecten is een ophoging van de voorziening benodigd van in totaal € 80.000.

De belangrijkste mutaties betreffende de aan/verkoop in 2017 zijn:

- De aankoop van het Stationsplein 14-16 heeft voor € 855.000 plaats gevonden.
- In 2017 heeft de verkoop van de Hogeweg 265 en de Warner Jenkinson locatie plaats gevonden. Hierdoor is de voorraad met € 1.729.000 en de voorziening met € 339.000 verlaagd.
- Er is voor een waarde van € 1.400.000 vastgoed ingebracht in de grondexploitatie van de Schans en de Geer. Hierdoor is de voorraad met € 2.019.000 en de voorziening met € 619.000 verlaagd.

UITZETTINGEN MET EEN RENTYEPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

Tabel: TBA.VL.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Rekening-courant financiële instellingen		1.624
Vorderingen op openbare lichamen	21.868	7.086
Overige vorderingen	11.678	11.990
TOTAAL	33.547	20.700

Tabel: TBA.VL.2.1 Vorderingen op Openbare Lichamen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	21.868	7.086
TOTAAL	21.868	7.086

Nadere uitsplitsing van uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De post vorderingen op openbare lichamen bestaat uit debiteuren op openbare lichamen. Ten opzichte van de balans per 31-12-2016 heeft er in 2017 een herrubricering plaats gevonden van de post vordering compensabele BTW ad € 18,7 mln.

Tabel: TBA.VL.2.1 Overige Vorderingen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Debiteuren	7.130	7.511
Voorziening dubieuze debiteuren	-822	-747
Debiteuren - Belastingen	1.132	1.644
Voorziening dubieuze debiteuren - Belastingen	-343	-354
Debiteuren - Sociale Zekerheid	9.195	8.213
Voorziening dubieuze debiteuren - Sociale Zekerheid	-4.614	-4.277
TOTAAL	11.678	11.990

LIQUIDE MIDDELEN

Tabel: TBA.VL.3 Kas- banksaldi

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Kassaldi	14	10
Banksaldi	82	146
TOTAAL	97	156

OVERLOPENDE ACTIVA

Tabel: TBA.VL.4 Overlopende activa

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
De van de Europese en Ned. overheidslichamen nog te ontv. voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanc. op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontv. bijdr. van:		
- Europese overheidslichamen	0	6
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.124	21.775
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	7.912	40.200
TOTAAL	9.036	61.980

Tabel: TBA.VL.4.1 De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

Omschrijving	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 1-1-2017	Inkomsten	Dekking uitgaven	Saldo per 31-12-2017
<i>Europees:</i>					
Urbact III/Refill	0			6	6
	0				
	0		0	6	6
<i>Overig:</i>					
E27B Brede doeluik Verkeer en Vervoer (prov Utrecht)	551			4.742	5.293
E 3 Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (prov Utrecht)	543		538		6
E28C Regionale mobiliteitsfondsen (prov Gelderland)	30			60	90
Project Verder Maatregel 199		3.514		2	3.516
Project Verder Maatregel 116				1.864	1.864
Project Verder Maatregel 40		1.463		5.261	6.724
Samenwerkingsagenda		3.713		269	3.982
Bijdrage Regio vervoer				300	300
	1.124	8.690	538	12.498	21.775
TOTAAL	1.124	8.690	538	12.504	21.781

Tabel: TBA.VL.4.2 Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
<i>Nog te ontvangen:</i>		
Rente leningen	72	24
De Europese overheidslichamen	0	0
Het Rijk	219	1.621

Overige Nederlandse overheidslichamen	583	10.143
Btw compensatiefonds	0	18.697
Nog te ontvangen bedragen niet overheid	5.797	8.290
<i>Vooruitbetaalde bedragen:</i>		
Lease ABP	229	225
Vooruitbetaalde contributie VNG	184	0
Facturen Verzekeringen	457	0
Facturen CBRE	0	0
Factuur IFZW international	287	0
Overig	84	1.200
TOTAAL	7.912	40.200

De post nog te ontvangen Btw compensatiefonds circa € 18,7 mln is in de jaarrekening 2017 geherrubriceerd ten opzichte van de jaarrekening 2016. In de balans per 31-12-2016 was deze post opgenomen onder de post vorderingen op openbare lichamen.

Passiva

VASTE PASSIVA

Tabel: TBP.VA Vaste Passiva

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Eigen Vermogen	169.342	188.105
Voorzieningen	48.754	44.512
Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	368.847	331.151
TOTAAL	586.943	563.769

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven.

EIGEN VERMOGEN

Tabel: TBP.VA.1 Eigen Vermogen

Omschrijving	31-12-2016	Overige toevoegingen t.l.v. exploitatie	Overige onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Resultaat- bestemming 2016	31-12-2017
Algemene Reserve	77.063	6.810	19.698	7.767	71.942
Bestemmingsreserves	66.500	18.547	9.048	18.013	94.011
Gerealiseerd resultaat	25.779	22.153		-25.779	22.153
TOTAAL	169.342	47.510	28.747	0	188.105

Tabel: TBP.VA.1.1 Specificatie Reserves

Omschrijving	31-12-2016	Overige toevoegingen t.l.v. exploitatie	Overige onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Resultaat- bestemming 2016	31-12-2017
Reserve ter afdekking van risico's					
Saldireserve	72.063	6.810	19.698	6.024	65.199
Compartiment risico's grondexploitaties	5.000			1.743	6.743
<i>Subtotaal Saldireserve</i>	<i>77.063</i>	<i>6.810</i>	<i>19.698</i>	<i>7.767</i>	<i>71.942</i>
Bedrijfsvoeringsreserve	2.273			994	3.267
Bedrijfsvoeringsreserve CBA	902			66	968
Calamiteiten budgetsubsidie	1.429	160	296		1.293
Participatiebudget	3.147		904		2.243
Totaal Reserve ter afdekking van risico's	84.814	6.970	20.898	8.827	79.713
Reserves in verband met meerjarig beleid					
Wijkse voorzieningen Vathorst	521	730	544		707
Ruimtelijke investeringen (RRI)	861		50	845	1.656
Maatschappelijke opvang	2.039			1.337	3.376
Sociaal programma A'foort Vernieuwt	2.289				2.289
Reserve sociale woningbouw	5.490			1.685	7.175
Reserve Sociaal Domein	9.056		441	8.988	17.603
Toekomstfonds innovaties in zorg en welzijn				750	750
Sociaal fonds	1.196				1.196
<i>Subtotaal Reserve Sociaal Domein</i>	<i>10.253</i>	<i>0</i>	<i>441</i>	<i>9.738</i>	<i>19.550</i>
Totaal Reserves in verband met meerjarig beleid	21.453	730	1.035	13.605	34.753
Reserves voor beleidsprioriteiten					
Specifieke beleidsreserve	643		643		0
Reserve stedelijke voorzieningen	1.191	700	44	-250	1.597
Knooppunt Hoevelaken	3.754	661			4.415
Verkoop gerestaureerde woningen	76				76
Armandomuseum	378	6	90		294
Binnenstedelijke ontwikkelingen	2.351		250	250	2.351
Reserve verhoogde asielinstroom				390	390
Evenementen	90	65		249	404
Totaal Reserves voor beleidsprioriteiten	8.482	1.432	1.027	640	9.527
Egalisatie reserves					
1/3e regeling sport	1.033			140	1.173
Totaal Egalisatie reserves	1.033	0	0	140	1.173
Financieel-technische reserves					
BTW-Compensatiefonds	215		215		0

Uitvoering bodembescherming en sv	2.566	787	1.055		2.298
Banenplan	217		104		113
Openbaar vervoer (RIS)	363				363
Reserve VERDER	6.005	1.500			7.505
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein		971			971
Reserve vervangingsinvesteringen	1.556	11.387	491	2.498	14.950
Reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling	271	200	88	70	453
- Onderhoud schoolgebouwen	1.902		1.902		0
- Onderhoud gebouwen brandweer	1.286	96			1.382
- Groot onderhoud CBA	789	100			889
- Onderhoud De Dissel	446				446
- Onderhoud stadhuisplein	6.054	1.184	1.269		5.969
- Onderhoud openbare ruimte	1.268				1.268
- Reserve onderhoud monumentale panden	1.908				1.908
<i>Subtotaal Reserve voorziening onderhoud:</i>	<i>13.653</i>	<i>1.380</i>	<i>3.171</i>	<i>0</i>	<i>11.862</i>
Ombuigingsreserve	2.935		663		2.272
Totaal Financieel-technische reserves	27.780	16.224	5.786	2.568	40.787
TOTAAL	143.563	25.357	28.747	25.780	165.952

Omschrijving	31-12-2016	Overige toevoegingen t.l.v. exploitatie	Overige onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Resultaat-bestemming 2016	31-12-2017
Rekeningsaldo	25.779	22.153		-25.779	22.153
TOTAAL inclusief bestemming rekeningsaldo	169.342	47.510	28.747	0	188.105

RESERVE TER AFDEKKING VAN RISICO'S

Saldireserve

Het doel is het fungeren als 'buffer' voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering en als 'overloop' voor overschotten van de begroting en enig jaar om incidentele lasten in een ander jaar te kunnen dekken.

Toelichting mutaties

Overige toevoeging ten laste van de exploitatie

Mutaties conform verwerking primitieve begroting	3.703
Dotaties uit bestemmingsresultaat	3.107
Subtotaal toevoeging ten laste van de exploitatie	6.810

Overige onttrekkingen ten gunste van de exploitatie

Mutaties conform verwerking primitieve begroting	15.662
Aanvullende mutaties conform raadsbesluit bestemming rekeningsaldo 2015 en 2016	4.036
Subtotaal overige onttrekkingen ten gunste van de exploitatie	19.698

Bestemmingsresultaat 2016

Resultaat na overheveling en bestemmingen	4.553
Doorschuiven van activiteiten	4.578
Vrijval risicoposten grondexploitaties	1.743
Dotaties uit bestemmingsresultaat onder overige toevoegingen	-3.107
Subtotaal bestemmingsresultaat 2016	7.767

Bedrijfsvoeringsreserve

Het doel van deze reserve is het opvangen van extra bedrijfsvoeringskosten van de gemeentelijke organisatie (exclusief afdeling CBA). Het kan gaan om kosten als gevolg van ziektevervanging, eigen risicodragerschap werkloosheid en ziekte, tijdelijke vacaturevervulling en opvang van piekbelasting. Het kan hier ook gaan om frictie- en implementatiekosten als gevolg van bezuinigingen, alsmede om kosten voor de doorontwikkeling van de organisatie bijvoorbeeld als gevolg van strategische personeelsplanning naar de toekomst.

Toelichting mutaties

Mutatie conform bestemming jaarstukken 2016 ad € 994.000

Bedrijfsvoeringsreserve CBA

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van eventuele verliezen en of overschotten op de exploitatie van het CBA. De reserve fungeert, conform de Nota Reserves en Voorzieningen 2017-2020, als bedrijfsreserve voor het CBA.

Toelichting mutaties

In 2017 is het exploitatieresultaat uit 2016 ad € 66.000 toegevoegd aan de reserve.

Calamiteiten budgetsubsiëring

Doel van de reserve is afdekking van calamiteiten bij instellingen met budgetsubsiëring. Als aan bepaalde criteria is voldaan kan een instelling bij eventuele calamiteiten op deze reserve een beroep doen. Jaarlijks wordt circa 1% van het te ontvangen subsidiebedrag in de reserve gestort.

Toelichting mutaties

De toevoeging is conform de begroting. De besteding is het gevolg van de bestemming van het rekeningresultaat 2016 en betreft incidentele subsidies voor Theater De Lieve Vrouw en Fluor.

Participatiebudget

De middelen in de reserve Participatiebudget worden aangewend om de budgetten voor re-

integratie te handhaven, in het kader van de continuering van het re-integratiebeleid 2015. Tevens bedoeld ter afdekking van tekorten in de WSW.

Toelichting mutaties

In 2017 is conform begrotingsraming € 904.000 onttrokken aan de reserve Participatiebudget.

RESERVES IN VERBAND MET MEERJARIG BELEID

Wijkse voorzieningen Vathorst

Deze reserve is gevormd ter dekking van (incidentele) gemeentelijke kosten samenhangend met de realisering van wijkse voorzieningen in Vathorst. Met de gereserveerde bedragen moeten de voorziene faseringskosten worden opgevangen.

Toelichting mutaties

Mutaties conform verwerking primitieve begroting ad € 186.000.

Ruimtelijke investeringen (RRI)

De reserve is gevormd als instrument voor de ruimtelijke ontwikkelingsstrategie. Via deze reserve kunnen voordelen in de sfeer van de grondexploitaties opzij worden gezet om daaruit later kosten te kunnen dekken die niet via exploitaties kunnen worden goedge maakt, een en ander in zoverre passend binnen de door de raad vast te stellen ruimtelijke financieringsagenda.

Toelichting mutaties

In 2017 is er € 50.000 onttrokken voor de dekking van de initiële planontwikkelingskosten van Amersfoort Vernieuwt.

Daarnaast is er bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 een bedrag van € 845.000 gestort voor de dekking van plankosten initiële projecten.

Maatschappelijke opvang

De reserve wordt ingezet voor de realisatie van fysieke voorzieningen voor de maatschappelijke opvang en voor het verstrekken van incidentele subsidies voor de maatschappelijke opvang.

Toelichting mutaties

Bij de resultaatbestemming in de jaarstukken van 2016 is het voordeel van de maatschappelijk opvang €1.337.000 conform bestaand beleid gedoteerd in de reserve.

Daarnaast hebben er in 2017 geen mutaties plaatsgevonden. Er wordt wel een bestemmingsvoorstel ingediend.

Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt

Het doel van de reserve is het waarborgen / stimuleren van de sociale cohesie in de wijken, waarin de implementatie van de fysieke projecten voor Amersfoort Vernieuwt plaatsvindt. De reserve vergroot de flexibiliteit van de projecten over de jaargrenzen heen en helpt om de beschikbaarheid van budget voor de doelstellingen van Amersfoort Vernieuwt te garanderen.

Toelichting mutaties

Er hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve sociale woningbouw

Het doel van deze reserve is het realiseren van de opgave voor sociale woningbouw van de gemeente Amersfoort.

Toelichting mutaties

De toevoeging betreft de bestemming uit 2016 van de resterende budgetten sociale woningbouw en jongerenhuisvesting.

Reserve sociaal domein

De reserve Sociaal Domein is een brede reserve. En dient ter dekking voor risico's binnen het sociaal domein, het afdekken van de kosten inzake het financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid), betalingen aan Stichting Sociaal Fonds, ter voorkomen van wachtlijsten in de zorg én voor het financieren van innovatie in de zorg.

Toelichting mutaties

In 2017 is conform besluitvorming het saldo van programma 4 Sociaal domein na overheveling-, bestemmings- en dekkingsvoorstellen ad. € 8.988.000 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein en € 750.000 specifiek ten behoeve van het vormen van een Toekomstfonds innovaties in zorg en welzijn.

Daarnaast is er voor € 441.000 onttrokken conform raadsbesluiten met betrekking tot 'Borgen wat goed is' en 'Werkdruk wijkteams'.

RESERVES VOOR BELEIDSPRIORITEITEN

Specifieke beleidsreserves

Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van middelen voor (incidentele) beleidsprioriteiten die specifiek door de raad zijn benoemd.

Toelichting mutaties

Overige mutaties conform verwerking van de primitieve begroting. Deze reserve kan opgeheven worden. Er is geen eindsaldo.

Stedelijke Voorzieningen (RSV-1 en RSV-2)

De reserve dient ter dekking van grootstedelijke investeringen, voortvloeiende uit het stadperspectief. De RSV (I) bestaat uit de compartimenten Bereikbaarheid en Overig. De uitvoering van de projecten zijn nagenoeg afgerond. De verwachting is dat deze reserve in 2020 kan worden opgeheven.

Toelichting mutaties

De dotaties zijn conform verwerking van de primitieve begroting. De onttrekking ter afdekking van de mobiliteitskredieten zijn achterwege gebleven. Die kredieten zijn in 2017 niet uitgegeven.

Er is een onttrekking gedaan van € 44.000 afgerond. Dit heeft te maken met de onttrekking kosten nachtnet 2017, naar aanleiding van de motie Nachtnet.

Knooppunt Hoevelaken

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de Amersfoortse wensen in de Planstudie Hoevelaken. Op 23 april 2013 heeft de raad de dekking van de Planstudie Hoevelaken (BOK2) voor een bedrag van € 10 miljoen vastgesteld.

Toelichting mutaties

Overige mutaties conform verwerking van de primitieve begroting.

Verkoop gerestaureerde woningen

De reserve wordt gebruikt ter dekking van uitvoeringskosten voortvloeiend uit de nota Monumentenzorg.

Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen geraamd. De werkelijke lasten zijn gedekt uit het jaarbudget monumentenzorg.

Armandomuseum

Het doel van de reserve is het in de toekomst toegankelijk houden van de collectie van de Armando-stichting en de kerncollectie van gemeente Amersfoort voor het publiek

Toelichting mutaties

De mutaties zijn conform de begroting. De onttrekking betreft de subsidiëring van Museum Oud Amelisweerd in 2017.

Binnenstedelijke ontwikkelingen

Deze reserve is een gemeentelijk fonds, waarmee snel en flexibel kan worden ingespeeld op de gewenste ontwikkelingen op het gebied van stimuleren van binnenstedelijke zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met Provincie Utrecht.

Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen opgenomen in de primitieve begroting. Wel wordt er een bestemmingsvoorstel ingediend.

Reserve verhoogde asielinstroom

Via het gemeentefonds ontvangen we middelen om de opvang van statushouders te bekostigen. Onze verwachting is dat we de meeste kosten de komende jaren maken. De middelen die we nog niet besteed hebben, storten we daarom in de reserve verhoogde Asielinstroom.

Toelichting mutaties

In 2017 hebben geen mutaties plaatsgevonden. Wel volgt een bestemmingsvoorstel.

Evenementen

Doel is eenmalige landelijke evenementen (zoals bijvoorbeeld Serious Request etc), naar de gemeente Amersfoort te halen.

Toelichting mutaties

De dotatie is conform de begroting. Uit de bestemming van het jaarresultaat 2016 is € 249.000 toegevoegd voor grote sportevenementen.

EGALISATIE RESERVES

1/3^e regeling sport

Deze reserve is ingesteld om de kosten van de 1/3 regeling sport te kunnen egaliseren. Met deze regeling kunnen sportverenigingen subsidie aanvragen voor investeringskosten. Naar zijn aard leidt uitvoering van de regeling immers tot overschotten in het ene jaar en tekorten in het andere.

Toelichting mutaties

Conform het besluit inzake bestemming jaarrekeningresultaat is € 140.000 aan de reserve 1/3^e regeling sport gestort.

FINANCIEEL-TECHNISCHE RESERVES

BTW-Compensatiefonds

Het egaliseren van de budgettaire gevolgen van de introductie van het BTW compensatiefonds die met name verband houden met de afschrijving op (oude) activa.

Toelichting mutaties

Overige mutaties conform verwerking van de primitieve begroting. Deze reserve kan opgeheven worden. Er is geen eindsaldo.

Uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing

Doel van deze reserve is het gereserveerd houden van middelen die wij de komende jaren zullen ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing (ISV-3). Deze reserve is wenselijk vanwege het meerjarig karakter van de uitkeringen en van de betreffende kosten (die vaak moeilijk in de tijd zijn te plannen en vaak over de jaargrenzen heen lopen). De betreffende rijksuitkeringen zullen aan de reserve worden toegevoegd. De betreffende uitgaven zullen op de inhoudelijke programma's worden verantwoord, met daartegenover een even grote onttrekking aan deze reserve.

Toelichting mutaties

De mutaties zijn conform de ramingen en de bestemming van het rekeningresultaat 2016. In 2017 zijn voor een 4-tal bouwprojecten een bijdrage voor sanering verleend.

Banenplan

Deze reserve is gevormd voor de regionale besteding van het positieve liquidatiesaldo van Stichting Banenplan.

Toelichting mutaties

In 2017 is conform raadsbesluit van 10 mei 2016, nr. 5188377 €70.000 aangewend voor de Regionale sluitende aanpak Jeugdwerkloosheid waaronder jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen en voor een bedrag van € 33.565 ingezet voor instrumenten van Amfors t.b.v. de werkzoekende jongeren uit de betrokken gemeenten.

Openbaar vervoer (RIS)

Doel van deze reserve is het voor het openbaar vervoer beschikbaar houden van (het niet uitgegeven deel) de ontvangen rijksbijdrage (doeluitkering) openbaar vervoer.

Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen geraamd. De werkelijke lasten zijn gedekt uit het jaarbudget openbaar vervoer.

Reserve VERDER

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de bijdrage aan Programma VERDER. In 2006 is Amersfoort (inclusief bijdrage vanuit Eemland) een verplichting aangegaan van € 22,2 miljoen als bijdrage aan Programma VERDER. Dit programma is opgezet voor regionale bereikbaarheidsprojecten voor in totaal € 500 miljoen, waarvan ruim € 116 miljoen voor projecten in de gemeente Amersfoort beschikbaar is.

Toelichting mutaties

De dotaties zijn conform verwerking van de primitieve begroting. De onttrekking ter afdekking van de Verderkredieten zijn achterwege gebleven. Die kredieten zijn in 2017 niet uitgegeven.

Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein

De incidentele overschotten vanuit de post 'Budget renovatie Stadhuis' worden gedurende 2017-2019 gestort in de reserve Dekking kapitaallasten Stadhuisplein. Na de renovatie van het Stadhuis zal jaarlijks een bedrag vanuit deze reserve gebruikt worden voor de dekking van de afschrijvingslasten.

Toelichting mutaties

De toevoeging 2017 is conform het raadsvoorstel renovatie Stadhuis.

Reserve vervangingsinvesteringen

Het doel is van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen in de volgende aandachtsgebieden: openbare ruimte, maatschappelijk vastgoed, onderwijshuisvesting en ICT.

Toelichting mutaties

De dotaties hebben plaatsgevonden conform verwerking van de primitieve begroting. De onttrekking is lager dan begroot daar de afschrijvingslasten lager zijn dan begroot doordat kredieten niet zijn uitgegeven en daardoor zijn doorgeschoven.

Reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling

Doel: de subsidieregeling wordt ingezet om een extra impuls te geven aan de duurzame ontwikkeling van de stad.

Toelichting mutaties

De dotatie is conform de begroting. De onttrekking is afhankelijk van de voortgang van de gesubsidieerde projecten.

Reserve verkiezingen

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de gemeentelijke uitgaven voor verkiezingen. Structurele storting vanaf het begrotingsjaar 2021. Tot en met 2020 zijn de verkiezingen direct op het programma begroot.

Toelichting mutaties

Er hebben geen mutaties in 2017 plaatsgevonden.

Reserve voorziening onderhoud:

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'.

Het betreft hier de voormalige voorzieningen onderhoud CBA, onderhoud gebouwen brandweer en onderhoud schoolgebouwen. Daarnaast zijn conform de nota reserves en voorzieningen 'onderhoud stadhuisplein' en 'onderhoud monumentale panden' toegevoegd als nieuwe reserves.

- Onderhoud schoolgebouwen:Toelichting mutaties

De onttrekking is conform het raadsbesluit en is ingezet voor vervangende nieuwbouw voor het scholencomplex Vosheuvel.

- Onderhoud gebouwen brandweer:Toelichting mutaties

De dotatie is conform de begroting.

- Groot onderhoud CBA:Toelichting mutaties

De dotatie is conform de begroting.

- Onderhoud De Dissel:Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen opgenomen in de primitieve begroting. Wel wordt er een bestemmingsvoorstel ingediend.

- Onderhoud stadhuisplein:Toelichting mutaties

De dotatie is conform de begroting. De onttrekking 2017 betreft uitgevoerd onderhoud aan het Stadhuiscomplex.

- Onderhoud openbare ruimte:

Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen opgenomen in de primitieve begroting.

Reserve onderhoud monumentale panden:

Toelichting mutaties

Er zijn geen dotaties of onttrekkingen opgenomen in de primitieve begroting.

Ombuigingsreserve

Het reserveren van financiële middelen voor frictie- en implementatiekosten als gevolg van bezuinigingen en de doorontwikkeling van de organisatie.

Toelichting mutaties

De onttrekking is conform het resultaatbestemmingsvoorstel bij de Jaarrekening 2016.

VOORZIENINGEN

Tabel: TBP.VA.2 Voorzieningen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Middelen derden	16.687	1.980
Onderhoudsegalisatie	6.534	20.855
Verplichtingen, verliezen en risico's	25.533	21.677
TOTAAL	48.754	44.512

In de jaarrekening 2017 is de voorziening groot onderhoud openbare riolering ruimte gerubriceerd van voorziening middelen derden naar voorziening onderhoudsegalisatie. Hierdoor is er sprake van een verschuiving ten opzichte van de positie per 31-12-2016.

De voorzieningen nader toegelicht

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording zijn hiervoor bepalend. De feitelijke situatie ten aanzien van de voorzieningen is dat wij, waar deze noodzakelijk zijn, voorzieningen hebben die de benodigde omvang hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt.

Tabel: TBP.VA.2.1 Specificatie voorzieningen

Omschrijving	31-12-2016	Overige toevoegingen t.l.v. exploitatie	Overige onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Vrijval	31-12-2017
Middelen derden					
Afkoopsummen onderhoud graven	1.819	293		-132	1.980
Groot onderhoud openbare ruimte riol	14.868		14.868		0
Totaal Middelen derden	16.687	293	14.868	-132	1.980
Verplichtingen, verliezen, risico's					
Opschoning toplocaties	1.569		1.569		0
Pensioenen wethouders	6.680		155	-219	6.305
Wachtgelden wethouders	225	349	166		408
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	24				24
Bovenformatieven Servicebureau Gem (SBG)	140				140
Leerlingenvervoer	157		128	-29	0
Grondexploitatie de Birk	938			-938	0
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	8.800				8.800
Grondexploitatie Podium (PPS)	6.000				6.000
Woningen Hogeweg 170-176	1.000			-1.000	0
Totaal Verplichtingen, verliezen, risico's	25.533	349	2.019	-2.187	21.677
Onderhoudsegalisatie					
Groot onderhoud openbare ruimte	5.590	3.506	4.201		4.894
Onderhoud MFA's	944	267	54		1.158
Groot onderhoud openbare ruimte riol		20.528	5.724		14.803
Totaal Onderhoudsegalisatie	6.534	24.301	9.979	0	20.855
TOTAAL	48.754	24.942	26.866	-2.319	44.512

ONDERHOUDEGALISATIE

Groot onderhoud openbare ruimte

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte. De voorziening bestaat uit een viertal onderdelen te weten: wegen, baggerwerken, groen- en speelvoorzieningen en openbare verlichting. Deze voorziening zal de komende jaren worden afgebouwd. Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden.

Toelichting mutaties

Groot onderhoud openbare ruimte riolering

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten groot onderhoud voor riolering. Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden, om daarmee de opbrengsten rioolheffing beschikbaar te houden voor de het gemeentelijke rioleringsplan opgenomen investeringen.

Toelichting mutaties

Onderhoud MFA's

De egalisatie onderhoudskosten MFA's bestaat uit: Icoon, De Laak, De Bron en Het Eemhuis. Deze voorziening wordt aangewend voor de financiering van het eigenarenonderhoud op basis van een meerjarenonderhoudsplan.

Toelichting mutaties

Dotaties conform begroot en onttrekkingen voor uitgevoerd planmatig onderhoud.

MIDDELEN DERDEN

Afkoopsommen onderhoud graven

Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van onderhoud aan graven door CBA en aanwending van de daarvoor ontvangen afkoopsommen. Jaarlijks valt een twintigste deel vrij.

VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

Opschoning toplocaties

Om 1 van de toplocaties in de gemeente te kunnen verkopen, moet het aanwezige afval worden verwijderd.

Toelichting mutaties

Pensioenen wethouders

Dit betreft een voorziening voor pensioenverplichtingen voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening.

Toelichting mutaties

Wachtgelden wethouders

Dit betreft een voorziening voor wachtgelden voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening.

Toelichting mutaties

Onderhoud buitenkant schoolgebouwen

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van het onderhoud van de buitenkant van scholen, waarvan de onderhoudsplicht bij de gemeente ligt.

Toelichting mutaties

Bovenformatieven Servicebureau Gemeenten (SBG)

Het doel van deze voorziening is het afdekken van de salariskosten van enkele voormalige SBG-medewerkers die bovenformatief zijn. De kosten lopen door tot en met 2018.

Toelichting mutaties

Leerlingenvervoer

Het doel van deze voorziening is het afdekken van te betalen heffingsrente op nog te verwachten BTW-aanslagen op leerlingenvervoer vanaf 2007.

Toelichting mutaties

Grondexploitatie de Birk

Deze voorziening is gevormd voor het opvangen van het verwachte tekort op de op 31 januari 2017 door de raad vastgestelde grondexploitatie De Birk.

Toelichting mutaties

De apart gevormde voorziening voor de Birk is in 2017 overbracht naar de grondexploitaties bij de voorraad op de balans. Daarmee kan deze hier vrijvallen.

Grondexploitatie Vathorst (PPS)

Gedurende de periode dat de vordering van OBV op de gemeente in stand blijft wordt de voorziening gehandhaafd. De hoogte van de vordering van OBV is afgestemd met de hoogte van de voorziening.

Toelichting mutaties

Grondexploitatie Podium (PPS)

De gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van de BV Grondexploitatiebedrijf Amersfoort als gevolg van eventuele negatieve uitkomsten van deze grondexploitatie.

Toelichting mutaties

Woningen Hogeweg 170-176

Storting in de voorziening op grond van motie 2017.042m d.d. 18 april 2017.

Toelichting mutaties

Deze woningen zijn in 2017 in de deelgrondexploitatie Wieken gebracht. De waardering maakt daarmee onderdeel uit van het eindsaldo van deze grondexploitatie. Daarom kan de apart gevormde voorziening van € 1.000.000 vrijvallen.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER

Tabel TBP.VA.3 Vaste Schulden

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	316.617	288.585
- Binnenlandse bedrijven	33.566	29.461
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	17.855	12.441
Waarborgsommen	810	664
TOTAAL	368.847	331.151

Toelichting:

De rentelast over de vaste schulden in 2017 bedraagt € 10,8 mln.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Betreft geldleningen met een boekwaarde op 31-12 van NV Bank Nederlandse Gemeenten ad € 221,9 mln en van de Nederlandse Waterschaps Bank NV ad € 66,6 mln. De reguliere aflossingen bedroegen in 2017 € 33 mln.

Binnenlandse bedrijven

Betreft een financiering voor Ontwikkelingsbedrijf Vathorst C.V., waarbij zowel het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst C.V. als de gemeente Amersfoort hoofdelijk aansprakelijk zijn jegens de BNG Bank N.V.. Het krediet wordt door de Bank aan de Gemeente Amersfoort en Ontwikkelingsbedrijf Vathorst C.V. in rekening-courant verstrekt.

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen

Deze langlopende verplichting betreft de contante waarde van de verplichtingen van het stadhuiscomplex inzake het Financial lease contract.

Waarborgsommen

Betreft gelden in consignatie in verband met ingehouden koopsommen en waarborgsommen.

VLOTTENDE PASSIVA

Tabel: TBP.VL Vlottende Passiva

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	53.825	72.198
Overlopende Passiva	51.480	73.704
TOTAAL	105.305	145.902

NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

Tabel: TBP.VL.1 Netto-Vlottende Schulden

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
--------------	------------	------------

Overige Kasgeldleningen		25.000
Banksaldi	33.219	28.205
Overige schulden	20.605	18.993
TOTAAL	53.825	72.198

Toelichting:

De overige schulden bestaan uit crediteuren. De openstaande posten zijn ultimo 1e kwartaal 2018 nagenoeg afgewikkeld.

De overige kasgeldlening bestaat uit een opgenomen kasgeldlening eind december 2017 van NV Bank Nederlandse Gemeenten met een looptijd van 1 maand.

OVERLOPENDE PASSIVA

Tabel: TBP.VL.2 Overlopende Passiva

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2017
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Van:		
- Europese overheidslichamen	109	109
- Het Rijk	2.272	3.381
- overige Overheid	0	13.911
Subtotaal	2.380	17.400
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	49.100	56.303
TOTAAL	51.480	73.704

Tabel: TBP.VL.2.1 De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

Omschrijving	31-12-2016	Inkomsten	Dekking uitgaven	Vrijval	31-12-2017
<i>De Europese overheidslichamen</i>					
Project actief jongeren ESF 2009	109	0	0	0	109
Subtotaal	109	0	0	0	109
<i>Het Rijk</i>					
Uitkering tijdelijke regeling leer-/werktraject	0	20	0	0	20
Volwassen educatie participatiewet	121	849	787	0	183
WSW	0	-7	0	0	-7
RMC middelen	934	1.187	982	0	1.138
Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten	791	0	368	0	423
Onderwijsachterstandenbeleid	393	3.895	2.696	0	1.592
Stimulering wonen VROM	33	0	0	0	33
Subtotaal	2.272	5.943	4.834	0	3.381
TOTAAL	2.380	5.943	4.834	0	3.490

Omschrijving	1-1-2017	Inkomsten	Dekking uitgaven	Vrijval	31-12-2017
<i>Provincie:</i>					
Project Fietsstraat		639	226		413
Project Fietsverbreding		266			266
Project Fietsparkeren		2.218	1.187		1.031
Project Vathorst		1.357			1.357
Project Verder		45			45
Project Verkeersovereenkomst Vathorst	7.012	314	27		7.299
Sociaal Fonds Bouwen en Wonen (GROK Hogewegzone)	3.500				3.500
TOTAAL	10.512	4.839	1.440	0	13.911

Toelichting:

Dit omvat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter afdekking van lasten van de volgende begrotingsjaren.

De overige voorschotbedragen zijn de bedragen ontvangen van het Rijk.

Tabel: TBP.VL.2.2 Overige vooruitontvangen cq. nog te betalen bedragen

Overige overlopende passiva	31-12-2016	31-12-2017
Nog te betalen kosten Sociaal Domein	17.416	32.375
Transitorische rente leningen o/g	3.293	2.859
Belastingen en premies inzake salarissen	4.409	4.957
Nog te betalen salarissen en reservering vakantiegeld	1.718	0
Terugbetaalverplichting debiteuren uitkeringen	4.000	2.178
Nog af te dragen BTW	1.828	1.364
CAO consequenties vru	0	30
Belastingen en premies inzake uitkeringen	829	157
Gemeentelijke bijdrage RWA	2.083	0
Vooruitontvangen post onderhanden werk	0	381
Diverse nog te betalen kosten	8.638	5.168
Nog te betalen collectief vervoer WMO	310	0
Vooruitontvangen verzekeringsuitkering brand Elleboogkerk	149	0
Vooruitontvangen ISV gelden	826	0
Vooruitontvangen bedragen overig	1.261	6.012
Nog te betalen subsidies	881	433
Afdrachten aan Rijk	1.069	0
Consignatie rekening ParkeerService Amersfoort	389	389
Totaal	49.100	56.303

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Vakantietoelage, verlofuren en pensioenen

Ten aanzien van de verlofuren zijn slechts de feitelijke jaarlasten in de rekening opgenomen. De nog openstaande verlofuren zijn niet als verplichting op de balans opgenomen. Met de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) in 2017, is niet langer sprake van vakantietoelage en wordt daardoor ook geen reservering meer opgebouwd die in een volgend jaar tot uitbetaling komt.

Van de pensioenen van gewezen wethouders die vóór 2009 tot uitbetaling zijn gekomen, zijn de jaarlasten in de rekening verwerkt. Toekomstige lasten van die pensioenen zijn niet afgedekt.

Voor de pensioenen die sinds 2009 tot uitbetaling zijn gekomen of in de toekomst nog tot uitkering zullen komen, is in 2011 een voorziening getroffen, die jaarlijks geactualiseerd wordt.

Specificatie gewaarborgde geldleningen

De gemeente heeft zich tegenover derden garant gesteld. Het gaat hier om leningen en garanties in de sfeer van de volkshuisvesting, het verenigingsleven en stichtingen die het algemeen belang behartigen. Er is tot nu toe vrijwel geen beroep gedaan op de garantstelling door de gemeente.

Tabel: NUB.01

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage waarvoor borg is verleend	Restant bedrag ultimo 2016	Restant bedrag ultimo 2017	Gewaarborgd ultimo 2017
Sociaal culturele instellingen	23.216	100%	10.924	9.310	9.310
Sociale woningbouw	645.278	100%	557.926	564.236	564.236
Particuliere hypotheek*	224.744	50%	12.297	9.625	4.813
Ontwikkelbedrijf Vathorst C.V.	90.000	100%	84.194	76.452	76.452
TOTAAL	983.238		665.341	659.623	654.811

*Het rijk neemt deel in de overige 50%

Sportverenigingen, sociaal culturele instellingen en ouderzorg

De gemeente Amersfoort had afgelopen jaar 36 gewaarborgde geldleningen voor sportverenigingen en sociaal culturele instellingen.

De financiële posities zijn stabiel maar wel risicovol. Samen met de verenigingen, banken en de stichting Waarborgfonds Sport blijven wij de financiële positie monitoren.

Sociale Woningbouw

In Amersfoort zijn verschillende woningcorporaties actief. De gemeente Amersfoort staat in de achtervang voor verschillende leningen van de corporaties. Hoe de achtervang werkt is uitgelegd in raadsinformatie-brief 2012-88 (<http://amersfoort.notudoc.nl/cgi-bin/collegebericht.cgi?action=view/id=23066>).

Het totale schuldrestantbedrag voor alle Amersfoortse corporaties bedraagt per ultimo december 2017 € 558 miljoen. Het grootste deel daarvan komt voor rekening van de Alliantie (€ 415 miljoen), € 112 miljoen voor Portaal en € 27 miljoen voor Omnia Wonen. Het risico dat er door het WSW aanspraak gemaakt wordt op onze achtervangpositie, met als gevolg rentederving op te verstrekken renteloze leningen is opgenomen in de berekening van de gewenste weerstandscapaciteit. Zie paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Particulieren Hypotheken

Met de raadsinformatie-brief 2012-113 met de titel 'Achtervangfunctie Nationale Hypotheek Garantie' (NHG) is de Raad geïnformeerd over de achtervangfunctie die de gemeente Amersfoort heeft voor de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

(<https://amersfoort.raadsinformatie.nl/modules/5/Raadsinformatiebrieven/30848>)

Zowel het Rijk als deelnemende gemeenten staan voor 50% garant voor een beroep wordt gedaan schatten wij klein in, gezien het eigen vermogen en inkomsten WEW. Daarnaast is de garantstelling een aflopende zaak, leningen die na 1 januari 2011 zijn verstrekt vallen niet meer onder de gemeentelijke achtervang. Het risico, zoals gekwantificeerd in de RIB, dat er aanspraak wordt gemaakt op onze achtervangpositie door het WEW, met als gevolg jaarlijkse rentederving op de te verstrekken renteloze leningen, maakt onderdeel uit van ons gemeentebrede risicoprofiel.

Ontwikkelingsbedrijf Vathorst C.V.

De gemeente heeft zich in 1998 hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de BNG financiering van Ontwikkelingsbedrijf Vathorst. De aansprakelijkheid is in 2011 verlaagd tot €175 miljoen. In 2017 is besloten dat het OBV haar aandeelhouders om goedkeuring moet vragen indien de kredietbehoefte de € 100 miljoen overstijgt. Op 31 december 2017 resteert een schuld van € 76 miljoen, te splitsen in € 62 miljoen lang en € 14 miljoen kortlopende schuld (< 1 jaar).

Huurcontracten

De lopende huurcontracten met een (restant) looptijd van meer dan 1 jaar gerekend vanaf balansdatum (31-12).

Pand	Startdatum	Looptijd	Einddatum	Huurbedrag per jaar	Indexering	Servicekosten	Opmerking
Smalle Pad 3-5	1-4-2009	30 jaar	1-4-2039	348	Ja	n.v.t.	
Zeldertsedreef 10, 14, 16, 22 t/m 28	1-1-2014	31 maanden	01-08-2018, jaarlijks te verlengen met opzegtermijn 6 maanden.	74	Ja	19	Prijs o.b.v. 6 schoolwoningen schooljaar 2017/2018. Wordt de komende jaren verder afgebouwd (naar in 2020 nihil)
Stadsring 75 1e + 4e etage	1-7-2015	5 jaar	30-6-2020	144	Ja	18	T.b.v. Arbeidsintegratie (informatie via Cederik Kuppen opvragen)
Clarenburg 1	1-2-2017	25 mnd	28-2-2019	386	n.v.t.	n.v.t.	Aanhuur tbv tijd.huisv. Vosheuvel

Overige verplichtingen

Naast de huurcontracten is de gemeente ook andere verplichtingen aangegaan. Waaronder verleende huurgaranties en ICT-contracten.

Omschrijving	Startdatum	Looptijd	Einddatum	Financiële verplichting per jaar	Indexering	Aanvullen de kosten	Opmerking
Fluor (garantstelling voor huur)	1-7-2015	10,5 jaar	1-1-2026	126	Ja	n.v.t.	
Huur en gebruik Micros oft licenties	1-4-2017	3 jaar	31-3-2020	660	n.v.t.	n.v.t.	
Gebruiks HR applicatie PIMS YouPP en LPS	15-2-2012	3 jaar	15-2-2015	232	n.v.t.	n.v.t.	Stilzwijgend verlengd t/m in ieder geval 2018
Gebruik applicatie PIV4U en SLA4U	30-10-1998	5 jaar	30-10-2003	120	n.v.t.	n.v.t.	Stilzwijgend verlengd t/m in ieder geval 2018

Leaseauto's

Er worden 7 bedrijfsauto's geleased. De totale resterende verplichting bedraagt per 31-12-2017 € 0,06 mln.

Wet Normering Topinkomens

WNT-verantwoording 2017 Gemeente Amersfoort

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd. Als topfunctionarissen zijn in elk geval aangewezen de griffier en de gemeentesecretaris. Van overige functionarissen dienen de gegevens gepubliceerd te worden als deze het bezoldigingsmaximum van de WNT te boven gaan. Daarbij dienen de overschrijdingen gemotiveerd te worden. In Amersfoort overschrijden andere (niet-top) functionarissen het bezoldigingsmaximum van de WNT niet en hoeven derhalve niet gepubliceerd.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 is € 181.000 (inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. De topfunctionarissen van de gemeente Amersfoort zitten hier onder.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	H.B.P. Elbers	E. Lans	M. Bongers	M. Bongers
Functiegegevens	Directeur /	Griffier	Waarnemend	Raadsadviseur/
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/04 - 31/12	01/01 - 31/03	01/04 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00	1,00	0,89
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedinge	156.182	67.777	26.400	50.404
Beloningen betaalbaar op termijn	59	8.630	2.711	7.230
Subtotaal	156.241	76.407	29.111	57.634
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	136.370	44.631	121.369
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale zoldiging	156.241	76.407	29.111	57.634
Reden waarom de overschrijding al dan niet is	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	n.v.t.	01/01 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	1,0		1,0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedinge	145.851		81.455	
Beloningen betaalbaar op termijn	14.791		10.516	
Totaal bezoldiging 2016	160.642	0	91.971	0

M. Bongers heeft na 1 april niet meer als plaatsvervangend griffier opgetreden.

W. van der Vlies, griffier, was in het hele jaar 2016 werkzaam als topfunctionaris conform de Wet normering Topinkomens. Van der Vlies maakt geen deel uit in 2017 van de organisatie en wordt derhalve opgenomen als 'gewezen topfunctionaris'. Gegevens over 2016 luiden als volgt:

Beloning	€	99.083
Belastbare onkostenvergoedingen	-	0
Beloningen betaalbaar op termijn	-	<u>9.565</u>
Totaal	€	<u>108.648</u>
Het individueel WNT-maximum bedraagt in 2016	€	<u>149.167</u>

SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018								
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1 / 01 € 982.287	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: D1 / 02 € 933.640				
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 01 € 368.407	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 02 € 0	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 03 € 791.123			
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstan	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01 € 1.950.223 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05 € 1.950.223	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02 € 467.097 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 06 € 467.097	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03 € 279.175 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07 € 279.175	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04 € 393.247 Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08 € 393.247	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
OCW	D10	(Volwassenen)Onderwijs 2015-2018 Participatiewet Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01 € 849.019 Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 06 € 182.856	Besteding (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02 € 226.917 Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 07 € 0	Besteding (jaar T) van educatie bij andere aanbieders dan roc's Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03 € 559.920	Besteding (jaar T) van educatie totaal (automatisch) Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 04 € 786.837	Ten minste 25% besteed aan roc's ja/nee (automatisch) Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 05 ja	
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01 1 IenM/BSK-2015/66136 Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07 € 0	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02 € 0 Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08 € 116.184	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03 € 0 Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09 € 0	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04 € 0 Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10 € 0	Correctie over besteding t/m jaar T Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05 € 0 Correctie over besteding Kosten ProRail t/m jaar T Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11 € 0	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06 € 0 Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12 Ja
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01 1 AF 0706 2 80A0B100 3 80B8510A 4 80EEEEBB 5 8152403B 6 81524040 7 8170354F 8 81767855 9 81767855 Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06 1 AF 0706 2 80A0B100 3 80B8510A 4 80EEEEBB 5 8152403B 6 81524040 7 8170354F 8 81767855 9 81767855	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02 € 0 € 16.115 € 148.519 € 0 € 4.890 € 0 € 4.202.000 € 0 € 0 Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07 € 0 € 23.134 € 186.133 € 0 € 1.201.251 € 0 € 4.202.000 € 0 € 0	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 Toelichting Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09 Nee Nee Nee Ja Nee Nee Ja Nee Nee	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10 Nee Nee Nee Ja Nee Nee Ja Nee Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2017	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening I.2 Wet inkomensvoorziening	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening I.2 Wet inkomensvoorziening	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening I.3 Wet inkomensvoorziening	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening I.3 Wet inkomensvoorziening

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel: TV.01 Taakvelden

(bedragen x € 1.000,--)

TAAKVELDEN		PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN					
0.1	Bestuur	-6.259	-6.353	-6.504	151
0.10	Mutaties reserves	-23.522	-53.940	-51.136	-2.804
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	-22.153	22.153
0.2	Burgerzaken	-5.205	-5.205	-5.790	585
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.645	-1.645	-1.458	-186
0.4	Overhead	-34.671	-33.977	-31.784	-2.193
0.5	Treasury	-4.800	-4.800	-4.852	52
0.61	OZB woningen	-998	-998	-1.371	373
0.62	OZB niet-woningen	-840	-840	-989	148
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	0	0	0	0
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	-1.762	-1.818	-1.637	-181
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-8.986	-8.986	-8.844	-142
1.2	Openbare orde en veiligheid	-2.109	-2.184	-2.952	767
2.1	Verkeer en vervoer	-17.716	-17.646	-19.378	1.732
2.2	Parkeren	-2.644	-2.536	-2.358	-178
2.4	Economische havens en waterwegen	-900	-900	-861	-39
2.5	Openbaar vervoer	-460	-460	-530	70
3.1	Economische ontwikkeling	-1.414	-1.414	-1.400	-14
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-22.468	-22.588	-4.388	-18.200
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-1.266	-1.266	-1.263	-3
4.1	Openbaar basisonderwijs	-2.068	-2.068	-1.613	-455
4.2	Onderwijshuisvesting	-12.873	-14.689	-13.816	-873
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-10.982	-10.982	-10.253	-729
5.1	Sportbeleid en activering	-2.042	-2.377	-2.150	-227
5.2	Sportaccommodaties	-7.615	-7.280	-8.021	741
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-12.327	-12.427	-12.817	390

5.4	Musea	-4.654	-4.654	-4.639	-15
5.5	Cultureel erfgoed	-289	-289	-281	-8
5.6	Media	-4.101	-4.101	-4.000	-100
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10.150	-10.334	-10.267	-68
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-12.794	-12.793	-12.817	24
6.2	Wijkteams	-12.773	-13.189	-13.023	-165
6.3	Inkomensregelingen	-60.999	-60.999	-64.085	3.086
6.4	Begeleide participatie	-22.525	-21.677	-23.214	1.537
6.5	Arbeidsparticipatie	-4.603	-5.544	-4.428	-1.116
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-6.680	-8.809	-8.349	-460
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-16.778	-19.071	-19.347	277
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-19.393	-16.623	-21.439	4.816
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	-40.552	-40.250	-35.079	-5.170
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	-14.725	-15.465	-15.896	432
7.1	Volksgezondheid	-5.546	-5.988	-5.999	12
7.2	Riolering	-8.867	-8.868	-8.529	-339
7.3	Afval	-11.313	-11.392	-10.014	-1.378
7.4	Milieubeheer	-4.185	-4.185	-4.737	551
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-4.006	-4.006	-5.160	1.154
8.1	Ruimtelijke ordening	-2.464	-2.485	-2.036	-449
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	-23.046	23.046
8.3	Wonen en bouwen	-9.273	-9.273	-7.616	-1.657
TOTAAL LASTEN		-462.243	-497.375	-522.319	24.944

TAAKVELDEN		PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING NA WIJZIGING	REKENING	AFWIJKING BEGROTING -/ REKENING
BATEN					
0.1	Bestuur	442	442	513	-72
0.10	Mutaties reserves	25.042	60.182	54.526	5.656
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	2.372	2.372	3.480	-1.108
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.159	1.159	3.806	-2.647
0.4	Overhead	0	0	0	0
0.5	Treasury	6.639	6.639	7.128	-490
0.61	OZB woningen	33.168	21.809	21.584	225
0.62	OZB niet-woningen	7.203	18.562	18.733	-170
0.63	Parkeerbelasting	2.653	2.653	2.790	-137
0.64	Belastingen overig	3.497	3.497	3.492	5

0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	253.252	253.252	267.893	-14.641
0.8	Overige baten en lasten	721	721	541	180
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	275	275	676	-401
2.1	Verkeer en vervoer	1.447	1.447	1.668	-221
2.2	Parkeren	391	283	230	53
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	57	57	67	-10
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	5	-5
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	21.418	21.418	17.717	3.701
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	486	486	470	16
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.587	1.587	1.845	-258
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.631	5.631	4.918	712
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	3.850	3.850	348	3.502
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.969	2.969	2.764	205
5.4	Musea	270	270	204	66
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	6	-6
5.6	Media	0	0	1	-1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	55	-55
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	479	479	388	91
6.2	Wijkteams	0	0	2	-2
6.3	Inkomensregelingen	45.249	45.249	49.547	-4.298
6.4	Begeleide participatie	0	0	-1	1
6.5	Arbeidsparticipatie	433	433	75	358
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	709	845	937	-92
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.572	2.436	1.378	1.059
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	1.747	1.747	1.856	-109
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	20	-20
7.2	Riolering	12.367	12.367	12.410	-42
7.3	Afval	16.267	16.346	16.285	61
7.4	Milieubeheer	38	38	123	-85
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	4.907	4.907	4.549	358
8.1	Ruimtelijke ordening	31	52	185	-133

8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	13.396	-13.396
8.3	Wonen en bouwen	2.913	2.913	5.707	-2.795
TOTAAL BATEN		462.243	497.375	522.319	-24.944

Controleverklaring

Bijlagen

Subsidies

Subsidies

In 2017 heeft de gemeente Amersfoort 468 subsidies verstrekt. Van deze subsidies waren 409 incidentele subsidies en 59 structurele subsidies. Het totaal aantal subsidies in onderstaand overzicht wijkt af van het hiervoor genoemde aantal. Dit komt omdat een aantal subsidies over meerdere beleidsvelden is toegekend en daardoor ook meerdere keren wordt meegenomen in de totaalstelling. Hieronder is in tabel PS.01 een overzicht van de subsidies per beleidsveld zichtbaar.

Tabel: PS.01: Overzicht verstrekte subsidies

(bedragen x € 1.000,--)

	Incidentele subsidies		Structurele subsidies	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Programma 2 Veiligheid en handhaving				
Sociale veiligheid	1	31	1	41
Programma 4 Sociaal Domein				
Sociale basisinfrastructuur	56	9.713	17	718
Ambulante zorg en ondersteuning	7	563	1	11.809
Specialistische zorg en ondersteuning	7	699	10	3.263
Bescherming en veiligheid	10	1.305	10	7.263
Werk en inkomen	19	953	12	20.627
Programma 5 Onderwijs				
Onderwijsbeleid	95	7.341	1	12
Onderwijsvoorzieningen	77	2.539	1	184
Programma 6 Sport				
Sport *	64	477	7	6.186
Programma 8 Wijken en Wonen				
Wijken	17	349	-	-
Programma 10 Economie en duurzaamheid				
Economie	17	446	1	247
Duurzaamheid en innovatie	6	220	-	-
Programma 11 Cultuur				
Monumentenzorg en archeologie	8	19	-	-
Kunst en cultuur *	45	843	16	12.989
Totaal	429	25.498	77	63.339

Een aantal subsidieregelingen wordt uitgevoerd door gesubsidieerde instellingen. Het totale subsidiebudget wordt aan deze instellingen toegekend, waarna zij de subsidieregelingen voor de gemeente uitvoeren. Een gedetailleerd overzicht van de verstrekte subsidies is te vinden in het online subsidieregister via <http://www.amersfoort.nl/subsidies>. Het register wordt wekelijks geactualiseerd. De subsidies in bovenstaand overzicht zijn verstrekt in het subsidiejaar 2017. Alle per boekjaar uitbetaalde subsidies zijn vastgelegd in de financiële administratie en sluiten aan bij de jaarrekening over dat boekjaar.

Amersfoort in cijfers

Amersfoort in cijfers		aantal	%	datum
Leeftijd	inwoners totaal	155.223	100%	1-1-2018
	jeugd (0-14)	29.284	18,9%	1-1-2018
	potentiële beroepsbevolking (15-64)	103.562	66,7%	1-1-2018
	senioren (65 jaar en ouder)	22.377	14,4%	1-1-2018
Huishoudens	totaal	68.059	100%	1-1-2018
	alleenstaand	25.017	36,8%	1-1-2018
	eenouder gezin	5.238	7,7%	1-1-2018
	(echt)paar zonder kind(eren)	17.127	25,2%	1-1-2018
	(echt)paar met kind(eren)	20.279	29,8%	1-1-2018
Etniciteit	Nederlands	117.675	75,8%	1-1-2018
	overig westers	13.619	8,8%	1-1-2018
	niet-westers	23.908	15,4%	1-1-2018
Wonen	aantal woningen	66.531	100%	1-1-2018
	sociale huur	19.834	29,8%	1-1-2018
	overige huur	7.777	11,7%	1-1-2018
	koop	38.724	58,2%	1-1-2018
Werk en werkloosheid	vestigingen	15.875		1-4-2017
	arbeidsplaatsen	81.946		1-4-2017
	werkzoekenden (CBS/EBB)		5,1%	1-1-2017
	bijstandsuitkeringen	3.140	4,6%	1-1-2018
Opleiding en inkomen	hoogopgeleiden (hbo/wo)		44%	1-10-2017
	besteedbaar inkomen per huishouden	38.900		1-1-2014
	inkomen tot 105% van minimum		8,2%	1-1-2014

Maatregelen herstelbegroting

Tabel: M.01 Effect maatregelen herstelbegroting

PROGRAMMA	Jaarstukken 2017
01 Bestuur en dienstverlening	-115
02 Veiligheid en handhaving	-205
03 Stedelijk beheer	-90
05 Onderwijs	-310
08 Wijken en wonen	-129
11 Kunst en cultuur	-100
Totaal	-949

Nr	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting
Dienstverlening				
1	De afdeling Burgerzaken werkt uitsluitend op afspraak.	Uitgevoerd 	-15	In principe gaan we gemeentebreed op afspraak werken. Zo weten we op voorhand wie, waarvoor komt. Zo kunnen we de klant gericht helpen, zonder wachttijd. Al hoewel we nog niet geheel op afspraken werken is de bezuiniging al wel gerealiseerd.
4	Het introduceren van een telefoonmenu, 2 varianten: a) sturen op 'vraagdomein': klanten kiezen een vraagdomein (bijvoorbeeld 'belastingen' en krijgen direct KCC-er die naast normale dagproductie ook inhoudelijke expertise heeft. Effect: efficiënter door in 1x goed.	Uitgevoerd 	0	Een rondje langs andere gemeenten heeft geleerd dat het werken met een keuzemenu en 'domeinen' op het KCC vraagt om enige schaalgrootte en dat het Amersfoortse KCC daar te klein voor is. Wel onderzoeken we samen met vakafdelingen hoe klantcontact efficiënter op het KCC kan worden afgehandeld en wat daar verder voor nodig is qua techniek, scholing van medewerkers en samenwerking.
5	Het verrichten van taken voor derden door het KCC (ROVA, SRO, RWA en regiogemeenten).	Uitgevoerd 	0	We hebben de focus gelegd bij de uitbouw van onze dienstverlening intern.

7	Dwingende kanaalsturing: sturen op het maximaal digitaal bedienen van burgers in plaats van persoonlijk contact via het KCC.	Uitgevoerd 	-100	Door te zorgen dat onze website en digitale producten goed op orde zijn, kiezen veel van onze klanten daar voor. Het principe van 'dwingende kanaalsturing' is losgelaten. We kiezen voor 'digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet'. Soms hebben Amersfoorters liever persoonlijk contact of kunnen we als gemeente ons werk beter doen bij een ontmoeting.
---	--	--	------	--

Vergunningen, toezicht en handhaving

2	Gemeente vraagt financiële vergoeding voor toets op vergunningsvrij bouwen.	Niet uitgevoerd 	-125	"Extra inkomsten van € 125.000 door leges te heffen voor toetsing vergunningsvrij bouwen." Hiermee zijn we gestart in 2016. In de praktijk blijkt dat burgers niet bereid zijn om voor deze informatie te betalen. Deze baat zal daarom structureel afgeraamd moeten worden. Dit is meegenomen in de Kadernota 2018.
3	Synergie effect tussen BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en WOZ (waardering onroerende zaken); onderzoek efficiency met lean six sigma project.	Uitgevoerd 		Alle achterstallige mutatiedetectiewerkzaamheden zijn uitgevoerd.
6	Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (regionale uitvoeringsdienst) met 10%.	Niet uitgevoerd 	-80	De bezuiniging van € 80.000 kan in 2018 worden gerealiseerd. In dat jaar wordt het nieuw sturings- en financieringsmodel van outputsturing- en financiering ingevoerd. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling worden met dit nieuwe model afgerekend op daadwerkelijk geleverde producten en diensten. De invoering was eerder voorzien. Op 28 januari 2016 heeft het Algemeen Bestuur moeten besluiten de huidige wijze van afrekenen (vast bedrag, lumpsum) te verlengen.

Stedelijk beheer

9	Stortkosten besparen door biomassa te maken van groenafval.	Uitgevoerd 	-50	De verwerking van het groenafval hebben we ondergebracht in de contracten voor het wijkbeheer.
---	---	--	-----	--

11	Houten fietsbruggen en vlonders weghalen op het moment van vervanging.	In uitvoering 	-40	De keuze over welke fietsbruggen daadwerkelijk kunnen vervallen is nog niet gemaakt. Het is daarmee nog niet zeker of deze bezuiniging kan worden gerealiseerd.
----	--	---	-----	---

Onderwijsbeleid

3	Het verminderen van het budget (wegens onderuitputting) van kindplaatsen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.	Niet uitgevoerd 	-110	Bezuinigingsmaatregel is uitgesteld tot 2018. In afwachting van nieuw rijksbeleid en n.a.v. het amendement komen we in 2017 met een voorstel voor gewijzigd VVE-beleid.
4	Stoppen met financiering van kinderen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor ouders van kinderen met een indicatie blijven kindplaatsen beschikbaar.	Uitgevoerd 	-200	Vanaf 2019 komen deze kosten in zijn geheel ten laste van de rijksuitkering voor deze doelgroep. Daarmee komen deze kosten vanaf 2019 neit langer (gedeeltelijk) ten laste van de algemene middelen van de gemeente.

Wijken

2	De gemeente schaft gefaseerd het budget voor investeringsbudget wijken (programmakosten) af.	Uitgevoerd 	-106	Inmiddels is bij de begroting 2018 weer een bedrag voor dit doel opgenomen.
---	--	--	------	---

Wonen

7	Het overdragen van eigendom en beheer aan corporaties van laatste woonwagenkamp (De Birk).	Uitgevoerd 	-23	In 2017 is de herinrichting van de Birk afgerond en is het eigendom van de woonwagenstandplaatsen overgedragen aan de Alliantie.
---	--	--	-----	--

Kunst en cultuur

2	Besparen op directie-, bestuur- en organisatiekosten door samenwerking en/of fusie van Theater De Flint en Theater De Lieve Vrouw.	In uitvoering 	-100	In het kader van de Herstelbegroting 2015 is aan Flint en Theater de Lieve Vrouw een gezamenlijke bezuinigingstaakstelling opgelegd van € 100.000, te realiseren door verdergaande samenwerking. Inmiddels heeft een onderzoek plaatsgevonden door een extern bureau, waaruit is gebleken dat met verdergaande samenwerking tussen Flint en Theater de Lieve Vrouw (nagenoeg) geen besparingen zijn te realiseren. Voor de bezuinigingstaakstelling is in 2018 en 2019 incidenteel alternatieve dekking gevonden in de gemeentebegroting. Mogelijkheden voor een structurele oplossing zullen later worden gezien.
---	--	---	------	--

Bezuinigingsmaatregelen, exclusief Precario en OZB

Verklarende woordenlijst

- ABC-scholen Bundeling van de krachten van scholen, organisaties voor kinderopvang/buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en het wijk-welzijnswerk (waaronder kinder-, meiden- en tienerwerk)
- ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds
- Agile Softwareontwikkeling in korte overzichtelijke perioden van vaak niet meer dan een maand
- APV Algemene plaatselijke verordening
- ASF Amersfoortse Sportfederatie
- AVU Afvalverwijdering Utrecht
- BAG Basisregistraties Adressen en Gebouwen
- B&W Burgemeester en wethouders
- BBV Besluit, Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
- BBZ Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
- BOA Buitengewoon opsporingsambtenaar
- BR Basis registratie
- BRO Besluit Ruimtelijke Ordening
- BRP Basisregistratie Personen
- BUIG Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
- BVC Boomveiligheidscontrole
- BVH Basisvoorziening Handhaving
- BW Burgemeester en wethouders
- BZ Burgerzaken
- BZK Het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- CAK Centraal Administratie Kantoor. Het CAK is een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (ZBO), belast met de uitvoering van wettelijke taken in het domein van zorg en welzijn
- CBA Crematorium en Begraafplaats Amersfoort
- CBRE CBRE Valuation Advisory B.V. (crediteur); Vastgoed- en huisvestings-

adviseur

- CBS Centraal Bureau voor de Statistiek
- Circulaire economie Een economisch systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen maximaliseert en waardevernietiging minimaliseert
- CNME Centrum voor Milieu- en Natuureducatie
- CO₂ Koolstofdioxide (broeikasgas)
- CPB Centraal planbureau
- CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte
- DDC Doordecentralisatie
- Divosa De vereniging van leidinggevenden in het sociaal domein
- DMS Document Management System, een documenten beheer systeem
- DNB De Nederlandsche bank
- DUO Dienst Uitvoering Onderwijs
- DZW Digitaal zaakgericht werken
- EBB Enquête beroepsbevolking
- EBU Economic Board Utrecht, het samenwerkingsverband van het Utrechtse bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen
- ECB Europese Centrale Bank
- EFRO Europees fonds voor regionale ontwikkeling
- EMU Economische en Monetaire Unie
- ENSIA Eenduidige Normatiek Single Information Audit
- ESF Europees Sociaal Fonds
- EZ Economische Zaken
- Factsheet Overzicht van alle relevante gegevens
- Wet FIDO Wet financiering decentrale overheden
- Fte fulltime-equivalent/ werktijdfactor
- GGD Gemeentelijke gezondheidsdienst
- GGD-rU GGD regio Utrecht
- GGZ Geestelijke gezondheidszorg

• GSB	Grotestedenbeleid
• GSVA	Gewoon aangepast sporten
• GWW	Grond-, Weg-, en Waterbouw
• ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
• IFZW	IFZW INDUSTRIEOFEN-/U.FEUFESTBAU GMBH (crediteur); industrie-ovens
• IHP	Integraal Huisvestingsplan
• Invasieve plant	Een soort plant die van nature niet in Nederland voorkomt, met een explosieve verspreiding.
• IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
• ISV2	Besluit verantwoording stedelijke vernieuwing
• ITD	IT Dienstverlening en advies
• IT/IV	Informatietechnologie/ informatievoorziening
• IUSD	Integratie-uitkering sociaal domein
• Kartering	Het in kaart brengen
• KCC	Klant Contact Centrum
• KCS	Klant Contact Services
• KLPD	Koninklijke Landelijke Politie Dienst
• KvK	Kamer van Koophandel
• KWh	Kilowattuur
• Lexnova	Advies- en (markt)onderzoek
• LFB	Landelijke Federatie Belangenbehartiging/Belangenorganisatie door en voor mensen met een licht verstandelijke beperking.
• LHBTI	Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekseconditie
• LV WOZ	Landelijke voorziening WOZ (Waardering Onroerende Zaken)
• MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
• MCJO	Modelvragenlijst cliëntervaring Jeugd en hun ouders
• MDA++	De multidisciplinaire aanpak waarbij de verschillende sectoren, specialisten, het lokaal team en het gezin met haar sociale netwerk,

samenwerken.

- MFA Multifunctionele accommodaties
- MFC Multifunctionele Centra
- MJOP Meerjaren onderhoudsplan
- MKB Midden-en Kleinbedrijf
- MPG Meerjaren Programma Grondexploitaties
- MWh Megawattuur
- NIBUD Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
- NOC*NSF Nederlands Olympisch Comité en de Nederlandse Sport Federatie
- NS Nederlandse Spoorwegen
- NSVV Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde
- NVM Nederlandse vereniging voor makelaars
- NVWA Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
- OBV Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
- OCW Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- o/g opgenomen gelden
- OM Openbaar Ministerie
- O&S Onderzoek en Statistiek
- O&T Organisatie- en talentontwikkeling
- Outreachende zorg Actief contact leggen met de doelgroep, het onderzoeken van de vragen en het motiveren en verwijzen naar vormen van hulpverlening en-of Maatschappelijke Opvang of anderszins.
- OV Openbaar vervoer
- OVin/MON Onderzoek verplaatsingen in Nederland/ mobiliteitsonderzoek Nederland
- OZB Onroerend zaakbelasting
- Paracommerciële inrichtingen niet-commerciële 'rechtspersonen' zoals stichtingen of verenigingen die zich van oorsprong richten op het stimuleren van activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard.

• P&C	Planning en Control
• PGB	Persoonsgebonden Budget
• PMC	Product Markt Combinaties
• PMD	Plastic, metaal en drinkverpakkingsmateriaal
• PO	Primair onderwijs
• POC	Percentage of Completion
• PPS-en	Publiek Private Samenwerkings- projecten
• Public affairs	Publieke Zaken
• REMU	Regionale Energie Maatschappij Utrecht
• RIB	Raadsinformatiebrief
• RIONED	Stichting RIONED stimuleert de zorg voor de riolering en water in de stad in Nederland
• RIS	Reizigersinformatiesysteem
• RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
• RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten
• ROC	Regionaal opleidingscentrum
• ROVA	Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen
• RRI	Reserve Ruimtelijke Investerings
• RSV	Reserve stedelijke voorzieningen
• RUD	Regionale uitvoeringsdienst
• RWA	Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omgeving
• SAVE	<u>S</u> Amen <u>V</u> Eilig
• SBG	Service Bureau Gemeenten
• SD	Sociaal domein
• SMP	Soortmanagementplan Flora en Fauna
• SRO	Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen
• Stakeholder	Belanghebbende
• SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

- SW Sociale werkvoorziening
- TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk Onderzoek
- UAF (*Universitair Asyl Fonds*) Stichting voor Vluchteling-Studenten
- u/g uitgeleend geld
- UWV Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
- Virtual reality Een bepaalde situatie zo reëel mogelijk laten beleven
- VERDER Samenwerking van gemeenten, provincie en het rijk om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren
- VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- VNO/NCW Verbond van Nederlandse Ondernemingen (**VNO**) en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
- VROM Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer
- VRU Veiligheidsregio Utrecht
- V(S)O-Pro Voortgezet (speciaal) onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro)
- VSV Voortijdig schoolverlaten
- VTH Vergunningen, toezicht en handhaving
- VVE Voor- en vroegschoolse educatie
- Wabo Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- WACC Weighted average cost of capital (de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen van een bedrijf)
- Wadi Water afvoer drainage infiltratie. Een bufferings- en infiltratievoorziening bedoeld, die tijdelijk gevuld is met hemelwater.
- Wajong Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
- WBB Wet Bodembescherming
- WBP/AVG Wet bescherming persoonsgegevens/ Algemene Verordening Gegevensbescherming
- WKO Warmte- en Koudeopslag

- WMO Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- WOZ Waardering onroerende zaken
- Wp Watt piekvermogen
- Wsw Wet sociale werkvoorziening
- WW Werkloosheidswet

Disclaimer